

MINISTARSTVO FINACIJA

Nacrt

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O SPRJEČAVANJU PRANJA NOVCA
I FINANCIRANJA TERORIZMA**

Zagreb, rujan 2017.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O SPRJEČAVANJU PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA

GLAVA I.

UVODNE ODREDBE

Predmet Zakona

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom propisuju mjere, radnje i postupci koje obveznici i nadležna državna tijela poduzimaju radi sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma te druge preventivne mjere u svrhu sprječavanja korištenja financijskoga sustava za pranje novca i financiranje terorizma.

(2) Odredbe ovoga Zakona, koje se odnose na sprječavanje i otkrivanje pranja novca, odgovarajuće se primjenjuju i na sprječavanje i otkrivanje financiranja terorizma s ciljem sprječavanja i otkrivanja aktivnosti pojedinaca, pravnih osoba, skupina i organizacija u vezi s financiranjem terorizma.

Usklađivanje propisa s pravnim poretkom Europske unije

Članak 2.

(1) Ovim se Zakonom u pravni poredak Republike Hrvatske prenosi Direktiva (EU) 2015/849 Europskoga parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. godine o sprječavanju korištenja financijskoga sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma, o izmjeni Uredbe (EU) 648/2012 Europskoga parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive 2005/60/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća i Direktive Komisije 2006/70/EZ (Tekst značajan za EGP) (SL L 141, 5. 6. 2015.) (u daljnjem tekstu: Direktiva (EU) 2015/849).

(2) Ovim se Zakonom osigurava provedba:

1. Uredbe (EU) 2015/847 Europskoga parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o informacijama koje su priložene prijenosu novčanih sredstava i o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) 1781/2006 (Tekst značajan za EGP) (SL L 141, 5. 6. 2015.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 2015/847)
2. Uredbe (EZ) br. 1889/2005 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2005. o kontrolama gotovine koja se unosi u Zajednicu ili iznosi iz Zajednice (Tekst značajan za EGP) (SL L 309, 25. 11. 2005.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 1889/2005).

Temeljni pojmovi pranja novca i financiranja terorizma

Članak 3.

(1) Pranjem novca smatra se:

1. zamjena ili prijenos imovine, kada se zna da je ta imovina stečena kriminalnom aktivnošću ili sudjelovanjem u takvoj aktivnosti, u svrhu skrivanja ili prikrivanja nezakonitoga podrijetla imovine ili pomaganja bilo kojoj osobi koja je uključena u počinjenje takve aktivnosti u izbjegavanju pravnih posljedica djelovanja te osobe
2. skrivanje ili prikrivanje prave prirode, izvora, lokacije, raspolaganja, kretanja, prava povezanih s vlasništvom ili vlasništva imovine, kada se zna da je ta imovina stečena kriminalnom aktivnošću ili sudjelovanjem u takvoj aktivnosti
3. stjecanje, posjedovanje ili korištenje imovine ako se zna, u vrijeme primitka, da je ta imovina stečena kriminalnom aktivnošću ili sudjelovanjem u takvoj aktivnosti ili
4. sudjelovanje u počinjenju, udruživanje radi počinjenja, pokušaj počinjenja i pomaganja u počinjenju, poticanje, savjetovanje i olakšavanje ostvarenja bilo koje od aktivnosti navedene u točkama 1., 2. i 3. ovoga stavka.

(2) Pranjem novca smatra se i kada su aktivnosti kojima je stvorena imovina koja je predmet pranja novca provedene na državnome području druge države članice ili treće zemlje.

(3) Financiranjem terorizma smatra se osiguravanje ili prikupljanje sredstava, odnosno pokušaj osiguravanja ili prikupljanja sredstava, zakonitih ili nezakonitih, na bilo koji način, izravno ili neizravno, s namjerom da se upotrijebe ili sa znanjem da će biti upotrijebljena, u cijelosti ili dijelom, od strane terorista ili terorističke organizacije u bilo koju svrhu, što uključuje i počinjenje terorističkoga kaznenog djela, ili od strane osoba koje financiraju terorizam.

(4) Terorističko kazneno djelo je kazneno djelo propisano člankom 2. Međunarodne konvencije o sprječavanju financiranja terorizma (Narodne novine – Međunarodni ugovori broj 16/03) te kazneno djelo terorizam i kaznena djela povezana s terorizmom propisana u glavi Kaznenog zakona koja propisuje kaznena djela protiv čovječnosti i ljudskog dostojanstva.

(5) Terorist je fizička osoba koja:

1. počini ili pokuša počiniti terorističko kazneno djelo koristeći bilo koja sredstva, izravno ili neizravno, nezakonito i voljno
2. sudjeluje u počinjenju terorističkoga kaznenog djela
3. organizira ili upravlja drugima u počinjenju terorističkoga kaznenog djela
4. svjesno pridoneše počinjenju jednoga ili više terorističkih kaznenih djela od strane pojedinca ili grupe osoba koje djeluju iz zajedničkih interesa: s ciljem nastavljanja kriminalne aktivnosti ili kriminalnih interesa pojedinca ili grupe, u kojem slučaju takva aktivnost ili interes uključuje počinjenje terorističkoga kaznenog djela, ili sa sviješću o namjeri pojedinca ili grupe da počini terorističko kazneno djelo.

(6) Teroristička skupina odnosno organizacija odnosi se na sve grupe terorista koje:

1. poćine ili pokućavaju poćiniti teroristićko kazneno djelo na bilo koji naćin, izravno ili neizravno, protuzakonito i svojevoljno
2. sudjeluju kao suućesnici u teroristićkim kaznenim djelima
3. organiziraju ili usmjeravaju druge da poćine teroristićka kaznena djela
4. doprinose poćinjenju teroristićkih kaznenih djela od strane pojedinca ili grupe osoba koje postupaju sa zajednićkom svrhom kada se doprinos daje namjerno i s ciljem nastavljanja teroristićkoga kaznenog djela ili sa saznanjem o namjeri pojedinca ili grupe da će poćiniti teroristićko kazneno djelo.

(7) Temeljni pojmovi propisani ovim ćlankom propisuju se iskljućivo za potrebe provedbe mjera, radnji i postupaka za sprjećavanje pranja novca i financiranja terorizma koje provode obveznici iz ćlanka 9. stavaka 2., 3. i 4. ovoga Zakona.

Znaćenje pojedinih pojmova

Ćlanak 4.

Pojedini pojmovi u ovome Zakonu imaju sljedeće znaćenje:

- 1) *burza i urećeno trţište* pojmovi su koji imaju isto znaćenje kao u zakonu kojim je urećeno trţište kapitala
- 2) *Carinska uprava* jest Ministarstvo financija, Carinska uprava
- 3) *drţava ćlanica* jest drţava ćlanica Europske unije ili drţava potpisnica Sporazuma o osnivanju Europskoga gospodarskog prostora
- 4) *elektronićki novac* ima isto znaćenje kao u zakonu koji urećuje elektronićki novac
- 5) *Europska nadzorna tijela* su Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo (EBA), osnovano Uredbom (EU) br. 1093/2010 Europskoga parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju Europskoga nadzornog tijela (Europskoga nadzornog tijela za bankarstvo), kojom se mijenja Odluka br. 716/2009/EZ i stavlja izvan snage Odluka Komisije 2009/78/EZ; Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje (EIOPA) osnovano Uredbom (EU) br. 1094/2010 Europskoga parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju Europskoga nadzornog tijela (Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje), o izmjeni Odluke br. 716/2009/EZ i o stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2009/79/EZ; Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i trţište kapitala (ESMA) osnovano Uredbom (EU) br. 1095/2010 Europskoga parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju Europskoga nadzornog tijela (Europskoga nadzornog tijela za vrijednosne papire i trţišta kapitala), izmjeni Odluke br. 716/2009/EZ i stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2009/77/EZ
- 6) *fiktivna banka* jest kreditna ili financijska institucija ili institucija koja obavlja poslove jednakovrijedne poslovima kreditnih ili financijskih institucija, a koja nije fizićki prisutna u drţavi ili na podrućju na kojem je osnovana, niti ima stvarno vodstvo ili upravu te koja nije ćlanica urećene financijske grupe koja podlijeţe ućinkovitom konsolidiranom nadzoru
- 7) *financijska institucija* pojam je koji se koristi za obveznike iz ćlanka 9. stavka 2. toćaka 2., 3., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15., i 17. a), b), c), d) i e) ovoga Zakona, te njihove podrućnice, neovisno o tome je li njezino glavno sjedište u Europskoj uniji ili u trećoj zemlji
- 8) *Financijski inspektorat* jest Ministarstvo financija, Financijski inspektorat Republike Hrvatske

- 9) *financijsko-obavještajna jedinica* jest:
- a) domaća financijsko-obavještajna jedinica jest Ured za sprječavanje pranja novca (u daljnjem tekstu: Ured)
 - b) inozemna financijsko-obavještajna jedinica jest središnje tijelo za zaprimanje i analizu sumnjivih transakcija i drugih informacija sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma te za dostavljanje rezultata analize nadležnim tijelima u državi članici ili trećoj državi (u daljnjem tekstu: inozemna FOJ)
- 10) *FIU.net* jest zaštićena decentralizirana računalna mreža za međunarodnu razmjenu informacija i podataka između financijsko-obavještajnih jedinica država članica
- 11) *gotovina iz članka 121. ovoga Zakona* ima isto značenje kao u Uredbi EZ br. 1889/2005
- 12) *gotovina* jesu novčanice i kovani novac koji su u optjecaju kao zakonsko sredstvo plaćanja
- 13) *gotovinska transakcija* jest svaka transakcija pri kojoj obveznik fizički primi od stranke gotovinu odnosno stranci fizički preda gotovinu u posjedovanje i na raspolaganje
- 14) *grupa* znači grupu društava koja se sastoji od matičnoga društva, društava kćeri te društava u kojima matično društvo ili društvo kći sudjeluju, kao i društava koja su međusobno povezana kako je to propisano zakonom koji uređuje trgovačka društva i zakonom kojim se uređuje računovodstvo poduzetnika
- 15) *identifikacijski broj* jest osobni identifikacijski broj obveznika osobnoga identifikacijskog broja određenoga zakonom kojim se uređuje osobni identifikacijski broj (u daljnjem tekstu: OIB), odnosno drugi identifikacijski broj za osobe koje nisu obveznici OIB-a
- 16) *imovina* jest imovina svake vrste, bilo fizička ili ne, pokretna ili nepokretna, materijalna ili nematerijalna i pravni dokumenti ili instrumenti u bilo kojem obliku, uključujući elektronički ili digitalni, kojima se dokazuje vlasništvo nad imovinom ili udio u imovini te vrste
- 17) *informacija o djelatnosti stranke koja je fizička osoba* jest svaki podatak koji je osnova za uspostavljanje i praćenje poslovnoga odnosa, bez obzira je li riječ o privatnome ili profesionalnome statusu odnosno aktivnosti stranke
- 18) *kanal dostave* jest kanal koji se koristi za isporuku proizvoda i usluga do krajnjega korisnika
- 19) *korespondentnim odnosom* smatra se:
- a) da jedna banka kao „korespondent” pruža bankovne usluge drugoj banci kao „respondentu”, uključujući vođenje računa i pružanje usluga povezanih s vođenjem računa kao što su upravljanje gotovinom, međunarodni prijenosi novčanih sredstava, obračun čekova, prolazni računi te usluge deviznoga poslovanja
 - b) odnosi između i unutar kreditnih institucija te financijskih institucija, uključujući kada se slične usluge pružaju preko institucije korespondenta instituciji respondenta te uključujući odnose uspostavljene za transakcije vrijednosnim papirima ili prijenos novčanih sredstava
- 20) *kreditna institucija* pojam je koji se koristi za obveznike iz članka 9. stavka 2. točke 1., ovoga Zakona, a ima isto značenje kao u članku 4. stavku 1. točki 1. Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskoga parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012, uključujući njezine podružnice kako je definirano člankom 4. stavkom 1. točkom 17. te Uredbe, smještena u Europskoj uniji, neovisno o tome je li njezino glavno sjedište u Europskoj uniji ili u trećoj zemlji
- 21) *kriminalna aktivnost* jest svako sudjelovanje u počinjenju kaznenoga djela, propisanog Kaznenim zakonom i drugim zakonima kojima su propisana kaznena djela uključujući i porezna kaznena djela povezana s izravnim i neizravnim porezima
- 22) *kvalificirani certifikat za elektronički potpis ili elektronički pečat* jesu certifikat za elektroničke potpise koji izdaje kvalificirani pružatelj usluga povjerenja i koji ispunjava

- zahtjeve utvrđene Uredbom (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/93/EZ (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 910/2014)
- 23) *Međuinstitucionalna radna skupina za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma* jest stručna radna skupina koju čine predstavnici državnih tijela i institucija nadležnih za sprječavanje i otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma
- 24) *Nacionalna procjena rizika* jest sveobuhvatan proces identifikacije i analize glavnih rizika od pranja novca i financiranja terorizma na nacionalnoj razini
- 25) *Nadnacionalna procjena rizika* jest procjena rizika od pranja novca i financiranja terorizma koji utječu na unutarnje tržište i koji su povezani s prekograničnim aktivnostima, a koju provodi Europska komisija
- 26) *neprofitne organizacije* jesu udruge, zaklade, fundacije, vjerske zajednice i druge pravne osobe koje ne obavljaju gospodarsku djelatnost sa svrhom stjecanja dobiti
- 27) *obveznici* su pravne i fizičke osobe koje su obvezne poduzimati mjere i radnje radi sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma u skladu s ovim Zakonom
- 28) *osoba koja obavlja profesionalnu djelatnost* jest pravna ili fizička osoba koja djeluje u okviru svoje profesionalne djelatnosti, i to: odvjetnik, odvjetničko društvo, javni bilježnik, revizorsko društvo, samostalni revizor, društvo za porezno savjetništvo, porezni savjetnik, vanjski računovođa koji je fizička ili pravna osoba koja obavlja računovodstvene usluge
- 29) *ovlaštena osoba i njezin zamjenik* jesu osobe koje imenuje obveznik te koje su ovlaštene i odgovorne za provođenje mjera i radnji koje se poduzimaju radi sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma koje su propisane ovim Zakonom i na temelju njega donesenim podzakonskim aktima
- 30) *Porezna uprava* jest Ministarstvo financija, Porezna uprava
- 31) *poslovni odnos* jest poslovni, profesionalni ili komercijalni odnos povezan s profesionalnim aktivnostima obveznika i za koji se očekuje, u vrijeme uspostavljanja, da ima element trajnosti; poslovnim odnosom u smislu ovoga Zakona smatra se i registracija igrača sukladno propisima kojima se uređuje priređivanje igara kladjenja na daljinu
- 32) *povremena transakcija* jest transakcija koja se ne obavlja u okviru uspostavljenoga poslovnog odnosa
- 33) *predikatno kazneno djelo* jest svako kazneno djelo kojim je ostvaren nezakonit prihod koji može biti predmet kaznenoga djela pranja novca
- 34) *preporuke FATF* jesu međunarodni standardi o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma izdani od Skupine zemalja za financijsku akciju (eng. *Financial Action Task Force*, u daljnjem tekstu: FATF) koje je međudržavno tijelo osnovano sa zadaćom utvrđivanja standarda i promoviranja učinkovite implementacije postavljanja standarda i promicanja učinkovite provedbe zakonskih, regulatornih i operativnih mjera za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma na međunarodnoj razini
- 35) *prijenos novčanih sredstava* ima isto značenje kao što je definirano u članku 3. točki 9. Uredbe (EU) 2015/847
- 36) *pružatelj usluga povezanih s trustovima ili trgovačkim društvima* jest svaka osoba koja u skladu sa svojim poslovanjem trećim osobama pruža bilo koju od sljedećih usluga:
- osnivanje trgovačkih društava ili drugih pravnih osoba
 - obavljanje funkcije ili postavljanje druge osobe da obavlja funkciju direktora ili tajnika trgovačkoga društva, partnera u partnerstvu ili sličnoga položaja u odnosu na druge pravne osobe
 - pružanje usluga registriranoga sjedišta, poslovne adrese, korespondentne adrese ili administrativne adrese i ostalih povezanih usluga trgovačkomu društvu, partnerstvu ili nekoj drugoj pravnoj osobi ili pravnoga uređenja

- d) obavljanje funkcije ili postavljanje druge osobe da djeluje kao upravitelj trusta osnovanoga izričitom izjavom (eng. *express trust*) ili sličnoga pravnog uređenja
 - e) obavljanje funkcije ili postavljanje druge osobe da obavlja funkciju nominalnoga dioničara u ime druge osobe, osim ako je riječ o trgovačkome društvu uvrštenome na uređeno tržište koje podliježe obvezi objavljivanja podataka u skladu s pravom Europske unije ili ekvivalentnim međunarodnim standardima
- 37) *razumne mjere* su odgovarajuće mjere koje poduzimaju obveznici, a koje su razmjerne rizicima od pranja novca i financiranja terorizma
- 38) *Registar stvarnih vlasnika* je središnja elektronička baza podataka o stvarnim vlasnicima pravnih subjekata osnovanih na području Republike Hrvatske i trustova i s njima izjednačenih subjekata stranoga prava kojima je izdan OIB (u daljnjem tekstu: Registar)
- 39) *službeni osobni dokument* jest svaka javna isprava s fotografijom osobe koju izdaje nadležno državno domaće ili strano tijelo, a sa svrhom identifikacije osobe
- 40) *sredstva* jesu imovina i financijska sredstva i koristi bilo koje vrste, uključujući:
- a) gotovinu, čekove, novčana potraživanja, mjenice, novčane doznake i druga sredstva plaćanja
 - b) uložena sredstva kod obveznika
 - c) financijske instrumente određene zakonom koji uređuju tržište kapitala kojima se trguje javnom ili privatnom ponudom, uključujući dionice i udjele, certifikate, dužničke instrumente, obveznice, garancije i izvedene financijske instrumente
 - d) ostale isprave kojima se dokazuju prava na financijskim sredstvima ili drugim financijskim izvorima
 - e) kamate, dividende i druge prihode od sredstava
 - f) potraživanja, kredite i akreditive
- 41) *stranka* jest osoba koja uspostavlja ili već ima uspostavljen poslovni odnos kod obveznika ili obavlja povremenu transakciju
- 42) *stvarni vlasnik stranke* jest svaka fizička osoba (osobe) koja je konačni vlasnik stranke ili kontrolira stranku ili na drugi način njome upravlja, i/ili fizička osoba (osobe) u čije ime se provodi transakcija, uključujući onu fizičku osobu (osobe) koje izvršavaju krajnju učinkovitu kontrolu nad pravnom osobom ili pravnim uređenjem
- 43) *transakcija* jest svaki primitak, izdatak, prijenos s računa na račun, zamjena, čuvanje, raspolaganje i drugo postupanje s novcem ili drugom imovinom kod obveznika
- 44) *treća država* jest država koja nije članica Europske unije ili potpisnica Sporazuma o osnivanju Europskoga gospodarskog prostora
- 45) *usluga priređivanja igara na sreću* jest usluga koja uključuje primanje uplata u igrama na sreću, uključujući one s elementom vještine, kao što su lutrijske igre na sreću, igre na sreću na automatima, igre u kasinima i igre klađenja koje se igraju na fizičkoj lokaciji ili na daljinu preko interneta, telefona ili nekih drugih interaktivnih komunikacijskih uređaja preko kojega igrač može odigrati igru samostalno, interakcijom sa sustavom
- 46) *utvrđivanje i provjera identiteta stranke* jest postupak prikupljanja podataka i informacija o stranci te njihovo provjeravanje korištenjem dokumenata, podataka i informacija dobivenih iz pouzdanoga i neovisnoga izvora
- 47) *više rukovodstvo obveznika* znači zaposlenik obveznika s dovoljno znanja o izloženosti institucije riziku od pranja novca i financiranja terorizma te odgovarajuće razine da donosi odluke koje utječu na njezinu izloženost riziku te ne treba, u svim slučajevima, biti član uprave ili drugoga poslovnog tijela obveznika.

GLAVA II.

NACIONALNA PROCJENA RIZIKA OD PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA

Nacionalna procjena rizika od pranja novca i financiranja terorizma

Članak 5.

(1) Za prepoznavanje, procjenu, razumijevanje i smanjenje rizika od pranja novca i financiranja terorizma, Republika Hrvatska provodi nacionalnu procjenu rizika od pranja novca i financiranja terorizma, pri čemu uzima u obzir propise koji uređuju zaštitu osobnih podataka i zaštitu tajnosti podataka, a koja procjena će se redovito ažurirati svake četiri godine od prethodno provedene nacionalne procjene rizika, te po potrebi i ranije.

(2) Prilikom provedbe nacionalne procjene rizika iz stavka 1. ovoga članka između ostalog procjenjuju se prijetnje i ranjivosti od pranja novca i financiranja terorizma, a posebna pozornost usmjerava se na svaku financijsku aktivnost koja se zbog svoje prirode smatra pogodnom za upotrebu ili zloupotrebu u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma.

(3) Nacionalna procjena rizika od pranja novca i financiranja terorizma koordinira se radom Međuinstucionalne radne skupine za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma iz članka 120. stavka 2. ovoga Zakona, čije se zadaće, između ostalog, sastoje od:

1. provedbe nacionalne procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj
2. izrade izvještaja o provedenoj nacionalnoj procjeni rizika od pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj
3. izrade prijedloga Akcijskoga plana s mjerama za smanjenje identificiranih rizika od pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj i
4. provedbe drugih analiza za koje je nužna suradnja i koordinacija između različitih državnih i javnih tijela te drugih relevantnih institucija, uključujući i privatni sektor.

(4) Ured usmjerava i koordinira obavljanje zadaća Međuinstucionalne radne skupine iz stavka 3. ovoga članka te obavještava Europsku komisiju, europska nadzorna tijela i ostale države članice o stavku 3. ovoga članka.

Rezultati Nacionalne procjene rizika

Članak 6.

(1) Vlada Republike Hrvatske donosi Nacionalnu procjenu rizika od pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj te na temelju iste donosi Akcijski plan za smanjenje identificiranih rizika od pranja novca i financiranja terorizma.

(2) Rezultati Nacionalne procjene rizika namijenjeni su:

1. unaprjeđenju sustava sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma identificiranjem sektora ili djelatnosti u kojima obveznici moraju primjenjivati pojačane mjere te, prema potrebi, utvrđivanju mjera koje su obveznici dužni poduzeti
2. prema potrebi određivanju sektora ili područja niskoga ili pojačanoga rizika od pranja novca i financiranja terorizma
3. pomoći obveznicima u provođenju njihovih procjena rizika od pranja novca i financiranja terorizma
4. utvrđivanju, kao pomoćno sredstvo, kod obveznika iz članka 9. ovoga Zakona i nadležnih državnih tijela iz članka 120. ovoga Zakona, prioriteta raspodjele resursa i sredstava namijenjenih sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma i
5. pripremanju odgovarajućih propisa za pojedine sektore i djelatnosti u skladu s identificiranim rizicima od pranja novca i financiranja terorizma.

(3) Rezultate nacionalne procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma Ured je bez odlaganja dužan učiniti dostupnim svim obveznicima iz članka 9. ovoga Zakona i nadležnim državnim tijelima iz članka 120. ovoga Zakona.

Nadnacionalna procjena rizika

Članak 7.

(1) Prilikom provođenja nacionalne procjene rizika iz članka 5. stavka 1. ovoga Zakona uzet će se u obzir Nadnacionalna procjena rizika te preporuke Europske komisije o mjerama primjerenima za rješavanje identificiranih rizika i zajedničko mišljenje europskih nadzornih tijela o rizicima od pranja novca i financiranja terorizma koji utječu na obveznike koji obavljaju financijsku djelatnost.

(2) Ako Republika Hrvatska odluči ne primijeniti bilo koju od preporuka Europske komisije iz stavka 1. ovoga članka, o tome pisanim putem obavještava Europsku komisiju te daje obrazloženje za takvu odluku.

Obavještavanje europskih institucija i država članica

Članak 8.

Ured o rezultatima Nacionalne procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma obavještava Europsku komisiju, europska nadzorna tijela i druge države članice.

GLAVA III.

MJERE, RADNJE I POSTUPCI KOJE PODUZIMAJU OBVEZNICI RADI SPRJEČAVANJA I OTKRIVANJA PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA

I. OPĆE ODREDBE

Obveznici provedbe mjera

Članak 9.

(1) Mjere, radnje i postupci za sprječavanje i otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma određeni ovim Zakonom provode se prije i/ili prilikom svake transakcije, kao i pri sklapanju pravnih poslova kojima se stječe ili koristi imovina te u ostalim oblicima raspolaganja sredstvima, pravima i drugom imovinom koji mogu poslužiti za pranje novca i financiranje terorizma.

(2) Obveznici provedbe mjera, radnji i postupaka iz stavka 1. ovoga članka jesu:

1. kreditne institucije
2. kreditne unije
3. Hrvatska banka za obnovu i razvitak
4. HP - Hrvatska pošta d.d. u dijelu poslovanja koji se odnosi na poštanske novčane uputnice
5. institucije za platni promet
6. društva za upravljanje investicijskim fondovima i investicijski fondovi s pravnom osobnošću s unutarnjim upravljanjem
7. mirovinska društva u dijelu poslovanja koje se odnosi na dobrovoljne mirovinske fondove te mirovinska osiguravajuća društva u dijelu poslovanja koji se odnosi na izravne jednokratne uplate osoba u takva društva i društva za dokup mirovine
8. društva ovlaštena za pružanje investicijskih usluga i obavljanje investicijskih aktivnosti
9. društva za osiguranje koja imaju odobrenje za obavljanje poslova životnih osiguranja i drugih osiguranja povezanih s ulaganjima
10. pravne i fizičke osobe koje se bave djelatnošću zastupanja u osiguranju pri sklapanju ugovora o životnome osiguranju i drugih osiguranja povezanih s ulaganjima
11. pravne i fizičke osobe koje se bave djelatnošću posredovanja u osiguranju pri sklapanju ugovora o životnome osiguranju i drugih osiguranja povezanih s ulaganjima
12. faktoring društva
13. leasing društva
14. institucije za elektronički novac
15. ovlašteni mjenjači
16. priređivači igara na sreću za:
 - a) lutrijske igre
 - b) igre u kasinima
 - c) igre klađenja
 - d) igre na sreću na automatima
 - e) igranje na daljinu preko interneta, telefona ili drugih interaktivnih komunikacijskih uređaja (*online igranje*)
17. pravne i fizičke osobe koje se bave djelatnošću:
 - a) odobravanja kredita i zajmova, uključujući potrošačke kredite, ako je to dopušteno posebnim zakonom, i financiranje komercijalnih poslova, uključujući izvozno

financiranje na osnovi otkupa s diskontom i bez regresa dugoročnih nedospjelih potraživanja osiguranih financijskim instrumentima (engl. *forfeiting*), uključujući i otkup dospjelih potraživanja

- b) izdavanja ostalih sredstava plaćanja i upravljanja njima (putnički čekovi i bankovne mjenice), ako ta djelatnost nije platna usluga u smislu zakona kojim se uređuje platni promet
- c) izdavanja garancija i jamstava
- d) upravljanja ulaganjima za treće osobe i savjetovanja u vezi s tim
- e) iznajmljivanja sefova
- f) pružanja usluga povezanih s trustovima ili trgovačkim društvima
- g) prometa plemenitih metala i dragoga kamenja
- h) trgovine umjetničkim predmetima i antikvitetima
- i) organiziranja ili provođenja dražbi
- j) posredovanja u prometu nekretninama

18. pravne i fizičke osobe u obavljanju profesionalnih djelatnosti:

- a) revizorsko društvo, samostalni revizor, vanjski računovođa koji je fizička ili pravna osoba koja obavlja računovodstvene usluge, porezni savjetnik, društvo za porezno savjetništvo
- b) odvjetnik, odvjetničko društvo, javni bilježnik, ako sudjeluje, bilo da djeluje u ime svoje stranke ili za svoju stranku, u bilo kojoj vrsti financijskih transakcija ili transakcija koje uključuju nekretnine ili pak pružaju pomoć u planiranju ili provođenju transakcije za svoju stranku u vezi s:
 - 1. kupnjom ili prodajom nekretnina ili poslovnih subjekata
 - 2. upravljanjem novčanim sredstvima, vrijednosnim papirima ili drugom imovinom u vlasništvu stranke
 - 3. otvaranjem i upravljanjem bankovnih računa, štednih uloga ili računa za poslovanje s financijskim instrumentima
 - 4. prikupljanjem sredstava potrebnih za osnivanje, poslovanje ili upravljanje trgovačkim društvom
 - 5. osnivanjem, poslovanjem ili upravljanjem trustovima, trgovačkim društvima, zakladama ili sličnim pravnim uređenjima.

(3) Obveznici su provedbe mjera i radnji iz stavka 1. ovoga članka i podružnice kreditnih i financijskih institucija i drugih obveznika iz drugih država članica i trećih država koje su osnovane u Republici Hrvatskoj u skladu sa zakonom koji uređuje njihov rad.

(4) Obveznici su provedbe mjera i radnji iz stavka 1. ovoga članka i zastupnici institucija za platni promet i distributeri institucija za elektronički novac iz druge države članice.

(5) Obveznicima mjera i radnji iz stavka 1. ovoga članka također se smatraju obveznici iz stavaka 2., 3. i 4. ovoga Zakona kada se nalaze u stečaju ili je za njih pokrenut postupak likvidacije.

(6) Republika Hrvatska obavještava Europsku komisiju o proširenjima područja primjene ovoga Zakona u odnosu na Direktivu (EU) 2015/849 te o izuzećima za određene sektore obveznika sukladno odredbama ovoga Zakona, zajedno s obrazloženjem u skladu s provedenom procjenom rizika.

Izuzetci u odnosu na pravne i fizičke osobe koje obavljaju financijsku djelatnost na povremenoj ili vrlo ograničenoj osnovi

Članak 10.

(1) Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona koji se na povremenoj ili ograničenoj osnovi bavi financijskom djelatnošću za koju je Nacionalnom procjenom rizika utvrđen nizak rizik od pranja novca ili financiranja terorizma, ne mora primjenjivati mjere iz ovoga Zakona ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

1. godišnji promet sporedne financijske djelatnosti ne prelazi 750.000,00 kuna godišnje
2. transakcija ne prelazi vrijednost od 7.500,00 kuna, bez obzira na to je li riječ o jednokratnoj transakciji ili o više transakcija koje su međusobno očigledno povezane
3. financijska djelatnost nije glavna djelatnost i godišnji promet sporedne financijske djelatnosti ne prelazi 5% od ukupnoga godišnjeg prometa
4. financijska djelatnost je sporedna djelatnost, izravno povezana s glavnom djelatnošću i
5. financijska djelatnost obavlja se samo u odnosu na osobe koje su stranke u vezi s obavljanjem glavne djelatnosti te se općenito ne nudi javnosti.

(2) Obveznik iz stavka 1. ovoga članka dužan je obavijestiti nadležno nadzorno tijelo iz članka 82. ovoga Zakona o ispunjavanju uvjeta iz stavka 1. ovoga članka. Nadležno nadzorno tijelo uspostavlja odgovarajuće mjere praćenja koje se temelje na procjeni rizika ili druge odgovarajuće mjere u svrhu onemogućavanja zloupotrebe ove iznimke.

(3) Izuzeća iz stavka 1. ovoga članka ne primjenjuju se na pružatelje usluga novčanih pošiljaka iz članka 9. ovoga Zakona niti na druge obveznike iz članka 9. stavka 2. točaka 16., 17. f) i j) te 18. a) i b) ovoga Zakona.

(4) Republika Hrvatska obavještava Europsku komisiju o promjenama uvjeta propisanih za korištenje izuzeća iz stavka 1. ovoga članka.

Obveze obveznika

Članak 11.

(1) Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona prilikom obavljanja svojih djelatnosti dužan je ispunjavati obveze određene ovim Zakonom i na temelju njega donesenih podzakonskih akata, s ciljem sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma.

(2) Obveze iz stavka 1. ovoga članka obuhvaćaju:

1. izradu procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma
2. uspostavljanje politika, kontrola i postupaka za učinkovito smanjivanje i djelotvorno upravljanje rizicima od pranja novca i financiranja terorizma
3. provođenje mjera dubinske analize stranke na način i pod uvjetima određenima ovim Zakonom
4. provođenje mjera za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma u poslovnim jedinicama i društvima u kojima obveznik ima većinski udio ili većinsko pravo u odlučivanju, a koje imaju sjedište u drugoj državi članici ili trećoj državi

5. imenovanje ovlaštene osobe i zamjenika ovlaštene osobe za provedbu mjera za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma, s obzirom na organizacijsku strukturu obveznika, dovoljan broj zamjenika ovlaštene osobe te osiguranje primjerenih uvjeta za njihov rad
6. omogućavanje redovitoga stručnog osposobljavanja i izobrazbe zaposlenika obveznika te osiguravanje redovite unutarnje revizije sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma kod obveznika
7. izradu i redovito dopunjavanje liste indikatora za prepoznavanje stranaka i sumnjivih transakcija i sredstava za koje postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma
8. obavješćavanje i dostavljanje Uredu propisanih i traženih podataka, informacija i dokumentacije o transakcijama, sredstvima i osobama
9. čuvanje i zaštitu podataka te vođenje evidencija podataka propisanih ovim Zakonom
10. obvezu kreditnih i financijskih institucija da uspostave odgovarajući informacijski sustav s obzirom na svoju organizacijsku strukturu i izloženost riziku od pranja novca i financiranja terorizma radi cjelovite procjene rizika stranaka, poslovnih odnosa i transakcija te stalnoga praćenja poslovnih odnosa te sa svrhom pravovremenoga i cjelovitoga obavješćavanja Ureda i
11. provođenje drugih obveza i mjera propisanih ovim Zakonom i na temelju njega donesenih podzakonskih akata.

(3) Obveznik ne smije eksternalizirati obveze ovlaštene osobe i zamjenika iz članka 69. ovoga Zakona.

Analiza rizika od pranja novca i financiranja terorizma

Članak 12.

(1) Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona dužan je izraditi analizu rizika od pranja novca i financiranja terorizma kako bi prepoznao, procijenio, razumio i smanjio rizike od pranja novca i financiranja terorizma, uzimajući u obzir čimbenike rizika koji se odnose na:

- a) stranke
- b) države ili geografska područja
- c) proizvode, usluge ili transakcije, i
- d) kanale dostave.

(2) Analiza rizika iz stavka 1. ovoga članka mora biti dokumentirana i razmjerna veličini obveznika, vrsti, opsegu i složenosti njegova poslovanja te je istu obveznik dužan redovito ažurirati i dostaviti nadležnom nadzornom tijelu iz članka 82. ovoga Zakona na njegov zahtjev.

(3) Nadležna nadzorna tijela smjernicama mogu propisati da pojedinačne dokumentirane procjene rizika iz stavka 1. ovoga članka nisu potrebne za pojedini sektor obveznika ako su određeni rizici karakteristični za sektor jasni i shvaćeni od strane toga sektora obveznika.

(4) Obveznik je dužan analizu rizika iz stavka 1. ovoga članka usklađivati s pravilnicima i odlukama odnosno smjernicama koje donosi nadležno tijelo te je dužan uzeti u obzir Nacionalnu procjenu rizika i Nadnacionalnu procjenu rizika.

(5) Obveznik je, prije svih bitnih promjena u poslovnim procesima i poslovnoj praksi koje mogu utjecati na mjere koje se poduzimaju radi sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma te pri uvođenju novoga proizvoda, eksternalizirane aktivnosti ili kanala dostave, kao i kod uvođenja novih tehnologija za postojeće i nove proizvode, dužan provesti procjenu rizika radi utvrđivanja i procjene kako navedene promjene utječu na izloženost riziku od pranja novca ili financiranja terorizma te poduzeti primjerene mjere za smanjenje rizika i učinkovito upravljanje tim rizikom.

Upravljanje rizikom od pranja novca i financiranja terorizma

Članak 13.

(1) Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona dužan je uspostaviti i provoditi djelotvoran sustav unutarnjih kontrola te donijeti pisane politike, kontrole i postupke za smanjivanje i učinkovito upravljanje rizikom od pranja novca i financiranja terorizma utvrđenih analizom rizika iz članka 12. stavka 1. ovoga Zakona, uzimajući u obzir pravilnike i odluke odnosno smjernice nadležnoga tijela, Nacionalnu procjenu rizika i Nadnacionalnu procjenu rizika.

(2) Politike, kontrole i postupci iz stavka 1. ovoga članka moraju biti razmjerni veličini obveznika, vrsti, opsegu i složenosti poslova koje obavlja obveznik te dokumentirani.

(3) Politike, kontrole i postupci iz stavka 1. ovoga članka uključuju:

1. ciljeve, opseg i način rada sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma kod obveznika
2. organizacijski ustroj obveznika
3. položaj ovlaštene osobe i zamjenika ovlaštene osobe u organizacijskoj strukturi kada je to primjereno veličini i prirodi posla obveznika
4. ovlasti i odgovornosti ovlaštene osobe i zamjenika ovlaštene osobe
5. ovlasti i odgovornosti svih zaposlenika obveznika koji sudjeluju u provedbi ovoga Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata
6. mjere dubinske analize stranke
7. modele upravljanja rizikom od pranja novca i financiranja terorizma
8. načine/modele upravljanja usklađenošću poslovanja obveznika s odredbama ovoga Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata
9. uspostavu odgovarajućih linija izvještavanja unutar obveznika radi osiguranja pravodobnoga i odgovarajućega izvještavanja
10. čuvanje podataka, način vođenja i sadržaj evidencija podataka
11. stručno osposobljavanje i izobrazbu zaposlenika obveznika
12. unutarnju reviziju sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma kada je to primjereno veličini i prirodi posla obveznika i
13. provjeru zaposlenika obveznika, ako je primjereno s obzirom na veličinu obveznika te vrstu, opseg i složenost poslovanja obveznika.

(4) Uprava obveznika dužna je donijeti politike, kontrole i postupke iz stavka 1. ovoga članka radi sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, redovito pratiti i preispitivati njihovu primjerenost i djelotvornost i, ako je potrebno, pojačati mjere poduzete od obveznika.

Procjena rizika pojedinoga poslovnog odnosa ili povremene transakcije

Članak 14.

(1) Prilikom provođenja mjera dubinske analize stranke iz članka 15. stavka 1. ovoga Zakona obveznici su dužni imati u vidu varijable i čimbenike rizika od pranja novca i financiranja terorizma kako bi mogli procijeniti rizike povezane s pojedinim poslovnim odnosom ili provođenjem povremene transakcije iz članka 16. stavka 1. točaka 2. i 3. ovoga Zakona.

(2) Varijable rizika iz stavka 1. ovoga članka uključuju najmanje sljedeće:

1. namjenu i predviđenu prirodu poslovnoga odnosa uključujući i svrhu otvaranja računa stranci
2. vrijednost imovine koju stranka polaže, iznose i visinu obavljenih transakcija i
3. redovitost ili trajanje poslovnoga odnosa.

(3) Čimbenici rizika iz stavka 1. ovoga članka povezani sa strankom koji mogu upućivati na potencijalno niži rizik najmanje uključuju:

1. trgovačka društva čijim se financijskim instrumentima trguje na burzi ili uređenome tržištu pod uvjetom da podliježu zahtjevu za objavljivanje podataka i zahtjevu za osiguranje odgovarajuće transparentnosti stvarnoga vlasništva stranke
2. tijela javne vlasti i pravne osobe čiji je osnivač Republika Hrvatska ili druga država članica ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave iz Republike Hrvatske ili druge države članice ili
3. stranke koje imaju boravište na području država iz stavka 4. ovoga članka.

(4) Čimbenici rizika iz stavka 1. ovoga članka povezani s geografskim područjem, koji mogu upućivati na potencijalno niži rizik, najmanje uključuju:

1. države članice
2. treće države koje imaju djelotvoran sustav sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma
3. treće države za koje su vjerodostojni izvori ustanovili da imaju nisku razinu korupcije ili drugih kaznenih djela ili
4. treće države koje, na temelju vjerodostojnih izvora, poput uzajamnih procjena ili objavljenih izvještaja o daljnjim aktivnostima, ispunjavaju zahtjeve za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma u skladu s preporukama FATF i djelotvorno ih provode.

(5) Čimbenici rizika iz stavka 1. ovoga članka povezani s proizvodima, uslugama, transakcijama ili kanalima dostave, koji mogu upućivati na potencijalno niži rizik, najmanje uključuju:

1. police životnoga osiguranja s niskom premijom
2. police mirovinskoga osiguranja ako ne postoji mogućnost ranijega otkupa i ne mogu se upotrijebiti kao osiguranje

3. mirovinski sustav u kojem se doprinosi uplaćuju preko odbitaka od plaća, a prijenos članskoga udjela nije moguć
4. financijske proizvode ili usluge koje se pružaju određenom tipu stranaka sa svrhom povećanja financijske uključenosti ili
5. proizvode kod kojih na manji rizik utječu ograničenja izdataka ili transparentnost vlasništva (npr. određene vrste elektroničkoga novca).

(6) Obveznik može primijeniti mjere pojednostavljene dubinske analize stranke u odnosu na pojedini poslovni odnos ili povremenu transakciju za koju procijeni da predstavlja nizak rizik za pranje novca i financiranje terorizma, te ako je Nacionalnom procjenom rizika utvrđen nizak rizik za pranje novca i financiranje terorizma.

(7) Čimbenici rizika iz stavka 1. ovoga članka, povezani sa strankom koji mogu upućivati na potencijalno viši rizik, najmanje uključuju:

1. stranku s kojom se poslovni odnos odvija u neuobičajenim okolnostima
2. stranku koja ima boravište na području države iz stavka 8. ovoga članka
3. pravne osobe i pravna uređenja koja predstavljaju sredstva za čuvanje osobne imovine
4. društva koja imaju nominalne dioničare ili dionice na donositelja
5. društva s intenzivnim gotovinskim poslovanjem
6. društva kojima se struktura vlasništva čini neobična ili prekomjerno složena s obzirom na prirodu posla društva
7. društva koja ne obavljaju ili ne smiju obavljati trgovinsku, proizvodnu ili drugu djelatnost u državi u kojoj su registrirana ili
8. društvo sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koje je 25% i više u vlasništvu strane pravne osobe koja ne obavlja ili ne smije obavljati trgovinsku, proizvodnu ili drugu djelatnost u državi u kojoj je registrirana.

(8) Čimbenici rizika iz stavka 1. ovoga članka povezani s geografskim područjem, koji mogu upućivati na potencijalno viši rizik, najmanje uključuju:

1. države za koje je na temelju vjerodostojnih izvora (poput uzajamnih procjena ili objavljenih izvještaja o daljnjim aktivnostima) utvrđeno da nemaju djelotvoran sustav sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma
2. države za koje je na temelju vjerodostojnih izvora utvrđeno da imaju znatnu razinu korupcije ili drugih kaznenih djela
3. države u odnosu na koje su na snazi sankcije Europske unije, Ujedinjenih naroda, zabrana trgovanja ili slične mjere ili
4. države koje financiraju ili podržavaju terorističke aktivnosti ili unutar kojih djeluju terorističke organizacije.

(9) Čimbenici rizika iz stavka 1. ovoga članka, povezani s proizvodima, uslugama, transakcijama ili kanalima dostave koji mogu upućivati na potencijalno viši rizik, najmanje uključuju:

1. privatno bankarstvo
2. proizvode ili transakcije koji mogu pogodovati anonimnosti
3. plaćanja primljena od nepoznatih ili nepovezanih trećih osoba ili
4. nove proizvode i nove poslovne prakse, uključujući nove mehanizme dostave i upotrebu novih tehnologija ili tehnologija u razvoju za nove i postojeće proizvode.

(10) Obveznik je dužan primijeniti mjere pojačane dubinske analize stranke u odnosu na pojedini poslovni odnos ili povremenu transakciju za koju je ovim Zakonom ili Nacionalnom procjenom rizika utvrđen visok rizik za pranje novca ili financiranje terorizma.

(11) Ministar financija, guverner Hrvatske narodne banke i Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga donose pravilnik odnosno odluke kojima obveznicima propisuju postupak procjene rizika pranja novca i financiranja terorizma.

(12) Pravilnik odnosno odluke iz stavka 11. ovoga članka donose se u skladu sa smjernicama koje su izdala europska nadzorna tijela.

II. DUBINSKA ANALIZA STRANKE

Mjere dubinske analize stranke

Članak 15.

(1) Dubinska analiza stranke obuhvaća sljedeće mjere, ako nije drukčije propisano ovim Zakonom:

1. utvrđivanje identiteta stranke i provjeru njezina identiteta na osnovi dokumenata, podataka ili informacija dobivenih iz vjerodostojnoga, pouzdanoga i neovisnoga izvora, uključujući, ako ga stranka ima, kvalificirani certifikat za elektronički potpis ili elektronički pečat
2. utvrđivanje identiteta stvarnoga vlasnika stranke i poduzimanje odgovarajućih mjera za provjeru identiteta stvarnoga vlasnika stranke, uključujući poduzimanje mjera potrebnih za razumijevanje vlasničke i kontrolne strukture stranke kada je stranka trgovačko društvo, druga pravna osoba i s njome izjednačen subjekt ili trust i s njime izjednačen subjekt stranoga prava
3. prikupljanje podataka o namjeni i predviđenoj prirodi poslovnoga odnosa te drugih podataka u skladu s ovim Zakonom i na temelju njega donesenim podzakonskim aktima i
4. stalno praćenje poslovnoga odnosa, uključujući i kontrolu transakcija koje stranka obavlja tijekom poslovnoga odnosa kako bi se osiguralo da su transakcije koje se obavljaju u skladu sa saznanjima obveznika o stranci, poslovnome profilu, profilu rizika, uključujući prema potrebi i podatke o izvoru sredstava, pri čemu dokumentacija i podatci kojima obveznik raspolaže moraju biti ažurni.

(2) Prilikom provedbi mjera iz stavka 1. točaka 1. i 2. ovoga članka, obveznik je dužan provjeriti je li osoba koja tvrdi da djeluje u ime stranke za to i ovlaštena te u skladu s odredbama ovoga Zakona utvrditi i provjeriti identitet te osobe.

(3) Obveznik je dužan primjenjivati sve mjere dubinske analize iz stavka 1. ovoga članka sukladno odredbama ovoga Zakona, pri čemu opseg primjene mjera treba ovisiti o procjeni rizika provedenoj sukladno članku 14. ovoga Zakona.

(4) Obveznik je dužan mjere dubinske analize stranke provoditi na način propisan politikama, kontrolama i postupcima iz članka 13. stavka 1. ovoga Zakona.

(5) Obveznik je dužan, na zahtjev nadležnoga nadzornog tijela iz članka 82. ovoga Zakona, dostaviti na uvid dokumentaciju vezanu uz analizu i procjenu rizika iz koje proizlazi da su poduzete mjere primjerene identificiranim rizicima od pranja novca i financiranja terorizma.

Obveza primjene mjera dubinske analize stranke

Članak 16.

(1) Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona je dužan, pod uvjetima određenima ovim Zakonom i na temelju njega donesenim podzakonskim aktima, obaviti dubinsku analizu stranke u sljedećim slučajevima:

1. prilikom uspostavljanja poslovnoga odnosa sa strankom
2. pri svakoj povremenoj transakciji u vrijednosti od 105.000,00 kuna i većoj, bez obzira na to je li riječ o jednokratnoj transakciji ili o više transakcija koje su međusobno očigledno povezane i koje ukupno dosežu vrijednost od 105.000,00 kuna i veću
3. pri svakoj povremenoj transakciji koja predstavlja prijenos novčanih sredstava u vrijednosti većoj od 1.000,00 eura u smislu Uredbe (EU) 2015/847
4. u pružanju usluga igara na sreću, prilikom stavljanja uloga i preuzimanja dobitaka uključujući kupnju ili zamjenu žetona u kunsnoj vrijednosti od 15.000,00 kuna i većoj bez obzira na to je li riječ o jednokratnoj transakciji ili o više transakcija koje su međusobno očigledno povezane i koje ukupno dosežu vrijednost od 15.000,00 kuna i veću
5. ako postoji sumnja u vjerodostojnost i primjerenost prethodno dobivenih podataka o stranci i
6. uvijek kada u vezi s transakcijom ili strankom postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma, bez obzira na sva propisana izuzeća i vrijednost transakcije.

(2) Obveznik iz članka 9. stavka 2. točke 15. i točke 17. podtočaka g) i h) ovoga Zakona pri svakoj transakciji u vrijednosti od 15.000,00 kuna i većoj dužan je utvrditi i provjeriti identitet stranke te prikupiti sljedeće podatke: ime i prezime, prebivalište, dan, mjesec i godinu rođenja, identifikacijski broj ako je vidljiv iz identifikacijske isprave, naziv i broj identifikacijske isprave, naziv i državu izdavatelja, državljanstvo/državljanstva.

(3) Obveznik iz članka 9. stavka 2. točaka 9., 10. i 11. ovoga Zakona, kod poslova životnoga osiguranja i drugih osiguranja povezanih s ulaganjem, dužan je pored mjera propisanih člankom 15. stavkom 1. točkama 1. i 2. ovoga Zakona, čim su korisnici identificirani ili imenovani:

- a) za korisnika osiguranja koji je određen kao posebno imenovana fizička ili pravna osoba ili pravno uređenje (npr. zakonski nasljednik, djeca, supružnik i dr.) utvrditi i provjeriti identitet korisnika osiguranja i
- b) za korisnika osiguranja koji je određen specifičnim karakteristikama ili skupinom prikupiti dovoljno podataka kako bi se uvjerio da će moći utvrditi identitet korisnika osiguranja u trenutku isplate police.

(4) U slučajevima iz stavka 3. točaka a) i b) ovoga članka, obveznik je dužan provjeriti identitet korisnika osiguranja u trenutku isplate, a u slučaju dodjele, u cijelosti ili djelomično, životnoga osiguranja i drugih osiguranja povezanih s ulaganjem trećoj fizičkoj ili pravnoj osobi ili pravnom aranžmanu, obveznik kreditna ili financijska institucija je dužan utvrditi identitet stvarnoga vlasnika u trenutku dodjele.

(5) Za korisnika trusta i s njim izjednačenoga subjekta stranog prava, koji je određen specifičnim karakteristikama ili skupinom, obveznik je dužan pribaviti dovoljno informacija kako bi bio siguran da će moći utvrditi identitet korisnika u vrijeme isplate ili u trenutku kada korisnik odluči iskoristiti dodijeljena prava.

(6) Obveznici su dužni primijeniti mjere dubinske analize ne samo na nove stranke, već i pravodobno na postojeće stranke na temelju procjene rizika, posebno kod stranaka kod kojih se promijene okolnosti koje su relevantne za primjenu ovoga Zakona.

Dubinska analiza stranke prilikom uspostavljanja poslovnoga odnosa ili obavljanja transakcije

Članak 17.

(1) Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona dužan je mjere iz članka 15. stavka 1. točaka 1., 2. i 3. ovoga Zakona provesti:

1. prije uspostavljanja poslovnoga odnosa sa strankom i
2. prije obavljanja transakcije iz članka 16. stavka 1. točaka 2., 3. i 4. ovoga Zakona.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. točke 1. ovoga članka, obveznik može provjeru identiteta stranke i stvarnoga vlasnika provesti i tijekom uspostavljanja poslovnoga odnosa sa strankom, i to što je prije moguće, nakon prvoga kontakta sa strankom ako je to:

1. neophodno kako se ne bi prekinuo uobičajeni način uspostavljanja poslovnih odnosa, i
2. ako postoji nizak rizik od pranja novca i financiranja terorizma.

(3) Obveznik kreditna ili financijska institucija iz članka 9. ovoga Zakona može otvoriti račun stranci prije provjere identiteta stranke i provjere identiteta stvarnoga vlasnika stranke, uključujući račun koji omogućuje transakcije s prenosivim vrijednosnim papirima, pod uvjetom da postoje odgovarajući zaštitni mehanizmi koji osiguravaju da stranka ili netko u njezino ime ne provodi transakcije prije nego identitet stranke i stvarnoga vlasnika ne bude provjeren na način propisan poglavljima IV. (*Način provođenja mjera utvrđivanja i provjere identiteta stranke*) i V. (*Način provođenja mjera utvrđivanja i provjere identiteta stvarnoga vlasnika stranke*) ovoga Zakona.

(4) U slučajevima iz stavka 2. ovoga članka obveznik je dužan donijeti pisane politike, kontrole i postupke za smanjivanje i učinkovito upravljanje rizikom od pranja novca i financiranja terorizma.

Iznimka od provođenja mjera dubinske analize u pogledu elektroničkoga novca

Članak 18.

(1) Iznimno obveznici nisu dužni provesti mjere iz članka 15. stavka 1. točaka 1., 2. i 3. i članka 17. ovoga Zakona u pogledu elektroničkoga novca ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

1. platni instrument ne može se ponovno puniti ili je na tom platnom instrumentu ukupni iznos platnih transakcija ograničen na mjesečnoj razini u kunskoj protuvrijednosti iznosa od 250,00 eura te se platni instrument može koristiti isključivo u Republici Hrvatskoj
2. sredstva pohranjena na platnom instrumentu ne smiju prelaziti kunsku protuvrijednost iznosa od 250,00 eura
3. platni instrument upotrebljava se isključivo za kupnju robe ili usluga
4. na platni instrument ne može se pohraniti anonimni elektronički novac i
5. izdavatelj elektroničkoga novca provodi mjeru praćenja transakcija ili poslovnoga odnosa u svrhu otkrivanja složenih i neobičnih transakcija iz članka 53. ovoga Zakona ili sumnjivih transakcija iz članka 56. ovoga Zakona.

(2) Iznimku iz stavka 1. ovoga članka obveznici ne smiju primijeniti na iskupe elektroničkog novca u gotovini ili podizanja gotovine u novčanoj vrijednosti elektroničkoga novca u kunskoj protuvrijednosti iznosa većega od 100,00 eura.

Odbijanje poslovnoga odnosa i obavljanja transakcije

Članak 19.

(1) Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona koji ne može provesti mjere dubinske analize iz članka 15. stavka 1. točaka 1., 2. i 3. i članka 15. stavka 2. ovoga Zakona ne smije uspostaviti poslovni odnos ili obaviti transakciju, odnosno mora prekinuti već uspostavljeni poslovni odnos te razmotriti treba li Uredu dostaviti obavijest o sumnjivoj transakciji, sredstvima i osobama u skladu s člancima 56. i 57. ovoga Zakona.

(2) Obveznik može prekinuti već uspostavljeni poslovni odnos ako nije u mogućnosti provesti mjeru iz članka 15. stavka 1. točke 4. ovoga Zakona, odnosno ako ocijeni da ne može učinkovito upravljati rizikom pranja novca i financiranja terorizma u odnosu na stranku.

(3) Obveznik koji obavlja profesionalnu djelatnost iz članka 9. stavka 2. točke 18. ovoga Zakona nije dužan odbiti uspostaviti poslovni odnos ili obaviti transakciju, odnosno prekinuti već uspostavljeni poslovni odnos u skladu sa stavkom 1. ovoga članka u slučaju kada utvrđuje pravni položaj svoje stranke ili brani ili zastupa stranku u sudskom postupku ili u vezi sa sudskim postupkom, uključujući davanje savjeta o pokretanju ili izbjegavanju takvoga postupka.

III. NAČIN PROVOĐENJA MJERA DUBINSKE ANALIZE STRANKE

Prikupljanje podataka

Članak 20.

(1) Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona pri obavljanju dubinske analize stranke prikuplja sljedeće podatke:

1. za fizičku osobu: ime i prezime, prebivalište, dan, mjesec i godina rođenja, identifikacijski broj, naziv i broj identifikacijske isprave, naziv i državu izdavatelja te državljanstvo/državljanstva:

- a) fizičke osobe i njezina zakonskoga zastupnika, obrtnika ili osobe koja obavlja drugu samostalnu djelatnost, a koja uspostavlja poslovni odnos ili obavlja transakciju odnosno za koju se uspostavlja poslovni odnos ili obavlja transakcija
- b) zakonskoga zastupnika i punomoćnika koji za pravnu osobu ili drugu pravnu osobu i s njom izjednačeni subjekt iz članka 26. ovoga Zakona uspostavlja poslovni odnos ili obavlja transakciju
- c) punomoćnika koji za stranku uspostavlja poslovni odnos ili obavlja transakciju i
- d) fizičke osobe koja pristupa sefu

2. za fizičku osobu kojoj je namijenjena transakcija: ime i prezime, prebivalište te podatak o identifikacijskome broju fizičke osobe ako mu je taj podatak dostupan

3. za obrt i drugu samostalnu djelatnost:

- a) naziv, sjedište (ulica i kućni broj, mjesto i država) i identifikacijski broj obrta i osobe koja obavlja drugu samostalnu djelatnost kada se u svrhu poslovanja obrta ili obavljanja druge samostalne djelatnosti uspostavlja poslovni odnos ili obavlja transakcija i
- b) naziv, sjedište (ulica i kućni broj, mjesto i država) obrta i osobe koja obavlja drugu samostalnu djelatnost kojoj je namijenjena transakcija te identifikacijski broj obrta i osobe koja obavlja drugu samostalnu djelatnost samo ako mu je taj podatak dostupan

4. za pravnu osobu: naziv, pravni oblik, sjedište (ulica i kućni broj, mjesto i država) i identifikacijski broj pravne osobe:

- a) za koju se uspostavlja poslovni odnos ili obavlja transakcija odnosno za pravnu osobu u čije se ime uspostavlja poslovni odnos ili obavlja transakcija i
- b) drugu pravnu osobu i s njom izjednačeni subjekt iz članka 26. ovoga Zakona

5. za pravnu osobu kojoj je namijenjena transakcija obveznik pribavlja podatke o nazivu i sjedištu (ulica i kućni broj, mjesto i država) te pravne osobe, te podatak o identifikacijskome broju pravne osobe ako mu je taj podatak dostupan

6. za stvarnoga vlasnika stranke: ime i prezime, država prebivališta, dan, mjesec i godina rođenja i državljanstvo/državljanstva

7. podatke o namjeni i predviđenoj prirodi poslovnoga odnosa, uključujući i informaciju o djelatnosti stranke

8. datum i vrijeme uspostavljanja poslovnoga odnosa

9. datum i vrijeme pristupa sefu

10. datum i vrijeme provedbe transakcije, iznos i valutu u kojoj se obavlja transakcija, način provedbe transakcije te, kada obveznik na temelju procjene rizika provedene sukladno odredbama ovoga Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata utvrdi visoki rizik od pranja novca ili financiranja terorizma, svrhu (namjenu) transakcije

11. o izvoru sredstava koja jesu ili će biti predmet poslovnoga odnosa

12. o izvoru sredstava koja jesu ili će biti predmet transakcije

13. prikuplja i druge podatke o sumnjivim transakcijama, sredstvima i osobama koji su mu potrebni za obrazloženje razloga za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma u skladu s člancima 56. i 57. ovoga Zakona.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. točke 1. ovoga članka, ako obveznik nije u mogućnosti pribaviti podatak o identifikacijskom broju fizičke osobe stranca kojemu nije izdan osobni identifikacijski broj, dužan je pribaviti podatak o vrsti, broju, izdavatelju i državi identifikacijske isprave na temelju koje je utvrdio i provjerio identitet te fizičke osobe.

(3) Osim podataka iz stavka 1. ovoga članka, obveznik pribavlja i ostale podatke u opsegu u kojem su mu potrebni za procjenu rizika od pranja novca i financiranja terorizma sukladno odredbama ovoga Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata.

(4) Ministar financija pravilnikom propisuje dodatne podatke koje je obveznik dužan pribaviti u svrhu provođenja mjera dubinske analize i obavješćivanja Ureda o transakcijama iz članaka 56., 57. i 61. ovoga Zakona.

(5) Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona u okviru dubinske analize stranke pri uspostavljanju poslovnog odnosa iz članka 16. stavka 1. točke 1. ovoga Zakona prikuplja podatke iz stavka 1. točaka 1., 3., 4., 6., 7. i 8. ovoga članka i prema potrebi podatak iz stavka 1. točke 11. ovoga članka.

(6) Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona u okviru dubinske analize stranke pri svakoj povremenoj transakciji u vrijednosti od 105.000,00 kuna i većoj iz članka 16. stavka 1. točke 2. ovoga Zakona prikuplja podatke iz stavka 1. točaka 1., 2., 3., 4., 5., 6. i 10. ovoga članka.

(7) Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona u okviru dubinske analize stranke pri svakoj povremenoj transakciji iz članka 16. stavka 1. točke 3. ovoga Zakona pored informacija o platitelju i primatelju koje moraju biti priložene prijenosu novčanih sredstava u skladu s Uredbom (EU) 2015/847 dužan je prikupiti i podatke iz stavka 1. točaka 6. i 10. ovoga članka.

(8) Obveznik iz članka 9. stavka 2. točka 16. ovoga Zakona u okviru dubinske analize stranke prilikom provođenja transakcije iz članka 16. stavka 1. točke 4. ovoga Zakona prikuplja podatke iz stavka 1. točaka 1., 2., 3.(b), 5., 6. i 10. ovoga članka.

(9) Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona u okviru dubinske analize stranke ako postoji sumnja u vjerodostojnost i primjerenost prethodno dobivenih podataka o stranci iz članka 16. stavka 1. točke 5. ovoga Zakona prikuplja podatke iz stavka 1. točaka 1., 3., 4., 6., 7. i 11. ovoga članka.

(10) Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona u okviru dubinske analize stranke uvijek kada u vezi s transakcijom ili strankom postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma, bez obzira na sva propisana izuzeća i vrijednost transakcije iz članka 16. stavka 1. točke 6. ovoga Zakona prikuplja podatke iz stavka 1. ovoga članka.

(11) Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona u svrhu postupanja sukladno odredbama članka 61. ovoga Zakona (gotovinska transakcija u vrijednosti od 200.000,00 kuna i većoj) prikuplja podatke iz stavka 1. točaka 1., 2., 3., 4., 5., 6. i 10. ovoga članka, te je dužan uvijek prikupiti i podatak o svrsi (namjeni) transakcije.

(12) Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona, u svrhu postupanja sukladno odredbama članka 61. ovoga Zakona, u odnosu na gotovinsku transakciju uplate gotovine u vrijednosti od 200.000,00 kuna i većoj ili mjenjački posao u vrijednosti od 200.000,00 kuna i većoj dužan je osim podataka navedenih u stavku 11. ovoga članka prikupiti i podatak iz stavka 1. točke 12. ovoga članka (izvor sredstava koja jesu ili će biti predmet transakcije).

IV. NAČIN PROVOĐENJA MJERE UTVRĐIVANJA I PROVJERE IDENTITETA STRANKE

Utvrdjivanje i provjera identiteta fizičke osobe, obrtnika i osobe koja obavlja drugu samostalnu djelatnost

Članak 21.

(1) Za stranku koja je fizička osoba i njezina zakonskoga zastupnika te stranku koja je obrtnik ili osoba koja se bavi drugom samostalnom djelatnošću obveznik utvrđuje i provjerava njezin identitet prikupljanjem podataka iz članka 20. stavka 1. točke 1. ovoga Zakona uvidom u službeni osobni dokument stranke u njezinoj nazočnosti.

(2) Ako uvidom u službeni osobni dokument nije moguće prikupiti sve propisane podatke, nedostajući podatci prikupljaju se iz drugih važećih javnih isprava koje podnese stranka.

(3) Kada obveznik iz objektivnih razloga ne uspije prikupiti podatak u skladu sa stavcima 1. i 2. ovoga članka, takav podatak može prikupiti neposredno od stranke, te ga je dužan provjeriti.

(4) Ako je stranka obrtnik ili osoba koja se bavi drugom samostalnom djelatnošću, obveznik prikuplja podatke iz članka 20. stavka 1. točke 3. ovoga Zakona uvidom u izvornik ili ovjerenu presliku dokumentacije iz obrtnoga ili drugoga javnog registra koja dokumentacija ne smije biti starija od tri mjeseca, odnosno neposrednim uvidom u obrtni ili drugi javni registar. Na izvodu iz registra u koji je izvršen neposredni uvid, obveznik u obliku zabilješke upisuje datum i vrijeme te ime i prezime osobe koja je izvršila uvid.

Utvrđivanje i provjera identiteta punomoćnika fizičke osobe, obrtnika i osobe koja obavlja drugu samostalnu djelatnost

Članak 22.

- (1) Ako stranka, koja je fizička osoba, obrtnik ili osoba koja obavlja drugu samostalnu djelatnost, preko punomoćnika uspostavlja poslovni odnos ili obavlja transakciju, obveznik utvrđuje i provjerava identitet punomoćnika prikupljanjem podataka iz članka 20. stavka 1. točke 1. ovoga Zakona uvidom u službeni osobni dokument punomoćnika u njegovoj nazočnosti.
- (2) Ako uvidom u službeni osobni dokument punomoćnika nije moguće prikupiti sve propisane podatke, nedostajući se podatci prikupljaju iz drugih važećih javnih isprava koje podnese punomoćnik.
- (3) Kada obveznik iz objektivnih razloga ne uspije prikupiti podatak u skladu sa stavcima 1. i 2. ovoga članka, takav podatak može prikupiti neposredno od stranke, te ga je dužan provjeriti.
- (4) Podatke iz članka 20. stavka 1. točke 1. ovoga Zakona o fizičkoj osobi, obrtniku ili osobi koja obavlja drugu samostalnu djelatnost, obveznik pribavlja iz ovjerene punomoći i preslike službenoga osobnog dokumenta fizičke osobe koju mu dostavi punomoćnik.
- (5) Ako je stranka obrtnik ili osoba koja se bavi drugom samostalnom djelatnošću, obveznik prikuplja podatke iz članka 20. stavka 1. točke 3. ovoga Zakona u skladu s odredbom članka 21. stavka 4. ovoga Zakona.

Utvrđivanje i provjera identiteta pravne osobe

Članak 23.

- (1) Identitet stranke koja je pravna osoba obveznik utvrđuje i provjerava prikupljanjem podataka iz članka 20. stavka 1. točke 4. ovoga Zakona uvidom u izvornik ili ovjerenu presliku dokumentacije iz sudskoga ili drugoga javnog registra koju mu u ime pravne osobe dostavi zakonski zastupnik ili punomoćnik pravne osobe.
- (2) Dokumentacija iz stavka 1. ovoga članka ne smije biti starija od tri mjeseca.
- (3) Obveznik može utvrditi i provjeriti identitet pravne osobe prikupljanjem podataka iz članka 20. stavka 1. točke 4. ovoga Zakona neposrednim uvidom u sudski ili drugi javni registar. Kada obveznik izvrši neposredan uvid u registar, dužan je na izvodu iz registra u koji je obavljen uvid u obliku zabilješke upisati datum i vrijeme te ime i prezime osobe koja je obavila uvid.
- (4) Ostale podatke iz članka 20. stavka 1. ovoga Zakona obveznik prikuplja uvidom u izvornike ili ovjerene preslike isprava i drugu vjerodostojnu poslovnu dokumentaciju. Ako iz tih isprava i dokumentacije nije moguće prikupiti sve podatke iz članka 20. stavka 1. ovoga Zakona, podatke koji nedostaju obveznik prikuplja neposredno od zakonskoga zastupnika ili punomoćnika.

(5) Ako je stranka pravna osoba koja obavlja djelatnost u Republici Hrvatskoj preko podružnice, obveznik utvrđuje i provjerava identitet strane pravne osobe i podružnice.

(6) Ako je stranka strana pravna osoba, pored podataka iz članka 20. stavka 1. točke 4. ovoga Zakona, obveznik je dužan prikupiti i podatke o njenim direktorima (ime, prezime, identifikacijski broj, država prebivališta) te osnivački akt strane pravne osobe.

Utvrđivanje i provjera identiteta zakonskoga zastupnika pravne osobe

Članak 24.

(1) Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona utvrđuje i provjerava identitet zakonskoga zastupnika pravne osobe prikupljanjem podataka iz članka 20. stavka 1. točke 1. ovoga Zakona uvidom u službeni osobni dokument zakonskoga zastupnika u njegovoj nazočnosti. Ako iz toga dokumenta nije moguće prikupiti sve propisane podatke, podatci koji nedostaju prikupljaju se iz druge važeće javne isprave.

(2) Obveznik kada iz objektivnih razloga ne uspije prikupiti podatak u skladu sa stavkom 1. ovoga članka, takav podatak može prikupiti neposredno od stranke, te ga je dužan provjeriti.

Utvrđivanje i provjera identiteta punomoćnika pravne osobe

Članak 25.

(1) Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona utvrđuje i provjerava identitet punomoćnika pravne osobe prikupljanjem podataka iz članka 20. stavka 1. točke 1. ovoga Zakona uvidom u službeni osobni dokument punomoćnika u njegovoj nazočnosti.

(2) Ako iz dokumenta iz stavka 1. ovoga članka nije moguće prikupiti sve propisane podatke, podatci koji nedostaju prikupljaju se iz druge važeće javne isprave koju podnese punomoćnik odnosno neposredno od punomoćnika. Podatke iz članka 20. stavka 1. točke 1. ovoga Zakona o zakonskome zastupniku, koji je u ime pravne osobe izdao punomoć, obveznik prikuplja na temelju podataka iz ovjerene punomoći.

Utvrđivanje i provjera identiteta drugih pravnih osoba i s njima izjednačenih subjekata

Članak 26.

(1) Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona dužan je za domaće i strane udruge i njihove saveze, zaklade, fundacije, ustanove, umjetničke organizacije, komore, sindikate, udruge poslodavaca, političke stranke, zadruge, kreditne unije, vjerske zajednice:

1. utvrditi i provjeriti identitet osobe ovlaštene za zastupanje odnosno zakonskog zastupnika
2. utvrditi i provjeriti identitet punomoćnika te pribaviti punomoć za zastupanje ako je stranka zastupana po punomoćniku i

3. prikupiti podatke iz članka 20. stavka 1. točaka 1. i 4. b) ovoga Zakona.

(2) Identitet zakonskog zastupnika stranke iz stavka 1. ovoga članka obveznik utvrđuje i provjerava prikupljanjem podataka iz članka 20. stavka 1. točke 1. ovoga Zakona uvidom u službeni osobni dokument zakonskog zastupnika u njegovoj nazočnosti. Ako iz toga dokumenta nije moguće prikupiti sve propisane podatke, podatci koji nedostaju pribavljaju se iz druge važeće javne isprave.

(3) Obveznik kada iz objektivnih razloga ne uspije prikupiti podatak u skladu sa stavkom 2. ovoga članka, takav podatak može prikupiti neposredno od stranke, te ga je dužan provjeriti.

(4) Obveznik može utvrditi i provjeriti identitet drugih pravnih osoba i s njima izjednačenih subjekata iz stavka 1. ovoga članka uvidom u izvornik ili ovjerenu presliku dokumentacije iz registra, upisnika ili druge službene evidencije te neposrednim uvidom u registar, upisnik ili drugu službenu evidenciju. Na izvodu iz registra, upisnika ili druge službene evidencije u koju je obavljen neposredni uvid obveznik u obliku zabilješke upisuje datum i vrijeme te ime i prezime osobe koja je obavila uvid.

(5) Identitet punomoćnika iz stavka 1. ovoga članka obveznik utvrđuje i provjerava u skladu s člankom 25. stavcima 1. i 2. ovoga Zakona.

Utvrđivanje i provjera identiteta fizičke osobe koja pristupa sefu

Članak 27.

(1) Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona koji pruža uslugu iznajmljivanja sefa identitet stranke dužan je utvrditi i provjeriti prilikom svakoga pristupa stranke sefu.

(2) Pri utvrđivanju i provjeri identiteta stranke u skladu sa stavkom 1. ovoga članka, obveznik prikuplja podatke iz članka 20. stavka 1. točke 1. podtočke d) i točke 9.

(3) Odredbe ovoga članka u vezi s obvezom provjere identiteta stranke kod pristupa sefu odnose se na svaku fizičku osobu koja stvarno pristupi sefu, bez obzira na to je li ona korisnik sefa prema ugovoru o sefu odnosno njegov zakonski zastupnik ili punomoćnik.

V. NAČIN PROVOĐENJA MJERE UTVRĐIVANJA I PROVJERE IDENTITETA STVARNOG VLASNIKA STRANKE

Stvarni vlasnik stranke

Članak 28.

(1) Stvarnim vlasnikom pravne osobe smatra se svaka fizička osoba (osobe) koja je u konačnici vlasnik ili kontrolira stranku ili u čije ime se provodi transakcija i uključuje barem:

1. fizičku osobu (osobe) koja je vlasnik pravne osobe te koja kontrolira pravnu osobu izravnim vlasništvom preko dovoljnoga postotka dionica, uključujući i dionice na donositelja, ili prava glasa ili poslovnih udjela u toj pravnoj osobi
2. fizičku osobu (osobe) koja kontrolira pravnu osobu neizravnim vlasništvom preko dovoljnoga postotka dionica, uključujući i dionice na donositelja, ili prava glasa ili poslovnih udjela u toj pravnoj osobi ili
3. fizičku osobu (osobe) koja ima kontrolni položaj u upravljanju imovinom pravne osobe preko drugih sredstava.

(2) Stvarnim vlasnikom smatra se fizička osoba (osobe) koja kontrolira drugu fizičku osobu, i/ili fizička osoba (osobe) u čije se ime obavlja transakcija.

(3) Stvarnim vlasnikom trusta i s njime izjednačenoga subjekta stranoga prava smatra se svaka fizička osoba (ili više njih) iz članka 31. ovoga Zakona, koja u konačnici kontrolira trust ili s njim izjednačeni subjekt stranoga prava, izravnim ili neizravnim vlasništvom ili drugim sredstvima.

(4) Stvarnim vlasnikom domaćih i stranih udruga i njihovih saveza, zaklada, fundacija, ustanova, umjetničkih organizacija, komora, sindikata, udruga poslodavaca, političkih stranaka, zadruga, kreditnih unija ili vjerskih zajednica može se smatrati svaka fizička osoba ovlaštena za zastupanje ili fizička osoba koja ima kontrolni položaj u upravljanju imovinom.

(5) Pokazatelj izravnoga vlasništva iz stavka 1. točke 1. ovoga članka koje fizička osoba ima u pravnoj osobi vlasništvo je nad preko 25% poslovnih udjela, glasačkih ili drugih prava na temelju kojih ostvaruje pravo upravljanja pravnom osobom ili vlasništvo 25% plus jedna dionica.

(6) Pokazatelj neizravnoga vlasništva iz stavka 1. točke 2. ovoga članka vlasništvo je ili kontrola iste fizičke osobe (osoba) nad jednom ili više pravnih osoba koje pojedinačno ili zajedno imaju preko 25% poslovnih udjela ili 25% plus jedna dionica u stranci.

(7) Kontrolni položaj u upravljanju imovinom pravne osobe preko drugih sredstava iz stavka 1. točke 2. ovoga članka može se odnositi i na kriterije kontrole korištene u pripremi konsolidiranih financijskih izvještaja, primjerice sporazuma dioničara, ostvarivanjem prevladavajućega utjecaja i ovlasti za imenovanje višega rukovodstva.

(8) Ako nije moguće identificirati fizičku osobu (osobe) iz stavka 1. ovoga članka ili ako postoji sumnja da identificirana fizička osoba (osobe) nije stvarni vlasnik stranke te u slučaju kada su iscrpljena sva moguća sredstva kako bi se utvrdio stvarni vlasnik, stvarnim vlasnikom stranke smatra se fizička osoba (osobe) koja je član uprave ili drugoga poslovnog tijela.

(9) Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona dužan je dokumentirati postupke utvrđivanja i provjere identiteta stvarnoga vlasnika stranke.

Izuzeća od utvrđivanja i provjere identiteta stvarnoga vlasnika stranke

Članak 29.

Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona nije dužan utvrđivati ni provjeravati identitet stvarnoga vlasnika stranke ako je:

- a) stranka trgovačko društvo čijim se financijskim instrumentima trguje na burzi ili uređenom tržištu u jednoj ili više država članica u skladu s propisima u Europskoj uniji ili
- b) društvo sa sjedištem u trećoj državi čijim se financijskim instrumentima trguje na burzi ili uređenom tržištu u državi članici ili u toj trećoj državi, pod uvjetom da u toj trećoj državi vrijede zahtjevi za objavljivanje podataka u skladu s propisima u Europskoj uniji koji osiguravaju odgovarajuću transparentnost podataka o stvarnim vlasnicima stranke.

Utvrđivanje i provjera identiteta stvarnoga vlasnika stranke

Članak 30.

(1) Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona utvrđuje i provjerava identitet stvarnoga vlasnika stranke prikupljanjem podataka iz članka 20. stavka 1. točke 6. ovoga Zakona i poduzimanjem razumnih mjera za provjeru identiteta stvarnoga vlasnika stranke.

(2) Stranka je dužna obvezniku, uz podatke o svome pravnom vlasniku, predložiti dokumentaciju na temelju koje je moguće utvrditi vlasničku i kontrolnu strukturu stranke i prikupiti podatke o stvarnome vlasniku stranke.

(3) Upravitelj trusta osnovanog izričitom izjavom (eng. *express trust*) dužan je, kada u svojstvu upravitelja trusta uspostavlja poslovni odnos s obveznikom ili obavlja transakciju iz članka 16. stavka 1. točaka 2., 3. i 4., obveznika obavijestiti o tome da postupa u svojstvu upravitelja trusta te obvezniku dati informacije o identitetu osoba iz članka 31. stavka 1. točaka 1., 2., 3., 4. i 6. ovoga Zakona.

(4) Osoba iz članka 31. stavka 1. točke 5. ovoga Zakona dužna je, kada obavlja jednakovrijedne ili slične funkcije upravitelju trusta iz stavka 3. ovoga članka odnosno uspostavlja poslovni odnos s obveznikom ili obavlja transakciju iz članka 16. stavka 1. točaka 2., 3. i 4., obveznika obavijestiti o tome da postupa u tom svojstvu te obvezniku dati informacije o identitetu osoba iz članka 31. stavka 1. točaka 5. i 6. ovoga Zakona.

(5) Podatke iz stavka 1. ovoga članka obveznik prikuplja uvidom u ispis podataka iz Registra iz članka 32. ovoga Zakona, koji ne smije biti stariji od jednoga mjeseca, ili uvidom u izvornike ili ovjerene preslike dokumentacije iz sudskoga ili drugoga javnog registra koju mu u ime stranke dostavi zakonski zastupnik ili punomoćnik pravne osobe, a koja dokumentacija ne smije biti starija od tri mjeseca. Navedene podatke obveznik može prikupiti i izravnim uvidom u Registar, sudski ili drugi javni registar, pri čemu je dužan postupiti u skladu s člankom 23. stavkom 3. ovoga Zakona.

(6) Ako na temelju uvida u ispis iz Registra, sudskoga ili drugoga javnog registra nije moguće prikupiti sve podatke o stvarnome vlasniku stranke, podatke koji nedostaju obveznik prikuplja

uvidom u izvornike ili ovjerene preslike dokumenata i druge vjerodostojne poslovne dokumentacije koju je obvezniku podnio zakonski zastupnik ili punomoćnik.

(7) Ako iz objektivnih razloga nije moguće prikupiti nedostajuće podatke na način opisan u stavcima 5. i 6. ovoga članka, obveznik ih prikuplja neposredno iz izjave dane u pisanome obliku zakonskoga zastupnika ili punomoćnika stranke, pri čemu je dužan, kada u skladu s člankom 14. stavcima 7., 8., 9. i 10. ovoga Zakona utvrdi da stranka predstavlja visok rizik za pranje novca ili financiranja terorizma, provesti mjere pojačane dubinske analize stranke.

(8) Podatke iz stavka 1. ovoga članka obveznik prikuplja u mjeri koja mu omogućuje poznavanje strukture vlasništva i kontrolu stranke u stupnju koji, ovisno o procjeni rizika, odgovara kriteriju zadovoljavajućega poznavanja stvarnog vlasnika stranke.

(9) Obveznici se prilikom utvrđivanja i provjere identiteta stvarnoga vlasnika stranke ne smiju oslanjati isključivo na podatke iz Registra iz članka 32. ovoga Zakona nego su dužni postupak utvrđivanja i provjere identiteta stvarnoga vlasnika stranke provesti na temelju procjene rizika stranke.

Utvrđivanje i provjera identiteta stvarnoga vlasnika trusta i s njim izjednačenoga subjekta stranoga prava

Članak 31.

(1) Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona je, u postupku utvrđivanja i provjere identiteta stvarnoga vlasnika trusta i s njim izjednačenoga subjekta stranoga prava, dužan utvrditi i provjeriti identitet:

1. osnivača
2. upravitelja ili više njih
3. zaštitnika, ako postoji
4. korisnika ili skupine korisnika imovine kojom upravlja, pod uvjetom da su budući korisnici već određeni ili određivi
5. osobe koja obavlja funkcije jednakovrijedne ili slične onima opisanima u točkama 1., 2., 3. i 4. ovoga stavka i
6. druge fizičke osobe koja, izravnim ili neizravnim vlasništvom ili drugim sredstvima u konačnici provodi kontrolu nad trustom ili s njim izjednačenim subjektom stranoga prava.

(2) Podatke iz članka 20. stavka 1. točke 6. ovoga Zakona o osobama iz stavka 1. ovoga članka obveznik prikuplja uvidom u izvornike ili ovjerenu presliku dokumentacije, a koja dokumentacija ne smije biti starija od tri mjeseca, odnosno neposrednim uvidom u Registar. Kada obveznik izvrši neposredan uvid u Registar, dužan je na ispisu iz Registra u obliku zabilješke upisati datum i vrijeme te ime i prezime osobe koja je izvršila uvid.

(3) Ako je stranka trust i s trustom izjednačeni subjekt stranoga prava, pored podataka iz članka 20. stavka 1. točke 6. ovoga Zakona, obveznik je dužan prikupiti i podatke o pravnom obliku trusta i s trustom izjednačenog subjekta stranoga prava te akt o osnivanju trusta i s trustom izjednačenog subjekta stranoga prava.

VI. OSNIVANJE, USTROJ I VOĐENJE REGISTRA STVARNIH VLASNIKA TE DOSTUPNOST PODATAKA IZ REGISTRA STVARNIH VLASNIKA

Registar stvarnih vlasnika

Članak 32.

(1) Registar je središnja elektronička baza podataka koja sadrži podatke o stvarnim vlasnicima:

a) pravnih subjekata osnovanih na području Republike Hrvatske:

1. trgovačkih društava
2. podružnica stranih trgovačkih društava
3. udruga
4. zaklada
5. fundacija i
6. ustanova kojima Republika Hrvatska ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave nije jedini osnivač

b) trusta i s trustom izjednačenoga subjekta stranoga prava koji je obveznik OIB-a u Republici Hrvatskoj, a na temelju zakona kojim se uređuje OIB.

(2) Registar u ime Ureda operativno vodi Financijska agencija.

(3) Financijska agencija dužna je:

1. uspostaviti, održavati i upravljati Registrom
2. prikupljati, evidentirati, obrađivati i arhivirati podatke iz Registra
3. omogućiti upis i ažuriranje podataka u Registar u skladu s člankom 33. stavkom 4. ovoga Zakona
4. omogućiti dostupnost podataka iz Registra u skladu s člankom 34. ovoga Zakona
5. provjeravati podatke u Registru u skladu s člankom 36. stavkom 1. ovoga Zakona i
6. poduzimati i druge radnje u skladu s ovim Zakonom

(4) Financijska agencija dužna je podatke upisane u Registar u skladu s člankom 33. stavkom 4. ovoga Zakona čuvati trajno.

(5) Financijska agencija ovlaštena je preuzimati podatke iz sudskog registra te podatke iz drugih matičnih registara preko kojih se osnivaju ili registriraju pravni subjekti iz stavka 1. a) ovoga članka te druge podatke iz službenih evidencija Porezne uprave na način i u rokovima propisanim pravilnikom iz stavka 8. ovoga članka, bez naknade.

(6) Financijska agencija u svrhu vođenja Registra ovlaštena je upravljati bazom podataka Registra, održavati i osigurati zaštitu baze podataka Registra i dokumenata koji su pohranjeni u arhivu Registra.

(7) Financijska agencija odgovorna je za vjerodostojnost evidentiranja unesenih podataka i identifikaciju obveznika unosa podataka iz članka 33. stavka 4. ovoga Zakona.

(8) Ministar financija pravilnikom detaljnije propisuje sadržaj i strukturu podataka u Registru, način vođenja, način upisa i rokove upisa podataka u Registar, način provjere upisanih podataka u Registar, dodatne podatke koje je potrebno prikupiti odnosno upisati u Registar, sadržaj, oblik i način popunjavanja obrasca za upis podataka u Registar, postupak nadzora nad dostavom i provjeru podataka u Registru, upisom, ažuriranjem i točnošću podataka u Registru, način provedbe ovoga Zakona u odnosu na dostupnost podataka iz Registra, vrste i visine naknada za pristup podacima iz Registra od strane obveznika iz članka 9. ovoga Zakona te za pristup podacima iz Registra od strane pravnih i fizičkih osoba iz članka 34. stavka 1. točke 4. ovoga Zakona, te uporabu i čuvanje i zaštitu podataka iz Registra, u skladu s propisima koji uređuju zaštitu osobnih podataka.

(9) Ured o značajkama Registra iz stavka 1. ovoga članka obavještava Europsku komisiju.

Obveze pravnog subjekta te upravitelja trusta i s trustom izjednačenoga subjekta stranoga prava

Članak 33.

(1) Pravni subjekt iz članka 32. stavka 1. točke a) ovoga Zakona dužan je imati i čuvati odgovarajuće, točne i ažurirane podatke o:

a) stvarnome vlasniku ili stvarnim vlasnicima, koji podatci obuhvaćaju:

1. ime i prezime
2. državu prebivališta
3. dan, mjesec i godinu rođenja
4. identifikacijski broj ili podatak o vrsti, broju, izdavatelju, državi i datumu važenja identifikacijske isprave
5. državljanstvo stvarnoga vlasnika i
6. podatke o prirodi i opsegu stvarnoga vlasništva

b) vlasničkoj strukturi, a trgovačka društva i podatke o udjelima, ulozima ili drugom sudjelovanju u vlasništvu društva.

(2) Financijska agencija preuzima osnovne podatke o pravnim subjektima iz članka 32. stavka 1. točke a) ovoga Zakona (naziv, adresa sjedišta, OIB i pravni oblik) u Registar iz matičnih registara preko kojih se osnivaju ili registriraju pravni subjekti iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Upravitelj trusta ili s trustom izjednačenoga subjekta stranoga prava iz članka 32. stavka 1. točke b) ovoga Zakona dužan je imati i čuvati odgovarajuće, točne i ažurirane podatke iz stavka 1. točke a) ovoga članka za osobe iz članka 31. stavka 1. ovoga Zakona te ih upisati u Registar.

(4) Pravni subjekti iz članka 32. stavka 1. točke a) ovoga Zakona, osim pravnih subjekata iz članka 29. ovoga Zakona, i upravitelj trusta ili s trustom izjednačenoga subjekta stranoga prava iz članka 31. stavka 1. točaka 2. i 5. ovoga Zakona dužni su upisati podatke iz stavaka 1. i 3. ovoga članka na način i u rokovima propisanim pravilnikom iz članka 32. stavka 8. ovoga Zakona.

(5) Za upis u Registar odgovarajućih, točnih i ažuriranih podataka iz stavaka 1. i 3. ovoga članka odgovorni su pravni subjekti iz članka 32. stavka 1. točke a) ovoga Zakona i upravitelj trusta ili s trustom izjednačenoga subjekta stranoga prava iz stavka 4. ovoga članka.

Dostupnost podataka o stvarnome vlasništvu

Članak 34.

(1) Podatci iz Registra, u opsegu i na način propisanim ovim Zakonom i na temelju njega donesenih podzakonskih akata, dostupni su samo sljedećim ovlaštenicima:

1. ovlaštenim službenicima Ureda
2. ovlaštenim osobama državnih tijela iz članka 120. ovoga Zakona
3. ovlaštenoj osobi i zamjeniku ovlaštene osobe obveznika te drugim zaposlenicima obveznika iz članka 9. ovoga Zakona, te osobama iz članka 68. stavka 4. ovoga Zakona, kada provode mjere dubinske analize stranke na temelju ovoga Zakona i
4. pravnim i fizičkim osobama koje dokažu opravdani pravni interes.

(2) Uredu i državnim tijelima iz stavka 1. točke 2. ovoga članka izravno su elektroničkim putem dostupni svi podatci koji se nalaze u Registru bez naknade, kada postupaju u obavljanju poslova iz svoje nadležnosti.

(3) Osobama iz stavka 1. točke 3. ovoga članka izravno su elektroničkim putem dostupni ili neizravno dostupni podatci koji se nalaze u Registru u opsegu, na način i uz naknadu propisanu pravilnikom iz članka 32. stavka 8. ovoga Zakona, kada obveznici provode mjere dubinske analize sukladno odredbama ovoga Zakona.

(4) Pravne i fizičke osobe iz stavka 1. točke 4. ovoga članka mogu Uredu podnijeti obrazloženi zahtjev za podacima o stvarnome vlasniku pojedinog konkretnog pravnog subjekta iz članka 32. stavka 1. točke a) ovoga Zakona koji su upisani u Registar.

(5) U iznimnim okolnostima, na pojedinačnoj osnovi i na obrazloženi i potkrijepljeni zahtjev pravnoga subjekta iz članka 32. stavka 1. točke a) ovoga Zakona ili nadležnoga državnog tijela iz članka 120. ovoga Zakona, ograničit će se pristup podacima ili jednome dijelu podataka o stvarnome vlasništvu pojedinoga pravnog subjekta ako bi pristup tim podacima izložio stvarnoga vlasnika riziku od prijevare, otmice, ucjene, nasilja ili zastrašivanja ili ako je stvarni vlasnik maloljetna osoba ili mu je oduzeta poslovna sposobnost.

(6) Ured utvrđuje je li zahtjev iz stavka 5. ovoga članka opravdan na način propisan zakonom koji uređuje upravni postupak.

(7) Protiv rješenja kojim se odlučuje o zahtjevu iz stavka 5. ovoga Zakona nije dopuštena žalba nego se može pokrenuti upravni spor.

(8) Ograničenja pristupa podacima iz stavka 5. ovoga članka ne odnose se na obveznike iz članka 9. ovoga Zakona koji su kreditne i financijske institucije ili javni bilježnici iz članka 9. stavka 2. točke 18. ovoga Zakona kada provode postupak dubinske analize stranke u skladu s odredbama ovoga Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata, niti na Ured i državna tijela iz stavka 1. točke 2. ovoga članka.

Dostupnost podataka na temelju opravdanoga pravnog interesa

Članak 35.

(1) Opravdani pravni interes podnositelja zahtjeva iz članka 34. stavka 4. ovoga Zakona smatrat će se dokazanim ako su istovremeno ispunjeni sljedeći uvjeti:

1. podatci o stvarnome vlasniku pravnoga subjekta iz članka 32. stavka 1. točke a) ovoga Zakona za kojega se podnosi zahtjev isključivo su vezani za utjecaj na pravni položaj podnositelja zahtjeva u sudskim, upravnim ili drugim na zakonu utemeljenim postupcima i
2. podatci se traže u vezi s pranjem novca, povezanim predikatnim kaznenim djelima i financiranjem terorizma.

(2) Ured utvrđuje postoji li opravdani pravni interes podnositelja zahtjeva iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Kada se utvrdi postojanje opravdanoga pravnog interesa iz stavka 1. ovoga članka, podnositelju zahtjeva iz članka 34. stavak 4. ovoga Zakona će biti dostupni sljedeći podatci o stvarnome vlasniku pravnoga subjekta iz članka 32. stavka 1. točke a) ovoga Zakona za kojega je podnesen zahtjev:

1. ime i prezime
2. država prebivališta i/ili boravišta
3. mjesec i godina rođenja
4. državljanstvo i
5. priroda i opseg stvarnoga vlasništva.

(4) Protiv rješenja kojim se odlučuje o zahtjevu iz članka 34. stavka 4. ovoga Zakona nije dopuštena žalba nego se može pokrenuti upravni spor.

Nadzor nad Registrom stvarnih vlasnika i prekršajni postupak

Članak 36.

(1) Financijska agencija, obavlja nadzor na temelju provjere podataka u Registru, utvrđuje je li pravni subjekt iz članka 32. stavka 1. točke a) ovoga Zakona i upravitelj trusta ili s trustom izjednačenoga subjekta stranoga prava iz članka 31. stavka 1. točaka 2. i 5. ovoga Zakona upisao podatke iz članka 33. stavaka 1. i 3. ovoga Zakona na način i u rokovima propisanim pravilnikom iz članka 32. stavka 8. ovoga Zakona.

(2) Financijska agencija je ovlaštena tužitelj za pokretanje prekršajnog postupka protiv pravnog subjekta iz članka 32. stavka 1. točke a) ovoga Zakona i upravitelja trusta i s trustom izjednačenoga subjekta stranoga prava iz članka 31. stavka 1. točaka 2. i 5. koji ne upiše podatke iz članka 33. stavaka 1. i 3. ovoga Zakona u Registar na način i u rokovima propisanim pravilnikom iz članka 32. stavka 8. ovoga Zakona.

(3) Porezna uprava provodi nadzor nad pravnim subjektima iz članka 32. stavka 1. točka a) ovoga Zakona i upraviteljem trusta i s trustom izjednačenoga subjekta stranoga prava iz članka 31. stavka 1. točaka 2. i 5. ovoga Zakona te utvrđuje:

1. raspolazu li isti točnim i potpunim podacima o stvarnom vlasniku iz članka 33. stavaka 1. i 3. ovoga Zakona i
2. jesu li isti na način i u rokovima propisanim pravilnikom iz članka 32. stavka 8. ovoga Zakona upisali točne i potpune podatke iz točke 1. ovoga stavka u Registar.

(4) Pravni subjekti iz članka 32. stavka 1. točke a) ovoga Zakona i upravitelj trusta ili s trustom izjednačenoga subjekta stranoga prava iz članka 31. stavka 1. točaka 2. i 5. ovoga Zakona dužni su na zahtjev Porezne uprave pisanim putem dostaviti Poreznoj upravi dokumentaciju na temelju koje je moguće utvrditi vlasničku i kontrolnu strukturu stranke i prikupiti podatke o stvarnome vlasniku stranke.

(5) Porezna uprava je ovlaštena tužitelj za pokretanje prekršajnoga postupka protiv pravnih subjekata iz članka 32. stavka 1. točke a) ovoga Zakona i upravitelja trusta ili s trustom izjednačenoga subjekta stranoga prava iz članka 31. stavka 1. točaka 2. i 5. ovoga Zakona:

1. koji ne raspolazu točnim i potpunim podacima o stvarnom vlasniku iz članka 33. stavaka 1. i 3. ovoga Zakona ili
2. koji ne upišu točne i potpune podatke iz članka 33. stavaka 1. i 3. ovoga Zakona u Registar na način i u rokovima propisanim pravilnikom iz članka 32. stavka 8. ovoga Zakona.

VII. NAČIN PROVOĐENJA MJERE STALNOG PRAĆENJA POSLOVNOG ODNOSA

Mjera stalnoga praćenja poslovnoga odnosa

Članak 37.

(1) Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona dužan je pozorno pratiti poslovne aktivnosti i transakcije koje stranka obavlja kod njega, čime se osigurava poznavanje stranke, uključujući prema potrebi i poznavanje izvora sredstava kojima stranka posluje.

(2) Obveznik je dužan pratiti poslovne aktivnosti stranke primjenjujući najmanje sljedeće mjere:

1. pratiti i provjeravati usklađenost poslovanja stranke s predviđenom prirodom i namjenom poslovnoga odnosa i transakcije
2. pratiti i provjeravati usklađenost izvora sredstava s predviđenim izvorom sredstava koji je stranka navela pri uspostavljanju poslovnoga odnosa i kod transakcija iz članaka 46., 47., 49., 50., 53., 56. i 57. ovoga Zakona, te kod transakcija iz članka 61. ovoga Zakona u dijelu koji se odnosi na uplatu gotovine i mjenjačke poslove
3. pratiti i provjeravati usklađenost poslovanja odnosno transakcija stranke s njezinim uobičajenim opsegom poslovanja, odnosno uobičajenim transakcijama i

4. redovito provjeravati i ažurirati prikupljene dokumente i podatke o stranci, stvarnome vlasniku stranke i profilu rizičnosti stranke te provjeravati podatke je li stranka ili stvarni vlasnik stranke postao ili prestao biti politički izložena osoba.

(3) Obveznik je dužan osigurati da opseg i učestalost provođenja mjera iz stavka 2. ovoga članka budu usklađeni s analizom i procjenom rizika iz članaka 12. i 14. ovoga Zakona i prilagođeni riziku pranja novca ili financiranja terorizma kojem je obveznik izložen tijekom obavljanja pojedinoga posla ili transakcije, odnosno pri poslovanju s pojedinom strankom.

VIII. DUBINSKA ANALIZA STRANKE PREKO TREĆE OSOBE

Prepuštanje dubinske analize trećoj osobi

Članak 38.

(1) Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona može, pod uvjetima određenima ovim Zakonom, pri uspostavljanju poslovnoga odnosa sa strankom, povjeriti trećoj osobi utvrđivanje i provjeru identiteta stranke, utvrđivanje identiteta stvarnoga vlasnika stranke i prikupljanje podataka o namjeni i predviđenoj prirodi poslovnoga odnosa u skladu s člankom 15. stavkom 1. točkama 1., 2. i 3. ovoga Zakona.

(2) Odgovornost za provođenje mjera dubinske analize povjerene trećoj osobi i dalje snosi obveznik.

Treća osoba

Članak 39.

(1) Treća osoba može biti:

1. javni bilježnik i obveznik kreditna i financijska institucija iz članka 9. stavka 2. točaka 1., 2., 6., 7., 8. i 9. ovoga Zakona

2. obveznik iz točke 1. ovoga stavka sa sjedištem u državi članici ili trećoj državi:

a) koji provodi mjere dubinske analize stranke i vodi propisane evidencije sa svrhom sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, jednake ili jednakovrijedne onima navedenima u Direktivi (EU) 2015/849 i

b) čija se usklađenost sa zahtjevima u svrhu sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma nadzire od strane nadležnoga nadzornog tijela na način jednak ili jednakovrijedan onome navedenom u Direktivi (EU) 2015/849.

(2) Treća osoba ne može biti osoba sa sjedištem u visokorizičnoj trećoj državi, a iznimno, obveznik može prepustiti obavljanje dubinske analize trećoj osobi sa sjedištem u visokorizičnoj trećoj zemlji koja je podružnica ili društvo kći obveznika iz države članice, pod uvjetom da se u potpunosti pridržava politika i postupaka grupe.

(3) Treća osoba ne može biti fiktivna banka koja ne obavlja ili ne smije obavljati djelatnost u državi u kojoj je registrirana.

(4) Treća osoba ne smije povjerene joj mjere dubinske analize stranke povjeriti nekoj drugoj osobi.

(5) Nadzorna tijela mogu smatrati da je obveznik koji posluje u sastavu grupe usklađen s odredbama ovoga članka:

1. ako se oslanja na informacije koje pruža treća osoba koja je dio iste grupe
2. ako grupa primjenjuje mjere dubinske analize stranke, pravila o vođenju evidencije i programe protiv pranja novca i financiranja terorizma u skladu s odredbama ovoga Zakona ili na način jednak ili jednakovrijedan onome navedenom u Direktivi (EU) 2015/849 i
3. ako učinkovitu primjenu mjera i postupaka iz točke 2. ovoga stavka na razini grupe nadzire nadležno tijelo matične države članice ili treće države.

(6) Vanjski suradnici i zastupnici obveznika koji za obveznika na temelju ugovornoga odnosa (eksternalizacija ili zastupnički odnosi) provode dubinsku analizu stranke, smatraju se dijelom obveznika, a ne trećom osobom, te obveznik ne smije pružatelju eksternaliziranih usluga povjeriti poslove obavješćavanja Ureda o sumnjivim transakcijama iz članaka 56. i 57. ovoga Zakona te o gotovinskim transakcijama iz članka 61. ovoga Zakona.

(7) Obveznik je dužan uspostaviti odgovarajuće procedure kako bi osigurao da od vanjskog suradnika i zastupnika iz stavka 6. ovoga članka dobije sve informacije potrebne za pravovremeno:

1. obavješćavanje Ureda o sumnjivim transakcijama iz članaka 56. i 57. ovoga Zakona
2. obavješćavanje Ureda o gotovinskim transakcijama iz članka 61. ovoga Zakona, ili
3. postupanje po nalogima Ureda iz članaka 117. i 119. ovoga Zakona.

Zabrana povjeravanja dubinske analize stranke trećoj osobi

Članak 40.

(1) Obvezniku iz članka 9. ovoga Zakona nije dopušteno povjeriti provođenje mjera dubinske analize stranke trećoj osobi ako je stranka strana pravna osoba sa sjedištem u visokorizičnoj trećoj državi.

(2) Obveznik ne smije prihvatiti dubinsku analizu stranke kao odgovarajuću ako je treća osoba provela mjeru utvrđivanja i provjere identiteta bez fizičke nazočnosti stranke.

Pribavljanje podataka i dokumentacije od treće osobe

Članak 41.

(1) Treća osoba, koja provede dubinsku analizu stranke, dužna je obvezniku bez odlaganja dostaviti ili učiniti izravno dostupnima dobivene podatke o stranci, stvarnome vlasniku stranke te namjeni i predviđenoj prirodi poslovnoga odnosa.

(2) Obveznik je dužan uspostaviti odgovarajuće procedure kako bi osigurao da od treće osobe pravovremeno dobije preslike ili izravan pristup preslikama identifikacijskih isprava i druge dokumentacije na osnovi kojih je treća osoba provela dubinsku analizu stranke, uključujući, kada su dostupni, i podatke prikupljene na temelju kvalificiranoga certifikata za elektronički potpis ili elektronički pečat, kao i podatke o utvrđivanju i provjeri identiteta stranke i stvarnoga vlasnika stranke.

(3) Treća osoba dužna je obvezniku bez odlaganja, na zahtjev obveznika, dostaviti ili učiniti izravno dostupnima presliku identifikacijskih isprava i druge dokumentacije na osnovi kojih je provela dubinsku analizu stranke i pribavila podatke o stranci.

(4) Ako obveznik procijeni da postoji sumnja u vjerodostojnost provedene dubinske analize stranke ili isprava i druge dokumentacije, odnosno u istinitost pribavljenih podataka o stranci, dužan je sam provesti dubinsku analizu stranke.

(5) Obveznik ne smije uspostaviti poslovni odnos:

1. ako mu treća osoba nije dostavila ili učinila izravno dostupnima podatke iz stavka 1. ovoga članka ili
2. ako mu treća osoba nije na zahtjev dostavila ili učinila izravno dostupnima preslike identifikacijskih isprava i druge potrebne dokumentacije iz stavka 2. ovoga članka.

IX. POJEDNOSTAVLJENA I POJAČANA DUBINSKA ANALIZA STRANKE

Opće odredbe

Članak 42.

(1) Ministar financija, guverner Hrvatske narodne banke i Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga donijet će pravilnik odnosno odluke kojima će propisati obveznicima način provođenja mjera pojednostavljene i pojačane dubinske analize stranke.

(2) Pravilnik odnosno odluke iz stavka 1. ovoga članka donose se u skladu sa smjernicama koje su izdala europska nadzorna tijela.

Pojednostavljena dubinska analiza stranke

Članak 43.

(1) Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona može provesti pojednostavljenu dubinsku analizu stranke ako sukladno odredbi članka 12. stavka 1. i članka 14. stavka 6. ovoga Zakona procijeni da stranka predstavlja nizak rizik od pranja novca ili financiranja terorizma.

(2) Pri odlučivanju hoće li provesti pojednostavljenu dubinsku analizu, obveznik iz stavka 1. ovoga članka dužan je uzeti u obzir i rezultate Nacionalne procjene rizika.

(3) Pojednostavljene mjere dubinske analize mogu se sastojati od:

1. provjere identiteta stranke i stvarnoga vlasnika stranke nakon uspostavljanja poslovnoga odnosa
2. smanjene učestalosti ažuriranja podataka o identitetu stranke
3. smanjenoga opsega stalnoga praćenja transakcija ukoliko vrijednost transakcije ne prelazi visinu za koju je prilikom analize rizika stranke obveznik procijenio da je primjerena poslovanju i niskom riziku stranke i/ili
4. izvođenja zaključaka o svrsi i predviđenoj prirodi poslovnoga odnosa prema vrsti transakcije ili uspostavljenoga poslovnoga odnosa umjesto prikupljanja informacija o tome i provođenja specifičnih mjera.

(4) Obveznik je dužan i u odnosu na stranku niskoga rizika provoditi mjere stalnoga praćenja poslovnoga odnosa iz članka 37. ovoga Zakona u svrhu otkrivanja složenih i neobičnih ili sumnjivih transakcija iz članaka 53., 56. i 57. ovoga Zakona.

(5) Pojednostavljena dubinska analiza stranke nije dopuštena kada u vezi sa strankom, transakcijom, imovinom ili sredstvima postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma, ili se primjenjuju specifični scenariji visokog rizika od pranja novca ili financiranja terorizma, ili je riječ o složenoj i neobičnoj transakciji iz članka 53. stavka 1. ovoga Zakona.

Pojačana dubinska analiza stranke

Članak 44.

Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona dužan je provesti mjere pojačane dubinske analize stranke:

1. pri uspostavljanju korespondentnoga odnosa s bankom ili drugom kreditnom institucijom koja ima sjedište u trećoj državi
2. kada je stranka ili stvarni vlasnik stranke politički izložena osoba
3. kada su korisnici polica životnoga osiguranja i drugih osiguranja povezanih s ulaganjem ili stvarni vlasnici korisnika politički izložene osobe
4. kada je stranka povezana s visokorizičnom trećom državom
5. kada stranka nije fizički nazočna kod obveznika prilikom utvrđivanja i provjere identiteta za vrijeme provođenja mjera dubinske analize
6. kada je stranka pravna osoba koja je izdala dionice na donositelja ili fizička ili pravna osoba koja obavlja transakciju u vezi s dionicama na donositelja
7. kada u skladu s člankom 14. stavcima 7., 8. i 9. ovoga Zakona procijeni da stranka predstavlja visok rizik od pranja novca ili financiranja terorizma
8. kada je utvrđen visok rizik od pranja novca ili financiranja terorizma sukladno Nacionalnoj procjeni rizika
9. uvijek kada postoji sumnja na pranje novca ili financiranje terorizma i
10. kod svih složenih i neobično velikih transakcija i svih neobičnih uzoraka transakcija koje nemaju vidljivu ekonomsku ili pravnu svrhu.

Korespondentni odnosi s kreditnim institucijama iz trećih država

Članak 45.

(1) Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona je pri uspostavljanju korespondentnoga odnosa s bankom ili drugom kreditnom institucijom sa sjedištem u trećoj državi, u okviru pojačane dubinske analize stranke, osim mjera iz članka 15. stavka 1. ovoga Zakona, dužan provesti sljedeće dodatne mjere:

1. prikupiti dovoljno informacija o respondentnoj instituciji radi potpunoga razumijevanja prirode njezina poslovanja i utvrđivanja s pomoću javno dostupnih informacija, ugleda institucije i kvalitete nadzora poslovanja, uključujući informacije je li respondentna institucija bila pod istragom za pranje novca ili financiranje terorizma
2. procijeniti sustav sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma respondentne institucije
3. dokumentirati odgovornost obveznika i respondentne institucije i
4. uvjeriti se, u odnosu na prolazne račune, da je respondentna institucija obavila provjeru identiteta stranaka, da kontinuirano provodi mjere dubinske analize stranaka koje imaju izravan pristup računima korespondentne institucije te da na zahtjev korespondentne institucije može pružiti relevantne podatke u vezi s provedenim mjerama dubinske analize stranke.

(2) Zaposlenik obveznika koji uspostavlja korespondentne odnose iz stavka 1. ovoga članka i vodi postupak pojačane dubinske analize stranke obavezan je prije uspostavljanja poslovnoga odnosa pribaviti pisanu suglasnost višega rukovodstva obveznika.

(3) Provedbu mjera iz stavaka 1. i 2. ovoga članka obveznik je dužan dokumentirati.

(4) Obveznik ne smije uspostaviti ili nastaviti korespondentan odnos s bankom ili drugom kreditnom institucijom koja ima sjedište u trećoj državi:

1. ako prethodno nije poduzeo mjere iz stavaka 1. i 2. ovoga članka
2. ako banka ili druga kreditna institucija nema uspostavljene kontrole sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma ili nije obvezna primjenjivati zakone i druge propise u području sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma ili
3. ako banka ili druga kreditna institucija posluje kao fiktivna banka odnosno ako uspostavlja korespondentne ili druge poslovne odnose i obavlja transakcije s fiktivnim bankama.

Politički izložene osobe

Članak 46.

(1) Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona dužan je prilikom uspostavljanja poslovnoga odnosa ili obavljanja transakcija iz članka 16. stavka 1. točaka 2., 3. i 4. ovoga Zakona s politički izloženom osobom ili sa strankom čiji je stvarni vlasnik politički izložena osoba, osim propisanih mjera dubinske analize iz članka 15. stavka 1. ovoga Zakona, uspostaviti odgovarajući sustav upravljanja rizikom, uključujući i postupke koji se temelje na procjeni

rizika za utvrđivanje je li stranka, zakonski zastupnik, punomoćnik ili stvarni vlasnik stranke politički izložena osoba.

(2) Politički izložena osoba je svaka fizička osoba koja djeluje ili je u proteklih najmanje 12 mjeseci djelovala na istaknutoj javnoj dužnosti u državi članici ili trećoj državi, uključujući i članove njezine uže obitelji i osobe za koje je poznato da su bliski suradnici politički izložene osobe.

(3) Fizičke osobe koje djeluju ili su djelovale na istaknutoj javnoj dužnosti su:

1. predsjednici država, predsjednici vlada, ministri i njihovi zamjenici odnosno državni tajnici te pomoćnici ministara
2. izabrani članovi zakonodavnih tijela
3. članovi upravnih tijela političkih stranaka
4. suci vrhovnih ili ustavnih sudova ili drugi visoki pravosudni dužnosnici protiv čijih odluka, osim u iznimnim slučajevima, nije moguće koristiti pravne lijekove
5. suci revizorskih sudova
6. članovi savjeta središnjih banaka
7. veleposlanici, otpravnici poslova i visoki časnici oružanih snaga
8. članovi upravnih i nadzornih odbora pravnih osoba koje su u vlasništvu ili većinskom vlasništvu države
9. direktori, zamjenici direktora, članovi odbora i osobe koje obavljaju jednakovrijedne funkcije u međunarodnoj organizaciji
10. općinski načelnici, gradonačelnici, župani i njihovi zamjenici izabrani na temelju zakona kojim se uređuju lokalni izbori u Republici Hrvatskoj.

(4) Članovi obitelji politički izložene osobe iz stavka 3. ovoga članka jesu:

1. bračni drug ili osoba s kojom je politički izložena osoba u izvanbračnoj zajednici
2. djeca i njihovi bračni drugovi ili osobe s kojima su djeca politički izložene osobe u izvanbračnoj zajednici ili
3. roditelji politički izložene osobe.

(5) Bliski suradnik politički izložene osobe iz stavka 3. ovoga članka jest svaka fizička osoba:

1. za koju je poznato da ima zajedničko stvarno vlasništvo nad pravnom osobom ili pravnim uređenjem ili bilo koje druge bliske poslovne odnose s politički izloženom osobom ili
2. koja je jedini stvarni vlasnik pravne osobe ili pravnoga uređenja za koje je poznato da su osnovani za dobrobit politički izložene osobe.

Mjere pojačane dubinske analize koje se primjenjuju kod politički izloženih osoba

Članak 47.

(1) Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona dužan je u slučajevima propisanim člankom 46. stavkom 1. ovoga Zakona, vezano za politički izloženou osobu ili za stranku čiji je stvarni vlasnik politički izložena osoba, provesti pojačanu dubinsku analizu stranke koja osim

propisanih mjera dubinske analize iz članka 15. stavka 1. ovoga Zakona obuhvaća sljedeće mjere:

1. pribaviti pisanu suglasnost višega rukovodstva obveznika za uspostavu ili nastavak poslovnoga odnosa sa strankom koja je politički izložena osoba ili sa strankom čiji je stvarni vlasnik politički izložena osoba
2. provesti odgovarajuće mjere za utvrđivanje izvora imovine i izvora novčanih sredstava koji su uključeni u poslovni odnos ili transakciju i
3. pojačano i trajno pratiti poslovni odnos s politički izloženom osobom.

(2) Mjere iz stavka 1. ovoga članka i članka 46. stavka 1. ovoga Zakona provode se i za članove uže obitelji i bliske suradnike iz članka 46. stavaka 4. i 5. ovoga Zakona.

(3) Obveznik je dužan, kada politički izložena osoba prestane djelovati na istaknutoj javnoj dužnosti, procijeniti daljnji rizik koji ta osoba predstavlja i na temelju procjene rizika poduzimati odgovarajuće mjere, sve dok obveznik više ne smatra da ta politički izložena osoba predstavlja daljnji rizik specifičan za politički izložene osobe, pri čemu razdoblje provedbe mjera traje najmanje 12 mjeseci od prestanka djelovanja na istaknutoj javnoj dužnosti.

(4) Provedbu mjera iz ovoga članka obveznik je dužan dokumentirati.

Politički izložene osobe i životno osiguranje

Članak 48.

(1) Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona dužan je poduzeti razumne mjere kojima će utvrditi je li korisnik životnoga osiguranja i drugih osiguranja povezanih s ulaganjima i/ili, gdje je potrebno, stvarni vlasnik korisnika politički izložena osoba. Navedene mjere poduzimaju se najkasnije u trenutku isplate police osiguranja ili u vrijeme potpune ili djelomične dodjele police.

(2) Kada obveznik na temelju procjene rizika iz članka 14. stavka 10. ovoga Zakona utvrdi viši rizik od pranja novca ili financiranja terorizma, osim mjera iz članka 15. stavka 1. ovoga Zakona, dužan je poduzeti sljedeće mjere:

1. obavijestiti više rukovodstvo obveznika prije isplate prihoda police osiguranja i
2. temeljito proučiti cijeli poslovni odnos s ugovarateljem osiguranja.

(3) Mjere iz stavka 2. ovoga članka odnose se i na članove uže obitelji i bliske suradnike iz članka 46. stavaka 4. i 5. ovoga Zakona.

(4) Provedbu mjera iz ovoga članka obveznik je dužan dokumentirati.

Mjere pojačane dubinske analize koje se primjenjuju na stranke iz visokorizičnih trećih država

Članak 49.

(1) Kada je stranka iz visokorizične treće države, obveznik je dužan prilikom uspostavljanja poslovnoga odnosa ili obavljanja transakcija iz članka 16. stavka 1. točaka 2., 3. i 4. ovoga Zakona u okviru mjera pojačane dubinske analize, osim mjera iz članka 15. stavka 1. ovoga Zakona, poduzeti najmanje sljedeće mjere:

1. prikupiti i provjeriti dodatne podatke o:
 - a) djelatnosti stranke
 - b) predviđenoj prirodi poslovnoga odnosa i podatke o svrsi najavljene ili obavljene transakcije i
 - c) izvoru sredstava i imovine koja je predmet transakcije ili poslovnog odnosa
2. ažurirati identifikacijske podatke o stranci i njezinu stvarnome vlasniku
3. zaposlenik obveznika prije uspostavljanja poslovnoga odnosa sa strankom iz visokorizične treće države mora pribaviti pisanu suglasnost višega rukovodstva obveznika i
4. nakon uspostavljanja poslovnoga odnosa pažljivo pratiti transakcije i druge poslovne aktivnosti koje kod njega obavlja stranka iz visokorizične treće države.

(2) Obveznici nisu dužni provesti mjere iz stavka 1. ovoga članka u odnosu na stranku iz visokorizične treće države koja je podružnica ili društvo kći u većinskom vlasništvu obveznika iz države članice pod uvjetom da u cijelosti provodi politike i postupke grupe koji su jednaki ili jednakovrijedni odredbama ovoga Zakona.

(3) U slučaju iz stavka 2. ovoga članka obveznik će opseg provođenja mjera prilagoditi procjeni rizika od pranja novca i financiranja terorizma iz članka 14. ovoga Zakona.

(4) U primjeni stavka 1. ovoga članka, obveznik je dužan uzeti u obzir delegirani akt Europske komisije u kojemu su utvrđene visokorizične treće države koje ne primjenjuju odgovarajuće mjere za sprječavanje i otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma. Informacije o visokorizičnim trećim državama Ured i nadležna nadzorna tijela iz članka 81. ovoga Zakona objavljuju na svojim mrežnim stranicama.

Mjere pojačane dubinske analize u vezi s dionicama na donositelja

Članak 50.

(1) Kada je stranka pravna osoba koja je izdala dionice na donositelja ili fizička ili pravna osoba koja obavlja transakciju u vezi s dionicama na donositelja, obveznik je dužan prilikom uspostavljanja poslovnoga odnosa ili obavljanja transakcija iz članka 16. stavka 1. točaka 2. i 3. ovoga Zakona, osim mjera iz članka 15. stavka 1. ovoga Zakona, provesti pojačanu dubinsku analizu stranke koja obuhvaća sljedeće mjere:

1. prikuplja i provjerava dodatne podatke o:
 - a) djelatnosti stranke i njezinu stvarnome vlasniku i
 - b) izvoru sredstava i imovine koja je predmet transakcije ili poslovnog odnosa
2. provjerava prikupljene podatke o:
 - a) predviđenoj prirodi poslovnoga odnosa i
 - b) svrsi i načinu provedbe transakcije
3. zaposlenik obveznika koji vodi postupak uspostavljanja poslovnoga odnosa sa strankom prije uspostavljanja obvezno pribavlja pisanu suglasnost višega rukovodstva obveznika i
4. nakon uspostavljanja poslovnoga odnosa pozorno prati transakcije i druge poslovne aktivnosti koje stranka kod njega obavlja.

(2) Ako ne primijeni mjere iz stavka 1. ovoga članka, obveznik ne smije uspostaviti poslovni odnos s pravnom osobom koja je izdala dionice na donositelja niti obaviti transakciju fizičke ili pravne osobe u vezi s dionicama na donositelja.

***Mjere pojačane dubinske analize koje se primjenjuju na stranku koja nije nazočna
prilikom utvrđivanja i provjere identiteta***

Članak 51.

(1) Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona dužan je u okviru mjera pojačane dubinske analize, ako stranka iz članka 21. ovoga Zakona nije fizički nazočna kod obveznika prilikom utvrđivanja i provjere identiteta, osim mjera iz članka 15. stavka 1. ovoga Zakona, provesti sljedeće dodatne mjere:

1. prikupiti dodatne isprave, podatke ili informacije na osnovi kojih provjerava identitet stranke
2. dodatno provjeriti podnesene isprave ili ih dodatno potvrditi od strane kreditne ili financijske institucije i
3. u odnosu na stranku s kojom uspostavlja poslovni odnos primijeniti mjeru provođenja prvog plaćanja preko računa otvorenoga u ime stranke kod kreditne institucije u državi članici ili trećoj državi koja primjenjuje mjere jednake ili jednakovrijedne onima navedenima u Direktivi (EU) 2015/849.

(2) Obveznik je dužan u okviru mjera pojačane dubinske analize, ako zakonski zastupnik pravne osobe iz članka 24. ovoga Zakona ili zakonski zastupnik druge pravne osobe i s njome izjednačenoga subjekta iz članka 26. stavka 2. ovoga Zakona nije fizički nazočan kod obveznika prilikom utvrđivanja i provjere identiteta, osim mjera iz članka 15. stavka 1. ovoga Zakona, provesti sljedeće dodatne mjere:

4. prikupiti dodatne isprave, podatke ili informacije na osnovi kojih provjerava identitet stranke
5. dodatno provjeriti podnesene isprave ili ih dodatno potvrditi od strane kreditne ili financijske institucije i

6. u odnosu na stranku s kojom uspostavlja poslovni odnos primijeniti mjeru provođenja prvog plaćanja preko računa otvorenoga u ime stranke kod kreditne institucije u državi članici ili trećoj državi koja primjenjuje mjere jednake ili jednakovrijedne onima navedenima u Direktivi (EU) 2015/849.

(3) Ako stranka pravna osoba iz stavka 2. ovoga članka nema otvoren račun u svoje ime kod kreditne institucije, obveznik je dužan umjesto mjere iz stavka 2. točke 3. ovoga članka primijeniti mjeru provođenja prvog plaćanja preko računa otvorenoga u ime osnivača stranke iz stavka 2. ovoga članka kod kreditne institucije u državi članici ili trećoj državi koja primjenjuje mjere jednake ili jednakovrijedne onima navedenima u Direktivi (EU) 2015/849.

(4) U odnosu na stranku s kojom je poslovni odnos uspostavljen primjenom ovoga članka, obveznik je dužan provoditi mjere pojačane dubinske analize do trenutka fizičkoga dolaska obvezniku stranke iz stavka 1. ovoga članka ili zakonskog zastupnika iz stavka 2. ovoga članka.

(5) Nakon fizičkoga dolaska stranke obvezniku, obveznik je dužan provoditi mjere dubinske analize u skladu s procjenom rizika provedenom u skladu s odredbama članka 14. ovoga Zakona.

(6) Odredbe stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka primjenjuju se i u slučajevima kada za stranku punomoćnik stranke uspostavlja poslovni odnos ili obavlja transakcije iz članka 16. stavka 1. točaka 2. i 3.

(7) Obveznici nisu dužni primijeniti odredbe ovoga članka u odnosu na stranku za koju je dubinska analiza stranke provedena u skladu s glavom III poglavljem VIII. ovoga Zakona (*Dubinska analiza stranke preko treće osobe*).

Utvrđivanje i provjera identiteta stranke na temelju kvalificiranoga certifikata za elektronički potpis ili elektronički pečat te na temelju video elektroničke identifikacije

Članak 52.

(1) Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona može na daljinu utvrditi i provjeriti identitet fizičke osobe, obrtnika ili osobe koja se bavi drugom samostalnom djelatnošću, pravne osobe i fizičke osobe koja zastupa pravnu osobu na temelju kvalificiranoga certifikata za elektronički potpis ili elektronički pečat koji je izrađen kvalificiranim sredstvom za izradu elektroničkoga potpisa ili sredstvom za izradu kvalificiranoga elektroničkoga pečata koji je izdao kvalificirani pružatelj usluga povjerenja sa sjedištem u Europskoj uniji primjenom Uredbe (EU) 910/2014.

(2) U postupku utvrđivanja i provjere identiteta stranke iz stavka 1. ovoga članka obveznik prikuplja podatke iz članka 20. stavka 1. točke 1. ovoga Zakona uvidom u kvalificirani certifikat za elektronički potpis ili elektronički pečat. Podatci koje nije moguće pribaviti iz kvalificiranoga certifikata pribavit će se uvidom u presliku službenoga osobnog dokumenta ili druge važeće javne isprave koju mu stranka dostavi klasičnom ili elektroničkom poštom. Ako na opisani način nije moguće pribaviti sve propisane podatke, nedostajući podatci prikupljaju se neposredno od stranke.

(3) Utvrđivanje i provjera identiteta stranke na temelju kvalificiranoga certifikata za elektronički potpis ili elektronički pečat nisu dopušteni ako postoji sumnja da je kvalificirani certifikat zloupotrijebljen, odnosno ako obveznik utvrdi da su se promijenile okolnosti koje bitno utječu na njegovu valjanost, a kvalificirani pružatelj usluga ga još nije privremeno suspendirao.

(4) U odnosu na stranku iz stavka 1. ovoga članka obveznik je dužan, do trenutka fizičkoga dolaska obvezniku stranke fizičke osobe, obrtnika ili osobe koja se bavi drugom samostalnom djelatnošću te fizičke osobe koja zastupa pravnu osobu, provoditi pojačanu dubinsku analizu stranke koja obuhvaća najmanje mjeru pojačanoga i trajnoga praćenja poslovnoga odnosa sa strankom.

(5) Nakon fizičkoga dolaska obvezniku stranke fizičke osobe, obrtnika ili osobe koja se bavi drugom samostalnom djelatnošću te fizičke osobe koja zastupa pravnu osobu, obveznik je dužan provoditi mjere dubinske analize u skladu s procjenom rizika provedenom u skladu s odredbama članka 14. ovoga Zakona.

(6) Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona može na daljinu utvrditi i provjeriti identitet fizičke osobe, obrtnika ili osobe koja se bavi drugom samostalnom djelatnošću, te fizičke osobe koja zastupa pravnu osobu osnovanu u državi članici korištenjem sredstava video elektroničke identifikacije ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

1. za proizvode, usluge, transakcije ili kanale dostave, za korištenje kojih obveznik provodi video elektroničku identifikaciju stranke, nije utvrđen visoki rizik sukladno odredbama članaka 12. i 14. ovoga Zakona
2. identitet se utvrđuje i provjerava na temelju službenog osobnog dokumenta fizičke osobe iz ovoga stavka koji sadrži biometrijsku fotografiju osobe, a koji dokument je izdalo nadležno državno tijelo države članice
3. stranka je punoljetna
4. stranka nema boravište na području države iz članka 14. stavka 8. ovoga Zakona
5. obveznik do trenutka fizičkoga dolaska osobe iz ovoga stavka obvezniku, provodi pojačanu dubinsku analizu stranke koja obuhvaća najmanje mjeru pojačanoga i trajnoga praćenja poslovnoga odnosa sa strankom.

(7) U postupku utvrđivanja i provjere identiteta osobe iz stavka 6. ovoga članka obveznik prikuplja podatke iz članka 20. stavka 1. točke 1. ovoga Zakona. Podatci koje nije moguće pribaviti u skladu sa stavkom 6. ovoga članka pribavit će se uvidom u presliku službenoga osobnog dokumenta ili druge važeće javne isprave koju mu stranka dostavi klasičnom ili elektroničkom poštom. Ako na opisani način nije moguće pribaviti sve propisane podatke, nedostajući podatci prikupljaju se neposredno od stranke.

(8) Ministar financija donosi pravilnik kojim propisuje minimalne tehničke uvjete koje moraju ispunjavati sredstva video elektroničke identifikacije.

Složene i neobične transakcije

Članak 53.

(1) Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona dužan je obratiti posebnu pozornost na sve složene i neobično velike transakcije, kao i na svaki neuobičajeni način izvršenja transakcija koje nemaju očiglednu ekonomsku ili vidljivu pravnu svrhu ili odstupaju od uobičajenoga ili očekivanoga poslovanja stranke, i u slučaju kada u odnosu na njih još nisu utvrđeni razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma.

(2) U vezi s transakcijama iz stavka 1. ovoga članka obveznik je dužan analizirati pozadinu i svrhu takvih transakcija, uključujući i podatak o izvoru sredstava te rezultate analize u pisanome obliku evidentirati kako bi bili dostupni na zahtjev Ureda i nadzornih tijela iz članka 81. ovoga Zakona.

(3) U vezi s transakcijama iz stavka 1. ovoga članka, obveznik u okviru pojačane dubinske analize stranke, osim mjera iz članka 15. stavka 1. ovoga Zakona, poduzima najmanje sljedeće mjere:

1. prikuplja i provjerava dodatne podatke o:
 - a) djelatnosti stranke i
 - b) predviđenoj prirodi poslovnoga odnosa sa strankom
2. prikuplja i provjerava podatke o svrsi najavljene ili obavljene transakcije
3. ažurira identifikacijske podatke o stranci i njezinu stvarnome vlasniku i
4. provjerava prikupljene podatke o izvoru sredstava.

(4) Ako obveznik u vezi s transakcijama iz stavka 1. ovoga članka nakon provedene analize utvrdi razloge za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma u skladu s člancima 56. ili 57. ovoga Zakona, dužan je o tome obavijestiti Ured na način kako je to propisano člankom 59. ovoga Zakona.

X. OGRANIČENJA PRILIKOM POSLOVANJA SA STRANKAMA

Zabrana korištenja anonimnih proizvoda i zabrana poslovanja s fiktivnim bankama

Članak 54.

(1) Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona ne smije strankama otvoriti, izdavati ili za njih voditi anonimne račune, štedne knjižice na šifru ili na donositelja, odnosno druge anonimne proizvode, uključujući i račune koji glase na lažna imena ili nazive, koji bi posredno odnosno neposredno omogućavali prikrivanje identiteta stranke.

(2) Obveznik je dužan kod anonimnih računa, štednih knjižica na šifru ili na donositelja, odnosno kod drugih anonimnih proizvoda, uključujući i račune koji glase na lažna imena ili nazive za koje nije moguće utvrditi vlasnika, a koji anonimni proizvodi postoje na dan stupanja na snagu ovoga Zakona, provesti mjere dubinske analize stranke iz članka 15. ovoga

Zakona što je prije moguće, a u svakome slučaju prije bilo kakve upotrebe takvih računa ili štednih knjižica ili drugih anonimnih proizvoda.

(3) Obveznik ne smije uspostaviti ili održavati korespondentne odnose s fiktivnom bankom.

(4) Obveznik je dužan poduzeti odgovarajuće mjere kako bi onemogućio uspostavljanje ili nastavak korespondentnoga odnosa s kreditnom institucijom ili financijskom institucijom za koju se zna da dopušta da se njezinim računima koristi fiktivna banka.

Ograničenja u poslovanju s gotovinom

Članak 55.

(1) Pravna ili fizička osoba koja obavlja registriranu djelatnost u Republici Hrvatskoj ne smije primiti naplatu ili obaviti plaćanje u gotovini u vrijednosti od 75.000,00 kuna i većoj.

(2) Ograničenje iz stavka 1. ovoga članka vrijedi i u slučaju ako se naplata ili plaćanje obavlja u više međusobno očigledno povezanih gotovinskih transakcija u vrijednosti od 75.000,00 kuna i većoj.

(3) Naplata i plaćanje u gotovini iz stavaka 1. i 2. ovoga članka mora se provesti uplatom ili prijenosom na transakcijski račun za plaćanje otvoren kod kreditne institucije.

(4) Ograničenja u poslovanju s gotovinom iz ovoga članka ne primjenjuju se na priređivače igara na sreću kao obveznike iz članka 9. stavka 2. točke 16. ovoga Zakona.

XI. OBAVJEŠTAVANJE UREDA ZA SPRJEČAVANJE PRANJA NOVCA O TRANSAKCIJAMA

Obveza i rokovi obavještanja o sumnjivim transakcijama, sredstvima i osobama

Članak 56.

(1) Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona dužan je suzdržati se od obavljanja sumnjive transakcije iz stavka 6. ovoga članka kada zna, sumnja ili ima razloga sumnjati da u vezi sa sumnjivom transakcijom postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma.

(2) Obveznik je dužan bez odlaganja prije obavljanja sumnjive transakcije iz stavka 1. ovoga članka obavijestiti Ured i u obavijesti navesti rok u kojem će se transakcija obaviti.

(3) Ako obveznik u slučajevima iz stavka 1. ovoga članka, zbog prirode transakcije ili zbog drugih opravdanih razloga, obavijest nije mogao dostaviti prije obavljanja transakcije ili ako je vjerojatno da će se dostavljanjem Uredu obavijesti o sumnjivoj transakciji prije obavljanja transakcije otežati analiza transakcije od strane obveznika, obveznik je dužan Uredu prijaviti sumnjivu transakciju nakon obavljanja, a najkasnije sljedeći radni dan.

(4) U slučaju iz stavka 3. ovoga članka, obveznik je dužan obrazložiti razloge zbog kojih nije bio u objektivnoj mogućnosti obavijestiti Ured u skladu sa stavkom 2. ovoga članka, o sumnjivoj transakciji prije obavljanja iste.

(5) Obveznik je dužan obavijestiti Ured o namjeri, planiranju ili pokušaju obavljanja sumnjive transakcije iz stavka 1. ovoga članka bez obzira je li transakcija poslije obavljena ili nije.

(6) Sumnjivom transakcijom smatra se svaka pokušana ili obavljena gotovinska i bezgotovinska transakcija, bez obzira na njezinu vrijednost i način obavljanja, ako je ispunjen jedan ili više sljedećih razloga:

1. obveznik zna, sumnja ili ima razloge za sumnju da transakcija uključuje sredstva proizašla iz kriminalne aktivnosti ili je povezana s financiranjem terorizma
2. indikatori za prepoznavanje sumnjivih transakcija, sredstava i osoba iz članka 60. stavka 1. ovoga Zakona upućuju na to da postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma
3. transakcija odgovara tipologijama ili trendovima pranja novca ili financiranja terorizma i/ili
4. kada obveznik procijeni da u vezi s transakcijom, sredstvima ili strankom postoje i drugi razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma.

(7) Ako obveznik zna, sumnja ili ima razloga sumnjati da sredstva, bez obzira na njihov iznos, predstavljaju imovinsku korist ostvarenu kriminalnom aktivnošću ili su povezana s financiranjem terorizma, dužan je o tome bez odlaganja obavijestiti Ured.

Obveza i rokovi obavješćavanja o sumnjivim transakcijama, sredstvima i osobama od strane obveznika koji obavljaju profesionalne djelatnosti

Članak 57.

(1) Odvjetnik, odvjetničko društvo i javni bilježnik u obavljanju poslova iz članka 9. stavka 2. točke 18. podtočke b) ovoga Zakona dužni su obavijestiti Ured o sumnjivoj transakciji, sredstvima i osobama iz članka 56. stavaka 1. i 7. ovoga Zakona, a sukladno članku 56. stavcima 2., 3., 4. i 5. ovoga Zakona.

(2) Revizorsko društvo, samostalni revizor, vanjski računovođa koji je pravna ili fizička osoba koja obavlja računovodstvene usluge, porezni savjetnik te društvo za porezno savjetništvo iz članka 9. stavka 2. točke 18. podtočke a) u obavljanju poslova iz svoga djelokruga rada, dužni su obavijestiti Ured o sumnjivoj transakciji, sredstvima i osobama iz članka 56. stavaka 1. i 7. ovoga Zakona, a sukladno članku 56. stavcima 2., 3., 4. i 5. ovoga Zakona.

(3) Obveznik koji obavlja profesionalnu djelatnost iz stavaka 1. i 2. ovoga članka dužan je svaki put kada stranka od njega zatraži savjet u vezi s pranjem novca ili financiranjem terorizma, o tome obavijestiti Ured najkasnije sljedeći radni dan od dana kada je stranka od njega tražila takav savjet.

Iznimke za obveznike koji obavljaju profesionalne djelatnosti

Članak 58.

(1) Na obveznike koji obavljaju profesionalne djelatnosti iz članka 9. stavka 2. točke 18. ovoga Zakona ne primjenjuju se odredbe članaka 56. i 57. ovoga Zakona u odnosu na podatke koje dobiju od stranke ili prikupe o stranci tijekom utvrđivanja pravnoga položaja stranke ili prilikom zastupanja stranke u vezi sa sudskim postupkom, što uključuje savjetovanje za predlaganje ili izbjegavanje sudskih postupaka, bez obzira na to jesu li podatci dobiveni ili prikupljeni prije, tijekom ili nakon završenoga sudskog postupka.

(2) Obveznici koji obavljaju profesionalne djelatnosti iz stavka 1. ovoga članka, kada su ispunjeni uvjeti iz stavka 1. ovoga članka, ne moraju udovoljiti zahtjevu Ureda iz članka 113. ovoga Zakona te su dužni Uredu najkasnije u roku od tri dana od primitka zahtjeva pisanim putem dostaviti obrazloženje razloga zbog kojih nisu postupili u skladu sa zahtjevom Ureda iz članka 113. ovoga Zakona.

Način obavješćavanja i sadržaj obavijesti o sumnjivim transakcijama, sredstvima i osobama

Članak 59.

(1) Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona dužan je obavijestiti Ured o sumnjivoj transakciji iz članka 56. stavka 1. ovoga Zakona i sumnjivim sredstvima iz članka 56. stavka 7. ovoga Zakona te o sumnjivoj transakciji, sredstvima i osobama iz članka 57. stavaka 1., 2. i 3. ovoga Zakona, s propisanim podacima iz članka 20. ovoga Zakona.

(2) U obavijesti iz stavka 1. ovoga članka obveznik je dužan navesti i obrazložiti razloge koji upućuju na to da u vezi s transakcijom, sredstvima ili osobama postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma.

(3) Ministar financija pravilnikom propisuje način i opseg dostavljanja podataka iz stavka 1. ovoga članka, te dodatne podatke koje je obveznik dužan pribaviti u svrhu obavješćavanja Ureda o sumnjivim transakcijama, sredstvima i osobama.

Obveza sastavljanja i korištenja liste indikatora za prepoznavanje sumnjivih transakcija, sredstava i osoba

Članak 60.

(1) Obveznici iz članka 9. ovoga Zakona dužni su sastaviti listu indikatora za prepoznavanje sumnjivih transakcija, sredstava i osoba u vezi s kojima postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma te ju dopunjavati s pomoću informacija koje su im dostupne o novim trendovima i tipologijama pranja novca i financiranja terorizma te u slučaju izmijenjenih okolnosti u poslovanju obveznika ako su iste važne za primjenu ovoga Zakona.

(2) Prilikom sastavljanja liste indikatora iz stavka 1. ovoga članka, obveznici uzimaju u obzir specifičnost svoga poslovanja, vrstu stranaka, geografsko područje, vrstu proizvoda i usluga

koje nude, kanale dostave i karakteristike sumnjive transakcije iz članka 56. stavka 6. ovoga Zakona.

(3) Obveznici su prilikom utvrđivanja razloga za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma, te drugih okolnosti u vezi s istim, dužni upotrebljavati listu indikatora iz stavka 1. ovoga članka kao osnovne smjernice u utvrđivanju razloga za sumnju na pranje novca i financiranje terorizma.

(4) Lista indikatora iz stavka 1. ovoga članka sastavni je dio politika, kontrola i postupaka obveznika u skladu s člankom 13. ovoga Zakona.

(5) Ured, nadležna nadzorna tijela, Hrvatska gospodarska komora, Hrvatska udruga banaka, Hrvatska javnobilježnička komora, Hrvatska odvjetnička komora, Hrvatska komora poreznih savjetnika, Hrvatska revizorska komora te udruženja čiji su članovi obveznici primjene ovoga Zakona surađuju s obveznicima pri sastavljanju liste indikatora.

(6) Obveznici koji nisu članovi udruga, komora ili udruženja sastavljaju vlastitu listu indikatora.

(7) Ministar financija pravilnikom propisuje obvezno uključivanje pojedinih indikatora na listu indikatora za prepoznavanje sumnjivih transakcija, sredstava i osoba u vezi s kojima postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma.

Obveza i rokovi obavješćavanja o gotovinskim transakcijama

Članak 61.

(1) Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona dužan je o transakciji koja se provodi u gotovini u vrijednosti od 200.000,00 kuna i većoj obavijestiti Ured najkasnije u roku od tri dana od dana obavljanja transakcije.

(2) Prilikom obavješćavanja Ureda o gotovinskoj transakciji iz stavka 1. ovoga članka obveznik je dužan dostaviti podatke iz članka 20. ovoga Zakona.

(3) Ministar financija pravilnikom propisuje način i opseg dostavljanja podataka iz stavaka 1. i 2. ovoga članka i dodatne podatke koje je obveznik dužan pribaviti u svrhu obavješćavanja Ureda o gotovinskim transakcijama.

XII. PROVEDBA POLITIKA I POSTUPAKA GRUPE U PODRUŽNICI I DRUŠTVU KĆERI SA SJEDIŠTEM U DRŽAVI ČLANICI ILI TREĆOJ DRŽAVI

Obveza provođenja mjera u podružnicama i društvima kćerima

Članak 62.

(1) Obveznici iz članka 9. ovoga Zakona koji su dio grupe provode politike i postupke grupe koji se odnose na provođenje mjera za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma,

uključujući i mjere zaštite podataka i razmjenu informacija unutar grupe u svrhu sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma.

(2) Obveznik je dužan osigurati da se politike i postupci iz stavka 1. ovoga članka provode u njegovim podružnicama i društvima kćerima koje imaju sjedište u državi članici ili trećoj državi.

Obveza provođenja mjera u poslovnoj jedinici u drugoj državi članici

Članak 63.

Ako obveznik iz članka 9. ovoga Zakona u drugoj državi članici pruža usluge preko poslovne jedinice, zastupnika, mreže zastupnika ili osoba koje distribuiraju elektronički novac, dužan je osigurati da njegove poslovne jedinice poštuju zakonodavstvo te druge države članice u području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma.

Obveza provođenja mjera u trećoj državi

Članak 64.

(1) Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona dužan je osigurati da se politike i postupci za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma određeni ovim Zakonom u istome opsegu provode u njegovim podružnicama i društvima kćerima sa sjedištem u trećoj državi u mjeri u kojoj to dopušta pravo treće države, uključujući i mjere zaštite podataka.

(2) Ako su u trećoj državi minimalni standardi za provedbu mjera sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma blaži od mjera propisanih ovim Zakonom, obveznik je dužan osigurati da njegove podružnice i društva kćeri usvoje i provode odgovarajuće mjere koje su jednakovrijedne odredbama ovoga Zakona, u mjeri u kojoj to dopušta pravo treće države, uključujući i mjere zaštite podataka.

(3) Ako zakoni treće države ne dopuštaju provođenje politika i postupaka iz stavaka 1. i 2. ovoga članka, obveznik je dužan osigurati da podružnice i društva kćeri usvoje i provedu odgovarajuće dodatne mjere za učinkovito upravljanje rizicima od pranja novca i financiranja terorizma te je dužan o tome obavijestiti nadležno nadzorno tijelo iz članka 82. ovoga Zakona.

(4) Ako zakoni treće države ne dopuštaju provođenje politika i postupaka iz stavaka 1. i 2. ovoga članka, nadležno nadzorno tijelo iz članka 82. ovoga Zakona će o tome obavijestiti europska nadzorna tijela radi usklađivanja aktivnosti i postizanja odgovarajućih rješenja.

(5) Ako nadležno nadzorno tijelo iz članka 82. ovoga Zakona ocijeni da su dodatne mjere iz stavka 3. ovoga članka nedostatne, naložit će obvezniku da u trećoj državi provede dodatne mjere koje mogu uključivati:

1. zabranu sklapanja poslovnih odnosa
2. prekid poslovnih odnosa
3. zabranu provođenja transakcija ili
4. prema potrebi, prestanak poslovanja podružnice i društva kćeri u trećoj državi.

(6) Pri usvajanju i provođenju mjera iz stavaka 2. i 3. ovoga članka obveznici su dužni pridržavati se regulatornih tehničkih standarda izdanih od Europske komisije.

Središnja kontaktna točka

Članak 65.

(1) Hrvatska narodna banka ovlaštena je zahtijevati od izdavatelja elektroničkoga novca i pružatelja platnih usluga, čije se sjedište nalazi u drugoj državi članici, a na području Republike Hrvatske posluje preko distributera ili zastupnika, imenovanje središnje kontaktne točke kako bi se osigurala usklađenost s odredbama ovoga Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata te kako bi se nadležnom tijelu olakšalo obavljanje nadzora.

(2) Središnja kontaktna točka iz stavka 1. ovoga članka mora biti pravna osoba sa sjedištem u Republici Hrvatskoj.

(3) Središnja kontaktna točka iz stavka 1. ovoga članka dužna je u ime distributera ili zastupnika iz stavka 1. ovoga članka prijavljivati Uredu sumnjive transakcije iz članka 56. ovoga Zakona te na zahtjev Ureda prikupljati podatke od distributera ili zastupnika iz stavka 1. ovoga članka i dostavljati Uredu podatke na temelju članka 113. ovoga Zakona.

(4) Središnja kontaktna točka iz stavka 1. ovoga članka obavlja i druge poslove određene regulatornim tehničkim standardima izdanim od Europske komisije.

XIII. UPRAVLJANJE SUSTAVOM SPRJEČAVANJA I OTKRIVANJA PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA KOD OBVEZNIKA

Sustav sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma kod obveznika

Članak 66.

(1) Sustav sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma je skup mjera, radnji i postupaka koje obveznik uspostavlja radi utvrđivanja, procjenjivanja, ovladavanja i praćenja rizika od pranja novca i financiranja terorizma kojima obveznik jest ili bi mogao biti izložen u svome poslovanju.

(2) Sustav sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma iz stavka 1. ovoga članka mora biti razmjerni veličini, vrsti, opsegu i složenosti poslova koje obveznik obavlja, a obuhvaća najmanje:

1. primjerene organizacijske i kadrovske uvjete
2. odgovarajuću razinu svijesti zaposlenika obveznika o rizicima od pranja novca i financiranja terorizma
3. politike, kontrole i postupke iz članka 13. ovoga Zakona
4. odgovarajuće stručno osposobljavanje i izobrazbu svih zaposlenika obveznika uključenih u sustav sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma
5. zaposlenike obveznika zadužene za uspostavu i praćenje poslovnoga odnosa sa strankama

6. imenovanje ovlaštene osobe i njenoga zamjenika
7. provođenje unutarnje revizije u skladu s člankom 72. ovoga Zakona i
8. propisivanje odgovornosti uprave i/ili višega rukovodstva obveznika za funkcioniranje sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma kod obveznika.

Dužnosti i odgovornost uprave

Članak 67.

(1) U svrhu uspostavljanja i provedbe djelotvornoga i učinkovitoga sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, uprava obveznika dužna je:

1. donijeti politike, kontrole i postupke iz članka 13. ovoga Zakona
2. imenovati ovlaštenu osobu te jednoga ili više zamjenika ovlaštene osobe sukladno članku 68. ovoga Zakona
3. osigurati da ovlaštena osoba bude zaposlena na radnome mjestu koje je u organizacijskoj strukturi obveznika sistematizirano na takvome položaju da ovlaštenoj osobi omogućava brzo, kvalitetno i pravodobno izvršavanje zadaća propisanih ovim Zakonom i na temelju njega donesenih podzakonskih akata te nezavisnost u radu i mogućnost izravne komunikacije s upravom
4. osigurati ovlaštenoj osobi i zamjeniku ovlaštene osobe neograničeni pristup svim potrebnim podacima, informacijama i dokumentaciji
5. osigurati ovlaštenoj osobi i zamjeniku ovlaštene osobe odgovarajuće organizacijske, kadrovske, materijalne i druge uvjete rada
6. osigurati ovlaštenoj osobi i zamjeniku ovlaštene osobe primjerene prostorne i tehničke uvjete koji jamče odgovarajući stupanj zaštite povjerljivih podataka i informacija kojima raspolaže ovlaštena osoba i njezin zamjenik
7. osigurati sustav koji obvezniku, ovlaštenoj osobi i zamjeniku ovlaštene osobe omogućava da, sukladno ovlastima i nadležnosti Ureda i nadležnoga nadzornog tijela iz članka 82. ovoga Zakona, istima pravodobno dostavi sve zatražene podatke, informacije i dokumentaciju, sigurnim kanalima i na način kojim se osigurava zaštita podataka
8. osigurati redovito stručno osposobljavanje i izobrazbu zaposlenika obveznika
9. jasno razgraničiti ovlasti i odgovornosti ovlaštene osobe i zamjenika ovlaštene osobe u odnosu na ovlasti i odgovornosti drugih zaposlenika obveznika u primjeni ovoga Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata
10. osigurati kod obveznika provođenje unutarnje revizije sustava sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma i
11. osigurati učinkovitu komunikaciju i suradnju, uključujući i primjeren tijek informacija na svim organizacijskim razinama obveznika, u provedbi mjera propisanih ovim Zakonom i na temelju njega donesenih podzakonskih akata.

(2) Obveznik iz članka 9. stavka 2. točaka 1., 2., 5., 6., 7., 8., 9., 12., 13. i 14. ovoga Zakona dužan je Hrvatskoj narodnoj banci odnosno Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga dostaviti godišnji plan rada za tekuću godinu i izvještaj o radu za prethodnu godinu u području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma najkasnije do 31. ožujka tekuće godine.

(3) Uprava banke dužna je osigurati da ovlaštena osoba bude zaposlena na rukovodećemu radnome mjestu.

(4) Obveznik iz stavka 2. ovoga članka dužan je odrediti člana uprave koji će biti odgovoran za provedbu ovoga Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata.

(5) Uprava kreditne i financijske institucije dužna je uspostaviti odgovarajući informacijski sustav s obzirom na organizacijsku strukturu i izloženost riziku od pranja novca i financiranja terorizma radi automatizirane i cjelovite procjene rizika stranaka, stalnoga praćenja poslovnih odnosa te u svrhu pravovremenoga i cjelovitoga obavješćavanja Ureda o transakcijama te u svrhu postupanja po zahtjevima i nalogima Ureda u skladu s odredbama ovoga Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata.

Imenovanje ovlaštene osobe i zamjenika

Članak 68.

(1) Obveznik iz članka 9. stavaka 2., 3. i 4. ovoga Zakona dužan je imenovati ovlaštenu osobu te jednoga ili više zamjenika ovlaštene osobe za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma, a kada je to primjereno veličini i prirodi posla obveznika, obveznik je dužan imenovati ovlaštenu osobu na rukovodećoj razini.

(2) Obveznici kreditne i financijske institucije iz članka 9. stavka 2. točaka 1., 2., 5., 6., 7., 8., 9., 12., 13. i 14. ovoga Zakona, podružnice istovrsnih obveznika iz druge države članice i trećih država te zastupnici institucija za platni promet i distributeri institucija za elektronički novac iz druge države članice iz članka 9. stavaka 3. i 4. ovoga Zakona, dužni su o imenovanju ovlaštene osobe i zamjenika obavijestiti Ured najkasnije u roku od 3 dana od dana imenovanja odnosno promjene podataka o ovlaštenoj osobi ili zamjeniku ovlaštene osobe.

(3) U obavijesti iz stavka 2. ovoga članka potrebno je navesti naziv i sjedište obveznika, ime i prezime ovlaštene osobe, ime i prezime zamjenika ovlaštene osobe, datum imenovanja, broj telefona i telefaksa te adresu elektroničke pošte ovlaštene osobe i zamjenika ovlaštene osobe.

(4) Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona koji je fizička osoba koja obavlja registriranu djelatnost nije dužan imenovati ovlaštenu osobu nego je sam dužan obavljati poslove ovlaštene osobe propisane ovim Zakonom i na temelju njega donesenim podzakonskim aktima.

Dužnosti i odgovornost ovlaštene osobe i zamjenika ovlaštene osobe kod obveznika

Članak 69.

Ovlaštena osoba i zamjenik ovlaštene osobe dužni su:

1. pravilno i pravodobno dostavljati podatke i informacije Uredu u skladu s ovim Zakonom i na temelju njega donesenim podzakonskim aktima
2. provesti nalog Ureda iz članaka 117. i 119. ovoga Zakona

3. pratiti usklađenost poslovanja obveznika s odredbama ovoga Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata te davati upravi preporuke za poboljšanje sustava sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma
4. koordinirati aktivnosti obveznika u području sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma
5. sudjelovati u uspostavljanju i razvoju informacijske potpore za provođenje aktivnosti na području sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma kod obveznika
6. pri uvođenju novoga proizvoda ili kanala dostave i novih tehnologija sudjelovati u procjeni rizika radi utvrđivanja i procjene kako navedeni čimbenici utječu na izloženost obveznika riziku od pranja novca i financiranja terorizma i
7. provoditi stručno osposobljavanje i izobrazbu zaposlenika obveznika u području sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma.

Uvjeti za ovlaštenu osobu i zamjenika

Članak 70.

Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona mora osigurati da poslove ovlaštene osobe i zamjenika ovlaštene osobe obavlja isključivo osoba koja istovremeno ispunjava sljedeće uvjete:

1. da se protiv nje ne vodi kazneni postupak odnosno da nije osuđivana ni za jedno od sljedećih kaznenih djela osim ako je za osobu nastupila rehabilitacija sukladno zakonu koji uređuje pravne posljedice osude, kaznenu evidenciju i rehabilitaciju:

- a) iz članka 279. (pokrivanje protuzakonito dobivenog novca) Kaznenog zakona (Narodne novine, broj 110/97, 27/98, 50/00 – Odluka USRH, 129/00, 51/01., 111/03, 190/03 – Odluka USRH, 105/04, 84/05, 71/06 i 110/07)
- b) iz članka 173. (zlorporaba opojnih droga), članka 175. (trgovanje ljudima i ropstvo), članka 187.a (pripremanje kaznenih djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom), članka 223. (povreda tajnosti, cjelovitosti i dostupnosti računalnih podataka, programa ili sustava), članka 223.a (računalno krivotvorenje), članka 224.a (računalna prijevara), članka 274. (krivotvorenje novca), članka 275. (krivotvorenje vrijednosnih papira), članka 276. (krivotvorenje znakova za vrijednost), članka 277. (izradba, nabavljanje, posjedovanje, prodaja ili davanje na uporabu sredstva za krivotvorenje), članka 278. (krivotvorenje znakova za obilježavanje robe, mjera i utega), članka 279. (pranje novca), članka 286. (utaja poreza i drugih davanja), članka 287. (povreda obveze vođenja trgovačkih i poslovnih knjiga), članka 291. (nesavjesno gospodarsko poslovanje), članka 292. (zlorporaba ovlasti u gospodarskom poslovanju), članka 293. (prijevara u gospodarskom poslovanju), članka 294.a (primanje mita u gospodarskom poslovanju), članka 294.b (davanje mita u gospodarskom poslovanju), članka 311. (krivotvorenje isprave), članka 312. (krivotvorenje službene isprave), članka 313. (posebni slučajevi krivotvorenja), članka 314. (izradba, nabavljanje, posjedovanje, prodaja ili davanje na uporabu sredstva za krivotvorenje isprava) i članka 315. (ovjerovljavanje neistinitog sadržaja) Kaznenog zakona (Narodne novine, broj 110/97, 27/98, 50/00 – Odluka USRH, 129/00, 51/01, 111/03, 190/03 – Odluka USRH, 105/04, 84/05, 71/06, 110/07, 152/08, 57/11 i 77/11 – Odluka USRH)

- c) iz članka 98. (financiranje terorizma), članka 105. (ropstvo), članka 106. (trgovanje ljudima), članka 190. (neovlaštena proizvodnja i promet droga), članka 191. (omogućavanje trošenja droga), članka 246. (zlorporaba povjerenja u gospodarskom poslovanju), članka 247. (prijevarama u gospodarskom poslovanju), članka 248. (povreda obveze vođenja trgovačkih i poslovnih knjiga), članka 252. (primanje mita u gospodarskom poslovanju), članka 253. (davanje mita u gospodarskom poslovanju), članka 256. (utaja poreza ili carine), članka 258. (subvencijska prijevarama), članka 265. (pranje novca), članka 274. (krivotvorenje novca), članka 275. (krivotvorenje vrijednosnih papira), članka 276. (krivotvorenje znakova za vrijednost), članka 277. (krivotvorenje znakova za obilježavanje robe, mjera i utega), članka 278. (krivotvorenje isprave), članka 279. (krivotvorenje službene ili poslovne isprave), članka 281. (ovjeravanje neistinitog sadržaja), članka 283. (izrada, nabavljanje, posjedovanje ili davanje na uporabu sredstva za krivotvorenje) te za neko kazneno djelo protiv računalnih sustava, programa i podataka (glava XXV.) iz Kaznenog zakona.
2. ima dovoljno stručnoga znanja, sposobnosti i iskustva za provođenje zadaća u području sprječavanja i pranja novca i financiranja terorizma i
3. dobro poznaje poslovanje i poslovne procese obveznika.

Obveza redovitoga stručnog osposobljavanja i izobrazbe

Članak 71.

- (1) Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona dužan je, razmjerno vrsti i veličini obveznika te riziku od pranja novca i financiranja terorizma kojem je obveznik izložen, kontinuirano poduzimati mjere da svi zaposlenici obveznika koji obavljaju zadaće u području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma budu upoznati s odredbama ovoga Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata te zakona kojima se uređuje zaštita osobnih podataka.
- (2) Mjere iz stavka 1. ovoga članka odnose se na sudjelovanje zaposlenika obveznika u posebnim unutarnjim ili vanjskim programima stručnoga osposobljavanja i izobrazbe kako bi im se pomoglo u provedbi ovoga Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata te prepoznavanju aktivnosti koje bi mogle biti povezane s pranjem novca ili financiranjem terorizma i kako bi bili upoznati s mjerama, radnjama i postupcima propisanim ovim Zakonom i na temelju njega donesenim podzakonskim aktima.
- (3) Obveznik je dužan u svrhu provedbe stavaka 1. i 2. ovoga članka, najkasnije do kraja tekuće godine, donijeti program godišnjega stručnog osposobljavanja i izobrazbe za sljedeću kalendarsku godinu te isti program provesti.

Obveza redovite unutarnje revizije

Članak 72.

(1) Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona je dužan najmanje jednom godišnje osigurati redovitu unutarnju reviziju sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma ako je to prikladno s obzirom na veličinu i prirodu posla obveznika.

(2) Unutarnja revizija iz stavka 1. ovoga članka procjenjuje adekvatnost, učinkovitost i djelotvornost sustava unutarnjih kontrola i na temelju objektivnih dokaza provjerava postoji li dostatna razina sigurnosti da provođenje politika, kontrola i postupaka bude u funkciji smanjivanja i djelotvornoga upravljanja rizikom od pranja novca ili financiranja terorizma.

XIV. ZAŠTITA OSOBNIH I DRUGIH PODATAKA OD STRANE OBVEZNIKA

Opća odredba

Članak 73.

Prikupljanje i obrada osobnih podataka od strane obveznika u svrhu provedbe mjera i radnji koje se poduzimaju radi sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma obavlja se na temelju i u skladu s odredbama ovoga Zakona.

Zaštita podataka, zabrana otkrivanja podataka i iznimke

Članak 74.

(1) Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona i njegovi zaposlenici, uključujući članove upravnih i nadzornih odbora ili drugih poslovnih tijela obveznika te druge osobe kojima su na bilo koji način bili dostupni podatci prikupljeni sukladno ovomu Zakonu i na temelju njega donesenim podzakonskim aktima, ne smiju stranci ili trećoj osobi otkriti sljedeće informacije:

1. da je u tijeku ili je moguća analiza transakcije ili stranke u vezi s kojom postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma, uključujući i pregled dokumentacije iz članka 114. ovoga Zakona od strane Ureda kod obveznika
2. da je Uredu bio ili će biti dostavljen podatak, informacija ili dokumentacija o njoj ili trećoj osobi ili transakciji iz članaka 56. i 57. ovoga Zakona
3. da je Ured na temelju članka 117. ovoga Zakona izdao nalog obvezniku za privremeno zaustavljanje obavljanja sumnjive transakcije
4. da je Ured na temelju članka 119. ovoga Zakona izdao nalog obvezniku za stalno praćenje financijskoga poslovanja stranke i
5. da je protiv stranke ili treće osobe započeto ili bi moglo biti započeto provođenje izvida, istrage ili kaznenoga postupka zbog postojanja sumnje na pranje novca ili financiranje terorizma.

(2) Podatci, informacije i dokumentacija iz stavka 1. ovoga članka klasificirani su podatci za koje je utvrđen odgovarajući stupanj tajnosti u skladu s posebnim propisima o tajnosti podataka.

(3) Obveznik je dužan poduzeti tehničke, kadrovske i organizacijske mjere zaštite osobnih podataka koje su potrebne da bi se osobni podatci zaštitili od slučajnoga gubitka ili uništenja i od nedopuštenoga pristupa, nedopuštene promjene, nedopuštenoga objavljivanja i svake druge zloupotrebe te utvrditi obvezu osoba koje su zaposlene u obradi podataka na potpisivanje izjave o povjerljivosti.

(4) Zabrana otkrivanja klasificiranih podataka iz stavka 1. ovoga članka ne primjenjuje se:

1. ako su podatci, informacije i dokumentacija, koju u skladu s ovim Zakonom prikupi i vodi obveznik, potrebni za utvrđivanje činjenica u kaznenome postupku i ako dostavljanje tih podataka od obveznika pisanim putem zatraži nadležni sud ili
2. ako su podatci, informacije i dokumentacija iz točke 1. ovoga stavka potrebni nadzornomu tijelu iz članka 81. ovoga Zakona radi obavljanja nadzora nad obveznikom u provođenju odredaba ovoga Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata.

(5) Ako obveznik iz članka 9. stavka 2. točke 18. ovoga Zakona koji obavlja profesionalnu djelatnost pokuša odvratiti stranku od sudjelovanja u kriminalnim aktivnostima, to neće predstavljati otkrivanje podataka u smislu stavka 1. ovoga članka.

Otkrivanje podataka primateljima unutar grupe

Članak 75.

(1) Zabrana razmjene informacija iz članka 74. stavka 1. točaka 1. i 2. ovoga Zakona ne primjenjuje se, osim kada Ured ne naloži drukčije, u slučaju razmjene informacija s:

- a) kreditnom ili financijskom institucijom koja je dio iste grupe pod uvjetom da politike i postupci unutar grupe udovoljavaju zahtjevima utvrđenima u Direktivi (EU) 2015/849 ili
- b) društvom kćeri ili podružnicom koju kreditna ili financijska institucija iz točke a) ovoga stavka ima u trećoj državi, pod uvjetom da to društvo kći ili podružnica u potpunosti poštuje politike i postupke unutar grupe, između ostalog postupke za razmjenu informacija, te pod uvjetom da politike i postupci unutar grupe udovoljavaju zahtjevima utvrđenima u Direktivi (EU) 2015/849.

(2) Zabrana razmjene informacija iz članka 74. stavka 1. točaka 1. i 2. ovoga Zakona ne primjenjuje se, osim kada Ured ne naloži drukčije, u slučaju razmjene informacija između obveznika iz članka 9. stavka 2. točke 18. ovoga Zakona iz država članica ili subjekata iz trećih država koje propisuju obveze jednakovrijedne odredbama ovoga Zakona, a koji obavljaju svoju profesionalnu djelatnost, bez obzira jesu li zaposlenici ili nisu, u okviru iste pravne osobe ili veće strukture kojoj pravna osoba pripada i uz koju je veže zajedničko vlasništvo, uprava ili nadzor usklađenosti.

Otkrivanje podataka primateljima u okviru iste kategorije obveznika

Članak 76.

U slučajevima koji se odnose na istu stranku i istu transakciju, a u kojima sudjeluju dva ili više obveznika, ne primjenjuje se zabrana razmjene informacija iz članka 74. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona između kreditnih i financijskih institucija te između obveznika koji obavljaju profesionalne djelatnosti iz članka 9. stavka 2. točke 18. ovoga Zakona, pod uvjetom da:

1. su osnovani u državi članici ili trećoj državi koja provodi mjere sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma jednakovrijedne odredbama iz ovoga Zakona
2. obavljaju istu vrstu djelatnosti ili pripadaju istoj kategoriji profesionalne djelatnosti i
3. podliježu obvezama za zaštitu profesionalne i poslovne tajne i osobnih podataka.

Iznimke od obveze čuvanja poslovne, bankovne, profesionalne, javnobilježničke, odvjetničke ili druge tajne

Članak 77.

(1) Za obveznika iz članka 9. ovoga Zakona i njegove zaposlenike dostava podataka, informacija i dokumentacije Uredu ne predstavlja odavanje poslovne, bankovne, profesionalne, javnobilježničke, odvjetničke ili druge tajne.

(2) Obveznik i njegovi zaposlenici nisu odgovorni za štetu učinjenu strankama ili trećim osobama ako u dobroj vjeri u skladu s odredbama ovoga Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata:

1. dostave Uredu podatke, informacije i dokumentaciju o svojim strankama
2. prikupljaju i obrađuju podatke, informacije i dokumentaciju o strankama
3. provedu nalog Ureda o privremenome zaustavljanju obavljanja sumnjive transakcije ili
4. provedu nalog Ureda o stalnome praćenju financijskoga poslovanja stranke.

(3) Zaposlenici obveznika ne mogu stegovno ili kazнено odgovarati za kršenje obveze čuvanja podataka koji predstavljaju poslovnu, bankovnu, profesionalnu, javnobilježničku, odvjetničku ili drugu tajnu:

1. ako podatke, informacije i dokumentaciju prikupljenu u skladu s ovim Zakonom i na temelju njega donesenih podzakonskih akata analiziraju zbog utvrđivanja razloga za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma vezanih za određenu stranku ili transakciju ili
2. ako obavijeste Ured o sumnjivim transakcijama, sredstvima i osobama sukladno odredbama članaka 56. i 57. ovoga Zakona, čak ako i nisu točno znali o kojoj je povezanoj kriminalnoj aktivnosti riječ i bez obzira na to je li se nezakonita aktivnost uistinu dogodila.

Svrha korištenja prikupljenih podataka i obavještanje stranaka o obradi osobnih podataka

Članak 78.

(1) Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona osobne podatke prikupljene na temelju ovoga Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata obrađuje isključivo u svrhu sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma te se oni ne smiju dodatno obrađivati na način koji nije u skladu s tom svrhom te se obvezniku zabranjuje obrada osobnih podataka prikupljenih na temelju ovoga Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata u bilo koje druge svrhe, uključujući i komercijalne.

(2) Obveznici i njihovi zaposlenici dužni su prilikom obrade osobnih podataka primijeniti odredbe propisa kojima se uređuje zaštita osobnih podataka.

(3) U skladu s propisima kojima se uređuje zaštita osobnih podataka, prije uspostavljanja poslovnoga odnosa ili provođenja povremene transakcije, obveznik je dužan upoznati stranku sa svrhom u koju se prikupljaju i koriste osobni podatci propisani ovim Zakonom i informirati ju o identitetu voditelja zbirke osobnih podataka, pravu na pristup podacima, pravu na ispravak podataka koji se na nju odnose, primateljima osobnih podataka te je li riječ o dobrovoljnome ili obveznome davanju podataka i mogućim posljedicama uskrate davanja podataka obvezniku.

(4) Ograničava se stranci pravo uvida u osobne podatke, informacije i dokumentaciju prikupljenu na temelju ovoga Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata ako bi ostvarivanje prava uvida u osobne podatke, informacije i dokumentaciju koje je obveznik prikupio o stranci bilo u suprotnosti s člankom 74. stavcima 1. i 2. ovoga Zakona odnosno ako bi ostvarivanje prava uvida u osobne podatke, informacije i dokumentaciju koje je obveznik prikupio o stranci, obvezniku ili nadležnom tijelu onemogućilo ili otežalo obavljanje zadaća propisanih ovim Zakonom i na temelju njega donesenim podzakonskim aktima te postupaka povezanih sa sprječavanjem, istraživanjem i otkrivanjem pranja novca i financiranja terorizma.

XV. ČUVANJE PODATAKA

Rokovi čuvanja podataka od strane obveznika

Članak 79.

(1) Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona dužan je podatke, informacije i dokumentaciju prikupljenu primjenom ovoga Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata i Uredbe (EU) 2015/847 čuvati deset godina nakon prestanka poslovnoga odnosa, obavljanja transakcije iz članka 16. stavka 1. točaka 2., 3. i 4. ovoga Zakona, prikupljanja podataka iz članka 16. stavka 2. ovoga Zakona ili pristupa sefu iz članka 27. ovoga Zakona.

(2) Dokumentacija iz stavka 1. ovoga članka mora sadržavati:

1. dokumentaciju na temelju koje je utvrđen identitet stranke (preslika službenoga osobnog dokumenta, preslika izvoda iz sudskoga ili drugoga registra i dr.)

2. podatke i dokumentaciju o poduzetim mjerama utvrđivanja stvarnoga vlasnika stranke
3. dokumentaciju o poslovnim odnosima i računima stranke
4. dokumentaciju o poslovnoj korespondenciji obveznika sa strankom
5. zapise i evidenciju potrebnu za identifikaciju i praćenje nacionalnih i prekograničnih transakcija
6. dokumentaciju koja se odnosi na utvrđivanje pozadine i svrhe složenih i neobičnih transakcija te rezultate analize tih transakcija
7. drugu pripadajuću dokumentaciju dobivenu prilikom provođenja mjera dubinske analize stranke ili provođenja pojedinačnih transakcija i
8. ako postoje, informacije dobivene sredstvima elektroničke identifikacije, kako je propisano Uredbom (EU) 910/2014.

(3) Obveznik je dužan pet godina čuvati podatke i odgovarajuću dokumentaciju o ovlaštenoj osobi i zamjeniku ovlaštene osobe, procjeni rizika stranke, stručnome osposobljavanju i izobrazbi zaposlenika i provođenju unutarnje revizije.

(4) Obveznik je dužan nakon isteka rokova utvrđenih u stavcima 1. i 3. ovoga članka, osobne podatke o stranci brisati, a dokumentaciju iz stavka 2. ovoga članka uništiti u skladu sa zakonom koji uređuje zaštitu osobnih podataka.

Vodenje evidencija

Članak 80.

(1) Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona dužan je voditi sljedeće evidencije:

1. evidenciju podataka o rezultatima stalnoga praćenja poslovnoga odnosa iz članka 15. stavka 1. točke 4. ovoga Zakona
2. evidenciju podataka o strankama, poslovnim odnosima i transakcijama iz članka 16. ovoga Zakona
3. evidenciju o složenim i neobičnim transakcijama te o rezultatima analize tih transakcija sukladno članku 53. ovoga Zakona
4. evidenciju dostavljenih podataka Uredu o sumnjivim transakcijama iz članaka 56. i 57. ovoga Zakona
5. evidenciju dostavljenih podataka Uredu o gotovinskim transakcijama iz članka 61. ovoga Zakona
6. evidenciju o otkrivanju podataka primateljima unutar grupe u skladu s člankom 75. ovoga Zakona
7. evidenciju o otkrivanju podataka primateljima u okviru iste kategorije obveznika iz članaka 76. ovoga Zakona
8. evidenciju naloga koje je Ured izdao obvezniku za privremeno zaustavljanje obavljanja sumnjive transakcije iz članka 117. ovoga Zakona i
9. evidenciju naloga koje je Ured izdao obvezniku za stalno praćenje financijskoga poslovanja stranke iz članka 119. ovoga Zakona.

(2) Obveznik može evidencije iz stavka 1. ovoga članka voditi na papiru ili u elektroničkome obliku.

GLAVA IV.

NADZOR NAD OBVEZNICIMA

I. NADZORNA TIJELA

Nadležna nadzorna tijela

Članak 81.

(1) Nadzor nad obveznicima iz članka 9. ovoga Zakona u provedbi odredaba ovoga Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata obavljaju:

1. Hrvatska narodna banka
2. Financijski inspektorat
3. Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga i
4. Porezna uprava.

Nadležnost nadzornih tijela

Članak 82.

(1) Hrvatska narodna banka provodi nadzor primjene ovoga Zakona kod obveznika iz članka 9. stavka 2. točaka 1., 2., 5. i 14. ovoga Zakona, podružnica istovrsnih obveznika iz drugih država članica i trećih država te kod zastupnika odnosno distributera institucija za platni promet i institucija za elektronički novac iz drugih država članica ako su oni kreditne institucije, kreditne unije, institucije za platni promet i institucije za elektronički novac osnovane u Republici Hrvatskoj u skladu s odgovarajućim zakonom.

(2) Financijski inspektorat primarno provodi nadzor primjene ovoga Zakona kod obveznika iz članka 9. stavka 2. točaka 3., 4., 15., 17. i 18. te obveznika iz članka 9. stavka 4. ovoga Zakona koji su zastupnici institucija za platni promet iz druge države članice i distributeri izdavatelja elektroničkoga novca iz druge države članice, a koji nisu u nadležnosti Hrvatske narodne banke.

(3) Financijski inspektorat provodi ciljane nadzore primjene ovoga Zakona kod svih obveznika iz članka 9. stavaka 2., 3. i 4. ovoga Zakona, temeljem procjene o povećanim rizicima pranja novca i financiranja terorizma.

(4) U obavljanju nadzora iz stavka 3. ovoga članka, kod obveznika koji podliježu nadzoru Hrvatske narodne banke i Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga, Financijski inspektorat će primjenjivati odluke i smjernice koje su obveznicima izdala navedena nadzorna tijela, a sukladno sporazumu o suradnji u području nadzora s drugim nadležnim nadzornim tijelom.

(5) Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga provodi nadzor primjene ovoga Zakona kod obveznika iz članka 9. stavka 2. točaka 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12. i 13. ovoga Zakona i

podružnice istovrsnih obveznika iz druge države članice i trećih država, a koje su osnovane u Republici Hrvatskoj u skladu sa zakonom koji uređuje njihov rad.

(6) Porezna uprava provodi nadzor primjene ovoga Zakona kod obveznika iz članka 9. stavka 2. točke 16. ovoga Zakona.

(7) Porezna uprava, ovlaštena je pored nadzora propisanoga stavkom 6. ovoga članka, provoditi i nadzor nad primjenom odredbi iz članka 36. stavka 3. (Registar stvarnih vlasnika), te nadzor nad primjenom odredbi iz članka 55. ovoga Zakona (ograničenje u poslovanju s gotovinom) kod pravnih i fizičkih osoba koje nisu obveznici provedbe ovoga Zakona.

(8) Nadzor provedbe Uredbe (EU) 2015/847 obavljaju u okviru svoje nadležnosti Hrvatska narodna banka i Financijski inspektorat Republike Hrvatske.

(9) Nadzorna tijela iz članka 81. ovoga Zakona dužna su međusobno razmjenjivati podatke i informacije potrebne za postupak nadzora te se obavještavati o nepravilnostima i nezakonitostima koje utvrde tijekom obavljanja nadzora i izrečenim mjerama za njihovo otklanjanje ako su ti nalazi i izrečene mjere bitni za rad drugoga tijela, sukladno potpisanomu sporazumu o suradnji, te koordinirati svoje djelovanje kada se bave prekograničnim slučajevima.

Mjere i radnje nadzornih tijela

Članak 83.

(1) Kada nadzorna tijela iz članka 81. ovoga Zakona, u obavljanju nadzora, pregledom dokumentacije ili na drugi način utvrde povrede odredaba ovoga Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata te Uredbe (EU) 2015/847, ovlaštena su:

1. dati pisano upozorenje obvezniku te naložiti mjere za otklanjanje nepravilnosti i nezakonitosti u radu obveznika u roku koji nadzorno tijelo samo odredi
2. ako tijekom provođenja nadzora utvrde postojanje osnovane sumnje da je počinjen prekršaj propisan ovim Zakonom podnijeti optužni prijedlog tijelu nadležnomu za provođenje prekršajnoga postupka
3. prije pokretanja prekršajnoga postupka, u skladu s ovlastima propisanim Prekršajnim zakonom, privremeno obvezniku zabraniti poduzimanje određene poslovne aktivnosti, odnosno privremeno zabraniti članu uprave ili drugoj odgovornoj osobi u pravnoj osobi obvezniku obavljanje rukovodećih poslova kod obveznika ako je to neophodno radi sprječavanja obveznika da čini nove prekršaje ili da oteža dokazivanje u prekršajnom postupku
4. nakon što je podnesen optužni prijedlog, predložiti nadležnomu prekršajnom tijelu izricanje zabrane obavljanja određene dužnosti, djelatnosti ili poslova obveznika kao mjere opreza ili kao zaštitne mjere
5. kada je posebnim zakonom predviđeno izdavanje odobrenja za rad obvezniku za obavljanje određenih poslova, tijelo nadležno za izdavanje odobrenja može oduzeti odobrenje za rad obvezniku odnosno pravnoj ili fizičkoj osobi koja počinji prekršaj propisan ovim Zakonom i/ili
6. poduzeti ostale mjere i radnje za koje je zakonom ovlašteno.

(2) Mjere iz stavka 1. ovoga članka nadležna nadzorna tijela izricat će samostalno ili u suradnji s drugim nadležnim tijelom, primjenjujući načelo razmjernosti.

Nadzor i procjena rizika

Članak 84.

(1) Nadzorna tijela iz članka 81. ovoga Zakona dužna su prilikom planiranja provođenja nadzora kod obveznika iz članka 9. ovoga Zakona primijeniti pristup temeljen na procjeni rizika od pranja novca i financiranja terorizma.

(2) Nadzorna tijela dužna su prilikom planiranja i provođenja nadzora:

1. jasno razumjeti rizik od pranja novca i financiranja terorizma identificiran u Republici Hrvatskoj
2. imati izravan i neizravan pristup svim važnim informacijama o specifičnim domaćim i međunarodnim rizicima povezanim sa strankama, proizvodima i uslugama obveznika i
3. temeljiti učestalost i intenzitet izravnoga i neizravnoga nadzora na profilu rizika obveznika te na rizicima od pranja novca i financiranja terorizma identificiranim u Republici Hrvatskoj na temelju Nacionalne procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma iz članka 5. ovoga Zakona.

(3) Nadzorna tijela dužna su procjenu profila rizika obveznika od pranja novca i financiranja terorizma te rizike neusklađenosti s odredbama ovoga Zakona revidirati periodički te kada dođe do bitnih promjena u poslovnim procesima i poslovnoj praksi ili razvoja u upravljanju i radu toga obveznika.

(4) Nadzorna tijela uzimaju u obzir diskrecijsko pravo obveznika prilikom njegove procjene rizika te mogu, ako je to potrebno, prikladno revidirati procjenu rizika koju je obveznik proveo na temelju odredbi ovoga Zakona te na temelju toga revidirati prikladnost i provedbu njegovih politika, kontrola i postupaka.

(5) Hrvatska narodna banka, Financijski inspektorat i Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga dužni su prilikom planiranja i provođenja nadzora pridržavati se smjernica europskih nadzornih tijela.

Nadzor nad poslovanjem obveznika u drugoj državi članici

Članak 85.

(1) Nadzorno tijelo iz članka 81. ovoga Zakona obavlja nadzor primjene politika i postupaka grupe, ako obveznik pruža usluge u drugoj državi članici preko poslovne jedinice, neposredno ili preko zastupnika.

(2) Nadzor iz stavka 1. ovoga članka može uključivati i izravan nadzor nad podružnicom ili zastupnikom sa sjedištem u drugoj državi članici.

(3) Nadležno nadzorno tijelo iz članka 81. ovoga Zakona u provedbi nadzora iz stavaka 1. i 2. ovoga članka surađuje s nadležnim tijelom države domaćina i obavještava ga o svim nedostacima koji bi mogli utjecati na procjenu usklađenosti poslovne jedinice ili zastupnika s propisima države domaćina o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma.

Nadzor nad podružnicama i zastupnicima institucija iz drugih država članica

Članak 86.

(1) Nadzor nad obveznicima iz članka 9. stavaka 3. i 4. ovoga Zakona provodi nadležno nadzorno tijelo iz članka 82. ovoga Zakona.

(2) Nadzorno tijelo iz stavka 1. ovoga članka surađuje s nadležnim tijelom matične države članice kako bi se osigurao djelotvoran nadzor nad provedbom ovoga Zakona.

(3) Nadzorno tijelo obavještava nadležno tijelo matične države članice o svim nedostacima koji bi mogli utjecati na njegovu procjenu usklađenosti obveznika s politikama i postupcima grupe.

(4) U nadzoru obveznika iz članka 9. stavka 4. ovoga Zakona mogu biti izdane prikladne i proporcionalne nadzorne mjere iz članka 83. stavka 1. ovoga Zakona za otklanjanje ozbiljnih propusta u vezi s kojima je potrebno hitno djelovanje, koje mjere su privremene i obustavlja ih se kad se propusti otklone, između ostalog, uz pomoć nadležnih tijela matične države članice ili u suradnji s njima.

Suradnja nadzornih tijela i Ureda

Članak 87.

(1) Nadležno nadzorno tijelo iz članka 82. ovoga Zakona za potrebe pripreme i provođenja nadzora iz svoje nadležnosti može zatražiti od Ureda statističke podatke iz evidencija Ureda iz članka 147. točaka 1., 3., 4. i 11. ovoga Zakona, te druge raspoložive statističke podatke o obvezniku ako su nadležnom nadzornom tijelu ti podatci potrebni za pripremu i nadzor nad obveznikom, uključujući i podatke o tipologijama, uzorcima i trendovima pranja novca i financiranja terorizma.

(2) Nadležno nadzorno tijelo iz stavka 1. ovoga članka, u roku od 60 dana od završetka izravnog nadzora nad obveznikom iz članka 9. ovoga Zakona, Uredu će dostaviti izvadak iz zapisnika o utvrđenim nepravilnostima, nezakonitostima i izrečenim mjerama te utvrđenim prekršajima u dijelu koji se odnosi na provedbu odredaba ovoga Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata.

Smjernice obvezniku za jedinstvenu primjenu Zakona

Članak 88.

(1) Pored podzakonskih akata iz članka 14. stavka 11. i članka 42. stavka 1. ovoga Zakona, nadležno nadzorno tijelo iz članka 82. ovoga Zakona može donijeti sektorske smjernice radi jedinstvene primjene od strane obveznika odredaba ovoga Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata.

(2) Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona može pisanim putem zatražiti donošenje smjernice o primjeni pojedine odredbe ovoga Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata od onoga nadzornoga tijela koje je člankom 82. stavcima 1., 2., 3., 5., 6. i 8. ovoga Zakona određeno kao nadležno tijelo za provođenje nadzora nad tim obveznikom.

(3) Nadležno nadzorno tijelo samostalno izdaje obvezniku smjernicu iz stavka 2. ovoga članka.

(4) Radi jedinstvene primjene ovoga Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata, nadležno nadzorno tijelo prilikom donošenja smjernice iz stavaka 1. i 2. ovoga članka može zatražiti mišljenje Ureda ili drugih nadzornih tijela iz članka 81. ovoga Zakona, vezano za izdavanje smjernice iz stavka 2. ovoga članka.

(5) Nadležna nadzorna tijela nisu dužna donijeti smjernicu iz stavka 2. ovoga članka:

- a) na zahtjev pravnih i fizičkih osoba koje nisu obveznici iz članka 9. ovoga Zakona
- b) ako je pitanje povezano s predmetom nadzora koji je u tijeku kod obveznika koji je zatražio izdavanje smjernice iz stavka 2. ovoga članka ili
- c) povodom hipotetskoga ili općenitoga pitanja koje ne proizlazi iz konkretne odredbe ovoga Zakona.

(6) Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona može od Ureda pisanim putem zatražiti donošenje smjernice radi jedinstvene primjene od strane obveznika odredaba ovoga Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata, sukladno članku 141. ovoga Zakona.

Obavješćavanje Ureda od nadzornih tijela o sumnji na pranje novca ili financiranje terorizma

Članak 89.

(1) Nadzorna tijela iz članka 81. ovoga Zakona obvezna su, bez odlaganja, u pisanome obliku na način kako je to propisano člankom 123. ovoga Zakona, obavijestiti Ured o informacijama koje upućuju na povezanost neke transakcije, sredstava ili osobe s pranjem novca ili financiranjem terorizma, bez obzira na to jesu li do njih došla tijekom obavljanja nadzora po ovome Zakonu ili obavljajući poslove iz svoga djelokruga rada.

(2) Kada tijelo nadležno za nadzor drugih pravnih osoba i s njima izjednačenih subjekata iz članka 26. ovoga Zakona, tijekom obavljanja nadzora iz svoje nadležnosti, utvrdi razloge za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma u vezi s njihovim djelovanjem, djelovanjem

njihovih članova ili s njima povezanih osoba, dužno je, bez odlaganja o tome obavijestiti Ured, u pisanome obliku na način kako je to propisano člankom 123. ovoga Zakona.

II. SURADNJA NADZORNIH TIJELA S NADLEŽNIM TIJELIMA DRŽAVA ČLANICA, TREĆIH DRŽAVA I EUROPSKIM NADZORNIM TIJELIMA

Suradnja nadzornih tijela s nadležnim nadzornim tijelima država članica

Članak 90.

(1) Nadzorna tijela iz članka 81. ovoga Zakona surađuju s tijelima drugih država članica nadležnima za provedbu nadzora u području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i zakonodavstvom Europske unije.

(2) Nadzorna tijela, u okviru suradnje iz stavka 1. ovoga članka, mogu razmjenjivati informacije o nadzoru koje se odnose na ili su relevantne za sprječavanje i otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma.

(3) Dostava informacija iz stavka 2. ovoga članka ne smatra se povredom obveze čuvanja povjerljivih podataka te se informacije mogu koristiti samo u svrhu u koju su dostavljene.

Suradnja s europskim nadzornim tijelima

Članak 91.

Nadzorna tijela iz članka 81. ovoga Zakona pružaju sve potrebne informacije europskim nadzornim tijelima radi omogućavanja obavljanja njihovih zadaća u području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma.

Suradnja s nadležnim nadzornim tijelima trećih država

Članak 92.

(1) Nadzorno tijelo iz članka 81. ovoga Zakona surađuje s tijelima trećih država nadležnima za provedbu nadzora u području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

1. ako je s nadzornim tijelima trećih država pisanim putem dogovorio međusobnu razmjenu podataka
2. ako za nadzorna tijela iz treće države u toj državi postoji obveza čuvanja povjerljivih informacija
3. ako će se informacije koje su predmet dostavljanja tijelima u trećoj državi upotrijebiti samo u svrhu provedbe nadzora u području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma i
4. ako se uvjeri da će informacije primljene od nadzornoga tijela biti priopćene trećim osobama samo uz izričitu suglasnost nadzornoga tijela koje je informaciju dalo.

(2) Suradnju iz stavka 1. ovoga članka nadzorno tijelo iz članka 81. ovoga Zakona može provesti ako treća država provodi mjere sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma jednakovrijedne odredbama iz ovoga Zakona.

III. SUSTAV OBAVJEŠTAVANJA NADZORNIH TIJELA O POVREDAMA ODREDBI ZAKONA

Sustav obavještanja nadzornih tijela o povredama odredbi Zakona od obveznika

Članak 93.

(1) Nadzorna tijela iz članka 81. ovoga Zakona uspostavljaju učinkovit i pouzdan sustav obavještanja koji omogućava zaposlenicima obveznika i osobama u sličnome položaju kod obveznika obavještanje nadzornoga tijela iz članka 81. ovoga Zakona o povredama ili mogućim povredama odredaba ovoga Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata te Uredbe (EU) 2015/847.

(2) Nadzorna tijela dužna su, u odnosu na sustav obavještanja iz stavka 1. ovoga članka, osigurati:

1. posebne postupke za zaprimanje prijava o povredi iz stavka 1. ovoga članka te daljnja postupanja u vezi s tim prijavama
2. odgovarajuću zaštitu zaposlenika obveznika ili osoba u sličnome položaju kod obveznika koji prijave povrede iz stavka 1. ovoga članka
3. prikladnu zaštitu osobe koja je prijavila povredu ili moguću povredu iz stavka 1. ovoga članka
4. zaštitu osobnih podataka osobe koja prijavljuje povredu i fizičke osobe koja je po navodima iz prijave odgovorna za povredu u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita osobnih podataka i
5. jasna pravila koja osiguravaju jamstvo povjerljivosti u svim slučajevima u odnosu na osobu koja prijavljuje počinjenu povredu, osim kada je objavljivanje identiteta podnositelja potrebno za provođenje istrage ili kaznenoga postupka.

Interni sustav izvještavanja o povredama odredbi Zakona kod obveznika

Članak 94.

(1) Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona dužan je uspostaviti interni sustav izvještavanja kod obveznika koji omogućuje zaposlenicima obveznika i osobama u sličnome položaju kod obveznika da preko posebnoga, neovisnoga i anonimnoga kanala prijavljuju povrede odredaba ovoga Zakona.

(2) Sustav iz stavka 1. ovoga članka mora sadržavati jasno definirane postupke za zaprimanje i obradu prijava koji moraju biti razmjerni prirodi i veličini obveznika.

(3) Obveznik mora osigurati da se svi podaci koji se odnose na osobu koja je prijavila povredu tretiraju kao povjerljivi u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita osobnih podataka te osigurati da se takvu osobu zaštiti od izloženosti prijetnjama ili zastrašivanju te posebno od nepovoljnih ili diskriminacijskih radnih postupaka.

IV. NADLEŽNOST ZA VOĐENJE PREKRŠAJNOG POSTUPKA I OBJAVLJIVANJE PODATAKA O SANKCIJAMA

Nadležnost za vođenje prekršajnog postupka

Članak 95.

(1) Financijski inspektorat odlučuje u prvome stupnju o prekršajima propisanim ovim Zakonom.

(2) Protiv rješenja Financijskoga inspektorata može se podnijeti žalba Visokomu prekršajnom sudu Republike Hrvatske.

Objavljivanje i dostava podataka o prekršajnim sankcijama

Članak 96.

(1) Nadzorno tijelo iz članka 81. ovoga Zakona na svojim mrežnim stranicama objavljuje obavijest o pravomoćnoj prekršajnoj sankciji izrečenoj sukladno odredbama ovoga Zakona te u obavijest uvrštava informacije o prekršaju, sankciji i identitetu odgovornih osoba obveznika.

(2) Ako objavu smatra nerazmjernom težini prekršaja, te u situaciji u kojoj bi ona ugrozila stabilnost financijskoga tržišta ili tijekom istrage, nadzorno tijelo iz stavka 1. ovoga članka može:

- a) objaviti odluku u anonimnome obliku, pri čemu osigurava odgovarajuću zaštitu osobnih podataka
- b) odgoditi objavu do trenutka u kojem razlozi za neobjavljivanje prestanu postojati ili
- c) odustati od objave ako mogućnosti iz točaka a) i b) ovoga stavka nisu dovoljne za očuvanje stabilnosti financijskoga tržišta i poštovanje načela razmjernosti.

(3) O prekršajnim sankcijama i drugim mjerama izrečenim kreditnim i financijskim institucijama nadzorno tijelo izvještava nadležno europsko nadzorno tijelo te u izvještaj uključuje podatke o podnesenim žalbama i ishodu žalbenoga postupka.

(4) Podatci iz stavka 1. ovoga članka moraju biti javno dostupni pet godina nakon objave. Iznimno, istekom tri godine od pravomoćnosti odluke o prekršaju, nadzorno tijelo će s mrežnih stranica ukloniti osobne podatke sadržane u obavijesti iz stavka 1. ovoga članka.

V. IZUZEĆE OD PRIMJENE ODREDBA UREDBE (EU) 2015/847

Uvjeti za izuzeće

Članak 97.

Obveznici iz članka 9. ovoga Zakona nisu dužni primijeniti Uredbu (EU) 2015/847 na prijenos novčanih sredstava unutar Republike Hrvatske na primateljev račun za plaćanje koji omogućuje plaćanja isključivo za isporuku robe ili pružanje usluga ako su istovremeno ispunjeni sljedeći uvjeti:

1. primateljev pružatelj platnih usluga podliježe Direktivi (EU) 2015/849
2. primateljev pružatelj platnih usluga može, preko primatelja, s pomoću jedinstvene identifikacijske oznake transakcije unatrag slijediti prijenos novčanih sredstava od osobe koja s primateljem ima sporazum o isporuci robe ili pružanju usluga i
3. iznos prijenosa novčanih sredstava ne prelazi vrijednost od 1.000,00 eura.

Članak 98.

Guverner Hrvatske narodne banke donosi odluku kojom propisuje način provođenja mjera koje treba poduzeti u skladu s Uredbom (EU) 2015/847, u odnosu na provedbu članaka koji se odnose na obveze primateljeva pružatelja platnih usluga i posredničkih pružatelja platnih usluga za otkrivanje informacija o platitelju ili primatelju koje nedostaju i prijenose novčanih sredstava pri kojima informacije o platitelju ili primatelju nedostaju ili su nepotpune, a u skladu sa smjernicama koje su izdala europska nadzorna tijela.

GLAVA V.

POLOŽAJ, TEMELJNE ZADAĆE I NADLEŽNOSTI UREDA ZA SPRJEČAVANJE PRANJA NOVCA

I. OPĆE ODREDBE

Opće odredbe

Članak 99.

- (1) Ured je finansijsko-obavještajna jedinica Republike Hrvatske.
- (2) Ured djeluje pod nazivom: Ministarstvo financija – Ured za sprječavanje pranja novca.
- (3) Ured je ustrojstvena jedinica u sastavu Ministarstva financija koja samostalno i neovisno obavlja temeljne i druge zadaće propisane ovim Zakonom.
- (4) Ured putem Ministarstva financija podnosi Vladi Republike Hrvatske izvještaj o radu jednom godišnje.
- (5) Ured obavještava Europsku komisiju o svome nazivu i adresi.

Upravljanje Uredom

Članak 100.

- (1) Uredom upravlja predstojnik Ureda.
- (2) Predstojnik Ureda za svoj je rad odgovoran ministru financija.
- (3) Predstojnik Ureda može imati jednoga pomoćnika.
- (4) Pomoćnik predstojnika pomaže predstojniku u radu Ureda te zamjenjuje predstojnika u slučaju njegova izbivanja ili spriječenosti u skladu s pravilnikom o unutarnjem redu Ministarstva financija.
- (5) Pomoćnik predstojnika za svoj je rad odgovoran predstojniku Ureda.

Nadležnost Ureda

Članak 101.

- (1) Ured je središnja nacionalna administrativna jedinica nadležna za primanje i analiziranje obavijesti o sumnjivim transakcijama i drugih informacija propisanih ovim Zakonom i na temelju njega donesenim podzakonskim aktima u vezi s pranjem novca, povezanim predikatnim kaznenim djelima i financiranjem terorizma.
- (2) Ured je nadležan za dostavljanje rezultata svojih operativnih analiza kao financijsko-obavještajnih podataka i svih drugih relevantnih informacija nadležnim tijelima na daljnje postupanje i procesuiranje kada utvrdi da u konkretnom slučaju postoje razlozi za sumnju na pranje novca i/ili financiranje terorizma.

Samostalnost i operativna neovisnost Ureda

Članak 102.

- (1) Ured je samostalan i operativno neovisan u obavljanju zadaća propisanih ovim Zakonom te:
 1. ima ovlaštenje potpuno slobodno ispunjavati svoje funkcije, uključujući samostalno odlučivanje u vezi s analiziranjem, zahtijevanjem, prosljeđivanjem i dostavljanjem rezultata svojih operativnih analiza i specifičnih informacija, podataka i dokumentacije nadležnim tijelima i inozemnim FOJ-evima na daljnje postupanje i procesuiranje
 2. ima odvojene ključne funkcije od funkcija koje obavljaju druge ustrojstvene jedinice Ministarstva financija, uključujući i ograničavanje pristupa prostorijama, podacima i informacijama te informacijskom sustavu Ureda
 3. Uredu se osiguravaju za obavljanje njegovih temeljnih i drugih zadaća propisanih ovim Zakonom odgovarajuća financijska sredstva, kadrovski kapaciteti, informatička i tehnička opremljenost
 4. ima ovlaštenja na individualnoj i redovitoj osnovi pribavljati i razmještati resurse iz točke 3. ovoga stavka neophodne za obavljanje zadaća Ureda propisanih ovim Zakonom, bez

neprimjerenoga političkog utjecaja ili utjecaja privatnoga sektora ili ometanja od istih, kako bi se osigurala potpuna operativna neovisnost Ureda i

5. ovlašten je sklapati sporazume o suradnji ili uspostavljati samostalnu suradnju u razmjeni informacija s drugim domaćim nadležnim tijelima i inozemnim FOJ-evima.

(2) Na temelju odredbe članka 100. stavka 1. ovoga Zakona, a u skladu sa stavkom 1. ovoga članka, predstojnik Ureda ovlašten je ministru financija predložiti unutarnje ustrojstvo, djelokrug rada ustrojstvenih jedinica i okvirni broj službenika Ureda.

(3) U skladu sa stavkom 1. točkom 3. ovoga članka, za rad Ureda osiguravaju se sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske na razdjelu Ministarstva financija.

II. PRAVA, OBVEZE I ODGOVORNOSTI SLUŽBENIKA UREDA

Prijam u državnu službu

Članak 103.

Na prava, obveze i odgovornosti službenika Ureda primjenjuju se propisi o državnim službenicima ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.

Članak 104.

(1) Slobodno radno mjesto u Uredu može se popuniti prijemom u državnu službu osobe koja ispunjava opće uvjete za prijam u državnu službu i posebne uvjete za raspoređivanje na pojedino radno mjesto u Uredu te kod koje ne postoje sigurnosne i druge zapreke za prijam u državnu službu.

(2) Ministarstvo financija će prema posebnim propisima zatražiti od nadležnoga tijela provođenje sigurnosne provjere za osobu koja se prima u državnu službu u Ured.

(3) Sigurnosna provjera može se provesti prema posebnim propisima za:

1. predstojnika Ureda, na zahtjev ministra financija i
2. pomoćnika predstojnika Ureda i voditelje ustrojstvenih jedinica u Uredu te za ostale službenike Ureda, na zahtjev predstojnika Ureda.

(4) Ako službenik, koji je zaposlen u Uredu, ne pristane na sigurnosnu provjeru ili se nakon provedene sigurnosne provjere ocijeni da postoje sigurnosne zapreke za rad toga službenika u Uredu, službenik će se rasporediti na odgovarajuće radno mjesto unutar ministarstva nadležnog za financije, a ako nema odgovarajućeg radnog mjesta na koje se službenik može rasporediti, stavit će se na raspolaganje Vladi Republike Hrvatske odgovarajućom primjenom propisa o državnim službenicima.

Ovlašteni službenici Ureda

Članak 105.

(1) Ovlašteni službenici Ureda su predstojnik, pomoćnik predstojnika, voditelji ustrojstvenih jedinica, viši analitičari specijalisti, viši analitičari i analitičari.

(2) Status ovlaštenoga službenika Ureda stječe se rasporedom na radno mjesto predstojnika, pomoćnika predstojnika, voditelja ustrojstvenih jedinica, višega analitičara specijalista, višega analitičara i analitičara.

(3) Ovlašteni službenik Ureda ima službenu iskaznicu čiji izgled i sadržaj propisuje ministar financija posebnim pravilnikom.

Ovlasti službenika Ureda

Članak 106.

(1) Ovlasti službenika Ureda su:

1. obavljati analitičko-obavještajnu obradu podataka, informacija i dokumentacije u slučajevima sa sumnjom na pranje novca, povezana predikatna kaznena djela i financiranje terorizma
2. izdavati nalog obvezniku za privremeno zaustavljanje obavljanja sumnjive transakcije
3. izdavati nalog obvezniku za stalno praćenje financijskog poslovanja stranke
4. pribavljati dodatne podatke, informacije i dokumentaciju od obveznika
5. pregledati dokumentaciju u sjedištu obveznika i u poslovnim jedinicama obveznika te zatražiti ispis pohranjenih dokumenata i preslike izvornih dokumenata
6. obavljati neizravni nadzor obveznika analizom prikupljenih podataka, informacija i dokumentacije i
7. voditi upravni postupak na temelju članka 34. stavka 6. i članka 35. stavka 4. ovoga Zakona.

(2) Ovlašteni službenik Ureda iz članka 105. stavka 1. ovoga Zakona obavlja poslove i zadatke radnoga mjesta na koje je raspoređen i primjenjuje ovlasti po službenoj dužnosti sukladno odredbama ovoga Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata te obavlja i druge poslove po nalogu nadređenoga službenika.

(3) Nalog nadređenoga službenika može biti usmeni ili pisani.

(4) Ovlašteni službenik Ureda ne smije obavljati poslove koji prelaze ovlasti koje su mu propisane sukladno radnome mjestu na koje je raspoređen, osim u slučajevima iz stavaka 2. i 3. ovoga članka.

Obveze službenika Ureda

Članak 107.

(1) Ovlašteni službenik Ureda dužan je i izvan radnoga vremena poduzimati mjere i nužne radnje za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma koje su u nadležnosti Ureda.

(2) Ovlašteni službenik Ureda dužan je na temelju naloga nadređenoga službenika poslove obavljati i duže od punoga radnoga vremena, u skladu s odredbama ovoga Zakona i propisima koji uređuju prava i obveze državnih službenika ako je to nužno radi učinkovitoga i pravodobnoga obavljanja poslova i zadaća radnoga mjesta na koje je raspoređen.

Članak 108.

Službenici Ureda dužni su poslove obavljati u skladu s odredbama ovoga Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata i pravilima struke, te u skladu s propisima o državnim službenicima i Etičkim kodeksom državnih službenika.

Članak 109.

Službenici Ureda dužni su trajno stručno se usavršavati za poslove radnoga mjesta koje obavljaju i usavršavati stručne sposobnosti i vještine u organiziranim programima izobrazbe.

III. ULOGA I ZADAĆE UREDA U SPRJEČAVANJU I OTKRIVANJU PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA

Zadaće Ureda

Članak 110.

(1) U svrhu sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma Ured obavlja sljedeće temeljne zadaće na način propisan ovim Zakonom:

1. prima i analizira informacije, podatke i dokumentaciju koju mu obveznici, državna tijela, sudovi, pravne osobe s javnim ovlastima i inozemni FOJ-evi dostave u vezi sa sumnjom na pranje novca, povezano predikatno kazneno djelo ili financiranje terorizma
2. od obveznika, državnih tijela, sudova, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravnih osoba s javnim ovlastima traži podatke ili drugu dokumentaciju potrebnu za sprječavanje i otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma
3. obavlja uvid i pregled podataka, informacija i dokumentacije u sjedištu ili poslovnim jedinicama obveznika
4. izdaje naloge obveznicima za privremeno zaustavljanje obavljanja sumnjive transakcije
5. izdaje naloge obveznicima za stalno praćenje financijskoga poslovanja stranke
6. dostavlja nadležnim državnim tijelima i inozemnim FOJ-evima obavijesti o individualnim slučajevima sa sumnjom na pranje novca ili financiranje terorizma u zemlji i/ili inozemstvu
7. provodi strategijske analize zaprimljenih i prikupljenih podataka od obveznika, te podataka dostavljenih Uredu od nadležnih tijela i inozemnih FOJ-eva, a koje uključuju utvrđivanje tipologija, uzoraka i trendova pranja novca i financiranja terorizma
8. na nacionalnoj razini proaktivno međuinstitucionalno surađuje sa svim nadležnim državnim tijelima uključenim u sustav sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma
9. međunarodno razmjenjuje podatke, informacije i dokumentaciju s inozemnim FOJ-evima u slučajevima sa sumnjom na pranje novca i/ili financiranje terorizma preko zaštićenih komunikacijskih kanala te surađuje s drugim inozemnim tijelima i

međunarodnim organizacijama nadležnima za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma

10. obavlja neizravan nadzor obveznika pregledom prikupljenih podataka, informacija i dokumentacije dostavljene od obveznika sukladno ovom Zakonu i na temelju njega donesenim podzakonskim aktima te podnosi optužni prijedlog ako utvrdi postojanje osnovane sumnje da je počinjen prekršaj propisan ovom Zakonom i
 11. predlaže nadležnome nadzornom tijelu provođenje ciljanoga izravnog nadzora kod obveznika provedbe mjera sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma.
- (2) Osim temeljnih zadaća iz stavka 1. ovoga članka, Ured obavlja i druge zadaće bitne za razvoj preventivnoga sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, tako da:
1. predlaže izmjene i dopune propisa koji se primjenjuju za sprječavanje i otkrivanje pranja novca te financiranja terorizma
 2. koordinira rad Međuinstitucionalne radne skupine za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma u postupku provođenja i redovitoga ažuriranja nacionalne procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma
 3. zajedno s nadzornim tijelima surađuje s obveznicima prilikom sastavljanja liste indikatora za prepoznavanje sumnjivih transakcija, sredstava i osoba u vezi s kojima postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma
 4. samostalno daje smjernice obvezniku sukladno članku 141. ovoga Zakona o primjeni pojedine odredbe ovoga Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata
 5. organizira i sudjeluje sa strukovnim udruženjima obveznika, državnim tijelima iz članka 120. ovoga Zakona u stručnom osposobljavanju i izobrazbi zaposlenika obveznika, nadležnog nadzornog tijela, te drugih državnih tijela
 6. najmanje jednom godišnje objavljuje statističke podatke iz područja pranja novca i financiranja terorizma
 7. na drugi odgovarajući način obavještava javnost o pojavnim oblicima pranja novca i financiranja terorizma i
 8. vodi upravni postupak utvrđivanja opravdanosti zahtjeva iz članka 34. stavaka 4. i 5. ovoga Zakona.

IV. ANALITIČKO-OBAVJEŠTAJNI RAD UREDA

Analitička funkcija Ureda

Članak 111.

Ured provodi:

1. operativne analize sumnjivih transakcija i drugih informacija zaprimljenih sukladno ovom Zakonu usmjerenih na individualne slučajeve radi utvrđivanja razloga za sumnju na pranje novca, povezana predikatna kaznena djela i financiranje terorizma u vezi s transakcijom, određenom osobom ili sredstvima i
2. strategijske analize zaprimljenih i prikupljenih podataka od obveznika, te podataka dostavljenih Uredu od nadležnih tijela i inozemnih FOJ-eva, a koje uključuju utvrđivanje tipologija, uzoraka i trendova pranja novca i financiranja terorizma.

Zaprimanje i operativna analiza transakcija

Članak 112.

(1) Ured je primarno nadležan za primanje, analiziranje i provođenje analitičko-obavještajne obrade sljedećih podataka, informacija i dokumentacije:

1. obavijesti o sumnjivim transakcijama, osobama i sredstvima iz članka 56. i 57. ovoga Zakona koje zaprimi od obveznika iz članka 9. ovoga Zakona s obrazloženim razlozima za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma i
2. zamolbi inozemnih FOJ-eva koje je zaprimio preko međunarodne razmjene podataka sukladno odredbi iz članka 129. ovoga Zakona.

(2) Osim nadležnosti iz stavka 1. ovoga članka, Ured je nadležan i za primanje, analiziranje i provođenje analitičko-obavještajne obrade sljedećih podataka, informacija i dokumentacije zaprimljene od:

1. nadzornoga tijela iz članka 81. ovoga Zakona u skladu s člankom 89. ovoga Zakona
2. državnoga tijela, suda i drugih osoba s javnim ovlastima i drugih subjekata iz članka 120. ovoga Zakona u skladu s člankom 123. ovoga Zakona i
3. Carinske uprave sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma u skladu s člankom 121. stavkom 3. ovoga Zakona.

(3) Ured je nadležan i za primanje i analiziranje i drugih informacija zaprimljenih sukladno odredbama ovoga Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata.

Zahtjev obveznicima za dostavu dodatnih podataka

Članak 113.

(1) Ured može, u okviru analitičko-obavještajne obrade iz članka 112. ovoga Zakona, svim obveznicima iz članka 9. ovoga Zakona naložiti dostavljanje svih dodatnih podataka, informacija i dokumentacije potrebne za sprječavanje i otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma bez obzira je li obveznik kojemu je naloženo dostavljanje podataka prijavio sumnjivu transakciju.

(2) Ured može od obveznika zahtijevati da mu dostave i druge dodatne podatke potrebne za sprječavanje i otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma, kao što su:

1. podatci o strankama, transakcijama i sredstvima koje obveznici pribavljaju sukladno odredbi članka 20. ovoga Zakona
2. podatci o stanju sredstava i druge imovine stranke kod obveznika
3. podatci o prometu sredstvima i imovinom stranke kod obveznika
4. podatci o drugim poslovnim odnosima stranke sklopljenim kod obveznika i/ili
5. sve druge podatke i informacije koje je obveznik prikupio ili ih ima o stranci, a koji su potrebni za sprječavanje i otkrivanje pranja novca ili financiranja terorizma, a osobito bankovnu i financijsku dokumentaciju, poslovnu korespondenciju sa strankom, evidencije i druge dokumente prikupljene od obveznika.

(3) Podatke iz stavka 2. ovoga članka Ured može od obveznika tražiti također i u odnosu na osobu za koju je moguće pretpostaviti da je sudjelovala odnosno da je uključena na bilo koji način u transakcije ili poslove osobe u vezi s kojom postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma.

(4) U slučajevima iz stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka obveznik mora Uredu, na njegov zahtjev, dostaviti i svu pripadajuću dokumentaciju.

(5) Podatke, informacije i dokumentaciju iz prethodnih stavaka ovoga članka obveznik mora dostaviti Uredu u roku koji odredi Ured, a najkasnije u roku od petnaest dana od dana primitka zahtjeva.

(6) Ako je dokumentacija opsežna te zbog drugih opravdanih razloga na obrazloženi pisani prijedlog obveznika Ured može produžiti rok za dostavu podataka iz stavka 5. ovoga članka te će pisanim putem obavijestiti obveznika o produženju roka ili o odbijanju navedenoga prijedloga obveznika.

(7) Ministar financija pravilnikom propisuje način dostave podataka iz stavaka 2., 3. i 4. ovoga članka.

Pregled dokumentacije kod obveznika

Članak 114.

(1) Ovlašteni službenik Ureda ovlašten je, za potrebe operativne analize sumnjivih transakcija zaprimljenih od obveznika iz članka 9. ovoga Zakona, obaviti pregled i izravan uvid u podatke, informacije i dokumentaciju iz članka 113. stavaka 2., 3. i 4. ovoga Zakona kod obveznika iz članka 9. ovoga Zakona.

(2) U obavljanju pregleda i izravnoga uvida u dokumentaciju iz stavka 1. ovoga članka, ovlašteni službenik Ureda ovlašten je:

1. pregledati izvornu dokumentaciju u bilo kojemu obliku
2. zatražiti ispis dokumenata pohranjenih u računalu i preslike izvornih dokumenata i
3. zatražiti i druge informacije od zaposlenika obveznika koji imaju saznanja važna za obavljanje operativne analize sumnjivih transakcija u skladu sa stavkom 1. ovoga članka.

(3) Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona dužan je ovlaštenom službeniku Ureda omogućiti pregled i izravan uvid u podatke, informacije i dokumentaciju iz stavka 1. ovoga članka u sjedištu obveznika i na ostalim mjestima u kojima obveznik ili druga osoba po njegovoj ovlasti obavlja djelatnosti i poslove.

(4) Obveznici iz članka 9. ovoga Zakona, sukladno članku 74. stavku 1. ovoga Zakona, ne smiju stranci ili trećoj osobi otkriti da je ovlašteni službenik Ureda obavio pregled i izravan uvid u podatke, informacije i dokumentaciju na temelju stavka 1. ovoga članka.

Zahtjev državnom tijelu, sudovima, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravnoj osobi s javnim ovlastima za dostavu podataka o sumnjivim transakcijama, određenim osobama ili sredstvima

Članak 115.

- (1) U okviru analitičko-obavještajne obrade iz članka 112. ovoga Zakona, Ured može od državnih tijela, sudova, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravnih osoba s javnim ovlastima zatražiti dostavljanje podataka, informacija i dokumentacije potrebne za sprječavanje i otkrivanje pranja novca ili financiranja terorizma.
- (2) Podatke iz stavka 1. ovoga članka Ured može od državnih tijela, sudova, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravnih osoba s javnim ovlastima tražiti i u odnosu na osobu za koju je moguće pretpostaviti da je sudjelovala odnosno da je uključena na bilo koji način u transakcije ili poslove osobe u vezi s kojom postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma.
- (3) Državna tijela, sudovi, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravne osobe s javnim ovlastima dužni su Uredu dostaviti podatke, informacije i dokumentaciju iz stavaka 1. i 2. ovoga članka u roku koji odredi Ured, a najkasnije u roku od 15 dana od dana primitka zahtjeva.
- (4) Ako je dokumentacija opsežna te zbog drugih opravdanih razloga, na obrazloženi pisani prijedlog državnoga tijela, suda, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili pravne osobe s javnim ovlastima, Ured može produžiti rok iz stavka 3. ovoga članka te će pisanim putem obavijestiti podnositelja prijedloga o produženju roka ili o odbijanju navedenoga prijedloga.

Pristup i dostava podataka Uredu

Članak 116.

- (1) Državna tijela, sudovi i pravne osobe s javnim ovlastima dužni su Uredu omogućiti, u svrhu djelotvornoga obavljanja zadaća Ureda propisanih ovim Zakonom, pravodoban izravan ili neizravan pristup financijskim i administrativnim podacima, informacijama i dokumentaciji kojom raspolažu, uključujući i pristup informacijama u vezi s otkrivanjem kaznenih djela i kaznenim progonom te podacima iz kaznenih evidencija.
- (2) Državna tijela, sudovi i pravne osobe s javnim ovlastima dužni su bez naknade omogućiti Uredu izravan elektronički pristup podacima, informacijama i dokumentaciji iz stavka 1. ovoga članka odnosno iste dostaviti Uredu bez naknade.

Nalog Ureda obvezniku za privremeno zaustavljanje obavljanja sumnjive transakcije

Članak 117.

- (1) Ured može pisanim nalogom obvezniku naložiti privremeno zaustavljanje obavljanja sumnjive transakcije u sljedećim slučajevima:
1. kada Ured treba poduzeti hitne radnje da bi se provjerili podatci o sumnjivoj transakciji, određenoj osobi ili sredstvima, uključujući pribavljanje dodatnih podataka, informacija i dokumentacije u zemlji i inozemstvu ili

2. kada Ured ocijeni da postoje razlozi za sumnju da su transakcija, određena osoba ili sredstva povezani s pranjem novca i/ili financiranjem terorizma.
- (2) Ured može naložiti obvezniku privremeno zaustavljanje obavljanja sumnjive transakcije iz stavka 1. ovoga članka najdulje na rok od 72 sata od trenutka izdavanja naloga obvezniku.
- (3) Iznimno, kada tijekom roka iz stavka 2. ovoga članka obuhvaća nedjelje, blagdane i neradne dane Ureda, Ured može naložiti obvezniku privremeno zaustavljanje obavljanja sumnjive transakcije iz stavka 1. ovoga članka najdulje na rok od 120 sati od trenutka izdavanja naloga obvezniku.
- (4) Kada zbog prirode ili načina obavljanja sumnjive transakcije odnosno okolnosti koje prate sumnjivu transakciju nije moguće izdati pisani nalog obvezniku te u drugim hitnim slučajevima, Ured može izdati obvezniku usmeni nalog za privremeno zaustavljanje obavljanja sumnjive transakcije iz stavka 1. ovoga članka.
- (5) Usmeni nalog iz stavka 4. ovoga članka Ured mora potvrditi pisanim nalogom najkasnije prvi sljedeći radni dan nakon izdavanja usmenoga naloga.
- (6) Ovlaštena osoba obveznika sastavit će zabilješku o primitku usmenoga naloga iz stavka 4. ovoga članka i pohraniti ju u svoju evidenciju sukladno odredbama ovoga Zakona koje se odnose na zaštitu i čuvanje podataka od strane obveznika.
- (7) Ured će o izdanom nalogu iz stavaka 1., 2., 3. i 4. ovoga članka bez odlaganja obavijestiti nadležno državno odvjetništvo radi daljnjeg postupanja u skladu sa zakonskim ovlastima tog državnog odvjetništva, o čemu će obavijestiti i Državno odvjetništvo Republike Hrvatske.
- (8) Nakon isteka roka iz stavaka 2. i 3. ovoga članka sumnjiva se transakcija može privremeno obustaviti samo rješenjem suda sukladno odredbama zakona koji uređuje kazneni postupak.
- (9) Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona, sukladno članku 74. stavku 1. ovoga Zakona ne smije stranci ili trećoj osobi otkriti da mu je Ured izdao naloge iz stavaka 1., 2., 3. i 4. ovoga članka.

Prestanak važenja naloga za privremeno zaustavljanje obavljanja sumnjive transakcije

Članak 118.

Ako Ured prije isteka roka iz članka 117. stavaka 2. i 3. ovoga Zakona ocijeni da više ne postoje razlozi za privremeno zaustavljanje obavljanja sumnjive transakcije, bez odlaganja o prestanku važenja izdanoga naloga obavještava:

1. obveznika kojemu je izdao nalog i
2. nadležno državno odvjetništvo koje je Ured na temelju članka 117. stavka 7. ovoga Zakona obavijestio o izdanom nalogu, o čemu će obavijestiti i Državno odvjetništvo Republike Hrvatske.

Nalog Ureda obvezniku za stalno praćenje financijskoga poslovanja stranke

Članak 119.

- (1) Ured može pisanim nalogom obvezniku naložiti stalno praćenje financijskoga poslovanja:
1. stranke kada u vezi sa strankom ili financijskim poslovanjem stranke postoje razlozi za sumnju na pranje novca i/ili financiranje terorizma i/ili
 2. druge osobe za koju je moguće osnovano zaključiti da je pomagala ili sudjelovala u transakcijama ili financijskom poslovanju stranke u vezi s kojom postoji sumnja na pranje novca ili financiranje terorizma.
- (2) Ured može iznimno izdati obvezniku usmeni nalog za stalno praćenje financijskoga poslovanja iz stavka 1. ovoga članka ako zbog prirode ili načina financijskoga poslovanja odnosno okolnosti koje prate financijsko poslovanje nije moguće izdati pisani nalog obvezniku te u drugim hitnim slučajevima.
- (3) Usmeni nalog iz stavka 2. ovoga članka Ured mora potvrditi pisanim nalogom najkasnije prvi sljedeći radni dan nakon izdavanja usmenoga naloga.
- (4) Ovlaštena osoba obveznika sastavit će zabilješku o primitku usmenoga naloga iz stavka 2. ovoga članka i pohraniti ju u svoju evidenciju sukladno odredbama ovoga Zakona koje se odnose na zaštitu i čuvanje podataka od strane obveznika.
- (5) U slučaju iz stavaka 1. i 2. ovoga članka obveznik je dužan redovito obavještavati Ured o transakcijama ili financijskome poslovanju koje kod obveznika obave ili imaju namjeru obaviti osobe iz stavka 1. ovoga članka, uključujući i transakcije obavljene u korist tih osoba.
- (6) Podatke i informacije iz stavka 5. ovoga članka obveznik mora dostaviti Uredu prije obavljanja transakcije ili sklapanja posla, a u obavijesti navesti rok u kojemu će se transakcija ili posao obaviti.
- (7) Ako obveznik iz opravdanih razloga podatke i informacije iz stavka 5. ovoga članka nije mogao dostaviti prije obavljanja transakcije ili sklapanja posla, dužan je Uredu dostaviti podatke odmah čim je to moguće, a najkasnije sljedeći radni dan te je u obavijesti dužan navesti razloge zbog kojih je bio u objektivnoj nemogućnosti postupiti u skladu sa stavkom 6. ovoga članka.
- (8) Provođenje naloga iz stavka 1. ovoga članka može trajati najviše tri mjeseca, a u opravdanim slučajevima trajanje naloga može se produljiti svaki put za još jedan mjesec, te provođenje naloga iz stavka 1. ovoga članka ukupno može trajati najdulje šest mjeseci od izdavanja naloga.

V. SURADNJA UREDA S DOMAĆIM NADLEŽNIM DRŽAVNIM TIJELIMA

Međuinstitucionalna suradnja Ureda

Članak 120.

- (1) Ured interaktivno surađuje u sprječavanju i otkrivanju pranja novca i/ili financiranja terorizma s:
1. nadzornim i drugim službama ministarstva nadležnoga za financije
 2. Hrvatskom narodnom bankom

3. Hrvatskom agencijom za nadzor financijskih usluga
4. ministarstvom nadležnim za unutarnje poslove
5. Državnim odvjetništvom Republike Hrvatske
6. Sigurnosno-obavještajnom agencijom
7. ministarstvom nadležnim za gospodarstvo
8. ministarstvom nadležnim za državnu imovinu
9. ministarstvom nadležnim za obranu
10. ministarstvom nadležnim za pravosuđe
11. ministarstvom nadležnim za vanjske i europske poslove
12. burzom
13. središnjim klirinško depozitarnim društvom
14. sudovima i
15. drugim državnim tijelima.

(2) Radi koordiniranja i provođenja zajedničkih politika i aktivnosti u postizanju strateških i operativnih ciljeva u području sprječavanja i otkrivanja pranja novca ili financiranja terorizma, tijela iz stavka 1. ovoga članka pristupaju Protokolu o suradnji i uspostavi Međuinstitucionalne radne skupine za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma.

Dostava podataka Uredu o prijenosu gotovine preko državne granice

Članak 121.

(1) Carinska uprava obvezna je o svakoj prijavi unošenja ili iznošenja gotovine u domaćoj ili stranoj valuti preko državne granice u vrijednosti od 10.000,00 eura ili više obavijestiti Ured najkasnije u roku od tri dana od dana prijenosa gotovine preko državne granice.

(2) Carinska uprava obvezna je o svakom unošenju ili iznošenju gotovine u domaćoj ili stranoj valuti u vrijednosti od 10.000,00 eura ili više preko državne granice koje nije bilo prijavljeno Carinskoj upravi obavijestiti Ured najkasnije u roku od tri dana od dana pokušaja neprijavljenoga prijenosa gotovine preko državne granice.

(3) Carinska uprava obvezna je u slučaju unošenja ili iznošenja odnosno pokušaja unošenja ili iznošenja gotovine u domaćoj ili stranoj valuti preko državne granice, bez obzira na iznos, ako u vezi s gotovinom, osobom koja gotovinu prenosi, načinom prijenosa ili drugim okolnostima prijenosa postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma, obavijestiti Ured najkasnije prvi sljedeći radni dan od dana prijenosa gotovine preko državne granice.

(4) Ministar financija pravilnikom propisuje način i opseg dostavljanja podataka iz stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka Uredu od strane Carinske uprave.

(5) Državnom granicom u smislu ovoga članka smatra se vanjska granica Europske unije.

Članak 122.

(1) Carinska uprava vodi sljedeće evidencije podataka:

1. evidenciju o prijavljenom unošenju i iznošenju gotovine u domaćoj ili stranoj valuti u vrijednosti od 10.000,00 eura ili više pri prelasku državne granice iz članka 121. stavka 1. ovoga Zakona
 2. evidenciju o neprijavljenom unošenju i iznošenju gotovine u domaćoj ili stranoj valuti u vrijednosti od 10.000,00 eura ili više pri prelasku državne granice iz članka 121. stavka 2. ovoga Zakona i
 3. evidenciju o unošenju odnosno iznošenju ili pokušaju unošenja odnosno iznošenja gotovine u domaćoj ili stranoj valuti, pri prelasku državne granice iz članka 121. stavka 3. ovoga Zakona, kod kojih postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma.
- (2) Carinska uprava čuva podatke iz stavka 1. ovoga članka deset godina od dana prikupljanja te se po isteku toga roka podatci i informacije uništavaju sukladno zakonu kojim se uređuju arhivsko gradivo i arhivi.

Obavješćavanje Ureda od strane državnih tijela, sudova, pravnih osoba s javnim ovlastima i drugih subjekata o sumnji na pranje novca i financiranje terorizma

Članak 123.

(1) Ured može započeti analitičko-obavještajnu obradu transakcija, sredstava i osoba na obrazloženi pisani prijedlog tijela iz članka 120. stavka 1. ovoga Zakona, kao i pravnih osoba s javnim ovlastima ako su u prijedlogu navedeni:

1. ime i prezime, dan, mjesec i godina rođenja, prebivalište fizičke osobe odnosno naziv, adresa i sjedište pravne osobe, osobni identifikacijski broj i drugi raspoloživi podatci o fizičkoj ili pravnoj osobi na koju se prijedlog odnosi
2. podatci o transakciji, sredstvima, aktivnostima i vremenskom razdoblju u vezi s kojima postoje razlozi za sumnju iz točke 3. ovoga stavka i
3. razlozi za sumnju na pranje novca, povezana predikatna kaznena djela ili financiranje terorizma za transakciju, određenu osobu ili sredstva, a koji su utvrđeni u obavljanju poslova iz nadležnosti tijela koje podnosi prijedlog.

(2) Kada pisani prijedlog iz stavka 1. ovoga članka nije obrazložen i ne sadrži druge podatke iz stavka 1. ovoga članka, Ured će prijedlog vratiti na dopunu tijelu koje je podnijelo prijedlog.

(3) Kada u roku od 15 dana pisani prijedlog iz stavka 1. ovoga članka nije dopunjen u skladu sa stavkom 2. ovoga članka ili ako u njemu ponovno nisu navedeni podatci i obrazloženi razlozi sukladno odredbama stavka 1. ovoga članka, Ured pisanim putem obavještava tijelo koje je podnijelo prijedlog o tome da na temelju takvoga prijedloga nije moguće provesti analitičko-obavještajnu obradu sukladno odredbama ovoga Zakona.

(4) Iznimno, ako okolnosti konkretnoga slučaja to dopuštaju, Ured može započeti analitičko-obavještajnu obradu i na temelju raspoloživih podataka iz stavka 1. točaka 1., 2. i 3. ovoga članka.

(5) Tijelo koje je podnijelo prijedlog iz stavka 1. ovoga članka dužno je na zahtjev Ureda osim podataka iz stavka 1. ovoga članka dostaviti i dodatne podatke, informacije i dokumentaciju koja upućuje na sumnju na pranje novca i/ili financiranje terorizma.

(6) Iznimno od odredbi ovoga članka, ako postoje objektivni razlozi za pretpostavku da bi dostavljanje podataka, informacija i dokumentacije tijelu koje je podnijelo prijedlog iz stavka 1. ovoga članka otežalo ili onemogućilo izvide i istrage nadležnih tijela ili analitičko-obavještajni rad Ureda, ili, ako u iznimnim slučajevima otkrivanje tih informacija očito ne bi bilo razmjerno opravdanim pravnim interesima fizičke ili pravne osobe, ili bi bilo nebitno s obzirom na svrhe u koje je zatraženo, Ured nije dužan dostaviti podatke, informacije i dokumentaciju tijelu koje je podnijelo prijedlog iz stavka 1. ovoga članka.

Dostava podataka od strane Ureda nadzornim i drugim službama ministarstva nadležnoga za financije

Članak 124.

(1) Ured dostavlja nadzornim i drugim službama ministarstva nadležnoga za financije iz članka 120. stavka 1. točke 1. ovoga Zakona na njihov pisani prijedlog podatke iz:

1. evidencije o gotovinskim transakcijama iz članka 61. ovoga Zakona i
2. evidencije o prijenosu gotovine preko državne granice iz članka 121. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona.

(2) Podatke iz evidencija iz stavka 1. ovoga članka nadzorne i druge službe ministarstva nadležnoga za financije mogu tražiti samo u svrhu obavljanja poslova iz svoje nadležnosti u vezi s provođenjem:

1. nadzora ili
2. financijskih istraga.

(3) U pisanom prijedlogu iz stavka 1. ovoga članka podnositelj prijedloga dužan je navesti svrhu iz stavka 2. ovoga članka, podatke iz članka 123. stavka 1. točke 1. ovoga Zakona te podatak za koje vremensko razdoblje se traže podatci iz stavka 1. ovoga članka.

(4) Ako pisani prijedlog iz stavka 1. ovoga članka ne sadrži podatke iz stavka 3. ovoga članka, Ured ne može dostaviti tražene podatke iz stavka 1. ovoga članka.

(5) Ured može odbiti dostavljanje podataka po pisanom prijedlogu iz stavka 1. ovoga članka ako bi dostava podataka otežala i onemogućila obavljanje analitičko-obavještajnoga rada Ureda.

(6) Nadzorne i druge službe ministarstva nadležnoga za financije iz stavka 1. ovoga članka dužne su redovito, najmanje jednom godišnje, a najkasnije do kraja prvoga kvartala tekuće godine za prethodnu godinu, obavijestiti Ured o fazama postupka i radnjama koje su poduzele na temelju dostavljenih podataka od strane Ureda iz stavka 1. ovoga članka.

Dostava podataka od strane Ureda sudu i nadležnom državnom odvjetništvu

Članak 125.

(1) Ured dostavlja sudu i nadležnom državnom odvjetništvu na njihov pisani prijedlog podatke iz:

1. evidencija o gotovinskim transakcijama iz članka 61. ovoga Zakona i

2. evidencija o transakcijama prijenosa gotovine preko državne granice iz članka 121. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona.

(2) Podatke iz evidencija iz stavka 1. ovoga članka sud i nadležno državno odvjetništvo mogu tražiti samo u svrhu u koju su im potrebni za utvrđivanje okolnosti značajnih za oduzimanje imovinske koristi ili određivanje privremenih mjera osiguranja oduzimanja imovinske koristi u skladu s odredbama zakona koji uređuje kazneni postupak.

Korištenje podataka, informacija i dokumentacije

Članak 126.

(1) Ured je ovlašten podatke, informacije i dokumentaciju zaprimljenu sukladno ovom Zakonu i na temelju njega donesenih podzakonskih akata koristiti isključivo za potrebe analitičko-obavještajnog rada, uključujući i operativne analize sumnjivih transakcija, sredstava i osoba, a u svrhu sprječavanja i otkrivanja pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela i financiranja terorizma, te provođenja strategijskih analiza, osim ako nije drukčije propisano ovim Zakonom.

(2) Državna tijela i pravne osobe s javnim ovlastima koje su Uredu podnijele obrazloženi pisani prijedlog u skladu s člankom 123. stavkom 1. ovoga Zakona i njihovi zaposlenici ovlašteni su podatke, informacije i dokumentaciju zaprimljenu od Ureda sukladno ovom Zakonu koristiti isključivo u svrhu sprječavanja i otkrivanja pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela i financiranja terorizma, sukladno svojoj nadležnosti, osim ako nije drukčije propisano ovim Zakonom.

(3) Nadzorne i druge službe ministarstva nadležnoga za financije te sudovi i nadležna državna odvjetništva dužni su podatke dobivene na temelju članka 124. i 125. ovoga Zakona koristiti isključivo u svrhu propisanu ovim Zakonom.

VI. MEĐUNARODNA SURADNJA UREDA

Opće odredbe

Članak 127.

(1) Ured međunarodno surađuje s inozemnim FOJ-em razmjenom relevantnih podataka, informacija i dokumentacije u svrhu sprječavanja i otkrivanja pranja novca, predikatnih kaznenih djela i financiranja terorizma.

(2) Međunarodna razmjena podataka, informacija i dokumentacije iz stavka 1. ovoga članka pokreće se na temelju:

1. zamolbe Ureda upućene inozemnomu FOJ-u
2. zamolbe inozemnog FOJ-a upućene Uredu
3. spontane dostave podataka, informacija i dokumentacije od strane Ureda inozemnomu FOJ-u ili
4. spontane dostave podataka, informacija i dokumentacije od strane inozemnoga FOJ-a Uredu.

(3) Ured može surađivati s inozemnim FOJ-em bez obzira na njegov organizacijski status i neovisno o tome je li predikatno kazneno djelo u trenutku razmjene podataka poznato.

(4) Različite definicije poreznih kaznenih djela ne predstavljaju zapreku za razmjenu informacija između Ureda i inozemnoga FOJ-a.

(5) Prije dostave osobnih podataka inozemnomu FOJ-u, Ured može tražiti potvrdu od inozemnoga FOJ-a:

1. da je nacionalnim zakonodavstvom toga inozemnog FOJ-a uređena zaštita osobnih podataka i
2. jamstvo da će inozemni FOJ upotrijebiti osobne podatke samo za svrhu i namjenu određenu ovim Zakonom.

(6) Na međunarodnu suradnju Ureda s inozemnim FOJ-em i drugim stranim tijelima i međunarodnim organizacijama nadležnima za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma koji nisu iz država članica, u pogledu prikupljanja dodatnih podataka od obveznika i drugih državnih tijela, Ured može primijeniti uvjet stvarne uzajamnosti.

(7) Ured može s inozemnim FOJ-em potpisivati memorandume o suglasnosti u svrhu unaprjeđenja suradnje u međunarodnoj razmjeni podataka, informacija i dokumentacije u području sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma.

(8) Potpisivanje memoranduma o suglasnosti iz stavka 7. ovoga članka nije preduvjet za međunarodnu suradnju Ureda s inozemnim FOJ-evima.

Zamolba Ureda inozemnom FOJ-u za dostavom podataka

Članak 128.

(1) Ured može, u okviru provođenja zadaća sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma, inozemnomu FOJ-u uputiti zamolbu za dostavu podataka, informacija i dokumentacije potrebne za sprječavanje i otkrivanje pranja novca i/ili financiranja terorizma.

(2) Ured u zamolbi iz stavka 1. ovoga članka navodi sve relevantne činjenice i okolnosti koje upućuju na sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma, kao i svrhu u koju Ured namjerava upotrijebiti zatražene podatke, informacije i dokumentaciju.

(3) Podatke, informacije i dokumentaciju pribavljenu na temelju stavka 1. ovoga članka Ured smije upotrijebiti isključivo za potrebe svoga analitičko-obavještajnoga rada i za namjenu određenu ovim Zakonom, uz ograničenja i uvjete koje je odredio inozemni FOJ.

(4) Bez prethodne suglasnosti inozemnoga FOJ-a, koji je dostavio podatke, informacije i dokumentaciju, Ured iste ne smije dostaviti ili dati na uvid drugomu tijelu ili ih koristiti za namjene u suprotnosti s uvjetima i ograničenjima koje određuje inozemni FOJ i dužan je iste podatke označiti najmanje istim stupnjem tajnosti kao inozemni FOJ koji je podatke, informacije i dokumentaciju dostavio Uredu.

(5) Kada su Uredu potrebni podatci, informacije i dokumentacija od obveznika sa sjedištem u drugoj državi članici, a koji obveznik posluje na državnom području Republike Hrvatske, zamolba se upućuje FOJ-u te države članice.

Zamolba inozemnoga FOJ-a Uredu za dostavom podataka

Članak 129.

(1) Na zamolbu inozemnoga FOJ-a upućenu pisanim putem Ured pravodobno inozemnom FOJ-u dostavlja podatke, informacije i dokumentaciju o transakcijama, sredstvima i osobama u vezi s kojima postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma, a koje prikuplja ili vodi u skladu s odredbama ovoga Zakona.

(2) Kada inozemni FOJ druge države članice zatraži od Ureda podatke, informacije i dokumentaciju koja se odnosi na obveznika sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, a koji obveznik posluje u državi članici čiji FOJ je uputio zahtjev, Ured bez odlaganja pri traženju podataka, informacija i dokumentacije od obveznika primjenjuje sve ovlasti sukladno odredbama ovoga Zakona.

(3) U zamolbi inozemnoga FOJ-a iz stavaka 1. i 2. ovoga članka moraju biti navedene sve relevantne činjenice i okolnosti koje upućuju na sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma, kao i svrha u koju inozemni FOJ namjerava upotrijebiti zatražene podatke, informacije i dokumentaciju.

(4) Ured može odbiti zamolbu inozemnoga FOJ-a u sljedećim slučajevima:

1. ako procijeni na temelju činjenica i okolnosti navedenih u zamolbi da nisu navedeni razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma ili
2. ako bi dostavljanje podataka ugrozilo ili bi moglo ugroziti provođenje kaznenoga postupka u Republici Hrvatskoj te ako bi moglo na bilo koji drugi način štetiti nacionalnim interesima Republike Hrvatske.

(5) Ured pisanim putem obavještava inozemni FOJ koji je dostavio zamolbu o odbijanju zamolbe iz stavka 4. ovoga članka, navodeći pri tome razloge zbog kojih nije udovoljio zamolbi inozemnog FOJ-a.

(6) Kada udovolji zamolbi iz stavka 1. ovoga članka, Ured može odrediti i dodatne uvjete i ograničenja pod kojima inozemni FOJ može koristiti podatke iz stavka 1. ovoga članka.

(7) Kada inozemni FOJ od Ureda zatraži prethodnu suglasnost za prosljeđivanje podataka, informacija i dokumentacije koju je Ured dostavio inozemnom FOJ-u u skladu sa stavkom 1. ovoga članka nadležnim tijelima iz države inozemnog FOJ-a, Ured suglasnost daje bez odlaganja i u najvećoj mogućoj mjeri.

(8) Kada je od Ureda zatražena suglasnost iz stavka 7. ovoga članka, Ured je smije uskratiti samo u sljedećim slučajevima, uz pisano obrazloženje inozemnom FOJ-u koji je od Ureda zatražio suglasnost:

1. ako bi prosljeđivanje podataka, informacija i dokumentacije koju je Ured dostavio inozemnom FOJ-u u skladu sa stavkom 1. ovoga članka nadležnim tijelima iz države inozemnog FOJ-a bilo izvan područja primjene ovoga Zakona
2. ako bi prosljeđivanje podataka, informacija i dokumentacije koju je Ured dostavio inozemnom FOJ-u u skladu sa stavkom 1. ovoga članka nadležnim tijelima iz države inozemnog FOJ-a moglo naštetiti istrazi u kaznenom postupku, ili
3. ako prosljeđivanje podataka, informacija i dokumentacije koju je Ured dostavio inozemnom FOJ-u u skladu sa stavkom 1. ovoga članka nadležnim tijelima iz države inozemnog FOJ-a očito ne bi bilo razmjerno opravdanim interesima fizičke ili pravne osobe

ili Republike Hrvatske ili ako to na neki drugi način ne bi bilo u skladu s temeljnim načelima nacionalnog prava Republike Hrvatske.

Spontana dostava podataka od strane Ureda inozemnomu FOJ-u

Članak 130.

- (1) Ured može podatke, informacije i dokumentaciju o određenim transakcijama, sredstvima ili osobama u vezi s kojima postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma, a koje prikuplja ili vodi u skladu s odredbama ovoga Zakona spontano dostaviti inozemnomu FOJ-u države članice odnosno treće države.
- (2) Ured može prilikom spontanoga dostavljanja podataka, na vlastitu inicijativu, odrediti dodatne uvjete i ograničenja pod kojima inozemni FOJ smije upotrijebiti primljene podatke, informacije i dokumentaciju iz stavka 1. ovoga članka.
- (3) Za dostavu podataka, informacija i dokumentacije sukladno stavcima 1. i 2. ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju odredbe ovoga Zakona koje uređuju međunarodnu suradnju Ureda.

Prijedlog Ureda inozemnomu FOJ-u za privremeno zaustavljanje obavljanja sumnjive transakcije u inozemstvu

Članak 131.

Ured može u okviru provođenja zadaća sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma inozemnomu FOJ-u države članice odnosno treće države dostaviti pisani prijedlog za privremeno zaustavljanje obavljanja sumnjive transakcije u inozemstvu ako Ured ocijeni da u vezi s transakcijom, određenom osobom ili sredstvima postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma.

Privremeno zaustavljanje obavljanja sumnjive transakcija na prijedlog inozemnoga FOJ-a

Članak 132.

- (1) Na obrazloženi pisani prijedlog inozemnoga FOJ-a iz države članice odnosno treće države, a pod uvjetima koje određuje ovaj Zakon, Ured može pisanim putem obvezniku izdati nalog za privremeno zaustavljanje obavljanja sumnjive transakcije najdulje na rok propisan člankom 117. stavcima 2. i 3. ovoga Zakona.
- (2) Ured o izdanom nalogu iz stavka 1. ovoga članka bez odlaganja obavještava nadležno državno odvjetništvo radi daljnjeg postupanja u skladu sa zakonskim ovlastima tog državnog odvjetništva, o čemu će obavijestiti i Državno odvjetništvo Republike Hrvatske.
- (3) Ured postupa sukladno odredbama stavka 1. ovoga članka ako na temelju razloga za sumnju navedenih u pisanom prijedlogu inozemnoga FOJ-a procijeni da su transakcija, određena osoba ili sredstva povezani s pranjem novca ili financiranjem terorizma.
- (4) Ured neće prihvatiti prijedlog inozemnoga FOJ-a ako nisu ispunjeni uvjeti iz stavaka 1. i 3. ovoga članka te o odbijanju prijedloga Ured pisanim putem obavještava inozemni FOJ, navodeći razloge zbog kojih prijedlog inozemnoga FOJ-a nije prihvaćen.

(5) Na nalog izdan obvezniku za privremeno zaustavljanje obavljanja sumnjive transakcije u skladu s ovim člankom, odgovarajuće se primjenjuju odredbe članaka 117. i 118. ovoga Zakona.

Suradnja Ureda s FOJ-em iz država članica

Članak 133.

Kada Ured zaprimi obavijest o sumnjivim transakcijama, sredstvima i osobama iz članaka 56. i 57. ovoga Zakona, koja je povezana s drugom državom članicom, bez odlaganja ju prosljeđuje FOJ-u te države članice, koristeći zaštićene komunikacijske kanale.

Povratne informacije

Članak 134.

(1) Ured od inozemnoga FOJ-a može tražiti povratne informacije o korisnosti razmijenjenih podataka, informacija i dokumentacije.

(2) Ured inozemnomu FOJ-u, na njegovu zamolbu, dostavlja povratne informacije o korisnosti razmijenjenih podataka, informacija i dokumentacije.

Suradnja Ureda i Europske komisije

Članak 135.

Ured surađuje s Europskom komisijom radi olakšavanja koordinacije i sudjelovanja na sastancima Platforme EU-a za FOJ-eve država članica, uključujući i razmjenu informacija između FOJ-eva država članica, vezano za:

1. otkrivanje prekograničnih sumnjivih transakcija
2. standardizaciju formata za prijavljivanje sumnjivih transakcija unutar mreže FIU.net ili njezina sljednika
3. zajedničku analizu prekograničnih slučajeva sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma i
4. utvrđivanje trendova i čimbenika od važnosti za procjenu rizika od pranja novca i financiranja terorizma na nacionalnoj i nadnacionalnoj razini.

Zaštićena komunikacija Ureda

Članak 136.

(1) Ured u međunarodnoj razmjeni podataka s inozemnim FOJ-em, u skladu s odredbama iz članaka 127., 128., 129., 130., 131., 132., 133., 134. i 135. ovoga Zakona, koristi zaštićene komunikacijske kanale, a za suradnju s FOJ-evima iz država članica uglavnom koristi FIU.net mrežu ili njezina sljednika.

(2) Ured u međunarodnoj razmjeni podataka s FOJ-em iz država članica primjenjuje najsuvremenije tehnologije kako bi obavio zadaće propisane ovim Zakonom, a koje tehnologije dopuštaju Uredu usporedbu vlastitih podataka s podacima drugih inozemnih FOJ-eva iz država članica na anoniman način, osiguravajući potpunu zaštitu osobnih podataka, radi otkrivanja transakcija, sredstava i osoba za koje postoji sumnja na pranje novca i financiranje terorizma u drugim državama članicama i identifikaciju imovinske koristi i novčanih sredstava tih osoba.

Dijagonalna razmjena podataka, informacija i dokumentacije Ureda

Članak 137.

(1) Ured može, u svrhu sprječavanja i otkrivanja pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela i financiranja terorizma, koristeći zaštićene kanale komunikacije, preko inozemnoga FOJ-a:

1. zatražiti podatke, informacije i dokumentaciju od drugoga tijela države članice ili treće države ili
2. dostaviti podatke, informacije i dokumentaciju drugom tijelu države članice ili treće države.

(2) Na međunarodnu razmjenu podataka iz stavka 1. ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju odredbe ovoga Zakona koje uređuju međunarodnu razmjenu podataka Ureda s inozemnim FOJ-em.

VII. DOSTAVLJANJE SLUČAJEVA NADLEŽNIM TIJELIMA

Dostavljanje obavijesti o slučajevima sa sumnjom na pranje novca i/ili financiranje terorizma nadležnim državnim tijelima odnosno inozemnim FOJ-evima

Članak 138.

(1) Kada na temelju analitičko-obavještajne obrade, uključujući operativnu analizu sumnjivih transakcija zaprimljenih od obveznika, podataka i informacija nadležnih tijela i inozemnih FOJ-eva te dokumentacije koju Ured prikupi i zaprimi u skladu s ovim Zakonom, u individualnom slučaju u vezi s transakcijom, određenom osobom ili sredstvima postoje razlozi za sumnju na pranje novca i s time povezana predikatna kaznena djela i/ili financiranje terorizma u zemlji i/ili inozemstvu, Ured dostavlja pisanim putem ili preko zaštićenih komunikacijskih kanala rezultate svojih operativnih analiza nadležnim državnim tijelima odnosno inozemnim FOJ-evima na daljnje postupanje i procesuiranje.

(2) Ured slučajeve iz stavka 1. ovoga članka dostavlja nadležnim državnim tijelima na daljnje postupanje za potrebe provođenja daljnjih postupaka nadležnih državnih tijela (provođenje izvida i kriminalističkih obrada, financijskih istraga i kaznenih postupaka) u cilju pokretanja kaznenog postupka za kazneno djelo pranje novca, povezano predikatno kazneno djelo i kazneno djelo financiranje terorizma.

(3) U obavijesti o slučaju iz stavka 1. ovoga članka Ured ne navodi podatke o ovlaštenoj osobi obveznika koja mu je u skladu s ovim Zakonom dostavila podatke o sumnjivim transakcijama, osobama ili sredstvima, osim ako postoje razlozi za sumnju da je obveznik ili njegov zaposlenik počinio kazneno djelo pranja novca ili kazneno djelo financiranja terorizma

ili ako su ti podatci potrebni za utvrđivanje ovih djela u kaznenom postupku, a zahtijeva ih nadležni sud u pisanom obliku.

(4) Nadležna državna tijela dužna su podatke, informacije i dokumentaciju dostavljenu od strane Ureda, sukladno stavku 1. ovoga članka, koristiti samo u svrhu propisanu člankom 126. stavkom 2. ovoga Zakona.

(5) Nadležna državna tijela kojima su dostavljeni slučajevi iz stavka 1. ovoga članka, dužna su redovito, najmanje jednom godišnje, a najkasnije do kraja prvoga kvartala tekuće godine za prethodnu godinu, Uredu pisanim, ili elektroničkim putem dostaviti povratnu informaciju o rezultatima svojih postupanja vezano za obavijesti o slučajevima iz stavka 1. ovoga članka.

(6) Podatci, informacije i dokumentacija sadržani u slučajevima iz stavka 1. ovoga članka klasificirani su podatci za koje je utvrđen odgovarajući stupanj tajnosti u skladu s posebnim propisima koji uređuju tajnost podataka.

(7) Dostavljanje slučajeva iz stavka 1. ovoga članka nadležnim državnim tijelima odnosno inozemnim FOJ-evima ne smatra se odavanjem klasificiranih podataka od strane Ureda.

VIII. NEIZRAVNI NADZOR OBVEZNIKA I IZDAVANJE SMJERNICA OD STRANE UREDA

Neizravni nadzor obveznika

Članak 139.

(1) Ovlašteni službenici Ureda obavljaju neizravni nadzor primjene ovoga Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata kod obveznika iz članka 9. ovoga Zakona analizom prikupljenih podataka, informacija i dokumentacije dostavljene i prikupljene od obveznika sukladno ovom Zakonu.

(2) Obveznik je dužan na zahtjev Ureda u roku koji odredi Ured, a najkasnije u roku od 15 dana dostaviti dodatne podatke, informacije i dokumentaciju potrebnu za obavljanje neizravnog nadzora iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Ako Ured u obavljanju neizravnoga nadzora iz stavka 1. ovoga članka ili na drugi način utvrdi povrede ovoga Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata, može:

1. obavijestiti nadležno nadzorno tijelo iz članka 82. ovoga Zakona ili
2. podnijeti optužni prijedlog tijelu nadležnom za vođenje prekršajnoga postupka iz članka 95. ovoga Zakona ako utvrdi postojanje osnovane sumnje da je počinjen prekršaj propisan ovom Zakonom.

Članak 140.

(1) Ured može koordinirati rad nadzornih tijela iz članka 81. ovoga Zakona i od njih tražiti provođenje ciljanih nadzora kod pojedinih obveznika iz članka 9. ovoga Zakona.

(2) Ured može s nadzornim tijelima iz članka 81. ovoga Zakona sklapati sporazume o suradnji i razmjeni podataka, informacija i dokumentacije vezane za postupanja na temelju ovoga Zakona.

Smjernice Ureda u odnosu na upite obveznika

Članak 141.

(1) Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona može od Ureda pisanim putem zatražiti donošenje smjernica o primjeni pojedinih odredbi ovoga Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata, vezano za:

1. obavješćavanje Ureda o transakcijama od strane obveznika (članci 56., 57., 59. i 61. ovoga Zakona)
2. zaštitu i čuvanje osobnih i drugih podataka od strane obveznika (članci 73., 74., 75., 76., 77., 78., 79. i 80. ovoga Zakona) i
3. postupanja Ureda (članci 110., 111., 112., 113., 114., 117., 118., 119., 139. i 149. ovoga Zakona).

(2) Ured samostalno izdaje obvezniku smjernicu iz stavka 1. ovoga članka te može radi jedinstvene primjene ovoga Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata zatražiti mišljenje nadležnih nadzornih tijela iz članka 82. ovoga Zakona vezano za izdavanje smjernice iz stavka 1. ovoga članka.

GLAVA VI.

ZAŠTITA I ČUVANJE PODATAKA, INFORMACIJA I DOKUMENTACIJE TE VOĐENJE STATISTIČKIH PODATAKA I EVIDENCIJA OD STRANE UREDA

Zaštita i čuvanje podataka, informacija i dokumentacije Ureda

Članak 142.

(1) Ured je dužan štititi podatke, informacije i dokumentaciju na sljedeći način:

1. donošenjem internih uputa o sigurnosti i tajnosti informacija, uključujući procedure o postupanju, pohranjivanju, prosljeđivanju i zaštiti informacija te o pristupu informacijama i prostorijama Ureda, sukladno propisima koji uređuju zaštitu tajnosti podataka i informacijsku sigurnost i
2. ograničavanjem pristupa neovlaštenim osobama prostorijama, podacima, informacijama i dokumentaciji Ureda, uključujući i pristup informacijskom sustavu Ureda.

(2) Službenik Ureda mora imati odgovarajuću razinu certifikata za pristup klasificiranim podacima sukladno radnome mjestu na koje je raspoređen sukladno članku 104. stavku 1. ovoga Zakona te na odgovarajući način biti upoznat sa svojom odgovornošću u postupanju s klasificiranim, neklasificiranim i drugim podacima, informacijama i dokumentaciji i prosljeđivanju klasificiranih podataka nadležnim državnim tijelima i inozemnim FOJ-evima.

Tajnost prikupljenih podataka i tajnost postupanja Ureda

Članak 143.

(1) Ured u skladu s člankom 74. stavkom 2. ovoga Zakona te u skladu s člankom 138. stavkom 6. ovoga Zakona nije ovlašten:

1. o prikupljenim podacima, informacijama i dokumentaciji niti o postupanju na temelju ovoga Zakona obavijestiti osobe na koje se podatci, informacije i dokumentacija ili postupak odnose ili treće osobe i
2. iznositi u javnost informacije, podatke i dokumentaciju u vezi s individualnim slučajevima sa sumnjom na pranje novca i/ili financiranje terorizma za koje provodi postupanja sukladno ovomu Zakonu ili koje dostavlja na daljnje postupanje drugim nadležnim državnim tijelima u Republici Hrvatskoj ili inozemnim FOJ-evima.

(2) O deklasifikaciji podataka, informacija i dokumentacije iz stavka 1. ovoga članka te oslobađanju od obveze čuvanja tajnosti podataka odlučuje predstojnik Ureda odnosno osoba koju predstojnik Ureda u tu svrhu ovlasti.

(3) Deklasificirani podatci, informacije i dokumentacija iz stavka 2. ovoga članka mogu se koristiti samo u svrhu propisanu člankom 126. stavcima 1. i 2. ovoga Zakona.

Članak 144.

(1) Službenici Ureda, koji su ostvarili pristup podacima, informacijama i dokumentaciji prikupljenoj ili zaprimljenoj od strane Ureda u skladu s ovim Zakonom i na temelju njega donesenim podzakonskim aktima, dužni su čuvati podatke, informacije i dokumentaciju, bez obzira na način na koji su ostvarili pristup podacima, informacijama i dokumentaciji, dok ne budu oslobođeni čuvanja tajne na temelju članka 143. stavka 2. ovoga Zakona.

(2) Službenici Ureda ne smiju prisvajati podatke, informacije i dokumentaciju iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Obveza čuvanja tajnosti podataka i postupanja Ureda traje i nakon prestanka rada službenika u Uredu.

Rok čuvanja podataka u Uredu

Članak 145.

(1) Ured podatke, informacije i dokumentaciju iz evidencija koje vodi u skladu s člankom 147. točkama 1., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13. i 14. ovoga Zakona čuva deset godina od dana prikupljanja.

(2) Ured podatke, informacije i dokumentaciju iz evidencija koje vodi u skladu s člankom 147. točkom 2. ovoga Zakona čuva deset godina od dana zatvaranja (arhiviranja) predmeta.

(3) Nakon isteka roka iz stavaka 1. i 2. ovoga članka podatci, informacije i dokumentacija uništavaju se sukladno zakonu kojim se uređuju arhivsko gradivo i arhivi.

Naknada štete

Članak 146.

(1) Ministarstvo financija – Ured za sprječavanje pranja novca i službenici Ureda nisu odgovorni za štetu učinjenu strankama ili trećim osobama ako postupaju u skladu s odredbama ovoga Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata.

(2) Republika Hrvatska ne odgovara za štetu prouzročenu primjenom ovoga Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata.

(3) Iznimno, odredbe stavaka 1. i 2. ovoga članka ne primjenjuju se ako je šteta prouzročena namjerno ili krajnjom nepažnjom.

Vođenje evidencija i statističkih podataka Ureda

Članak 147.

Ured vodi sljedeće evidencije podataka:

1. evidenciju podataka o transakcijama, sredstvima i osobama iz članaka 56., 57., 61. i 121. ovoga Zakona
2. evidenciju o analitičko obavještajnim obradama iz članka 112. ovoga Zakona
3. evidenciju izdanih naloga obvezniku od strane Ureda za privremeno zaustavljanje obavljanja sumnjive transakcije iz članka 117. ovoga Zakona
4. evidenciju izdanih naloga obvezniku od strane Ureda za stalno praćenje financijskoga poslovanja stranke iz članka 119. ovoga Zakona
5. evidenciju o primljenim pisanim prijedlozima sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma iz članka 123. ovoga Zakona
6. evidenciju o primljenim pisanim prijedlozima nadzornih i drugih službi ministarstva nadležnoga za financije iz članka 124. ovoga Zakona
7. evidenciju obavijesti o slučajevima sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma dostavljenim nadležnim državnim tijelima i inozemnim FOJ-evima sukladno članku 138. ovoga Zakona
8. evidenciju o međunarodnoj razmjeni podataka iz članaka 128., 129., 130., 133. i 134. ovoga Zakona
9. evidenciju o prijedlozima Ureda inozemnom FOJ-u za privremeno zaustavljanje obavljanja sumnjive transakcije u inozemstvu iz članka 131. ovoga Zakona
10. evidenciju o privremenom zaustavljanju obavljanja sumnjivih transakcija od strane Ureda na prijedlog inozemnog FOJ-a iz članka 132. ovoga Zakona
11. evidenciju o utvrđenim nepravilnostima, nezakonitostima i izrečenim mjerama te utvrđenim prekršajima od strane nadležnih nadzornih tijela u skladu s člankom 87. stavkom 2. ovoga Zakona
12. evidenciju o obavještavanju Ureda od strane nadležnih nadzornih tijela o sumnji na pranje novca ili financiranje terorizma iz članka 89. ovoga Zakona
13. evidenciju o obavljenom pregledu dokumentacije iz članka 114. stavka 1. ovoga Zakona i provedenim neizravnim nadzorima iz članka 139. ovoga Zakona od strane Ureda nad obveznicima iz članka 9. ovoga Zakona
14. evidenciju o izdanim smjernicama od strane Ureda obveznicima u skladu s člankom 141. ovoga Zakona i
15. evidencije o statističkim podacima vezanima za kaznene i prekršajne postupke iz članka 148. ovoga Zakona, koje Ured prikuplja od drugih državnih tijela.

Prikupljanje statističkih podataka od drugih državnih tijela

Članak 148.

(1) Ured, u svrhu centraliziranoga vođenja i analize relevantnih statističkih podataka, provedbe nacionalne procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma te procjene djelotvornosti cjelovitoga sustava u sprječavanju i otkrivanju pranja novca i financiranja terorizma, prikuplja relevantne statističke podatke koje vode i dostavljaju Uredu:

1. Ravnateljstvo policije, uključujući i Policijski nacionalni ured za suzbijanje korupcije i organiziranoga kriminaliteta
2. nadzorne službe ministarstva nadležnog za financije - Porezna uprava, Financijski inspektorat, Carinska uprava i druge službe ministarstva nadležnog za financije
3. Hrvatska narodna banka
4. Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga
5. nadležna državna odvjetništva i
6. nadležni sudovi.

(2) Tijela iz stavka 1. točaka 1., 2., 3. i 4. ovoga članka dužna su redovito, a najmanje jednom godišnje, do kraja prvog kvartala tekuće godine za prethodnu godinu, obavijestiti Ured o:

1. datumu podnošenja kaznene ili druge prijave za kazneno djelo pranja novca, povezana predikatna kaznena djela i kazneno djelo financiranja terorizma
2. imenu, prezimenu, danu, mjesecu i godini rođenja prijavljene fizičke osobe, odnosno nazivu i sjedištu prijavljene pravne osobe
3. zakonskom nazivu kaznenoga djela te mjestu, vremenu i načinu počinjenja djela koje ima obilježja kaznenoga djela
4. zakonskom nazivu predikatnoga kaznenog djela te mjestu, vremenu i načinu počinjenja djela koje ima obilježja predikatnoga kaznenog djela i
5. je li kaznena i druga prijava iz točke 1. ovoga stavka inicirana obaviješću Ureda o slučajevima sa sumnjom na pranje novca i/ili financiranje terorizma iz članka 138. ovoga Zakona.

(3) Tijela iz stavka 1. točaka 5. i 6. ovoga članka, u predmetima u kojima se kazneni postupak vodi za kazneno djelo pranja novca, povezana predikatna kaznena djela ili kazneno djelo financiranja terorizma, dužni su dvaput godišnje Uredu dostaviti podatke o:

1. pokretanju istrage
2. potvrđivanju optužnice
3. nepravomoćnim i pravomoćnim presudama
4. ostvarenoj međunarodnoj suradnji, uključujući međunarodnu pravnu pomoć i
5. privremenom oduzimanju predmeta, mjerama osiguranja i oduzimanju imovinske koristi stečene kaznenim djelom.

(4) Hrvatska narodna banka, Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga, Financijski inspektorat i Porezna uprava Uredu dostavljaju podatke o podnesenim optužnim prijedlozima protiv obveznika zbog prekršaja propisanih ovim Zakonom.

(5) Na pisani zahtjev Ureda, Hrvatska narodna banka, Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga, Financijski inspektorat i Porezna uprava, Uredu dostavljaju podatke o veličini i važnosti različitih sektora obveznika koje nadziru na temelju članka 82. ovoga Zakona, uključujući i broj obveznika pravnih i fizičkih osoba koje nadziru, te podatke o gospodarskoj važnosti svakog sektora.

(6) Financijski inspektorat Uredu dostavlja podatke o predmetima u kojima je dovršen prekršajni postupak zbog prekršaja propisanih ovim Zakonom.

(7) Osobni podatci koje je Ured prikupio na temelju ovoga članka smatraju se klasificiranim podacima za koje se utvrđuje odgovarajuća razina tajnosti u skladu s posebnim propisima o tajnosti podataka.

(8) Ured objavljuje objedinjene statističke podatke prikupljenje na temelju ovoga Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata.

(9) Ministar financija pravilnikom propisuje način i rokove dostavljanja relevantnih statističkih podataka Uredu propisanih ovim člankom te način objavljivanja objedinjenih statističkih podataka.

(10) Ured o statističkim podacima prikupljenima u skladu s odredbama ovoga članka obavještava Europsku komisiju.

Povratna informacija obveznicima o tipologijama, uzorcima i trendovima

Članak 149.

(1) Ured o zaprimljenim i operativno analiziranim sumnjivim transakcijama iz članaka 56. i 57. ovoga Zakona, pisanim putem povratno obavještava obveznike iz članka 9. ovoga Zakona koji su prijavili sumnjivu transakciju, osim ako ocijeni da bi to moglo štetiti daljnjemu tijeku i ishodu postupka vezano za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma, i to na način da će:

1. dostaviti obvezniku informaciju o odluci ili rezultatu slučaja sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma ako je slučaj po obavijesti o sumnjivoj transakciji dovršen, a podatak o tome dostupan Uredu u skladu s člankom 148. ovoga Zakona, i

2. najmanje jednom godišnje dostaviti obveznicima ili objaviti rezultate strategijskih analiza iz članka 111. točke 2. ovoga Zakona uključujući statističke podatke o zaprimljenim obavijestima o sumnjivim transakcijama od obveznika i rezultatima analitičko-obavještajnog rada Ureda na temelju zaprimljenih sumnjivih transakcija.

(2) Ured dostavlja obveznicima ili objavljuje na mrežnim stranicama informacije o tipologijama, uzorcima i trendovima pranja novca i financiranja terorizma.

(3) Ured dostavlja obveznicima ili objavljuje na mrežnim stranicama sažete anonimne primjere konkretnih slučajeva sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma koje je Ured dostavio nadležnim državnim tijelima i inozemnim FOJ-evima na daljnje postupanje i procesuiranje.

(4) Ured obvezniku potvrđuje zaprimanje obavijesti o sumnjivoj transakciji iz članaka 56. i 57. ovoga Zakona te obavijesti o gotovinskoj transakciji iz članka 61. ovoga Zakona.

GLAVA VII.

PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 150.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 35.000,00 do 1.000.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba:

1. ako ne obavijesti nadležno nadzorno tijelo iz članka 82. ovoga Zakona o ispunjavanju uvjeta za izuzeće iz članka 10. stavka 1. ovoga Zakona, a ne primjenjuje mjere iz ovoga Zakona (članak 10. stavak 2.)
2. ako ne izradi analizu rizika tako da bude razmjerna veličini obveznika te vrsti, opsegu i složenosti njegova poslovanja ili ju propusti redovito ažurirati, uskladiti sa smjernicama nadležnoga nadzornog tijela ili ju dostaviti nadzornomu tijelu na njegov zahtjev te ako pri izradi analize rizika ne uzme u obzir izvješća o rezultatima Nacionalne procjene rizika i Nadnacionalne procjene rizika (članak 12. stavci 1., 2. i 4.)
3. ako ne provede procjenu rizika prije svih bitnih promjena u poslovnim procesima i poslovnoj praksi koji mogu utjecati na mjere koje se poduzimaju radi sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma te pri uvođenju novoga proizvoda, eksternalizirane aktivnosti, kanala dostave ili novih tehnologija za postojeće i nove proizvode ne poduzme primjerene mjere za upravljanje tim rizikom i smanjenje toga rizika (članak 12. stavak 5.)
4. ako ne uspostavi djelotvoran sustav unutarnjih kontrola ili ako ne donese ili ne uspostavi pisane politike, kontrole i postupke za smanjivanje i učinkovito upravljanje rizikom od pranja novca i financiranja terorizma utvrđenom analizom rizika iz članka 12. stavka 1. ovoga Zakona, uzimajući u obzir smjernice nadležnoga nadzornog tijela, Nacionalnu procjenu rizika i Nadnacionalnu procjenu rizika tako da budu razmjerni veličini obveznika te vrsti, opsegu i složenosti poslova koje obavlja te ako u politike, kontrole i postupke ne uključi modele upravljanja rizikom od pranja novca i financiranja terorizma, mjere dubinske analize, ovlasti, odgovornosti i druge propisane funkcije iz članka 13. ovoga Zakona ili ih propusti redovito pratiti u svrhu pojačanja poduzetih mjera kada je to potrebno (članak 13. stavci 1., 2., 3. i 4.)
5. ako u procjeni rizika povezanih sa strankom nema u vidu neku od propisanih varijabli rizika od pranja novca i financiranja terorizma ili čimbenike rizika koji se odnose na vrstu stranke, državu ili geografsko područje, proizvod, uslugu, transakciju, kanal dostave ili ako primijeni mjere pojednostavljene dubinske analize na stranku koju nije procijenila kao niskorizičnu, ako ne primijeni mjere pojačane dubinske analize u odnosu na stranku za koju procijeni da predstavlja visok rizik za pranje novca i financiranje terorizma te ako postupak procjene rizika ne uskladi ili ne provede u skladu s podzakonskim aktom nadležnoga tijela (članak 14. stavci 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9. i 10.)
6. ako ne primijeni sve propisane mjere dubinske analize ili opseg primjene mjera ne uskladi s procjenom rizika stranke (članak 15. stavci 1. i 3.)
7. ako ne provjeri je li osoba koja tvrdi da djeluje u ime stranke za to i ovlaštena odnosno ako ne utvrdi ili ne provjeri identitet te osobe (članak 15. stavak 2.)
8. ako mjere dubinske analize stranke ne provodi na način propisan politikama, kontrolama i postupcima iz članka 13. ovoga Zakona (članak 15. stavak 4.)
9. ako na zahtjev nadležnoga nadzornog tijela ne dostavi dokumentaciju vezanu uz analizu i procjenu rizika stranke iz koje proizlazi da su poduzete mjere dubinske analize bile

primjerene identificiranim rizicima od pranja novca ili financiranja terorizma (članak 15. stavak 5.)

10. ako ne primijeni mjere dubinske analize stranke u slučajevima propisanim ovim Zakonom (članak 16. stavak 1.)

11. ako pri sklapanju poslova životnoga osiguranja ili drugoga osiguranja povezanoga s ulaganjima ne utvrdi ili ne provjeri identitet korisnika koji je određen kao posebno imenovana fizička ili pravna osoba ili pravno uređenje, ako za korisnika koji je određen specifičnim karakteristikama ili skupinom ne prikupi dovoljno podataka kako bi se uvjerio da će moći utvrditi identitet korisnika u trenutku isplate police te ako ne utvrdi ili ne provjeri identitet stvarnoga vlasnika korisnika osiguranja u trenutku isplate odnosno u trenutku kad imatelj prava iz osiguranja zatraži isplatu svojih potraživanja u cijelosti ili djelomično (članak 16. stavci 3. i 4.)

12. ako o korisniku trusta ili s njim izjednačenoga subjekta stranoga prava ne pribavi informacije koje omogućuju utvrđivanje identiteta korisnika u vrijeme isplate ili u trenutku kad korisnik odluči iskoristiti dodijeljena prava (članak 16. stavak 5.)

13. ako ne primijeni mjere dubinske analize na postojeću stranku na temelju procjene rizika ili na postojeću stranku kod koje se promijene okolnosti relevantne za primjenu ovoga Zakona (članak 16. stavak 6.)

14. ako sa strankom uspostavi poslovni odnos ili obavi transakciju iz članka 16. stavka 1. točaka 2., 3. i 4. ovoga Zakona, a prije toga ne provede mjere dubinske analize stranke iz članka 15. stavka 1. točaka 1., 2. i 3. ovoga Zakona (članak 17. stavak 1.)

15. ako iznimku iz stavka 1. članka 18. ovoga Zakona primijeni na iskupe elektroničkog novca u gotovini ili podizanja gotovine u novčanoj vrijednosti elektroničkoga novca u kunsnoj protuvrijednosti iznosa većega od 100,00 eura (članak 18. stavak 2.)

16. ako uspostavi ili ne prekine već uspostavljeni poslovni odnos sa strankom ili obavi transakciju za stranku za koju nije mogla provesti mjere iz stavka 1. točaka 1., 2. i 3. i stavka 2. članka 15. ovoga Zakona (članak 19. stavak 1.)

17. ako pri obavljanju mjera dubinske analize stranke ne pribavi propisane podatke (članak 20. stavci 1., 2., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11. i 12.)

18. ako ne utvrdi ili ne provjeri identitet stranke, zakonskoga zastupnika, punomoćnika ili stvarnoga vlasnika stranke te ako ne pribavi dokumentaciju propisanu za utvrđivanje i provjeru identiteta ili punomoć u slučaju kad stranka uspostavlja poslovni odnos ili obavlja transakciju preko punomoćnika (članak 21. stavci 1., 2., 3. i 4., članak 22. stavci 1., 2., 3., 4. i 5., članak 23. stavci 1., 2., 3., 4. i 5., članak 24. stavci 1. i 2., članak 25. stavci 1. i 2., članak 26. stavci 1., 2., 3., 4. i 5., članak 27. stavci 1., 2. i 3., članak 30. stavci 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8. i 9. i članak 31. stavci 1. i 2.)

19. ako ne utvrdi ili ne provjeri identitet stranke ili druge fizičke osobe koja pristupi sefu odnosno ako ne pribavi propisane podatke o stranci ili ih ne pribavi na propisani način (članak 27. stavci 1., 2., i 3.)

20. ako ne dokumentira postupke utvrđivanja i provjere identiteta stvarnoga vlasnika stranke (članak 28. stavak 9.)

21. ako u praćenju poslovnih aktivnosti stranke i transakcija koje stranka obavlja kod obveznika ne primjenjuje propisane mjere te ne osigura da opseg odnosno učestalost provođenja mjera budu usklađeni s analizom i procjenom rizika iz članaka 12. i 14. ovoga Zakona i prilagođeni riziku pranja novca ili financiranja terorizma kojemu je obveznik izložen tijekom obavljanja pojedinoga posla ili transakcije, odnosno pri poslovanju s pojedinom strankom (članak 37. stavci 2. i 3.)

22. ako način provođenja mjera pojednostavljene i pojačane dubinske analize stranke ne uskladi s podzakonskim aktom nadležnoga tijela (članak 42. stavak 1.)

23. ako pri odlučivanju hoće li provesti pojednostavljenu dubinsku analizu ne uzme u obzir rezultate Nacionalne procjene rizika (članak 43. stavak 2.)
24. ako u odnosu na stranke niskog rizika ne provodi mjere stalnog praćenja poslovnog odnosa u svrhu otkrivanja složenih i neobičnih transakcija iz članka 53. ovoga Zakona ili sumnjivih transakcija iz članaka 56. i 57. ovoga Zakona (članak 43. stavak 4.)
25. ako provede mjere pojednostavljene dubinske analize stranke kada u vezi sa strankom, transakcijom, imovinom ili sredstvima postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma ili u odnosu na stranku koja obavlja složene i neobične transakcije (članak 43. stavak 5.)
26. ako ne provede mjere pojačane dubinske analize stranke u slučaju u kojemu je ona propisana kao obvezna (članak 44.)
27. ako pri uspostavljanju korespondentnoga odnosa s bankom ili drugom kreditnom institucijom sa sjedištem u trećoj državi ne provede propisane dodatne mjere ili ne dokumentira provedene mjere te ako zaposlenik obveznika koji uspostavlja korespondentni odnos prije uspostavljanja poslovnoga odnosa ne pribavi pisanu suglasnost višega rukovodstva obveznika te u ime kreditne institucije nastavi održavati korespondentni odnos bez da je prethodno poduzeo propisane dodatne mjere (članak 45. stavci 1., 2., 3. i 4. točka 1.)
28. ako uspostavi ili nastavi održavati korespondentni odnos s bankom ili drugom kreditnom institucijom koja ne primjenjuje mjere sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma ili posluje kao fiktivna banka ili koja s fiktivnim bankama uspostavlja korespondentne ili druge poslovne odnose i obavlja transakcije (članak 45. stavak 4. točke 2. i 3. i članak 54. stavci 3. i 4.)
29. ako ne uspostavi odgovarajući sustav upravljanja rizicima koji uključuje postupak utvrđivanja je li stranka, zakonski zastupnik, punomoćnik ili stvarni vlasnik stranke politički izložena osoba ili uži član obitelji ili bliski suradnik politički izložene osobe (članak 46. stavci 1. i 2.)
30. ako ne provede odgovarajuće mjere za utvrđivanje izvora imovine i izvora novčanih sredstava kojima raspolaže politički izložena osoba, ako neprekidno i pojačano ne prati poslovni odnos s politički izloženom osobom ili ako zaposlenik obveznika propusti pribaviti pisanu suglasnost višega rukovodstva obveznika za uspostavu ili nastavak poslovnoga odnosa s politički izloženom osobom (članak 47. stavak 1.)
31. ako ne provede odgovarajuće mjere za utvrđivanje izvora imovine i izvora novčanih sredstava kojima raspolaže član uže obitelji ili bliski suradnik politički izložene osobe, ako neprekidno i pojačano ne prati poslovni odnos s članom obitelji ili bliskim suradnikom politički izložene osobe te ako zaposlenik obveznika ne pribavi pisanu suglasnost višega rukovodstva obveznika za uspostavu ili nastavak poslovnoga odnosa s članom obitelji ili bliskim suradnikom politički izložene osobe (članak 47. stavak 2.)
32. ako ne procijeni daljnji rizik politički izložene osobe koja je prestala djelovati na istaknutoj javnoj funkciji te ako ne poduzima odgovarajuće mjere u odnosu na tu osobu u razdoblju od 12 mjeseci od prestanka djelovanja na istaknutoj javnoj funkciji ili sve dok u konkretnom slučaju ne prestane vrijediti daljnji rizik specifičan za politički izložene osobe (članak 47. stavak 3.)
33. ako ne dokumentira provedbu mjera dubinske analize kod politički izložene osobe (članak 47. stavak 4.)
34. ako, najkasnije u trenutku isplate police osiguranja, ne poduzme razumne mjere s pomoću kojih je moguće utvrditi je li korisnik životnoga osiguranja ili drugoga osiguranja povezanoga s ulaganjima, ili stvarni vlasnik korisnika gdje je to potrebno, politički izložena osoba ili član uže obitelji ili bliski suradnik politički izložene osobe ili ako ne poduzme dodatne propisane mjere u slučaju u kojemu je utvrdila visok rizik od pranja novca ili

financiranja terorizma ili ako ne dokumentira provedbu mjera iz članka 48. ovoga Zakona (članak 48. stavci 1., 2. 3. i 4.)

35. ako u odnosu na stranku iz visokorizične treće države ne poduzme propisane mjere pojačane dubinske analize ili u primjeni mjera ne uzme u obzir delegirani akt Europske komisije (članak 49. stavci 1. i 4.)

36. ako ne poduzme propisane mjere pojačane dubinske analize u odnosu na stranku koja je izdala dionice na donositelja ili koja obavlja transakciju povezanu s dionicama na donositelja odnosno ako suprotno odredbama ovoga Zakona uspostavi poslovni odnos s pravnom osobom koja je izdala dionice na donositelja ili obavi transakciju povezanu s dionicama na donositelja (članak 50.)

37. ako ne primijeni propisane mjere pojačane dubinske analize u odnosu na stranku koja pri utvrđivanju i provjeri identiteta nije bila osobno nazočna kod obveznika (članak 51.)

38. ako ne provede mjere pojačane dubinske analize iz članka 52. stavak 4. ovoga Zakona

39. ako nakon fizičkoga dolaska stranke iz članka 52. stavka 1. obvezniku ne provede mjere dubinske analize u skladu s procjenom rizika provedenom u skladu s odredbama članka 14. ovoga Zakona (članak 52. stavak 5.)

40. ako ne analizira pozadinu i svrhu, uključujući i podatak o izvoru sredstava, složenih i neobično velikih transakcija i neuobičajenih načina obavljanja transakcija koje nemaju očiglednu ekonomsku ili vidljivu pravnu svrhu ili odstupaju od uobičajenoga poslovanja stranke te ako u pisanome obliku ne evidentira rezultate analize ili ne poduzme propisane dodatne mjere (članak 53. stavci 1., 2. i 3.)

41. ako ne obavijesti Ured o složenoj i neobičnoj transakciji u odnosu na koju je utvrdila razloge za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma u skladu sa člancima 56. i 57. ovoga Zakona, a na način propisan člankom 59. ovoga Zakona (članak 53. stavak 4.)

42. ako strankama otvara, izdaje ili za njih vodi anonimne račune, štedne knjižice na šifru ili na donositelja odnosno druge anonimne proizvode, uključujući račune koji glase na lažna imena (članak 54. stavak 1.)

43. ako ne provede mjere dubinske analize stranke prije nego stranka upotrijebi ranije otvoreni anonimni račun, štednu knjižicu na šifru ili na donositelja ili drugi anonimni proizvod, uključujući i račune koji glase na lažna imena za koje nije moguće utvrditi vlasnika (članak 54. stavak 2.)

44. ako Ured ne obavijesti o transakciji, sredstvima ili osobi za koju zna ili sumnja da je povezana s pranjem novca ili financiranjem terorizma, ako se ne suzdrži od provođenja sumnjive transakcije, ako o takvoj transakciji Ured ne obavijesti prije obavljanja, ako u obavijesti ne navede obrazložene razloge za sumnju, rok u kojemu treba obaviti transakciju i druge propisane podatke ili obavijest o sumnjivoj transakciji ne dostavi na način propisan pravilnikom ministra financija (članak 56. stavci 1., 2., 3., 4., 5., 6. i 7. i članak 59.)

45. ako kao osoba koja obavlja profesionalnu djelatnost, u propisanome roku i na propisani način, ne obavijesti Ured o transakciji, sredstvima ili osobi u vezi s kojom utvrdi razloge za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma ili o stranci koja je zatražila savjet u vezi s pranjem novca ili financiranjem terorizma (članak 57. stavci 1., 2. i 3.)

46. ako ne sastavi listu indikatora za prepoznavanje sumnjivih transakcija, sredstava i osoba u vezi s kojima postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma te ju ne dopunjava na propisan način ili pri sastavljanju liste ne uzme u obzir specifičnost svoga poslovanja, vrstu stranaka, geografsko područje, vrstu proizvoda i usluga, kanale dostave i karakteristike sumnjive transakcije iz članka 56. stavka 6. ovoga Zakona, ako se prilikom utvrđivanja razloga za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma ne koristi listom indikatora kao smjernicama u utvrđivanju razloga za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma odnosno ako ju ne sastavi na propisani način ili u propisanome roku (članak 60. stavci 1., 2., 3., 4., 5., 6. i 7.)

47. ako Uredu u propisanom roku ne dostavi podatke o transakciji koja se provodi u gotovini čija je vrijednost 200.000,00 kuna ili veća ili ih ne dostavi na način propisan pravilnikom ministra financija donesenim na temelju članka 61. stavka 3. ovoga Zakona (članak 61. stavci 1., 2. i 3.)
48. ako ovlaštenoj osobi ne osigura radno mjesto koje omogućava brzo, kvalitetno i pravodobno ispunjavanje zadaća te nezavisnost u radu i mogućnost izravne komunikacije s upravom, neograničeni pristup svim potrebnim podacima, organizacijske, kadrovske, materijalne i druge uvjete rada (članak 67. stavak 1. točke 3. i 4.)
49. ako ne osigura ovlaštenoj osobi i zamjeniku ovlaštene osobe primjerene prostorne i tehničke uvjete koji jamče odgovarajući stupanj zaštite povjerljivih podataka i informacija kojima raspolaže ovlaštena osoba i njezin zamjenik (članak 67. stavak 1. točka 6.)
50. ako ne osigura odgovarajući sustav dostave podataka Uredu i drugomu nadležnom tijelu (članak 67. stavak 1. točka 7.)
51. ako jasno ne razgraniči ovlasti i odgovornosti ovlaštene osobe i zamjenika ovlaštene osobe u odnosu na ovlasti i odgovornosti drugih zaposlenika obveznika, učinkovitu komunikaciju i primjeren tijek informacija na svim organizacijskim razinama obveznika (članak 67. stavak 1. točke 9. i 11.)
52. ako posluje kao kreditna ili financijska institucija, a ne osigura u svom informacijskom sustavu programska rješenja koja omogućuju automatiziranu i cjelovitu procjenu rizika stranaka, stalno praćenje poslovnih odnosa te pravovremenu i cjelovitu dostavu obavijesti i podataka Uredu (članak 67. stavak 5.)
53. ako ne imenuje ovlaštenu osobu i zamjenika ovlaštene osobe za otkrivanje i sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma sukladno odredbama članka 68. ovoga Zakona
54. ako ne osigura da posao ovlaštene osobe i njezina zamjenika obavlja osoba koja ispunjava propisane uvjete (članak 70.)
55. ako jednom godišnje ne osigura redovitu unutarnju reviziju sustava sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma (članak 72. stavci 1. i 2.)
56. ako unutar grupe ili između obveznika iz članka 75. stavka 2. ovoga Zakona razmijeni informacije suprotno zabrani koju je izdao Ured (članak 75. stavci 1. i 2.)
57. ako podatke prikupljene u skladu s odredbama ovoga Zakona i na temelju njega donesenih propisa i Uredbe (EU) 2015/847 ne čuva deset godina nakon obavljene transakcije, prestanka poslovnoga odnosa ili pristupa sefu ili je dokumentacija koju čuva nepotpuna (članak 79. stavci 1. i 2.)
58. ako ne vodi neku od propisanih evidencija ili je evidencija koju vodi netočna ili nepotpuna (članak 80.)
59. ako ne uspostavi interni sustav izvještavanja koji omogućuje zaposlenicima obveznika i osobama u sličnome položaju kod obveznika da preko posebnoga, neovisnoga i anonimnoga kanala prijavljuju povrede odredaba ovoga Zakona ili ako interni sustav izvještavanja ne sadržava jasno definirane postupke za zaprimanje i obradu prijava koji su razmjerni prirodi i veličini obveznika (članak 94. stavci 1. i 2.)
60. ako Uredu u propisanom roku ne dostavi zatražene podatke, informacije i dokumentaciju potrebnu za sprječavanje i otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma (članak 113. stavci 1., 2., 3., 4., 5., 6. i 7.)
61. ako ovlaštenom službeniku Ureda ne omogući pregled i izravan uvid na način propisan Zakonom u podatke, informacije i dokumentaciju u sjedištu obveznika i na ostalim mjestima u kojima obveznik ili druga osoba po njegovoj ovlasti obavljaju djelatnosti i poslove ili ovlaštenom službeniku Ureda ne preda ispis dokumenata pohranjenih u računalu i preslike izvornih dokumenata ili ne omogući pribavljanje informacija od zaposlenika obveznika koji

imaju saznanja važna za obavljanje operativne analize sumnjivih transakcija (članak 114. stavci 1., 2. i 3.)

62. ako ne provede nalog Ureda za privremeno zaustavljanje obavljanja sumnjive transakcije (članak 117. stavci 1., 3. i 4.)

63. ako ne provede nalog Ureda za stalno praćenje financijskoga poslovanja stranke (članak 119. stavci 1., 2., 4., 5. i 6.)

64. ako Uredu u propisanom roku ne dostavi zatražene dodatne podatke, informacije i dokumentaciju potrebnu za obavljanje neizravnoga nadzora (članak 139. stavak 2.)

65. ako u propisanom roku ne provjeri, u odnosu na postojeće stranke, je li stranka ili stvarni vlasnik stranke politički izložena osoba (članak 156.).

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 6.000,00 do 75.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka član uprave ili druga odgovorna osoba u pravnoj osobi.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 15.000,00 do 450.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka odvjetnik, javni bilježnik, samostalni revizor, vanjski računovođa, porezni savjetnik, obrtnik i fizička osoba koja obavlja drugu samostalnu djelatnost.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 350.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj obveznik iz članka 9. stavka 2. točke 15. ovoga Zakona koji pri transakciji u vrijednosti od 15.000,00 kuna i većoj ne utvrdi ili ne provjeri identitet stranke ili ne prikupi propisane podatke o stranci (članak 16. stavak 2.).

(5) Novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 4. ovoga članka član uprave ili druga odgovorna osoba u pravnoj osobi.

(6) Za najteže prekršaje iz stavka 1. ovoga članka, ako je prekršajem ostvarena imovinska korist ili je nastala šteta, kada je prekršaj počinjen u povratu ili počinitelj uopće ne primjenjuje propisane mjere, obvezniku se može izreći novčana kazna u visini dvostruko utvrđenoga iznosa ostvarene koristi, ako se ona može utvrditi, ili u iznosu do 7.500.000,00 kuna.

(7) Ako su ispunjeni uvjeti iz stavka 6. ovoga članka, počinitelju prekršaja koji je kreditna ili financijska institucija, može se izreći novčana kazna u iznosu do 38.000.000,00 kuna ili u postotku od 10 % ukupnoga godišnjeg prihoda prema posljednjim dostupnim financijskim izvještajima koje je odobrilo upravljačko tijelo. Ako je obveznik matično društvo ili društvo kćer matičnoga društva od kojega se zahtijeva priprema konsolidiranih financijskih izvještaja u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo poduzetnika, relevantni ukupni godišnji prihod jest ukupan godišnji prihod ili odgovarajuća vrsta prihoda u skladu s relevantnim računovodstvenim direktivama prema posljednjim dostupnim konsolidiranim financijskim izvještajima koje je odobrilo upravljačko tijelo krajnjega matičnog društva.

(8) Ako su ispunjeni uvjeti iz stavka 6. ovoga članka, članu uprave ili drugoj odgovornoj osobi u kreditnoj ili financijskoj instituciji može se izreći novčana kazna u iznosu do 38.000.000,00 kuna.

Članak 151.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 25.000,00 do 800.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba:

1. ako eksternalizira obveze ovlaštene osobe ili njezina zamjenika (članak 11. stavak 3.)
2. ako dubinsku analizu stranke povjeri trećoj osobi koja ne ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom (članak 39. stavci 1., 2. i 3.)
3. ako u svojstvu treće osobe iz članka 39. stavka 1. povjerene joj mjere dubinske analize stranke povjeri nekoj drugoj osobi (članak 39. stavak 4.)
4. ako pružatelju eksternaliziranih usluga povjeri poslove obavještanja Ureda o transakcijama iz članaka 56., 57. i 61. ovoga Zakona (članak 39. stavak 6.)
5. ako ne uspostavi odgovarajuće procedure kako bi osigurao da od vanjskog suradnika i zastupnika iz članka 39. stavka 6. ovoga Zakona dobije sve informacije potrebne za pravovremeno obavještanje Ureda o sumnjivim transakcijama iz članaka 56. i 57. ovoga Zakona, obavještanje Ureda o gotovinskim transakcijama iz članka 61. ovoga Zakona, ili postupanje po nalogima Ureda iz članaka 117. i 119. ovoga Zakona (članak 39. stavak 7.)
6. ako mjere dubinske analize povjeri trećoj osobi u slučaju kada je stranka strana pravna osoba sa sjedištem u visokorizičnoj trećoj državi (članak 40. stavak 1.)
7. ako kao odgovarajuću prihvati dubinsku analizu obavljenju preko treće osobe koja je mjeru utvrđivanja i provjere identiteta stranke provela bez fizičke nazočnosti stranke (članak 40. stavak 2.).
8. ako ne uspostavi odgovarajuće procedure za pravovremeni primitak ili izravan pristup preslikama identifikacijskih isprava i drugih dokumenata na temelju kojih je treća osoba provela dubinsku analizu stranke, uključujući, kada su dostupni, i podatke prikupljene na temelju kvalificiranog certifikata za elektronički potpis ili elektronički pečat, kao i podatke o utvrđivanju i provjeri identiteta stranke i stvarnoga vlasnika stranke (članak 41. stavak 2.)
9. ako sama ne provede dubinsku analizu stranke u slučaju kad posumnja u vjerodostojnost provedene dubinske analize stranke ili isprava i druge dokumentacije odnosno u istinitost podataka koje je treća osoba pribavila o stranci ili uspostavi poslovni odnos sa strankom za koju od treće osobe nije zaprimila podatke o stranci, stvarnom vlasniku te svrsi i predviđenoj prirodi poslovnoga odnosa ili sa strankom za koju joj treća osoba nije dostavila ili učinila izravno dostupnima zatražene preslike identifikacijskih isprava i druge dokumentacije (članak 41. stavci 4. i 5.)
10. ako ne osigura provođenje politika i postupaka grupe koji se odnose na mjere sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma u podružnici i društvu kćeri sa sjedištem u državi članici ili trećoj državi (članak 62. stavci 1. i 2.)
11. ako podružnica, zastupnik, mreža zastupnika ili distributer u drugoj državi članici ne primjenjuje propise države domaćina u pogledu mjera sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma (članak 63.)
12. ako ne osigura da se politike i postupci za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma određeni ovim Zakonom u istom opsegu provode u podružnicama i društvima kćerima sa sjedištem u trećoj državi u mjeri u kojoj to dopušta pravo treće države, uključujući i mjere zaštite podataka (članak 64. stavak 1.)
13. ako ne osigura da podružnica ili društvo kći u trećoj državi, u kojoj su minimalni standardi za provedbu mjera sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma blaži od mjera propisanih ovim Zakonom, usvoji i provede odgovarajuće mjere koje su jednakovrijedne odredbama ovoga Zakona u mjeri u kojoj to dopušta pravo treće države, uključujući i mjere zaštite podataka ili se u provođenju mjera ne pridržava regulatornih tehničkih standarda izdanih od strane Europske komisije (članak 64. stavci 2. i 6.)
14. ako ne osigura usvajanje i provođenje odgovarajućih dodatnih mjera za učinkovito upravljanje rizicima od pranja novca i financiranja terorizma u podružnici ili društvu kćeri u trećoj državi čiji zakoni ne dopuštaju primjenu mjera koje su jednakovrijedne odredbama ovoga Zakona, ako o tome propusti obavijestiti nadležno nadzorno tijelo ili se u provođenju

mjera ne pridržava regulatornih tehničkih standarda izdanih od Europske komisije (članak 64. stavci 3. i 6.)

15. ako u podružnici ili društvu kćeri u trećoj državi ne provede dodatne mjere u skladu s nalogom nadležnoga nadzornog tijela (članak 64. stavak 5.)

16. ako kao obveznik koji podliježe njihovu nadzoru, Hrvatskoj narodnoj banci odnosno Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga ne dostavi plan rada za tekuću godinu i izvještaj o radu za prethodnu godinu u području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma ili ih ne dostavi u Zakonom propisanom roku (članak 67. stavak 2.)

17. ako osoba koja u banci obavlja poslove ovlaštene osobe ne radi na rukovodećemu radnome mjestu (članak 67. stavak 3.)

18. ako je obveznik kreditna institucija, a ne odredi člana uprave koji je odgovoran za provedbu ovoga Zakona i na temelju njega donesenih propisa (članak 67. stavak 4.)

19. ako u propisanom roku ne obavijesti Ured o imenovanju ovlaštene osobe i zamjenika ili u obavijesti ne navede propisane podatke (članak 68. stavci 2. i 3.)

20. ako ne osigura, razmjerno vrsti i veličini obveznika te riziku od pranja novca i financiranja terorizma kojemu je obveznik izložen, da svi zaposlenici obveznika koji obavljaju zadaće u području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma budu upoznati s odredbama ovoga Zakona i na temelju njega donesenih propisa te zakona kojim se uređuje zaštita osobnih podataka (članak 71. stavak 1.)

21. ako ne donese i ne provede program godišnjega stručnog osposobljavanja i izobrazbe u području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma za sljedeću kalendarsku godinu u propisanome roku (članak 71. stavak 3.)

22. ako podatke i dokumentaciju o ovlaštenoj osobi, zamjeniku ovlaštene osobe, procjeni rizika stranke, stručnome osposobljavanju i izobrazbi zaposlenika i provođenju unutarnje revizije ne čuva pet godina (članak 79. stavak 3.).

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka član uprave ili druga odgovorna osoba u pravnoj osobi.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 350.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka odvjetnik, javni bilježnik, samostalni revizor, vanjski računovođa, porezni savjetnik, obrtnik i fizička osoba koja obavlja drugu samostalnu djelatnost.

Članak 152.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 50.000,00 do 1.000.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj platitelj pružatelj platnih usluga:

1. ako ne osigura informacije o platitelju i primatelju koje moraju biti priložene prijenosu novčanih sredstava, ako prije prijenosa ne provjeri na propisani način točnost pribavljenih informacija i identitet platitelja ili ne čuva pribavljene informacije i dokaz o identitetu do isteka Zakonom propisanoga roka (članak 4. stavci 1., 2., 3., 4. i 5. i članak 16. stavci 1., 2. i 3. Uredbe (EU) 2015/847)

2. ako ne priloži prijenosima novčanih sredstava, kada svi pružatelji platnih usluga koji su uključeni u lanac plaćanja imaju poslovni nastan u Uniji, broj platiteljeva i primateljeva računa za plaćanje ili, ako se primjenjuje članak 4. stavak 3. Uredbe (EU) 2015/847, jedinstvenu identifikacijsku oznaku transakcije (članak 5. stavak 1. Uredbe (EU) 2015/847)

3. ako pri prijenosu novčanih sredstava unutar Unije ne dostavi primateljevu pružatelju platnih usluga propisane informacije o platitelju i primatelju na njegov zahtjev ili ih ne dostavi u propisanom roku (članak 5. stavak 2. Uredbe (EU) 2015/847)
4. ako pri prijenosu novčanih sredstava unutar Unije ne provjeri točnost informacija o platitelju i identitet platitelja koji je novčana sredstva isplatio u gotovini ili anonimnom elektroničkom novcu ili u odnosu na kojega ima opravdanu osnovu za sumnju u pranje novca ili financiranje terorizma, neovisno o tome što vrijednost prijenosa ne prelazi 1.000,00 eura (članak 5. stavak 3. Uredbe (EU) 2015/847)
5. ako pri prijenosu novčanih sredstva izvan Unije, ne prikupi informacije o platitelju, primatelju i brojevima računa ili jedinstvenoj identifikacijskoj oznaci, neovisno o tome što vrijednost prijenosa ne prelazi 1.000,00 eura (članak 6. stavak 2. podstavak 1. Uredbe (EU) 2015/847).
6. ako pri prijenosu novčanih sredstva izvan Unije, ako su primljena u gotovini ili anonimnom elektroničkom novcu ili u odnosu na koje ima opravdanu osnovu za sumnju u pranje novca ili financiranje terorizma, ne provjeri točnost informacija o platitelju, primatelju i brojevima računa ili jedinstvenoj identifikacijskoj oznaci, neovisno o tome što vrijednost prijenosa ne prelazi 1.000,00 eura (članak 6. stavak 2. podstavak 2. Uredbe (EU) 2015/847).

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 50.000,00 do 1.000.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj primatelj pružatelj platnih usluga:

1. ako prijenosima novčanih sredstava ne osigura da budu priloženi, kada svi pružatelji platnih usluga koji su uključeni u lanac plaćanja imaju poslovni nastan u Uniji, broj platiteljeva i primateljeva računa za plaćanje ili, ako se primjenjuje članak 4. stavak 3. Uredbe (EU) 2015/847, jedinstvenu identifikacijsku oznaku transakcije (članak 5. stavak 1. Uredbe (EU) 2015/847)
2. ako ne uvede djelotvorne postupke za otkrivanje jesu li u razmjeni poruka ili u sustavu plaćanja i namire popunjena polja koja se odnose na informacije o platitelju ili primatelju, kako bi u vrijeme odvijanja transakcije ili naknadno mogao provjeriti nedostaju li propisane informacije ili ne čuva pribavljene informacije i dokaz o identitetu do isteka Zakonom propisanoga roka (članak 7. stavak 1. i članak 16. Uredbe (EU) 2015/847)
3. ako prije knjiženja na primateljevu računu ili prije nego što novčana sredstva budu dostupna primatelju ne provjeri na propisani način točnost informacija o primatelju u slučaju prijenosa u iznosu većem od 1.000,00 eura u jednoj transakciji ili u povezanim transakcijama (članak 7. stavak 3. Uredbe (EU) 2015/847)
4. ako ne provjeri točnost informacija o primatelju u korist kojega je isplatu novčanih sredstava obavio u gotovini ili anonimnom elektroničkom novcu ili u odnosu na kojega ima opravdanu osnovu za sumnju u pranje novca ili financiranje terorizma, neovisno o tome što vrijednost prijenosa ne prelazi 1.000,00 eura (članak 7. stavak 4. Uredbe (EU) 2015/847)
5. ako ne uvede postupke za utvrđivanje treba li obaviti, odbiti ili suspendirati prijenos novčanih sredstava kojemu nedostaju potrebne i potpune informacije o platitelju i primatelju i poduzimanje odgovarajućih daljnjih mjera te ako, u slučaju u kojemu informacije nisu priložene ili su nepotpune ili slova i znakovi u poruci ne odgovaraju pravilima sustava razmjene poruka ili sustava plaćanja i namire, ne donese ni odluku o odbijanju prijenosa, ni odluku o traženju informacija prije ili nakon što odobri račun primatelja ili mu novčana sredstva stavi na raspolaganje (članak 8. stavak 1. Uredbe (EU) 2015/847)
6. ako ne odluči o radnjama koje će poduzeti prema pružatelju platnih usluga koji nastavi s nedostavljanjem potrebnih informacija o platitelju ili primatelju, ako o ponovljenim propustima i poduzetim radnjama ne obavijesti nadležna nadzorna tijela te ako ne razmotri, imajući u vidu informacije o platitelju ili primatelju koje nedostaju ili su nepotpune, jesu li

prijenos ili bilo koja s njim povezana transakcija sumnjivi i treba li ih prijaviti Uredu (članak 8. stavak 2. i članak 9. Uredbe (EU) 2015/847).

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 50.000,00 do 1.000.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj posrednički pružatelj platnih usluga:

1. ako ne priloži prijenosima novčanih sredstava ili ne osigura da budu priloženi, kada svi pružatelji platnih usluga koji su uključeni u lanac plaćanja imaju poslovni nastan u Uniji, broj platiteljeva i primateljeva računa za plaćanje ili, ako se primjenjuje članak 4. stavak 3. Uredbe (EU) 2015/847, jedinstvenu identifikacijsku oznaku transakcije (članak 5. stavak 1. Uredbe (EU) 2015/847)

2. ako ne osigura da se sve primljene informacije o platitelju i primatelju čuvaju uz prijenos sredstava (članak 10. Uredbe (EU) 2015/847)

3. ako ne uvede djelotvorne postupke za otkrivanje jesu li u razmjeni poruka ili u sustavu plaćanja i namire popunjena polja koja se odnose na informacije o platitelju ili primatelju kako bi u vrijeme odvijanja transakcije ili naknadno mogao provjeriti nedostaju li propisane informacije (članak 11. Uredbe (EU) 2015/847)

4. ako ne uspostavi djelotvorne postupke koji se temelje na procjeni rizika za utvrđivanje treba li izvršiti, odbiti ili suspendirati prijenos novčanih sredstava kojem nedostaju potrebne informacije o platitelju i primatelju te za poduzimanje odgovarajućih daljnjih mjera (članak 12. stavak 1. Uredbe (EU) 2015/847)

5. ako u slučaju u kojemu otkrije da informacije nedostaju ili nisu popunjene slovima ili znakovima dopuštenima u skladu s konvencijama sustava razmjene poruka ili sustava plaćanja i namire ne donese ni odluku o odbijanju prijenosa, ni odluku o traženju informacija o platitelju i primatelju, prije ili poslije prijenosa novčanih sredstava (članak 12. stavak 1. Uredbe (EU) 2015/847)

6. ako ne poduzme korake, poput slanja upozorenja i postavljanja rokova, prema pružatelju koji opetovano ne pruža zahtijevane informacije o platitelju ili primatelju, ako o tom nepružanju i poduzetim koracima ne obavijesti nadležna nadzorna tijela te ako informacije o platitelju ili primatelju koje nedostaju ili su nepotpune ne uzme u obzir kao čimbenik u prosuđivanju jesu li prijenos novčanih sredstava ili bilo koja s njim povezana transakcija sumnjivi i treba li ih prijaviti Uredu (članak 12. stavak 2. i članak 13. Uredbe (EU) 2015/847).

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 350.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka član uprave ili druga odgovorna osoba u pravnoj osobi.

(5) Za najteže prekršaje iz stavka 1. ovoga članka, ako je prekršajem ostvarena imovinska korist ili je nastala šteta, kada je prekršaj počinjen u povratu ili počinitelj uopće ne primjenjuje propisane mjere, pružatelju platnih usluga može se izreći novčana kazna u visini dvostruko utvrđenoga iznosa ostvarene koristi, ako se ona može utvrditi, ili u iznosu do 7.500.000,00 kuna.

(6) Ako su ispunjeni uvjeti iz stavka 5. ovoga članka, počinitelju prekršaja koji je kreditna ili financijska institucija može se izreći novčana kazna u iznosu do 38.000.000,00 kuna ili u postotku od 10% ukupnoga godišnjeg prihoda prema posljednjim dostupnim financijskim izvještajima koje je odobrilo upravljačko tijelo. Ako je obveznik matično društvo ili društvo kći matičnoga društva od kojega se zahtijeva priprema konsolidiranih financijskih izvještaja u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo poduzetnika, relevantan ukupan godišnji prihod jest ukupan godišnji prihod ili odgovarajuća vrsta prihoda u skladu s relevantnim

računovodstvenim direktivama prema posljednjim dostupnim konsolidiranim financijskim izvještajima koje je odobrilo upravljačko tijelo krajnjega matičnog društva.

(7) Ako su ispunjeni uvjeti iz stavka 5. ovoga članka, članu uprave ili drugoj odgovornoj osobi u kreditnoj ili financijskoj instituciji može se izreći novčana kazna u iznosu do 38.000.000,00 kuna.

Članak 153.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 35.000,00 do 350.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako primi naplatu ili obavi plaćanje u gotovini u vrijednosti od 75.000,00 kuna i većoj odnosno ako primi naplatu ili obavi plaćanje u više međusobno povezanih gotovinskih transakcija u vrijednosti od 75.000,00 kuna i većoj (članak 55. stavci 1. i 2.).

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 35.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka član uprave ili druga odgovorna osoba u pravnoj osobi.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 15.000,00 do 200.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka obrtnik i fizička osoba koja obavlja registriranu djelatnost.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 350.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba iz članka 32. stavka 1. ovoga Zakona ako ne raspolaže odgovarajućim, točnim i ažuriranim podacima propisanim člankom 33. stavkom 1. ovoga Zakona o svome stvarnom vlasniku ili stvarnim vlasnicima (članak 33. stavak 1.).

(5) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 75.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 4. ovoga članka član uprave ili druga odgovorna osoba u pravnoj osobi iz članka 32. stavka 1. ovoga Zakona.

(6) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 350.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba iz članka 32. stavka 1. ovoga Zakona ako odgovarajuće, točne i ažurirane podatke propisane člankom 33. stavkom 1. ovoga Zakona ne upiše u Registar stvarnih vlasnika na način i u rokovima propisanim pravilnikom koji donese ministar financija (članak 33. stavak 1. i članak 32. stavak 8.).

(7) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 75.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 6. ovoga članka član uprave ili druga odgovorna osoba u pravnoj osobi iz članka 32. stavka 1. ovoga Zakona.

(8) Za najteže prekršaje iz stavka 4. i 6. ovoga članka, ako je prekršajem ostvarena imovinska korist ili je nastala šteta ili je prekršaj počinjen u povratu, pravnoj osobi može se izreći novčana kazna u visini dvostruko utvrđenoga iznosa ostvarene koristi, ako se ona može utvrditi, ili u iznosu do 750.000,00 kuna.

(9) Ako su ispunjeni uvjeti iz stavka 8. ovoga članka, članu uprave ili drugoj odgovornoj osobi u pravnoj osobi iz članka 32. stavka 1. ovoga Zakona može se izreći novčana kazna u iznosu do 100.000,00 kuna.

(10) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 75.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj upravitelj trusta ili s trustom izjednačenoga subjekta stranoga prava iz članka 32. stavka 1. točke b) ovoga Zakona koji ne raspolaže odgovarajućim, točnim i ažuriranim podacima iz članka 33. stavka 1. točke a) ovoga članka za osobe iz članka 31. stavka 1. ovoga Zakona (članak 33. stavak 3. i članak 32. stavak 8.).

(11) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 75.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj upravitelj trusta ili s trustom izjednačenoga subjekta stranoga prava iz članka 32. stavka 1. točke b) ovoga Zakona koji odgovarajuće, točne i ažurirane podatke propisane člankom 33. stavkom 1. točkom a) ne upiše u Registar stvarnih vlasnika na način i u rokovima propisanim pravilnikom koji donese ministar financija (članak 33. stavak 3. i članak 32. stavak 8.).

(12) Za najteže prekršaje iz stavka 10. i 11. ovoga članka, ako je prekršajem ostvarena imovinska korist ili je nastala šteta ili je prekršaj počinjen u povratu, upravitelju trusta i s trustom izjednačenoga subjekta stranoga prava iz članka 32. stavka 2. ovoga Zakona može se izreći novčana kazna u iznosu do 100.000,00 kuna.

(13) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 350.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba iz članka 32. stavka 1. ovoga Zakona ako na zahtjev Porezne uprave pisanim putem ne dostavi Poreznoj upravi dokumentaciju na temelju koje je moguće utvrditi vlasničku i kontrolnu strukturu stranke i prikupiti podatke o stvarnome vlasniku stranke.

(14) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 75.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 13. ovoga članka član uprave ili druga odgovorna osoba u pravnoj osobi iz članka 32. stavka 1. ovoga Zakona.

(15) Za najteže prekršaje iz stavka 13. ovoga članka, ako je prekršajem ostvarena imovinska korist ili je nastala šteta ili je prekršaj počinjen u povratu, pravnoj osobi može se izreći novčana kazna u visini dvostruko utvrđenoga iznosa ostvarene koristi, ako se ona može utvrditi, ili u iznosu do 750.000,00 kuna.

(16) Ako su ispunjeni uvjeti iz stavka 15. ovoga članka, članu uprave ili drugoj odgovornoj osobi u pravnoj osobi iz članka 32. stavka 1. ovoga Zakona može se izreći novčana kazna u iznosu do 100.000,00 kuna.

(17) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 75.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj upravitelj trusta ili s trustom izjednačenoga subjekta stranoga prava iz članka 32. stavka 2. ovoga Zakona ako na zahtjev Porezne uprave pisanim putem ne dostavi Poreznoj upravi dokumentaciju na temelju koje je moguće utvrditi vlasničku i kontrolnu strukturu stranke i prikupiti podatke o stvarnome vlasniku stranke.

(18) Za najteže prekršaje iz stavka 17. ovoga članka, ako je prekršajem ostvarena imovinska korist ili je nastala šteta ili je prekršaj počinjen u povratu, upravitelju trusta i s trustom izjednačenoga subjekta stranoga prava iz članka 32. stavka 2. ovoga Zakona može se izreći novčana kazna u iznosu do 100.000,00 kuna.

(19) Novčanom kaznom u iznosu od 35.000,00 do 350.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj obveznik iz članka 9. ovoga Zakona ako pristupa podacima iz Registra stvarnih vlasnika suprotno namjeni propisanoj člankom 34. stavkom 3. ovoga Zakona.

(20) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 35.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 19. ovoga članka član uprave ili druga odgovorna osoba u pravnoj osobi.

(21) Novčanom kaznom u iznosu od 35.000,00 do 350.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba iz članka 65. stavak 2. ovoga Zakona ako ne prijavi Uredu sumnjive transakcije iz članka 56. ovoga Zakona ili na zahtjev Ureda ne dostavi podatke na temelju članka 113. ovoga Zakona (članak 65. stavak 3.)

(22) Novčanom kaznom u iznosu od 35.000,00 do 350.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pružatelj platnih usluga koji ima poslovni nastan u Republici Hrvatskoj, a koji u cijelosti i bez odlaganja, između ostalog putem središnje kontaktne točke u skladu s člankom 45. stavkom 9. Direktive (EU) 2015/849, ako je takva kontaktna točka utvrđena, te u skladu s postupovnim zahtjevima utvrđenima ovim Zakonom, ne odgovori na zahtjev za podacima isključivo tijela nadležnih za sprječavanje i suzbijanje pranja novca ili financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj u pogledu informacija koje se zahtijevaju na temelju Uredbe (EU) 2015/847 (članak 14. Uredbe (EU) 2015/847).

(23) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 35.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 22. ovoga članka član uprave ili druga odgovorna osoba u pravnoj osobi.

VIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 154.

(1) Vlada Republike Hrvatske će u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona uskladiti Uredbu o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u državnoj službi (Narodne novine, broj: 37/01, 38/01 – ispravak, 71/01, 89/01, 112/01, 7/02 – ispravak, 17/03, 197/03, 21/04, 25/04 – ispravak, 66/05, 131/05, 11/07, 47/07, 109/07, 58/08, 32/09, 140/09, 21/10, 38/10, 77/10, 113/10, 22/11, 142/11, 31/12, 49/12, 60/12, 78/12, 82/12, 100/12, 124/12, 140/12, 16/13, 25/13, 52/13, 96/13, 126/13, 2/14, 94/14, 140/14, 151/14, 76/15 i 100/15) s odredbama ovoga Zakona.

(2) Ministar financija će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti pravilnik iz članka 20. stavka 4., članka 32. stavka 8., članka 59. stavak 3., članka 60. stavka 7., članka 61. stavak 3., članka 105. stavka 3., članka 113. stavka 7., članka 121. stavka 4. i članka 148. stavka 9. ovoga Zakona.

(3) Ministar financija, guverner Hrvatske narodne banke i Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga donijet će podzakonske akte predviđene ovim Zakonom (članak 14. stavak 11., članak 42. stavak 1., članak 98.) u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(4) Ministar financija će u roku od 30 dana od usklađivanja Uredbe iz stavka 1. ovoga članka s odredbama ovoga Zakona uskladiti Pravilnik o unutarnjem redu Ministarstva financija i sistematizaciju radnih mjesta u Ministarstvu financija s odredbama ovoga Zakona.

(5) Nadzorna tijela iz članka 81. ovoga Zakona uskladit će provođenje nadzora s pristupom na temelju procjene rizika iz članka 84. stavak 1. ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(6) Postupci nadzora započeti prije stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se prema Zakonu o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (Narodne novine, broj 87/08, 25/12).

(7) Postupci za prekršaje započeti prije stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se prema Zakonu o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (Narodne novine, broj 87/08, 25/12).

Objava regulatornih tehničkih standarda

Članak 155.

Financijski inspektorat, Hrvatska narodna banka i Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga objavit će na svojim mrežnim stranicama podatak o stupanju na snagu regulatornih tehničkih standarda iz članka 64. stavka 6. i članka 65. stavka 4. ovoga Zakona.

Dubinska analiza politički izloženih osoba u odnosu na postojeće stranke

Članak 156.

Obveznici iz članka 9. ovoga Zakona dužni su u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona u odnosu na postojeće stranke utvrditi je li stranka ili stvarni vlasnik stranke politički izložena osoba.

Učinci stupanja Zakona na snagu

Članak 157.

(1) Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaju važiti:

- Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (Narodne novine, broj 87/08 i 25/12)
- Pravilnik o uvjetima pod kojima obveznici Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma mogu mjere dubinske analize stranke prepustiti trećim osobama (Narodne novine, broj 76/09).

(2) Do dana stupanja na snagu novih podzakonskih akata donesenih na temelju ovoga Zakona ostaju na snazi i primjenjuju se sljedeći pravilnici i smjernice nadzornih tijela i to u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona:

- Pravilnik o obavještanju Ureda za sprječavanje pranja novca o gotovinskoj transakciji u vrijednosti od 200.000,00 kuna i većoj te o uvjetima pod kojima obveznici za određene stranke nisu dužni obavještavati Ured o gotovinskoj transakciji (Narodne novine, broj 01/09)

- Pravilnik o obavještanju Ureda za sprječavanje pranja novca o sumnjivim transakcijama i osobama (Narodne novine, broj 01/09)
- Pravilnik o načinu i rokovima obavještanja Ureda za sprječavanje pranja novca o sumnjivim transakcijama i osobama te vođenju evidencija od strane odvjetnika, odvjetničkih društava, javnih bilježnika, revizorskih društava i samostalnih revizora te pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju računovodstvene poslove i poslove poreznoga savjetovanja (Narodne novine, broj 01/09 i 153/13)
- Pravilnik o kontroli unošenja i iznošenja gotovine u domaćoj ili stranoj valuti preko državne granice (Narodne novine, broj 01/09 i 153/13)
- Pravilnik o načinu i rokovima dostavljanja podataka Uredu za sprječavanje pranja novca o kaznenom djelu pranja novca i financiranja terorizma (Narodne novine, broj 76/09)
- Pravilnik o načinu i rokovima dostavljanja podataka Uredu za sprječavanje pranja novca o prekršajnim postupcima (Narodne novine, broj 76/09)
- Pravilnik o određivanju uvjeta pod kojima obveznici svrstavaju stranke u stranke koje predstavljaju neznatan rizik za pranje novca ili financiranja terorizma (Narodne novine, broj 76/09)
- Smjernice nadzornih tijela izdane sukladno članku 88. Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (Narodne novine, broj 87/08 i 25/12).

Procjena učinaka

Članak 158.

Ministarstvo financija će u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona provesti naknadnu procjenu učinaka ovoga Zakona.

Stupanje na snagu

Članak 159.

Ovaj Zakon objavit će se u Narodnim novinama, a stupa na snagu 1. siječnja 2018. godine.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI

Zakon o sprječavanju pranja novca (Narodne novine, br. 69/97), koji je stupio na snagu 1. studenog 1997., postavio je temelje za uspostavu preventivnog sustava u području sprječavanja pranja novca u Republici Hrvatskoj. Donošenjem Zakona o sprječavanju pranja novca (1997.) i ustrojavanjem Ureda kao financijsko obavještajne jedinice, Republika Hrvatska je uspostavila preventivni sustav kojim se sprječava zloupotreba korištenja financijskog sustava za pranje novca i financiranje terorizma.

Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (Narodne novine 87/08, 25/12, u daljnjem tekstu: važeći Zakon) koji je stupio na snagu 1. siječnja 2009. i donesen je u cilju usklađivanja s pravnom stečevinom Europske unije ima preventivni karakter i njime se propisuju mjere, radnje i postupci obveznika iz financijskoga i nefinancijskoga sektora, zadaće Ureda kao financijsko obavještajne jedinice te postupanja drugih nadležnih državnih tijela iz sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, a u svrhu zaštite financijskoga sustava od korištenja za pranje novca i financiranja terorizma.

Predlagatelj je pristupio izradi Konačnog prijedloga zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (u daljnjem tekstu: Konačni prijedlog zakona) želeći na odgovarajući način uskladiti preventivno zakonodavstvo Republike Hrvatske s pravnim propisima EU odnosno s Direktivom 2015/849 koja dijelom mijenja i dopunjuje postojeći sustav sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma. Nadalje, pri izradi Konačnog prijedloga zakona uzeta je u obzir i relevantna dobra praksa proizašla iz primjene važećeg Zakona.

Sustav sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj nije u nadležnosti samo jedne institucije nego je to sustav u kojem su zakonski definirane uloge svakog dionika i njihova međusobna interakcija i suradnja, a čine ga: tijela prevencije: obveznici (banke i drugi), Ured za sprječavanje pranja novca kao financijsko-obavještajna jedinica Republike Hrvatske, nadzorna tijela: nadzorne službe ministarstva nadležnoga za financije (Porezna uprava, Carinska uprava i Financijski inspektorat), Hrvatska narodna banka, Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga te tijela kaznenog progona (Policija i Državno odvjetništvo).

Ključni elementi preventivnog sustava za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma je provođenje od banaka i drugih obveznika sljedećih mjera: dubinska analiza klijenta primjenom standarda "upoznaj svoga klijenta" (utvrđivanje i provjeravanje identiteta stranke te utvrđivanje i provjeravanje identiteta stvarnog vlasnika stranke, i dr.), prijava sumnjivih transakcija Uredu od strane obveznika prije obavljanja sumnjive transakcije bez obzira na iznos, ako postoje razlozi za sumnju da se radi o pranju novca i financiranju terorizma te specifična mjera i ovlast Ureda za izdavanjem naloga bankama i drugim obveznicima za privremenim zaustavljanjem obavljanja sumnjive transakcije na rok od 72 sata.

Republika Hrvatska je prihvatila administrativni tip (model) osnivanja svoje financijsko-obavještajne jedinice (Ureda) u sastavu ministarstva nadležnoga za financije. Financijsko-obavještajne jedinice (tj. uredi za sprječavanje pranja novca) administrativnog tipa uvijek su dio strukture nekoga ministarstva koje ne pripada policijskom ili pravosudnom tijelu. Naime,

po statistici Egmont grupe financijsko-obavještajnih jedinica (u daljnjem tekstu: Egmont¹ grupa) od 152 države u svijetu, članice Egmont grupe, u 108 država svijeta su financijsko - obavještajne jedinice administrativnog tipa (dakle 71% od ukupnog broja financijsko-obavještajnih jedinica) i ustrojene su izvan policijskih i pravosudnih struktura. Najčešća lokacija financijsko-obavještajnih jedinica administrativnog tipa, kao što je i hrvatski Ured, je u sastavu ministarstva nadležnoga za financije, središnjih nacionalnih banaka ili su financijsko-obavještajne jedinice ustrojene kao posebne agencije, nezavisne od bilo kojega ministarstva.

Sukladno važećem Zakonu i međunarodnim standardima hrvatski Ured je financijsko-obavještajna jedinica, koja služi kao nacionalni centar za zaprimanje i analizu obavijesti o sumnjivim transakcijama i procjenu ostalih informacija relevantnih za sprječavanje i otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma, odnosno Ured primarno ima zadaću:

- operativno analizirati sumnjive transakcije zaprimljene od banaka i drugih obveznika, kao i druge informacije zaprimljene od inozemnih financijsko obavještajnih jedinica usmjerenih na individualne slučajeve u cilju utvrđivanja postoje li u vezi s transakcijom, određenom osobom ili sredstvima razlozi za sumnju na pranje novca i financiranje terorizma
- dostavljati nadležnim državnim tijelima i inozemnim financijsko obavještajnim jedinicama na daljnje postupanje obavijesti o individualnim slučajevima sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma
- provoditi strategijske analize zaprimljenih i prikupljenih podataka od obveznika, te podataka dostavljenih Uredu od nadležnih tijela i inozemnih financijsko obavještajnih jedinica, a koje uključuju utvrđivanje tipologija, uzoraka i trendova pranja novca i financiranja terorizma.

U okviru analitičko-obavještajnoga rada Ured kao financijsko-obavještajna jedinica u svom postupanju pribavlja bankovne, osobne i obavještajne podatke iz zemlje i inozemstva. Ti podaci se u skladu sa zakonom koji uređuje tajnost podataka označavaju kao klasificirani podaci za koje je utvrđen odgovarajući stupanj tajnosti. S obzirom na karakter tajnosti tih podataka, postupci koje provodi Ured temeljem Zakona tajni su. (čl. 75. važećeg Zakona). Slijedom navedenog, Ured nije ovlašten iznositi u javnost informacije, podatke i dokumentaciju u vezi s konkretnim slučajevima na kojima radi ili koje dostavlja na daljnje postupanje drugim nadležnim tijelima u Republici Hrvatskoj ili inozemnim financijsko-obavještajnim jedinicama.

Naglašavamo da su slučajevi koje je Ured proslijedio na daljnje postupanje nadležnim državnim tijelima i inozemnim financijsko-obavještajnim jedinicama sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma predmet daljnjih postupaka nadležnih državnih tijela (provođenje izvida, kriminalističkih obrada i financijskih istraga) u cilju pokretanja kaznenog postupka za kazneno djelo pranja novca ili za kazneno djelo financiranje terorizma. Tek se donošenjem pravomoćne sudske presude za kazneno djelo pranja novca potvrđuje nezakonitost sredstava i ista trajno oduzimaju.

¹ Egmont grupa financijsko-obavještajnih jedinica je svjetsko udruženje 152 financijsko-obavještajne jedinice.

Primjena važećeg Zakona od strane banaka i drugih obveznika, te aktivnosti Ureda i drugih nadležnih državnih tijela iz sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma rezultirala je značajnim napretkom u prevenciji pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj.

Ključni pokazatelji o radu Ureda kao financijsko obavještajne jedinice za razdoblje od 1. siječnja 2009. do 31. prosinca 2016. pokazuju trend stalnog porasta broja zaprimljenih sumnjivih transakcija u Uredu od strane banaka i drugih obveznika i broja slučajeva otvorenih od strane Ureda (ukupno: 3134) te broja slučajeva dostavljenih od strane Ureda sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma nadležnim državnim tijelima na daljnje postupanje i procesuiranje. U okviru dostavljenih slučajeva sa sumnjom na pranje novca i financiranja terorizma Ured je nadležnim tijelima dostavio ukupno 2212 analitičkih izvješća u kojima je Ured operativno analizirao ukupno 44.330 transakcija povezanih s 6.806 fizičkih osoba i 3.171 pravnih osoba kao sudionika u transakcijama. Također, u navedenom razdoblju Ured je bankama izdao 230 naloga za privremenim zaustavljanjem obavljanja izvršenja sumnjive transakcije na 72 sata u ukupnoj vrijednosti sumnjivih transakcija od preko 239 milijuna kuna.

Sve relevantne međunarodne organizacije i institucije (Vijeće Europe, Ujedinjeni narodi, Europska unija, Međunarodni monetarni fond, Svjetska banka) ocijenile su hrvatski model i preventivni sustav kao suvremen i većim dijelom usklađen s međunarodnim standardima. Učinkovitost sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj kao i usklađenost istoga sa međunarodnim standardima kontinuirano i periodički procjenjuju licencirani međunarodni eksperti Vijeća Europe, Odbora za procjenu mjera protiv pranja novca i financiranja terorizma (MONEYVAL).²

MONEYVAL je u Republici Hrvatskoj od 1999. do 2012. godine proveo četiri procjene/evaluacije učinkovitosti i usklađenosti sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma i to 1999., 2002., 2006. i 2012. godine. Procjena učinkovitosti provedena je na temelju tada važećih Preporuka FATF³ za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma i EU standarda. Izvješća o ocjeni Republike Hrvatske usvojena su na plenarnim sjednicama MONEYVAL-a u Strasbourgu.

Četvrti krug evaluacije Republike Hrvatske od strane Odbora Vijeća Europe MONEYVAL (Izvješće, rujan 2013.)

- zaposlenici Ureda su profesionalni, dobro obučeni, motivirani i redovito educirani
- visoki broj dostavljenih slučajeva sa sumnjom na pranje novca od strane Ureda nadležnim tijelima na daljnje postupanje u usporedbi sa brojem otvorenih analitičkih predmeta Ureda, ukazuje na visoku kvalitetu analitičko-obavještajnog rada Ureda
- predstavnici Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i Ministarstva unutarnjih poslova istaknuli su da su analitički izvještaji Ureda visoke kvalitete i pružaju osnovu za pokretanje istraga

Polazeći od svega naprijed navedenog te od izvješća o procjeni hrvatskog preventivnog sustava od strane međunarodnih tijela i institucija, možemo stvarno stanje u prevenciji pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj, ocijeniti kao pozitivno i

² MONEYVAL jest odbor stručnjaka Vijeća Europe zadužen za praćenje provođenja mjera za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma

³ Preporuke FATF (eng. *Financial Action Task Force*) jesu međunarodni standardi o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma izdani od Skupine zemalja za financijsku akciju.

zadovoljavajuće, što potvrđuje i činjenicu da se Republika Hrvatska do sada nije našla niti na jednoj “crnoj listi” nekooperativnih jurisdikcija prema FATF-u.

Republika Hrvatska je sukladno međunarodnim standardima na području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma provela projekt Nacionalne procjene rizika, iz razloga što članak 7. Direktive EU 2015/849 i Preporuka 1 FATF, propisuju da je svaka država dužna identificirati, procijeniti i razumjeti rizik pranja novca i financiranja terorizma koji postoji u toj državi, te poduzeti odgovarajuće mjere kako bi učinkovito smanjila identificirane rizike. Svrha provođenja Nacionalne procjene rizika je utvrđivanje prijetnji i ranjivosti sustava sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma u cilju daljnjeg jačanja cjelovitoga sustava u Republici Hrvatskoj.

Vlada Republike Hrvatske je 12. siječnja 2017. prihvatila Akcijski plan za smanjenje identificiranih rizika od pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj te su tijela nadležna za provedbu mjera iz Akcijskog plana dužna iste provesti do kraja 2017.

II. PITANJA KOJA SE RJEŠAVAJU OVIM ZAKONOM

Polazeći od glavnih ciljeva za daljnjom harmonizacijom preventivnog zakonodavstva Republike Hrvatske s pravnom stečevinom Europske unije, te radi jačanja učinkovitosti zaštite financijskog sustava od korištenja za pranje novca i financiranja terorizma poboljšanjem postojećih i uvođenjem novih preventivnih mjera, prijedlogom Zakona uređena su osnovna pitanja:

1. Nacionalna procjena rizika od pranja novca i financiranja terorizma

Obveza provođenja Nacionalne procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma u svrhu prepoznavanja, procjene, razumijevanja i smanjenja rizika od pranja novca i financiranja terorizma, proizlazi iz članka 7. Direktive (EU) 2015/849 i Preporuke 1 FATF.

2. Procjena rizika stranke za pranje novca i financiranje terorizma

Na temelju članka 13. stavaka 2. i 3. Direktive (EU) 2015/849 detaljnije se propisuje pristup temeljen na procjeni rizika koju provode banke i drugi obveznici u odnosu na stranku, prilikom provođenja mjera dubinske analize stranke, a koja uključuje procjenu rizika povezanu s geografskim područjem te s proizvodima, uslugama, transakcijama i kanalima koji se koriste za isporuku proizvoda i usluga do krajnjega korisnika.

3. Ograničenja u poslovanju s gotovinom za pravne ili fizičke osobe koje obavljaju registriranu djelatnost u Republici Hrvatskoj

Ovim Zakonom propisuje se da pravna ili fizička osoba koja obavlja registriranu djelatnost u Republici Hrvatskoj ne smije primiti naplatu ili izvršiti plaćanje u gotovini u vrijednosti od 75.000,00 kuna i većoj, čime se umanjuje rizik zloupotrebe visokih gotovinskih plaćanja nepoznatog izvora za pranje novca ili financiranje terorizma, a istovremeno trgovci robom nisu određeni kao obveznici provedbe mjera sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma propisanih Zakonom.

4. Uspostavljanje Registra stvarnih vlasnika pravnih subjekata radi transparentnosti podataka o stvarnom vlasniku pravnih subjekata

Radi povećanja transparentnosti podataka o stvarnom vlasništvu i smanjenja mogućnosti zloupotrebe pravnih subjekata za prikrivanje identiteta stvarnih vlasnika kao eventualnih počinitelja kaznenih djela pranja novca, uključujući i porezne prijevare te za sprječavanje

financiranja terorizma, a radi raspolaganja točnim informacijama o stvarnom vlasništvu pravnih subjekata osnovanih u državama članicama, Direktiva (EU) 2015/849 člancima 30. i 31. propisuje državama članicama da pravnim osobama osnovanim na njihovom području propišu obvezu da pribave i čuvaju odgovarajuće, točne i ažurirane informacije o njihovom stvarnom vlasništvu, kao i podatke o prirodi i opsegu stvarnog vlasništva. Registar stvarnih vlasnika u ime Ministarstva financija – Ureda za sprječavanje pranja novca operativno vodi Financijska agencija.

5. Prikupljanje podataka o izvoru sredstava za gotovinske transakcije u vrijednosti od 200.000,00 kuna i većoj

Uzimajući u obzir rezultate provedene Nacionalne procjene rizika, identificirane tipologije i trendove pranja novca u Republici Hrvatskoj, koji u većini slučajeva uključuju visoke gotovinske uplate (npr. fizičke osobe višekratno uplaćuju gotovinske pozajmice nepoznatog izvora u korist računa pravnih osoba), mjera prikupljanja podataka o izvoru sredstava predstavlja dodatni mehanizam zaštite financijskog sustava Republike Hrvatske. Propisuje se obveza prikupljanja podataka od strane banaka i drugih obveznika o izvoru sredstava za svaku uplatu gotovine (ne za isplate gotovine s računa otvorenog kod obveznika obzirom da je tada izvor poznat) u vrijednosti od 200.000,00 kuna i većoj, a kod mjenjačkih transakcija zamjene valuta u vrijednosti od 200.000,00 kuna i većoj. Propisivanjem ove mjere smanjit će se mogućnost zloupotrebe financijskog sustava Republike Hrvatske za prikrivanje nezakonitih izvora gotovinskih sredstava te će se povećati mogućnost otkrivanja neevidentiranih prihoda.

6. Nova definicija pojma „politički izložene osobe“

Direktiva (EU) 2015/849 u članku 3. stavku 9. navodi kategorije političkih izloženih osoba koje obuhvaćaju dužnosnike visokog ranga te iz tog kruga isključuje dužnosnike srednjeg ili nižeg ranga. Navedeni članak Direktive odnosi se na sve politički izložene osobe, bez obzira radi li se o domaćim ili stranim politički izloženim osobama što predstavlja novost u odnosu na važeći Zakon koji uređuje samo postupanje u odnosu na strane politički izložene osobe.

7. Jačanje institucionalne i operativne neovisnosti Ureda za sprječavanje pranja novca kao financijsko obavještajne jedinice sukladno međunarodnim standardima

Člankom 32. stavcima 1. i 3. Direktive (EU) 2015/849 propisano je da svaka država članica osniva financijsko-obavještajnu jedinicu radi sprječavanja, otkrivanja i učinkovite borbe protiv pranja novca i financiranja terorizma te da je svaka financijsko-obavještajna jedinica operativno neovisna i samostalna u svom radu. Također, člankom 32. stavkom 3. Direktive (EU) 2015/849 propisano je da države članice pružaju svojim financijsko-obavještajnim jedinicama (Ured za sprječavanje pranja novca) odgovarajuće financijske, ljudske i tehničke resurse za obavljanje njihovih zadaća.

8. Detaljnije propisivanje roka obveznicima vezano za izdavanje i trajanje naloga Ureda za privremeno zaustavljanje obavljanja sumnjive transakcije

Važećim Zakonom propisano je da Ured može naložiti banci ili drugom obvezniku privremeno zaustavljanje obavljanja sumnjive transakcije najdulje na rok od 72 sata od trenutka izdavanja naloga banci ili drugom obvezniku. Dosadašnja praksa pokazala je da, kada se u rok od 72 sata računaju subote, nedjelje, blagdani, i neradni dani, u velikom broju slučajeva nije moguće od strane Ureda pribaviti dodatne podatke iz zemlje i iz inozemstva te u tome roku potvrditi ili otkloniti sumnju je li transakcija povezana s pranjem novca ili financiranjem terorizma. Slijedom navedenog, ovim Zakonom dodatno se propisuje da kada tijekom roka od 72 sata obuhvaća nedjelje, blagdane i neradne dane Ureda, Ured može naložiti

banci ili drugom obvezniku privremeno zaustavljanje obavljanja sumnjive transakcije najdulje na rok od 120 sati od trenutka izdavanja naloga obvezniku.

9. Nove tehnologije razmjene informacija među financijsko obavještajnim jedinicama unutar Europske unije putem decentralizirane računalne mreže FIU.net

Člankom 56. stavcima 1. i 2. Direktive (EU) 2015/849 propisano je da se za suradnju s financijsko-obavještajnim jedinicama država članica uglavnom koristi FIU.net decentraliziranu mrežu ili njezinog sljednika. Također, države članice osiguravaju da njihove financijsko-obavještajne jedinice surađuju u primjeni najsuvremenijih tehnologija u skladu s njihovim nacionalnim pravom kako bi ispunili svoje zadaće utvrđene u ovoj Direktivi. Te tehnologije dopuštaju Uredu usporedbu vlastitih podataka s podacima drugih financijsko-obavještajnih jedinica država članica na anoniman način, osiguravajući potpunu zaštitu osobnih podataka, a radi otkrivanja sumnjivih transakcija i osoba u drugim državama članicama i identifikacije novčanih sredstava za koje postoji sumnja da proizlaze iz nezakonitog izvora.

10. Propisivanje sankcija za obveznike primjene Zakona koje trebaju biti učinkovite, proporcionalne, odvraćajuće u slučaju nepoštovanja odredaba Zakona

Konačni prijedlog zakona je usklađen s odredbama Direktive (EU) 2015/849 te je primjerice moguće u prekršajnom postupku pokrenutom zbog kršenja odredbi Zakona izreći kaznu u iznosu do 38.000.000,00 kuna (za najteže prekršaje, ako je prekršajem ostvarena imovinska korist ili je nastala šteta, kada je prekršaj počinjen u povratu ili počinitelj uopće ne primjenjuje propisane mjere). Dana 7. srpnja 2017. donesen je Zakon o izmjenama i dopunama Prekršajnog zakona (Narodne novine, br. 70/17), između ostaloga i iz razloga što prekršajne sankcije iz Konačnog prijedloga zakona koje su određene sukladno zahtjevima Direktive (EU) 2015/849 nisu bile u skladu s do tada važećim Prekršajnim zakonom u pogledu ograničenja visine prekršajne kazne. Navedenim Zakonom o izmjenama i dopunama Prekršajnog zakona, u Prekršajnom zakonu (Narodne novine, br. 107/07., 39/13., 157/13. i 110/15.) u članku 33. iza stavka 9. dodaje se novi stavak 10. koji glasi:“(10) Za prekršaje za koje je pravno obvezujućim aktom Europske unije određen raspon novčane kazne ili opći minimum ili opći maksimum novčane kazne ili način izračuna novčane kazne, zakonom se za počinitelja prekršaja može propisati i izreći novčana kazna u iznosu za koji ne vrijede ograničenja iz stavaka 1. – 9. ovoga članka.“.

Republika Hrvatska kao i druge punopravne članice EU dužna je u svoje domaće preventivno zakonodavstvo prenijeti Direktivu (EU) 2015/849, kao pravno obvezujući akt Europske unije.

Načela na kojima se temelji Konačni prijedlog Zakona ne odstupaju od načela važećeg Zakona (načela: „upoznaj svog klijenta“, načela brzine i učinkovitosti u provođenju mjera od strane obveznika i načela interaktivne nacionalne i međunarodne suradnje Ureda u razmjeni financijsko-obavještajnih podataka, informacija i dokumentacije potrebne za sprječavanje i otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma), već se radi o implementaciji novih međunarodnih mjera i standarda u hrvatski pravni poredak u cilju zaštite državljana Republike Hrvatske i njenih institucija od posljedica pranja novca i financiranja terorizma.

Prijenos Direktive (EU) 2015/849, četvrte po redu, u preventivno zakonodavstvo Republike Hrvatske, imat će za posljedice umanjeње identificiranih rizika od pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj, uključujući i rizik unošenja visokih iznosa gotovine nepoznatog izvora u legalne financijske tijekove, povećat će se transparentnost i dostupnost podataka o stvarnom vlasništvu nadležnim državnim tijelima (Uredu, Poreznoj upravi,

Financijskom inspektoratu, Carinskoj upravi, Policiji, Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske i dr.) radi smanjenja mogućnosti zloupotrebe pravnih subjekata za prikrivanje identiteta stvarnih vlasnika kao eventualnih počinitelja kaznenih djela pranja novca, uključujući i porezne prijevare te za sprječavanje financiranje terorizma, pojačat će se institucionalna i operativna neovisnost te učinkovitost Ureda kao financijsko-obavještajne jedinice, ubrzat će se razmjena podataka između Ureda i financijsko-obavještajnih jedinica država članica korištenjem najsuvremenijih tehnologija, te će se uvođenjem učinkovitih, proporcionalnih i odvraćajućih prekršajnih sankcija obveznicima povećati učinkovitost i kvaliteta rada obveznika u provedbi mjera dubinske analize te obavještavanja Ureda o sumnjivim transakcijama, sredstvima i osobama.

Ovaj Zakon će omogućiti da Ured i nadležna državna tijela na temelju prijenosa i kretanja financijskih sredstava poduzimaju učinkovite mjere i radnje usmjerene na sprječavanje financiranja terorizma, a što će kao posljedicu imati daljnje jačanje učinkovitosti sustava sprječavanja i otkrivanja financiranja terorizma.

Ovim Zakonom želi se dalje nadograditi postojeći sustav za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj koji će biti usklađen sa standardima propisanim u Direktivi (EU) 2015/849 i Preporukama FATF. Na taj način sustav će biti učinkovitiji, te će se ukloniti ranjivosti sustava identificirane kroz rezultate Nacionalne procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj.

Osim toga, prilikom izrade ovoga Zakona primijenjeno je načelo transparentnosti kroz uvažavanje prijedloga drugih državnih tijela, obveznika i njihovih strukovnih udruženja.

III. OBRAZLOŽENJE POJEDINAČNIH ODREDBI

Članak 1.

Određuje se predmet Zakona kojim se propisuju mjere, radnje i postupci koje obveznici i nadležna državna tijela poduzimaju radi sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma te druge preventivne mjere u svrhu sprječavanja korištenja financijskoga sustava za pranje novca i financiranje terorizma.

Odredbe Zakona koje se odnose na sprječavanje pranja novca, na odgovarajući način odnose i na sprječavanje i otkrivanje financiranja terorizma u cilju sprječavanja i otkrivanja aktivnosti pojedinaca, pravnih osoba, skupina i organizacija u vezi s financiranjem terorizma.

Članak 2.

Određuje se prijenos u pravni poredak Republike Hrvatske odredbi Direktive (EU) 2015/849 Europskoga parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. godine o sprječavanju korištenja financijskoga sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma, o izmjeni Uredbe (EU) 648/2012 Europskoga parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive 2005/60/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća i Direktive Komisije 2006/70/EZ (Tekst značajan za EGP) (SL L 141, 5. 6. 2015.) (u daljnjem tekstu: Direktiva (EU) 2015/849) odnosno usklađivanje Zakona s pravnim poretkom Europske unije odgovarajućom izravnom primjenom Uredbe (EU) 2015/847 Europskoga parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o informacijama koje su priložene prijenosu novčanih sredstava i o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) 1781/2006 (Tekst značajan za EGP) (SL L 141, 5. 6. 2015.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 2015/847) i

Uredbe (EZ) br. 1889/2005 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2005. o kontrolama gotovine koja se unosi u Zajednicu ili iznosi iz Zajednice (Tekst značajan za EGP) (SL L 309, 25. 11. 2005.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 1889/2005), u okviru jedinstvenog pravnog sustava na razini Europske unije.

Članak 3.

Zakon definira temeljne pojmove: pranje novca, financiranje terorizma, terorističko kazneno djelo te pojmovi terorist i teroristička organizacija. Temeljni pojmovi vezani uz članak 3. preuzeti su iz članka 1. stavaka 3., 4. i 5. Direktive (EU) 2015/849, članka 2. Zakona o potvrđivanju Međunarodne konvencije o sprječavanju financiranja terorizma, članaka 1., 2. i 9. Konvencije Vijeća Europe o pranju traganju, privremenom oduzimanju i oduzimanju prihoda stečenog kaznenim djelom i o financiranju terorizma te Preporuka 5 i 20 Skupine zemalja za financijsku akciju (Financial Action Task Force, u daljnjem tekstu: FATF).

Stavkom 7. ovoga članka naglašeno je da se naprijed navedeni temeljni pojmovi propisuju isključivo za potrebe provođenja mjera, radnji i postupaka za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma koje provode banke i drugi obveznici iz članka 9. ovoga Zakona. Dakle, navedeni pojmovi se u ovome Zakone ne propisuju za potrebe rada tijela kaznenog progona i drugih državnih tijela u provedbi ovoga Zakona.

Člankom 1. stavcima 3. i 5. Direktive (EU) 2015/849 naglašeno je da se značenje pojmova pranja novca i financiranja terorizma daje za potrebe ove Direktive.

Posebno je člankom 1. stavkom 2. Direktive (EU) 2015/849 naglašeno da su države članice dužne „osigurati zabranu pranja novca i financiranja terorizma“. U usporednom prikazu podudaranja odredbi Direktive (EU) 2015/849 s Konačnim prijedlogom Zakona, za članak 1. stavak 2. navedeno je da se navedena odredba Direktive ne preuzima Zakonom o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma nego je odredba preuzeta člancima 265. i 98. Kaznenog zakona (NN broj 125/11, 144/12, 56/15, 61/15) kojim su propisana kaznena djela pranja novca i financiranja terorizma.

Dakle, izrazito važan element preventivnog sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj je obavješćavanje financijsko-obavještajne jedinice (Ureda za sprječavanje pranja novca) od strane obveznika iz članka 9. stavaka 2., 3. i 4. Zakona o transakcijama, sredstvima i osobama za koje postoji sumnja na pranje novca i financiranja terorizma.

U tom smislu, radi usmjeravanja aktivnosti obveznika u primjeni i provedbi ovoga Zakona, potrebno je propisati značenje pojmova pranja novca i financiranja terorizma kako bi se osiguralo da obveznici (banke i dr.) pravodobno obavještavaju Ured o sumnjivim transakcijama povezanim s pranjem novca i financiranjem terorizma na način propisan međunarodnim standardima. Preporuka 20 FATF-a propisuje prijavljivanje sumnjivih transakcija financijsko-obavještajnoj jedinici. Obveznici su sukladno Interpretativnoj noti uz Preporuku 20 dužni financijsko-obavještajnoj jedinici prijaviti svaku sumnju ili saznanje o pranju novca i financiranju terorizma, ne ulazeći pri tome u može bitne kaznenopravne postupke koji mogu ali i ne moraju biti pokrenuti slijedom podnesene obavijesti financijsko-obavještajnoj jedinici od strane obveznika. U skladu s navedenim međunarodnim standardom, preventivnim zakonodavstvom mora se propisati na koje je pojavne oblike pranja novca i financiranja terorizma obveznik dužan obratiti pozornost prilikom prijave sumnjivih

transakcija financijsko-obavještajnoj jedinici te prilikom obavljanja drugih mjera i radnji propisanih Zakonom o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma.

Ukoliko pojmovi pranje novca i financiranje terorizma ne bi bili definirani na način kako je to propisano u Konačnom prijedlogu zakona, tada Zakon u izrazito bitnom dijelu neće biti usklađen s člankom 1. stavcima 3., 4. i 5. Direktive (EU) 2015/849 i Preporukama FATF.

Članak 4.

U cilju otklanjanja mogućih dvojbi o značenju pojedinih pojmova člankom 4. Zakona preglednije su objašnjeni odnosno definirani drugi pojmovi koji se navode kroz normativni dio Zakona. Pojedini pojmovi koji su već definirani u drugom propisu s istim značenjem upućuju na taj propis, a jedan dio pojmova prenesen je iz članka 3. Direktive (EU) 2015/849 i iz Rječnika koji je sastavni dio Preporuka FATF (veljača 2012), dok je veći dio pojmova već bio definiran na istovjetan način u važećem Zakonu.

Članci 5. – 8.

Ovim člancima se u domaće zakonodavstvo preuzima pojam i obveza provođenja Nacionalne procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma u svrhu prepoznavanja, procjene, razumijevanja i smanjenja rizika od pranja novca i financiranja terorizma, u skladu s člankom 7. Direktive (EU) 2015/849 i Preporukom 1 FATF. Provođenje Nacionalne procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma koordinira se kroz rad Međuinstitucionalne radne skupine za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma. Nacionalna procjena rizika se redovito ažurira svake četiri godine od prethodno provedene nacionalne procjene rizika, a po potrebi i ranije. Prilikom provedbe Nacionalne procjene rizika procjenjuju se prijetnje i ranjivosti od pranja novca i financiranja terorizma, a posebna pozornost se usmjerava na svaku financijsku aktivnost koja se zbog svoje prirode smatra pogodnom za uporabu ili zlouporabu u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma te se u obzir uzimaju zaključci iz Nadnacionalne procjene rizika, a koju provodi Europska komisija, i zajedničko mišljenje europskih nadzornih tijela o rizicima od pranja novca i financiranja terorizma, u skladu s člankom 6. Direktive (EU) 2015/849. Nadnacionalna procjena rizika jest procjena rizika od pranja novca i financiranja terorizma koji utječu na unutarnje tržište i koji su povezani s prekograničnim aktivnostima, kako je propisano u članku 4. točki 25. Zakona.

Vlada Republike Hrvatske donosi Nacionalnu procjenu rizika od pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj te na temelju iste donosi Akcijski plan za smanjenje utvrđenih rizika od pranja novca i financiranja terorizma.

Republika Hrvatska je provela prvu Nacionalnu procjenu rizika od pranja novca i financiranja terorizma u okviru projekta provedenog u suradnji sa Svjetskom bankom. Akcijski plan za smanjenje identificiranih rizika od pranja novca i financiranja terorizma usvojen je na 16. sjednici Vlade Republike Hrvatske održanoj 12. siječnja 2017. U Akcijskom planu je određena 21 mjera koje se moraju provesti tijekom 2017. Ministarstvo financija je zaduženo da Vladi Republike Hrvatske podnese izvješće o provedbi mjera iz Akcijskog plana. Navedenim Akcijskim planom planirano je donošenje ovoga Zakona u II. kvartalu 2017. sa svrhom umanjivanja rizika pranja novca i financiranja terorizma prepoznatih u Nacionalnoj procjeni rizika.

Republika Hrvatska je donošenjem Nacionalne procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma identificirala i procijenila rizike od pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj, te na taj način:

1. ukazala na potencijalne promjene režima sprječavanja pranja novca i financiranja koje su uključene kroz Konačni prijedlog zakona u dijelu mjera koje se odnose na (uvođenje nižeg praga za identifikaciju stranke kod ovlaštenih mjenjača - 15.000,00 kuna, prikupljanje podataka o izvoru sredstava za gotovinske transakcije (uplate gotovine i mjenjački poslovi) u vrijednosti od 200.000,00 kuna i većoj, ograničenja u poslovanju s gotovinom u vrijednosti od 75.000,00 kuna i većoj i dr.)
2. osigurala dostupnima rezultate nacionalne procjene rizika svim obveznicima primjene Zakona (kreditne, financijske i nefinancijske institucije, profesionalne djelatnosti: javni bilježnici, odvjetnici, računovođe, revizori i dr.) te svim dionicima sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma. Nacionalna procjena rizika od pranja novca i financiranja terorizma zajedno s Akcijskim planom za smanjenje identificiranih rizika od pranja novca i financiranja terorizma objavljena je na mrežnoj stranici Ministarstva financija.

Člankom 8. Zakona, a u skladu sa člankom 7. stavkom 5. Direktive (EU) 2015/849 propisano je da Ured o rezultatima Nacionalne procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma obavještava Europsku komisiju, europska nadzorna tijela⁴ i druge države članice.

Članak 9.

Ovim člankom određeni su obveznici provedbe mjera sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma koji se u najvećem dijelu nisu mijenjali u odnosu na važeći Zakon. Kao jedna od izmjena u odnosu na važeći Zakon, izrijeком je određeno da su obveznici primjene Zakona i podružnice kreditnih i financijskih institucija i drugih obveznika iz drugih država članica i trećih država koje su osnovane u Republici Hrvatskoj u skladu sa zakonom koji uređuje njihov rad te zastupnici odnosno distributeri institucija za platni promet i institucija za elektronički novac iz druge države članice.

Zbog uvođenja ograničenja u naplati i plaćanjima gotovinom od strane pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju registriranu djelatnost iz članka 55. ovoga Zakona, nije bilo potrebno u skladu s člankom 2. stavkom 1. (e) Direktive (EU) 2015/849 posebno uvoditi kao nove obveznike osobe koje se bave trgovinom robom, u slučajevima kada se plaćanje obavlja u gotovini u iznosu od 10.000,00 eura ili više.

⁴Europska nadzorna tijela su Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo (EBA) osnovano Uredbom (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za bankarstvo), kojom se izmjenjuje Odluka br. 716/2009/EZ i stavlja izvan snage Odluka Komisije 2009/78/EZ; Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje (EIOPA) osnovano Uredbom (EU) br. 1094/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju Europskog nadzornog tijela (Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje), o izmjeni Odluke br. 716/2009/EZ i o stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2009/79/EZ; Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržište kapitala (ESMA) osnovano Uredbom (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala), izmjeni Odluke br. 716/2009/EZ i stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2009/77/EZ

Međutim, pravne i fizičke osobe koje se bave djelatnošću trgovine umjetničkim predmetima i antikvitetima te organiziranja ili provođenja dražbi, zadržane su kao obveznici iz razloga što je za navedene sektore obveznika u Nacionalnoj procjeni rizika utvrđen srednje nizak rizik za pranje novca. Također, ovim člankom je u skladu s člankom 4. stavkom 2. Direktive (EU) 2015/849 propisano da će Republika Hrvatska obavijestiti Europsku komisiju o proširenjima područja primjene Direktive (EU) 2015/849, a što se odnosi na eventualna proširenja popisa obveznika iz članka 9. ovoga Zakona.

Članak 10.

S obzirom na mogućnost koju dopušta članak 2. stavak 3. Direktive (EU) 2015/849, člankom 10. ovoga Zakona određeno je da se pod određenim uvjetima iz kruga obveznika za provedbu mjera u području sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma određene pravne i fizičke osobe koje se bave financijskom djelatnošću na povremenoj ili ograničenoj osnovi za koje je temeljem Nacionalnom procjenom rizika utvrđen nizak rizik od pranja novca ili financiranja terorizma izuzmu od obveze primjene mjera i radnji radi sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma. Razlozi na kojima se temelje ove odredbe su postojeća pravna osnova predviđena Direktivom (EU) 2015/849 te procjena Radne skupine za izradu Nacrta prijedloga zakona da je potrebno ovakvu mogućnost propisati Zakonom, ne izlazeći iz okvira propisanog Direktivom (EU) 2015/849. Svrha ovih odredbi je smanjiti administrativne prepreke za poslovanje, ali samo za one pravne i fizičke osobe koji ispunjavaju uvjete propisane stavkom 1. ovoga članka. Navedeni uvjeti trebaju biti ispunjeni kumulativno, a nadzorno tijelo koje je na temelju odredbi ovoga Zakona zaduženo za nadzor obveznika na kojega se iznimka primjenjuje, dužno je uspostaviti odgovarajuće mjere praćenja koje se temelje na procjeni rizika ili druge odgovarajuće mjere u svrhu onemogućavanja zloupotrebe ove iznimke. U skladu s odredbama članka 2. stavka 3. Direktive (EU) 2015/849, ova izuzeća nije moguće primijeniti na pružatelje usluga novčanih pošiljaka (trenutno u Republici Hrvatskoj usluge novčanih pošiljaka pružaju banke, Hrvatska pošta, ovlaštene mjenjači), priređivače igara na sreću, pravne i fizičke osobe koje se bave djelatnošću pružanja usluga povezanih s trustovima ili trgovačkim društvima, pravne i fizičke osobe koje se bave djelatnošću posredovanja u prometu nekretninama te pravne i fizičke osobe u obavljanju profesionalnih djelatnosti.

Članak 11.

Člankom 11. navode se obveze obveznika primjene mjera, radnji i postupaka sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma te se propisuje da obveznik ne smije eksternalizirati obveze ovlaštene osobe i zamjenika iz članka 69. Zakona čime će se postići neposredna uključenost obveznika i zaposlenika obveznika u provedbu ovoga Zakona.

Članak 12.

Ovim člankom, a sukladno članku 8. stavcima 1. i 2. Direktive (EU) 2015/849 i Preporuci 1 FATF za obveznike je propisana obveza izrade analize rizika i postupaka za učinkovito upravljanje rizicima od pranja novca i financiranja terorizma. Predloženim člankom se detaljnije zahtijeva da obveznik prilikom izrade analize rizika uzme u obzir čimbenike rizika koji se odnose na stranke, države ili geografska područja, proizvode, usluge, transakcije i kanale dostave.

Obveznici su također prilikom izrade analize rizika i postupaka za učinkovito upravljanje tim rizicima dužni uzeti u obzir smjernice nadzornih tijela te rezultate Nacionalne i Nadnacionalne procjene rizika. Novost u odnosu na dosadašnje uređenje je i dužnost obveznika da analizu rizika dokumentira, ažurira i dostavi na raspolaganje nadležnim nadzornim tijelima na njihov zahtjev. Radi usklađivanja s preporukom 15 FATF i točkom 19. uvodne izjave Direktive (EU) 2015/849 propisana je obveza procjene rizika i u slučajevima kada obveznik uvodi nove proizvode ili kanale dostave, kao i kada uvodi nove tehnologije za postojeće i nove proizvode.

Članak 13.

Ovim člankom Zakona, a sukladno članku 8. stavcima 3., 4. i 5. Direktive (EU) 2015/849/ i Preporuke 1 FATF propisana je obveza uspostave djelotvornog sustava unutarnjih kontrola te donošenja pisanih politika, uspostave kontrolnih mehanizama i provođenja postupaka u cilju upravljanja i smanjivanja rizika od pranja novca i financiranja terorizma uzimajući u obzir Nacionalnu procjenu rizika i Nadnacionalnu procjenu rizika. Politike, kontrole i postupci moraju biti razmjerni veličini obveznika te vrsti, opsegu i složenosti poslovanja koju obveznik obavlja te dokumentirani, a uprava obveznika ih je dužna donijeti radi sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma te redovito pratiti i preispitivati njihovu primjerenost i djelotvornost i ako je potrebno pojačati propisane mjere.

Članak 14.

Člankom 14. prenose se odredbe članka 13. stavaka 2. i 3. Direktive (EU) 2015/849 koji se odnosi na pristup temeljen na procjeni rizika koju provodi obveznik, a koji je također dužan prilikom procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma uzeti u obzir barem varijable iz Priloga 1., 2. i 3. i Direktive (EU) 2015/849. Propisana je obveza obveznika da prilikom provođenja mjera dubinske analize stranke uzimaju u obzir čimbenike i varijable rizika od pranja novca i financiranja terorizma kako bi mogli procijeniti rizike povezane sa strankom. Čimbenici rizika odnose se na stranku, državu ili geografsko područje, proizvod, uslugu, transakciju ili kanale dostave, dok varijable rizika uključuju namjeni i predviđenu prirodu poslovnog odnosa ili transakcije, vrijednost imovine koju će stranka položiti i iznos transakcije koje obavlja te pravilnost (urednost) ili trajanje poslovnog odnosa. Također, predloženim člankom su određene situacije kada obveznik može provoditi mjere pojednostavljene dubinske analize stranke odnosno kada je dužan provoditi mjere pojačane dubinske analize stranke. Navode se i faktori mogućeg potencijalnog nižeg rizika te situacije mogućeg potencijalnog višeg rizika u odnosu na stranku, proizvode, usluge, transakcije i kanale dostave. Važno je napomenuti da naprijed navedene situacije višeg rizika propisane ovim člankom ne predstavljaju zatvoreni popis takvih situacija, nego je obveznik dužan uzeti u obzir barem situacije višeg rizika propisane ovim člankom. Postupci procjene rizika stranke od pranja novca ili financiranja terorizma propisat će se pravilnikom Ministra financija odnosno odlukama Guvernera Hrvatske narodna banka i upravnog vijeća Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga.

Članak 15.

U članku 15. u bitnome se prenosi opseg mjera dubinske analize stranke iz važećeg Zakona. Direktiva (EU) 2015/849 je u članku 13. stavku 1. zadržala postojeće četiri mjere dubinske analize stranke (utvrđivanje i provjera identiteta stranke, utvrđivanje identiteta stvarnog vlasnika stranke i poduzimanje odgovarajućih mjera za provjeru identiteta stvarnog vlasnika

uključujući poduzimanje mjera potrebnih za razumijevanje vlasničke strukture i kontrole strukture stranke, prikupljanje informacija o svrsi i namjeni poslovnog odnosa i provođenje stalnog praćenja poslovnog odnosa). Nadalje, u ovaj članak prenesena je odredba iz članka 13. stavka 1. Direktive (EU) 2015/849, koja izričito propisuje da je obveznik dužan provjeriti je li bilo koja osoba koja djeluje u ime stranke za to i ovlaštena te dužnost utvrđivanja i provjere identiteta te osobe. Utvrđivanje i provjera identiteta punomoćnika detaljno je propisana člancima 22. i 25. Zakona. Također, ovim člankom je propisano da opseg primjene mjera dubinske analize ovisi o procjeni, od strane obveznika, rizika stranke od pranja novca i financiranja terorizma.

Članak 16.

Članak 11. Direktive (EU) 2015/849 propisuje slučajeve u kojima je obveznik dužan provesti mjere dubinske analize stranke. Direktiva (EU) 2015/849 uz situacije koje su već bile propisane Trećom Direktivom, a time i važećim Zakonom (prilikom uspostavljanja poslovnog odnosa sa strankom; pri svakoj povremenoj transakciji u vrijednosti od 105.000,00 kuna i većoj, bez obzira na to je li riječ o jednokratnoj transakciji ili o više transakcija koje su međusobno očigledno povezane i koje ukupno dosežu vrijednost od 105.000,00 kuna i više; ako postoji sumnja u vjerodostojnost i primjerenost prethodno dobivenih podataka o stranci; uvijek kada u vezi s transakcijom ili strankom postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma, bez obzira na sva propisana izuzeća i vrijednost transakcije) propisuje obvezu provođenja mjera dubinske analize stranke i u sljedećim slučajevima:

1. prilikom izvršavanja povremene transakcije koja predstavlja prijenos novčanih sredstava u vrijednosti većoj od 1.000,00 eura u smislu članka 3. točke 9. Uredbe (EU) 2015/847
2. kada fizička ili pravna osoba koja trguje robom prilikom obavljanja povremenih gotovinskih transakcija u iznosu od 10.000,00 eura ili više, bez obzira obavlja li se transakcija jednokratno ili kroz više transakcija koje se čine povezanim
3. za pružatelje usluga igara na sreću, prilikom preuzimanja dobitaka, stavljanja uloga ili u oba slučaja, prilikom izvršavanja transakcija u iznosu od 2.000,00 eura ili više, bez obzira obavlja li se transakcija jednokratno ili kroz više transakcija koje se čine povezanim.

U pogledu povremenih transakcija obveznik je dužan uspostaviti odgovarajuće mehanizme kojima će biti moguće utvrditi imaju li povremene transakcije element trajnosti, u kojem slučaju bi bilo potrebno provesti sve mjere iz članka 15. stavka 1. Zakona, uključujući i stalno praćenje poslovnog odnosa. Povremena transakcija u smislu ovoga Zakona ima značenje transakcije koja se ne obavlja u okviru uspostavljenog poslovnog odnosa.

Povremenom transakcijom koju čini više transakcija koje su međusobno očigledno povezane i koje ukupno dosežu vrijednost od 105.000,00 kuna i više (članak 16. stavak 1. točka 2. ovoga Zakona) mogu se smatrati: transakcije koje je provela ista osoba u kraćem vremenskom periodu s ciljem izbjegavanja identifikacije ili mjera dubinske analize, te transakcije koje provodi više osoba s ciljem prikrivanja stvarnog vlasnika sredstava koja su predmet transakcije.

Člankom 16. propisana je obveza provođenja mjera dubinske analize stranke u svim slučajevima navedenim u članku 11. Direktive (EU) 2015/849 izuzev u slučaju kada osobe koje trguju robom i obavljaju povremene gotovinske transakcije u iznosu od 10.000,00 eura ili

više, iz razloga što je člankom 55. ovoga Zakona uvedena zabrana primanja naplate i izvršenja plaćanja u vrijednosti od 75.000,00 kuna i većoj u gotovini od strane pravne ili fizičke osobe koja obavlja registriranu djelatnost u Republici Hrvatskoj, na koji način trgovci robom nisu postali obveznici primjene Zakona.

Na temelju rezultata provedene Nacionalne procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma ovim člankom je propisana obveza ovlaštenih mjenjača da utvrde i provjere identitet stranke pri svakoj transakciji u vrijednosti od 15.000,00 kuna i većoj. Nadalje, na temelju nadzora koje je Financijski inspektorat provodio kod obveznika koji se bave prometom plemenitih metala i dragog kamenja te proizvodima od njih, utvrđeni su veliki prometi gotovine kod otkupa plemenitih metala od građana. Često su ti iznosi kod pojedinih otkupljivača na godišnjoj osnovi nekoliko desetaka milijuna kuna. Navedeni otkupi su uglavnom jednokratni otkupi ispod iznosa od 105.000,00 kuna (ali vrlo često blizu toga iznosa), koji je prag kod kojeg bi trgovci plemenitim metalima i dragim kamenjem bili obveznici provođenja mjera dubinske analize stranke. Budući da su to poslovi jednokratne kupoprodaje, nema ni uspostave poslovnog odnosa pa ni po tom osnovu ne postoji obveza provođenja dubinske analize stranke. Pored navedenog niti nekim drugim propisima trgovcima plemenitim metalima nije propisana obveza niti način identifikacije stranke, što ostavlja veliku mogućnost zloupotrebe i veliki rizik od pranja novca i financiranja terorizma.

Kod provedbe mjera dubinske analize stranke za djelatnosti životnog osiguranja i drugih osiguranja povezanih s ulaganjem, pored mjera dubinske analize stranke koja uspostavlja poslovni odnos s obveznikom, obveznik je dužan utvrditi i provjeriti identitet korisnika u trenutku isplate police. Isto tako kod provedbe mjera dubinske analize i s njim izjednačenih subjekata stranog prava koji je određen specifičnim karakteristikama ili skupinom, obveznik je dužan pribaviti dovoljno informacija kako bi bio siguran da će moći utvrditi identitet korisnika u vrijeme isplate ili u trenutku kada korisnik odluči iskoristiti dodijeljena prava. Člankom 14. stavkom 5. Direktive (EU) 2015/849 od obveznika se zahtijeva provođenje mjera dubinske analize ne samo za nove stranke već i pravodobno na postojeće stranke na temelju procjene rizika, posebno kod stranaka kod kojih se promijene okolnosti koje su relevantne za primjenu ovoga Zakona, i u slučaju kada su obveznici dužni tijekom kalendarske godine kontaktirati sa strankom radi pregleda informacija povezanih sa stvarnim vlasnicima.

Članak 17.

Člankom 17. propisano je da se mjere dubinske analize stranke provode prije uspostavljanja poslovnog odnosa, uz određena izuzeća propisana u stavcima 2., i 3. istoga članka. Navedena izuzeća odnose se na mogućnost provođenja mjera dubinske analize stranke i tijekom uspostavljanja poslovnog odnosa ako je to neophodno kako se ne bi prekinuo uobičajeni način uspostavljanja poslovnih odnosa, a pod uvjetom da postoji nizak rizik od pranja novca i financiranja terorizma, te na mogućnost da kreditne i financijske institucije mogu otvarati račune strankama prije provjere identiteta stranke i provjere identiteta stvarnog vlasnika stranke, uključujući račune koji omogućuju transakcije s prenosivim vrijednosnim papirima, pod uvjetom da postoje odgovarajući zaštitni mehanizmi koji osiguravaju da stranka ili netko u njezino ime ne provodi transakcije prije nego identitet stranke i stvarnoga vlasnika ne bude utvrđen i provjeren na način propisan poglavljima IV. (*Način provođenja mjera utvrđivanja i provjere identiteta stranke*) i V. (*Način provođenja mjera utvrđivanja i provjere identiteta stvarnoga vlasnika*) ovoga Zakona. Članak je usklađen s člankom 14. stavcima 1., 2. i 3. Direktive (EU) 2015/849.

Članak 18.

Na temelju članka 12. stavka 1. Direktive (EU) 2015/849 svaka država članica može dopustiti obveznicima da ne primjenjuju određene mjere dubinske analize stranke u pogledu elektroničkog novca, ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti za smanjivanje rizika: (a) platni instrument ne može se ponovno puniti ili ima mjesečni prag za platne transakcije od 250,00 eura koji se može upotrebljavati isključivo u toj državi članici; (b) najviši iznos pohranjen elektronički ne premašuje 250,00 eura; (c) platni instrument upotrebljava se isključivo za kupnju robe ili usluga; (d) na platni instrument ne može se pohraniti anonimni elektronički novac; (e) izdavatelj elektroničkoga novca provodi dostatno praćenje transakcija ili poslovnog odnosa kako bi omogućio otkrivanje neobičnih ili sumnjivih transakcija. Sukladno tome, Zakon propisuje da obveznici nisu dužni provesti mjere dubinske analize stranke pod određenim uvjetima koji moraju biti kumulativno ispunjeni. Međutim, obveznik je dužan provesti mjere dubinske analize stranke iz članka 15. ovoga Zakona u slučaju iskupa elektroničkog novca i podizanja gotovine u vrijednosti većoj od 100,00 eura, što je u skladu s člankom 12. stavkom 2. Direktive (EU) 2015/849.

Članak 19.

Članak 19. usklađen je s odredbom članka 14. stavka 4. Direktive (EU) 2015/849 te isti uređuje odbijanje uspostavljanja poslovnog odnosa i obavljanja transakcije. Navedenim člankom određeno je da obveznik koji ne može provesti mjere dubinske analize stranke ne smije uspostaviti poslovni odnos ili izvršiti transakciju odnosno mora prekinuti već uspostavljeni poslovni odnos te razmotriti je li potrebno Uredu dostaviti obavijest o sumnjivoj transakciji i osobi u skladu s člancima 56. i 57. ovoga Zakona. Također, u skladu s odredbom članka 14. stavka 4. Direktive (EU) 2015/849 navedena odredba ne odnosi se na pravne i fizičke osobe u obavljanju profesionalnih djelatnosti (revizorsko društvo, samostalni revizor, vanjski računovođa, porezni savjetnik, društvo za porezno savjetništvo, odvjetnik, odvjetničko društvo i javni bilježnik) u slučajevima kada utvrđuju pravni položaj svojih stranaka ili obavljaju zadaće obrane ili zastupanja tih stranaka u sudskim postupcima ili u vezi sa sudskim postupcima, uključujući davanje savjeta o pokretanju ili izbjegavanju takvih postupaka. Kao novina u odnosu na važeći Zakon uvedena je mogućnost odbijanja odnosno prekida već uspostavljenog poslovnog odnosa ukoliko obveznik nije u mogućnosti provesti mjeru stalnog praćenja poslovnog odnosa iz članka 15. stavka 1. točke 4. ovoga Zakona odnosno ako obveznik ocijeni da ne može učinkovito upravljati rizicima od pranja novca i financiranja terorizma u odnosu na stranku.

Članak 20.

Odredbama ovoga članka Zakona propisani su podaci koje je obveznik dužan prikupiti u cilju provođenja mjera dubinske analize, a u slučajevima koje propisuje ovaj Zakon. Navedene podatke obveznik koristi i prilikom obavješćivanja Ureda za sprječavanje pranja novca o sumnjivim transakcijama iz članaka 56. i 57. ovoga Zakona i o gotovinskim transakcijama iz članka 61. ovoga Zakona.

Kao novina u odnosu na važeći Zakon uvedena je obveza prikupljanja podataka o izvoru sredstava za svaku uplatu gotovine u vrijednosti od 200.000,00 kuna i većoj, a kod mjenjačkih transakcija u vrijednosti od 200.000,00 kuna i većoj te za složene i neobične transakcije. Člankom 6. Preambule Direktive (EU) 2015/849 propisano je da je uporaba velikih

gotovinskih plaćanja vrlo podložna pranju novca i financiranju terorizma. Propisivanjem mjere prikupljanja podataka o izvoru sredstava za uplate gotovine i mjenjačke transakcije iznad 200.000,00 kuna namjera je smanjiti mogućnosti zloupotrebe financijskog sustava Republike Hrvatske za prikrivanje nezakonitih izvora sredstava u situacijama kada se gotov novac nepoznatog izvora ubacuje u legalne financijske tokove u Republici Hrvatskoj. U godišnjim izvješćima o radu Ureda za 2013., 2014. i 2015. godinu, na temelju analize konkretnih slučajeva sa sumnjom na pranje novca, kao jedna od tekućih i budućih opasnosti od pranja novca i financiranja terorizma navedeno je ubacivanje visokih iznosa gotovinskih sredstava nepoznatog izvora u financijski sustav Republike Hrvatske. Nadalje, prema podacima Ureda u razdoblju od 2011. do 2015. godine, obveznici (banke i dr.) su u prosjeku godišnje obavijestili Ured o 22 tisuće obavljenih transakcija vezano za gotovinske uplate u vrijednosti od 200.000,00 kuna i veće. Radi se o transakcijama uplate gotovine kod kojih po važećem Zakonu obveznici (banke i dr.) nisu do sada bili dužni prikupiti podatak o izvoru gotovinskih sredstava.

Također, člankom 20. stavkom 3. propisana je obveza obveznika da pribavi i ostale podatke u opsegu u kojem su mu potrebni za procjenu rizika od pranja novca i financiranja terorizma sukladno odredbama ovoga Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata.

Članci 21. – 22.

Članak 13. Direktive (EU) 2015/849 propisuje obvezu utvrđivanja i provjere identiteta kao sastavni dio mjera dubinske analize stranke koju provodi obveznik. Navedenim člancima propisuje se način utvrđivanja i provjere identiteta stranke fizičke osobe, obrtnika i osobe koja obavlja drugu samostalnu djelatnost te utvrđivanje i provjera identiteta punomoćnika fizičke osobe, obrtnika i osobe koja obavlja drugu samostalnu djelatnost uvidom u službeni osobni dokument stranke u njezinoj nazočnosti. Ako se bilo koji od traženih podataka ne nalazi u službenom osobnom dokumentu, obveznik prikuplja podatke iz drugih važećih javnih isprava koje podnosi sama stranka. Ako je stranka obrtnik ili osoba koja se bavi drugom samostalnom djelatnošću, obveznik prikuplja podatke o obrtu i drugoj samostalnoj djelatnosti uvidom u izvornik ili ovjerenu presliku dokumentacije iz obrtnog ili drugoga javnog registra koji ne smiju biti stariji od tri mjeseca, odnosno neposrednim uvidom u obrtni ili drugi javni registar. Na izvodu iz registra u koji je izvršen neposredni uvid, obveznik u obliku zabilješke upisuje datum i vrijeme te ime i prezime osobe koja je izvršila uvid.

Članci 23. – 25.

Način utvrđivanja i provjere identiteta pravne osobe gotovo se ne razlikuje od načina utvrđivanja i provjere identiteta propisanog važećim Zakonom. Osnovu za prikupljanje podataka predstavljaju podaci iz sudskih ili drugih javnih registara, koji moraju biti u izvorniku ili ovjerenoj preslici, i ne smiju biti stariji od tri mjeseca, te je isto tako dozvoljen neposredan pristup navedenim registrima. Ukoliko na opisani način ne može prikupiti sve podatke iz članka 20. stavka 1. Zakona, potrebne podatke odnosno podatke koji mu nedostaju, obveznik će prikupiti neposredno od zakonskog zastupnika ili punomoćnika. Ako je stranka strana pravna osoba, pored podataka iz članka 20. stavka 1. točke 4. ovoga Zakona, obveznik je dužan prikupiti i podatke o njenim direktorima (ime, prezime, identifikacijski broj, država prebivališta) te osnivački akt strane pravne osobe.

Članak 26.

U postupku utvrđivanja i provjeravanja identiteta stranke koja je domaća ili strana udruga te njihov savez, zaklada, fundacija, ustanova, umjetnička organizacija, komora, sindikat, udruga poslodavaca, politička stranka, zadruga, kreditna unija i vjerska zajednica (tzv. neprofitne organizacije) obveznik je dužan utvrditi i provjeriti identitet osobe ovlaštene za zastupanje odnosno zastupnika te utvrditi i provjeriti identitet punomoćnika. Osnovu za prikupljanje podataka predstavlja službeni osobni dokument ili druga važeća javna isprava. Podatak kojeg obveznik iz objektivnih razloga ne uspije prikupiti u skladu sa stavkom 1. ovoga članka može biti pribavljen neposredno od zastupnika ili punomoćnika. Zakon predviđa i mogućnost utvrđivanja i provjeravanja identiteta pravnih osoba i s njima izjednačenih subjekata i neposrednim uvidom u registar, upisnik ili neku drugu službenu evidenciju. Na izvodu iz registra, upisnika ili druge službene evidencije u koju je obavljen neposredni uvid obveznik u obliku zabilješke upisuje datum i vrijeme te ime i prezime osobe koja je obavila uvid.

Članak 27.

Člankom 27. propisano je utvrđivanje i provjeravanje identiteta stranke prilikom svakog pristupa stranke sefu, a navedene odredbe odnose se na svaku fizičku osobu koja stvarno pristupi sefu, bez obzira na to je li ona korisnik sefa prema ugovoru o sefu odnosno njegov zakonski zastupnik ili punomoćnik. Pri utvrđivanju i provjeri identiteta stranke na osnovi stavka 1. ovoga članka, obveznik prikuplja pored identifikacijskih podataka propisanih u članku 20. stavku 1. točki 1., prikuplja i podatak o datumu i vremenu pristupa sefu.

Članci 28. - 29.

U članak 28. prenesena je definicija pojma stvarnog vlasnika iz točaka 12. i 13. uvodne izjave i članka 3. točke 6. Direktive (EU) 2015/849. Ovaj Zakon daje detaljniju i precizniju definiciju pojma stvarnog vlasnika stranke u odnosu na važeće uređenje, koja uključuje izravno i neizravno vlasništvo ili kontrolu drugim sredstvima u situacijama kada fizička osoba (ili fizičke osobe) ima kontrolni položaj u upravljanju imovinom pravne osobe putem drugih sredstava (putem sporazuma dioničara, ostvarivanjem prevladavajućeg utjecaja ili ovlastima za imenovanje višeg rukovodstva).

Kao pokazatelj izravnog vlasništva kojeg fizička osoba ima u pravnoj osobi zadržava se prag od više od 25% poslovnih udjela, glasačkih ili drugih prava na temelju kojih fizička osoba ostvaruje pravo upravljanja pravnom osobom ili vlasništvo 25% plus jedna dionica. Pokazatelj neizravnog vlasništva je više od 25% poslovnih udjela ili 25% plus jedna dionica u stranci u vlasništvu pravne osobe koja je pod kontrolom iste fizičke osobe ili više njih, ili više pravnih osoba koje su pod kontrolom iste fizičke osobe ili više njih.

Također je propisano da se stvarnim vlasnikom trusta i s njim izjednačenog subjekta stranog smatra jedna ili više osoba iz članka 31. ovoga Zakona odnosno svaka fizička osoba ili više njih koja u konačnici kontrolira trust ili s njim izjednačeni subjekt stranog prava, izravnim ili neizravnim vlasništvom ili drugim sredstvima. Stvarnim vlasnikom stranke smatra se fizička osoba koja stvarno kontrolira drugu fizičku osobu, i/ili fizička osoba (osobe) u čije se ime obavlja transakcija. Stvarnim vlasnikom udruga i njihovih saveza, ustanova, zavoda, političkih stranaka, vjerskih zajednica, umjetničkih organizacija, komora, sindikata, udruga poslodavaca, zaklada i fundacija, može se smatrati svaka fizička osoba ovlaštena za zastupanje ili fizička osoba koja ima kontrolni položaj u upravljanju imovinom.

U skladu s člankom 3. točkom 6. a) i. Direktive (EU) 2015/849, ako je stranka trgovačko društvo čijim se financijskim instrumentima trguje na burzi ili uređenom tržištu u jednoj ili u

više država članica u skladu s propisima u Europskoj uniji, tada nije potrebno utvrđivati i provjeravati identitet bilo kojeg dioničara ili stvarnog vlasnika. Isto se odnosi i na društva sa sjedištem u trećoj državi čijim se financijskim instrumentima trguje na burzi ili uređenom tržištu u državi članici ili u toj trećoj državi, pod uvjetom da u toj trećoj državi vrijede zahtjevi za objavljivanje podataka u skladu s propisima u Europskoj uniji koji osiguravaju odgovarajuću transparentnost podataka o stvarnim vlasnicima stranke.

Članak 30.

Članak 13. Direktive (EU) 2015/849 propisuje obvezu utvrđivanja i provjere identiteta kao sastavni dio mjera dubinske analize stranke koju provodi obveznik. Ovim člankom se propisuje obveza utvrđivanja i provjere identiteta stvarnog vlasnika stranke. Identitet stvarnog vlasnika stranke obveznik utvrđuje prikupljanjem podataka o imenu i prezimenu, državi prebivališta, danu, mjesecu i godini rođenja i državljanstvu stvarnog vlasnika (podaci iz članka 20. stavka 1. točke 6. ovoga Zakona), te poduzima razumne mjere provjere identiteta stvarnog vlasnika. Člankom 4. točkom 37. ovoga Zakona propisano je da su razumne mjere odgovarajuće mjere koje poduzimaju obveznici, a koje su razmjerne rizicima od pranja novca i financiranja terorizma.

Kada obveznik iz objektivnih razloga nije prikupio nedostajuće podatke, iste će prikupiti neposredno iz izjave dane u pisanom obliku zakonskog zastupnika ili opunomoćenika stranke, pri čemu je dužan, kada u skladu s člankom 14. stavkom 10. ovoga Zakona utvrdi da stranka predstavlja visok rizik za pranje novca ili financiranja terorizma, provesti mjere pojačane dubinske analize stranke.

Članak 31.

Članak 31. prenosi odredbe članka 3. stavka 1. podstavka 6. (b) Direktive (EU) 2015/849. U postupku utvrđivanja i provjeravanja identiteta stvarnog vlasnika stranke koja je trust i s njim izjednačeni subjekt stranog prava, obveznici su dužni pored mjera dubinske analize utvrditi i provjeriti identitet osnivača, upravitelja ili više njih, zaštitnika, ako postoji, korisnika ili skupine korisnika imovine kojom upravlja, pod uvjetom da su budući korisnici već određeni ili određivi i druge fizičke osobe koje izravno ili neizravno provodi krajnju kontrolu nad trustom ili s njim izjednačenog subjekta stranog prava. Osnovu za prikupljanje podataka predstavlja dokumentacija (certifikat o osnivanju, sporazum/ugovor o partnerstvu, izjava o osnivanju i dr.) koja ne smije biti starija od tri mjeseca, odnosno ovjerena preslika te dokumentacije. U skladu s člankom 3. stavkom 1. podstavkom 6. (c) Direktive (EU) 2015/849, člankom 31. stavkom 1. točkom 5. ovoga Zakona propisuje se da je obveznik dužan utvrditi i provjeriti identitet i osobe koja obavlja funkcije jednakovrijedne ili slične onima opisanima u točkama 1., 2., 3. i 4. stavka 1. ovoga članka. Ako je stranka trust i s trustom izjednačeni subjekt stranoga prava, pored podataka iz članka 20. stavka 1. točke 6. ovoga Zakona, obveznik je dužan prikupiti i podatke o pravnom obliku trusta i s trustom izjednačenog subjekta stranoga prava te akt o osnivanju trusta i s trustom izjednačenog subjekta stranoga prava.

Članci 32. – 36.

Radi raspolaganja točnim informacijama o stvarnom vlasništvu pravnih subjekata osnovanih u državama članicama, člancima 30. i 31. Direktive (EU) 2015/849 propisana su pravila o prikupljanju i čuvanju informacija o krajnjim stvarnim vlasnicima trgovačkih društava i drugih pravnih subjekata, trustova i ostalih vrsta pravnih aranžmana te pristupu takvim

informacijama. Direktivom je propisan strukturiran pristup u odnosu na pravne subjekte, pri kojemu se prepoznaje razlika između pravnih subjekata i trustova te sličnih pravnih aranžmana. Direktiva (EU) 2015/849 propisuje državama članicama da pravnim osobama osnovanim na njihovom području propišu obvezu da pribave i čuvaju odgovarajuće, točne i ažurirane informacije o njihovom stvarnom vlasništvu, kao i podatke o korisničkim udjelima koje posjeduju. Nadalje, države članice dužne su osigurati da se informacije o stvarnom vlasništvu čuvaju u središnjem registru u svakoj državi članici, s ciljem povećanja transparentnosti kako bi se spriječila zloupotreba pravnih subjekata za prikrivanje identiteta stvarnih vlasnika kao eventualnih počinitelja kaznenih djela pranja novca, uključujući i porezne prijevare te za financiranje terorizma.

Točne i ažurirane informacije o fizičkim osobama stvarnim vlasnicima pravnih osoba i s njima izjednačenih subjekata stranog prava ključan su čimbenik u sprječavanju i otkrivanju počinitelja kaznenih djela, a koji bi u protivnome mogli sakriti svoj identitet iza složenih vlasničkih struktura pravnih osoba.

Zakon navodi pravne subjekte osnovane u Republici Hrvatskoj (trgovačka društava, podružnice stranih trgovačkih društava, udruge, zaklade, fundacije, ustanove kojima Republika Hrvatska ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave nije jedini osnivač) koji su dužni imati, čuvati i u Registar stvarnih vlasnika (u daljnjem tekstu: Registar) upisivati podatke o svojim stvarnim vlasnicima. Ovim člankom propisana su i pravila o prikupljanju i čuvanju informacija o krajnjim stvarnim vlasnicima navedenih pravnih subjekata, te trustova i s njima izjednačenih subjekata stranog prava ukoliko su isti obveznici osobnog identifikacijskog broja na temelju zakona kojim se uređuje osobni identifikacijski broj, te pristup takvim informacijama. Zakon propisuje da su podatci iz Registra stvarnih vlasnika, u opsegu i na način propisanim ovim Zakonom, dostupni su samo sljedećim ovlaštenicima:

- ovlaštenim službenicima Ureda za sprječavanje pranja novca i
- ovlaštenim osobama nadležnih državnih tijela iz Zakona (nadzorne službe Ministarstva financija - Financijski inspektorat, Carinska uprava, Porezna uprava, Državno odvjetništvo, uključujući i Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, Ravnateljstvo policije, uključujući i Policijski nacionalni ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, tijela nadležna za nadzor djelovanja i poslovanja neprofitnih organizacija, Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga, Hrvatska narodna banka, Sigurnosno-obavještajna agencija i dr.)
- ovlaštenoj osobi i zamjeniku ovlaštene osobe te drugim zaposlenicima obveznika kada provode mjere dubinske analize stranke na temelju ovoga Zakona
- pravnim i fizičkim osobama koje dokažu opravdani pravni interes.

U pogledu dostupnosti podataka iz Registra pravnim i fizičkim osobama, predlagatelj se vodio mišljenjem Agencije za zaštitu osobnih podataka KLASA: 011-01/16-01/19 URBROJ: 567-14/06-16-02 dostavljenim Uredu za sprječavanje pranja novca tijekom provođenja savjetovanja sa zainteresiranom javnošću u kojem je navedeno da sukladno odredbama Direktive (EU) 2015/849 podaci iz Registra stvarnih vlasnika nisu javni podaci, te mišljenjem Pravne službe Vijeća Europske unije Broj: 15655/16 od 16. prosinca 2016. u kojem je navedeno da veza između javnog pristupa informacijama o stvarnom vlasništvu i učinkovitog izvršenja borbe protiv pranja novca nije utvrđena, te vrijednosti demokracije i vladavine prava na kojima se Europska unija temelji isključuju mogućnost prepuštanja općoj javnosti da se

brine o zadaćama provedbe zakona, te da samo nadležna tijela mogu provoditi takve aktivnosti. Slijedom naprijed navedenog zaključeno je da je pristup opće javnosti informacijama o stvarnom vlasništvu svih poslovnih i pravnih subjekata te trustova kao sredstva za borbu protiv pranja novca i utaje poreza očito nesrazmjeran i neprimjeren. Također, potrebno je uzeti u obzir da su države članice Europske unije na različite načine pristupile ovoj problematici te da na razini Europske unije za sada ne postoji jedinstveni pristup pitanju dostupnosti podataka iz registara stvarnih vlasnika. Primjerice, u Njemačkoj će pored nadležnih državnih tijela i banaka i drugih obveznika pristup Registru stvarnih vlasnika moći ostvariti osobe koje dokažu opravdani pravni interes, a u Francuskoj pored nadležnih državnih tijela i banaka i drugih obveznika osobe kojima to odobri nadležni sud.

Registar za Ministarstvo financija - Ured za sprječavanje pranja novca operativno vodi Financijska agencija. U pogledu provedbe propisa koji uređuju zaštitu osobnih podataka, Ministarstvo financija – Ured za sprječavanje pranja novca je voditelj obrade osobnih podataka, a Financijska agencija je izvršitelj obrade osobnih podataka. Upis podataka u Registar provodi se elektronskim putem korištenjem vjerodajnica (digitalni certifikat, korisničko ime i lozinka) prihvaćenih od NIAS-a (Nacionalni identifikacijski i autentifikacijski sustav). Financijska agencija odgovorna je za vjerodostojnost evidentiranja unesenih podataka i identifikaciju obveznika elektroničkog unosa podataka. Ne očekuju se novi troškovi za pravne subjekte vezano za obvezu istih za upis ovim Zakonom propisanih podataka u Registar iz razloga što će se koristiti već uspostavljeni kanali i mehanizmi komunikacije pravnih subjekata i Financijske agencije u skladu s drugim zakonskim propisima.

Poduzet će se odgovarajuće zaštitne mjere kojima će se osigurati da podatke u Registar mogu upisivati samo one osobe koje su za to ovlaštene (zakonski zastupnik, opunomoćenik pravnih subjekata). Osnovni podaci (naziv, adresa sjedišta, OIB i pravni oblik) o pravnim osobama osnovanima u Republici Hrvatskoj, preuzet će se u Registar iz matičnih registara putem kojih se te pravne osobe osnivaju ili registriraju.

Ministar financija pravilnikom detaljnije propisuje sadržaj i strukturu podataka u Registru, način vođenja, način upisa i rokove upisa podataka u Registar, način provjere upisanih podataka u Registar, dodatne podatke koje je potrebno prikupiti odnosno upisati u Registar, sadržaj, oblik i način popunjavanja obrasca za upis podataka u Registar, postupak nadzora nad dostavom, upisom, ažuriranjem i točnošću podataka u Registru, način provedbe Zakona u odnosu na dostupnost podataka iz Registra, vrste (paušal ili po korištenju) i visine naknada za pristup podacima iz Registra od strane obveznika iz članka 9. ovoga Zakona te za pristup podacima iz Registra od strane pravnih i fizičkih osoba iz članka 34. stavka 1. točke 4. ovoga Zakona, obavješćavanje Ministarstva financija – Ureda za sprječavanje pranja novca o pravnim subjektima iz članka 32. stavka 1. a) ovoga Zakona i upraviteljima trusta i s trustom izjednačenoga subjekta stranoga prava iz članka 31. stavka 1. točaka 2. i 5. ovoga Zakona koji nisu upisali podatke u Registar, te uporabu i čuvanje i zaštita podataka iz Registra, u skladu s propisima koji uređuju zaštitu osobnih podataka. U pogledu naknade za pristup podacima iz Registra, ista će biti propisana u skladu s člankom 30. stavkom 5. Direktive (EU) 2015/849 kojim je propisano da pristup informacijama o stvarnom vlasništvu može podlijevati registraciji putem Interneta i plaćanju naknade. Naknade naplaćene za dobivanje informacija ne premašuju administrativni trošak te radnje.

Zakon propisuje da pravne i fizičke osobe mogu Ministarstvu financija - Uredu za sprječavanje pranja novca podnijeti zahtjev za podacima o stvarnom vlasniku pojedine pravne osobe koji su upisani u Registar. U svome zahtjevu podnositelj mora dokazati opravdani pravni interes za pristup podacima o stvarnom vlasniku. Zakon propisuje da će interes biti opravdan ako se ispune dva uvjeta:

- da su podaci o stvarnom vlasniku pravnoga subjekta za kojega se podnosi zahtjev isključivo vezani za utjecaj na pravni položaj podnositelja zahtjeva u sudskim, upravnim ili drugim na zakonu utemeljenim postupcima i
- da se podaci traže u vezi s pranjem novca, povezanim predikatnim kaznenim djelima i financiranjem terorizma

U slučaju postojanja opravdanog pravnog interesa, podnositelju zahtjeva će biti dostupan ograničeni opseg podataka (propisan u članku 30. stavku 5. točki c) Direktive (EU) 2015/849) o stvarnom vlasniku koji su upisani u Registar: ime i prezime, država prebivališta i/ili boravišta, mjesec i godina rođenja (bez datuma rođenja), državljanstvo, priroda i opseg stvarnog vlasništva. Ministarstvo financija – Ured za sprječavanje pranja novca utvrđuje postoji li opravdani pravni interes. Protiv rješenja kojim se odbija zahtjev podnositelja nije moguća žalba, već je moguće pokrenuti upravni spor.

Članak 36. propisuje da Financijska agencija, provodi nadzor na temelju provjere podataka u Registru, te utvrđuje je li pravni subjekt i upravitelj trusta ili s trustom izjednačenoga subjekta stranoga prava upisao podatke na način i u rokovima propisanim pravilnikom iz članka 32. stavka 8. ovoga Zakona.

Porezna uprava provodi nadzor nad pravnim subjektima i upraviteljem trusta i s trustom izjednačenoga subjekta stranoga prava te utvrđuje raspolažu li isti točnim i potpunim podacima o stvarnom vlasniku, te jesu li isti na način i u rokovima propisanim pravilnikom iz članka 32. stavka 8. ovoga Zakona upisali točne i potpune podatke u Registar.

Također, člankom 36. propisano je da su Financijska agencija i Porezna uprava ovlašteni tužitelji za pokretanje prekršajnog postupka (izdavanjem prekršajnih naloga sukladno odredbama Prekršajnog zakona) protiv pravnih subjekata i osoba koji u Registar ne upišu podatke o stvarnom vlasniku u rokovima propisanim Pravilnikom odnosno koji ne raspolažu s točnim i potpunim podacima o stvarnom vlasniku.

Članak 37.

Člankom 37. je u skladu s člankom 13. stavkom 1. d) Direktive EU) 2015/849 propisano da su obveznici dužni pozorno pratiti poslovne aktivnosti i transakcije stranke obavljene tijekom trajanja poslovnog odnosa radi provjere odgovaraju li transakcije saznanjima obveznika o toj stranci, vrsti posla, izvoru sredstava, namjeni i predviđenoj prirodi poslovnog odnosa. Radi utvrđivanja mogućih odstupanja poslovanja stranke s njenim uobičajenim poslovanjem obveznik je dužan pratiti i provjeravati poslovne aktivnosti i transakcije stranke u odnosu na usklađenost poslovanja stranke s predviđenom prirodom i namjenom poslovnog odnosa ili transakcije, usklađenost izvora sredstava s predviđenim izvorom sredstava koji je stranka navela pri uspostavljanju poslovnog odnosa i kod složenih i neobičnih transakcija, gotovinskih transakcija u vrijednosti od 200.000,00 kuna i većoj (uplata gotovine/mjenjačkih poslova) i kod sumnjivih transakcija, te usklađenost poslovanja, odnosno transakcija stranke s njezinim uobičajenim opsegom poslovanja odnosno uobičajenim transakcijama, kao i ažuriranje podataka, dokumentacije, profila rizičnosti stranke, stvarnog vlasnika, uključujući utvrđivanje je li stranka ili stvarni vlasnik postala ili prestala biti politički izložena osoba. Pritom, obveznici su dužni osigurati da opseg i učestalost provođenja mjera praćenja poslovnog odnosa, budu prilagođeni riziku od pranja novca ili financiranja terorizma kojem su izloženi tijekom obavljanja pojedinog posla, odnosno pri poslovanju s pojedinom strankom, uzimajući u obzir i ocjenu rizičnosti stranke odnosno kategoriju rizičnosti u koju je svrstana prema odredbama članka 12. i 14. ovoga Zakona.

Članak 38.

Članak 38. prenosi odredbe članka 25. Direktive (EU) 2015/849 te se propisuje da obveznik može mjere dubinske analize (utvrđivanje i provjera identiteta stranke, utvrđivanje stvarnog vlasnika stranke i prikupljanje podataka o namjeni i predviđenoj prirodi poslovnog odnosa ili transakcije) povjeriti trećim osobama. Iz članka je vidljivo da zakonodavac ne ostavlja mogućnost povjeravanja trećoj osobi mjeru provođenja stalnog praćenja poslovne aktivnosti stranke nego tu mjeru u odnosu na stranku obveznik mora sam provesti. Odgovornost za provođenje mjera dubinske analize koje su povjerene trećoj osobi snosi sam obveznik.

Članak 39.

Članak 39. prenosi odredbe članaka 26. i 28. Direktive (EU) 2015/849 te propisuje mogućnost da pored kreditnih i financijskih institucija iz države članice i treće države (banke, kreditne unije, mirovinska društva, osiguravajuća društva, društva za upravljanje investicijskim fondovima), treća osoba može biti i javni bilježnik. Također, kategorije obveznika koji su određeni kao treće osobe koje imaju sjedište u državi članici ili trećoj državi moraju provoditi mjere dubinske analize stranke i voditi evidencije u svrhu sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma jednake ili jednako vrijedne mjere koje zahtijeva Direktiva (EU) 2015/849 i čija se usklađenost sa zahtjevima sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma nadzire od strane nadležnog nadzornog tijela na način jednak ili jednako vrijedan mjerama navedenim u Direktivi (EU) 2015/849. U bilješci za tumačenje Preporuke 17 FATF navedeno je da treća osoba uvijek i sama mora biti obveznik primjene mjera i radnji radi sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma i vođenja analiza te da mora biti regulirana i nadzirana.

U skladu s člankom 29. Direktive (EU) 2015/849 vanjski suradnici odnosno vanjski pružatelji usluga koji obavljaju pojedine poslovne procese za obveznika i zastupnici obveznika (eksternalizacija, zastupnički odnosi) nisu treće osobe, već se smatraju dijelom obveznika. Primjerice, kada Financijska agencija obavlja poslove platnog prometa u ime i za račun banaka, sukladno zaključenom ugovoru o eksternalizaciji poslova platnog prometa, Financijska agencija se u tom slučaju ne smatra trećom osobom već sastavnim djelom obveznika. Dakle, u slučaju eksternalizacije poslova platnog prometa putem Financijske agencije banke su i dalje obveznici i odgovorne su za primjenu mjera i radnji sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma. Ovim člankom izričito je propisano da obveznik pružatelju eksternaliziranih usluga ne smije povjeriti poslove obavješćivanja Ureda o gotovinskim i sumnjivim transakcijama već mu samo smije povjeriti poslove provođenja mjera dubinske analize stranke. Nadalje, obveznik je dužan uspostaviti odgovarajuće procedure kako bi osigurao da od vanjskog suradnika i zastupnika dobije sve informacije potrebne za pravovremeno obavješćivanje Ureda o sumnjivim transakcijama, gotovinskim transakcijama, te za pravovremeno postupanje po nalogu Ureda za privremenom obustavom izvršenja sumnjivih transakcija i nalogu Ureda za stalno praćenje financijskog poslovanja stranke.

Članak 40.

Članak propisuje da obvezniku nije dopušteno povjeriti, provođenje mjera dubinske analize stranke, trećoj osobi ako je stranka strana pravna osoba sa sjedištem u visokorizičnim trećim zemljama. Također, obveznik ne smije prihvatiti dubinsku analizu stranke kao odgovarajuću ako je treća osoba provela mjeru utvrđivanja i provjere identiteta bez fizičke nazočnosti

stranke. Navedena ograničenja su propisana u članku 26. stavak 2. Direktive (EU) 2015/849 i u važećem Zakonu.

Članak 41.

U skladu s člankom 27. Direktive (EU) 2015/849, ovim člankom propisuje se da treća osoba mora bez odlaganja obvezniku za kojeg je provela mjere dubinske analize dostaviti podatke o provedenim mjerama ili ih učiniti izravno dostupnima obvezniku, primjerice informatičkim putem. Također, člankom je propisana obveza kojom su obveznici dužni propisati procedure kojima će osigurati da od treće osobe dobiju podatke i dokumentaciju na temelju kojih je treća osoba provela mjere dubinske analize.

Članak 42.

Članak propisuje obvezu donošenja provedbenih propisa odnosno odluka od strane ministra financija, guvernera Hrvatske narodne banke i upravnog vijeća Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga o načinu provođenja mjera pojednostavljene i pojačane dubinske analize stranke, s time da će navedeni podzakonski akti biti usklađeni sa smjernicama koje su izdala europska nadzorna tijela na temelju članka 17. i članka 18. stavka 4. Direktive (EU) 2015/849.

Članak 43.

U skladu s člankom 15. Direktive (EU) 2015/849 ovim se člankom propisuje provođenje mjera pojednostavljene dubinske analize stranke, te se obveznicima daje veća autonomija u odlučivanju u kojim će slučajevima primjenjivati mjere pojednostavljene dubinske analize stranke. Obzirom da predmetni članak više ne propisuje grupe stranaka kod kojih je dopušteno provođenje mjera pojednostavljene dubinske analize stranke kako je to propisano važećim Zakonom, obveznici sada imaju više mogućnosti da samostalno odlučuju prilikom procjene rizika stranaka, uz ograničenja propisana Zakonom. Obveznik sam utvrđuje nizak rizik stranke na temelju procjene rizika stranke iz članka 14. ovoga Zakona. Ovaj Zakon predviđa mjere pojednostavljene dubinske analize koje su navedene u interpretativnoj noti 21 Preporuke 10 FATF. Pri odlučivanju o primjeni mjera pojednostavljene dubinske analize stranke, obveznik mora uzeti u obzir pravilnik odnosno odluku iz članka 14. stavka 11. o kriterijima rizika i mjerama koje se mogu poduzeti u tim slučajevima. Obveznik je dužan i u odnosu na stranku niskog rizika provoditi mjere stalnog praćenja poslovnog odnosa u svrhu otkrivanja složenih i neobičnih ili sumnjivih transakcija, a kada u vezi sa strankom, transakcijom, imovinom ili sredstvima postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma ili se radi o složenoj i neobičnoj transakciji, ili se primjenjuju specifični scenariji visokog rizika od pranja novca ili financiranja terorizma, pojednostavljena dubinska analiza stranke nije dozvoljena.

Članak 44.

U skladu s člankom 18. Direktive (EU) 2015/849, od obveznika se zahtijeva primjena pojačanih mjera dubinske analize stranke prilikom uspostavljanja poslovnih odnosa s fizičkim ili pravnim osobama sa sjedištem u visokorizičnim trećim zemljama kao i u drugim slučajevima višeg rizika koje su utvrdile države članice temeljem Nacionalne procjene rizika, ili obveznici. Člankom 9. Direktive (EU) 2015/849 Europska komisija se ovlašćuje da može delegiranim aktom utvrditi visokorizične treće zemlje sa strateškim nedostacima u režimu

sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma koji stoga predstavljaju velik rizik za pranje novca i financiranje terorizma. Ovim Zakonom su propisani slučajevi u kojima su obveznici dužni provoditi pojačane mjere dubinske analize stranke. Slučajevi višeg rizika za koje je potrebno provoditi pojačane mjere dubinske analize stranke su: korespondentni odnos s bankom ili drugom sličnom kreditnom institucijom koja ima sjedište u trećoj državi, kada je stranka ili stvarni vlasnik stranke politički izložena osoba, kada su korisnici polica životnoga osiguranja i drugih osiguranja povezanih s ulaganjem ili stvarni vlasnici korisnika politički izložene osobe, kada je stranka povezana s visokorizičnom trećom državom, kada stranka nije fizički nazočna kod obveznika prilikom utvrđivanja i provjere identiteta za vrijeme provođenja mjera dubinske analize, kada je stranka pravna osoba koja je izdala dionice na donositelja ili fizička ili pravna osoba koja obavlja transakciju u vezi s dionicama na donositelja, kada u skladu s člankom 14. stavcima 7., 8. i 9. ovoga Zakona procijeni da stranka predstavlja visok rizik od pranja novca ili financiranja terorizma, kada je utvrđen visok rizik od pranja novca ili financiranja terorizma sukladno Nacionalnoj procjeni rizika, uvijek kada postoji sumnja na pranje novca ili financiranje terorizma te kod svih složenih i neobično velikih transakcija i svih neobičnih uzoraka transakcija koje nemaju vidljivu ekonomsku ili pravnu svrhu. Provedbom ovog potpunog skupa pojačanih mjera dubinske analize stranaka omogućit će se potpunije praćenje poslovnog odnosa i transakcija jer uključuje dodatno prikupljanje i provjeravanje podataka o stranci, djelatnosti stranke i njenoga stvarnog vlasnika, izvoru sredstava, pozorno praćenje transakcija i dr. Pored navedenih mjera, dodatna viša razina kontrole propisana je na način da je u mjere pojačane dubinske analize uključen i sustav pisane suglasnosti višeg rukovodstva obveznika prilikom uspostave poslovnog odnosa ili prilikom isplate police osiguranja.

Članak 45.

Članak 45. prenosi odredbu članka 19. Direktive (EU) 2015/849, te u velikoj mjeri zadržava rješenje važećeg Zakona. Navedeni članak detaljnije određuje podatke, informacije i dokumentaciju koju kreditna institucija u Republici Hrvatskoj mora dodatno prikupiti prilikom uspostavljanja korespondentnog odnosa sa kreditnom institucijom sa sjedištem u trećoj državi.

Radi potpunog usklađivanja s člankom 19. stavka d) Direktive (EU) 2015/849 dodana je nova odredba kojom je propisana obveza dokumentiranja provedenih mjera.

Članak 45. dodatno propisuje situacije kada obveznik ne smije uspostaviti ili produžiti poslovni odnos s bankom ili drugom kreditnom institucijom koja ima sjedište u trećoj državi. Potrebno je također istaknuti da je sukladno članku 24. Direktive (EU) 2015/849 propisano da kreditne institucije (a sada i financijske institucije) ne smiju sklapati ili nastaviti korespondentne bankarske odnose s bankom ili drugom sličnom kreditnom institucijom sa sjedištem u trećoj državi koja posluje kao fiktivna banka, odnosno ako uspostavlja korespondentne ili druge poslovne odnose i obavlja transakcije s fiktivnim bankama.

Članak 46.

Važećim Zakonom a sukladno Direktivi 2005/60/EZ (tzv. Treća Direktiva) pojmom politički izloženih osoba bile su obuhvaćene samo strane fizičke osobe na istaknutom javnom položaju, uključujući članove njihove obitelji i bliske suradnike. Direktiva (EU) 2015/849 u članku 3. stavku 9. navodi kategorije političkih izloženih osoba koje obuhvaćaju dužnosnike visokog ranga te iz tog kruga isključuje dužnosnike srednjeg ili nižeg ranga. Navedeni članak Direktive se odnosi na sve politički izložene osobe, bez obzira radi li se o domaćim ili stranim politički izloženim osobama što predstavlja novost u odnosu na dosadašnje pravno uređenje.

Člankom 5. Direktive 2015/849 propisano je da države članice mogu donijeti ili zadržati na snazi strože odredbe u području koje obuhvaća ova Direktiva u svrhu sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma. Novost u odnosu na dosadašnje pravno uređenje je proširenje kategorije politički izloženih osoba i na općinske načelnike, gradonačelnike, župane i njihove zamjenike izabrane na temelju zakona kojim se uređuju lokalni izbori u Republici Hrvatskoj, što predstavlja strožu odredbu u odnosu na obveze koje proizlaze iz Direktive (EU) 2015/849. Temeljem rezultata Nacionalne procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj Modul 1 - identificiranje prijetnji i imovinske koristi stečene počinjenjem kaznenih djela najveću identificiranu prijetnju za kazneno djelo pranja novca pored kaznenog djela utaje poreza ili carine predstavljaju i koruptivna kaznena djela (zlouporaba povjerenja u gospodarskom poslovanju, zlouporaba položaja i ovlasti od strane službene osobe). Najučestalija predikatna kaznena djela evidentirana u slučajevima analiziranim za potrebe izrade Nacionalne procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma su zlouporaba povjerenja u gospodarskom poslovanju i zlouporaba položaja i ovlasti od strane dužnosnika.

Također, Republika Hrvatska je 2015. godine donijela novu Strategiju suzbijanja korupcije za razdoblje od 2015. do 2020. godine („Narodne novine“ broj 26/15). Cilj ove strategije je spriječiti korupciju odnosno upravljati njezinim rizicima u javnoj upravi, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, javnopravnim tijelima, trgovačkim društvima u kojima država te jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju vlasničke udjele, privatnom i neprofitnom sektoru. Strategija suzbijanja korupcije za razdoblje od 2015. do 2020. godine ukazuje da brojna ispitivanja javnog mnijenja o percepciji korupcije u Republici Hrvatskoj ukazuju na vrlo visoku razinu koruptivne rizičnosti u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave. Javno percipirana mogućnost pojave korupcije na lokalnoj razini posebno proizlazi iz sljedećih činjenica: vlasništva jedinica lokalne i područne samouprave nad imovinom kojom upravljaju i prihodima kojima raspolažu, zatim potrošnje značajnih iznosa proračunskih sredstava putem javne nabave te izravne interakcije s građanima i mogućnosti utjecaja na prava, obveze i interese širokog kruga subjekata. Pregled postojećeg stanja lokalnih razina vlasti otkriva postojanje stvarnih rizika nastanka korupcije te upućuje na potrebu provedbe preventivnih antikoruptivnih mehanizama koji uključuju implementaciju načela transparentnosti i odgovornosti u radu i upravljanju imovinom od strane dužnosnika u obnašanju javnih dužnosti u jedinicama lokalne i područne samouprave.

Obveznik je dužan prilikom uspostavljanja poslovnoga odnosa ili obavljanja transakcija s politički izloženom osobom ili sa strankom čiji je stvarni vlasnik politički izložena osoba, osim propisanih mjera dubinske analize iz članka 15. stavka 1. ovoga Zakona, uspostaviti odgovarajući sustav upravljanja rizikom, uključujući i postupke koji se temelje na procjeni rizika za utvrđivanje je li stranka, zakonski zastupnik, punomoćnik ili stvarni vlasnik stranke politički izložena osoba.

Člankom 46. naprijed navedena odredba Direktive u potpunosti je prenesena u Konačni prijedlog zakona uz dopune sukladno domaćem važećem zakonodavstvu. Naime, izabrani članovi zakonodavnog tijela u Republici Hrvatskoj su zastupnici u Hrvatskom saboru, a u drugim državama izabrani članovi u tijelima koja donose zakone.

Članak 47.

Ovim se člankom u skladu s člankom 20. Direktive (EU) 2015/849 propisuju dodatne mjere koje je obveznik dužan poduzeti prilikom uspostave poslovnog odnosa s politički izloženim osobama. U vezi sa zahtjevom o obavješćivanju odgovorne osobe obveznika o sklapanju poslovnog odnosa sa strankom koja je politički izložena osoba ili sa strankom čiji je stvarni

vlasnik politički izložena osoba, potrebno je, kao i do sada, dobiti pisanu suglasnost odgovorne osobe obveznika koja se nalazi na položaju višeg rukovodstva obveznika. Višim rukovodstvom obveznika smatra se zaposlenik obveznika s dovoljno znanja o izloženosti institucije riziku od pranja novca i financiranja terorizma te odgovarajuće razine da donosi odluke koje utječu na njezinu izloženost riziku te ne treba, u svim slučajevima, biti član uprave ili drugog poslovnog tijela obveznika. U stavku 3. ovoga članka je također prenesen članak 22. Direktive (EU) 2015/849, koji obveznicima nameće obvezu provođenja odgovarajuće mjere dubinske analize s obzirom na procijenjeni rizik, čak i nakon što politički izložena osoba prestane djelovati na istaknutim javnim funkcijama u državi članici ili trećoj državi. Razdoblje provedbe mjera ne smije biti kraće od 12 mjeseci.

Razlike u provođenju mjera dubinske analize kod politički izloženih osoba i stranke čiji je stvarni vlasnik politički izložena osoba u odnosu na ostale stranke nad kojima obveznici provode mjere dubinske analize su sljedeće: kod politički izloženih osoba će banke i drugi obveznici provesti odgovarajuće mjere za utvrđivanje izvora imovine i sredstava koji su uključeni u poslovni odnos ili transakciju, kod politički izloženih osoba će banke i drugi obveznici neprekidno pojačano pratiti poslovni odnos (npr. češće ažuriranje podataka, pojačana analiza transakcija), zaposlenik banke i drugog obveznika zadužen za uspostavu ili nastavak poslovnog odnosa sa strankom koja je politički izložena osoba obavezno pribavlja pisanu suglasnost višeg rukovodstva obveznika.

Napominjemo da kako je navedeno u točki 33 preambule Direktive (EU) 2015/849 zahtjevi u vezi s politički izloženim osobama po svojoj su prirodi preventivni i nisu kazneni, te ih ne bi trebalo tumačiti kao stigmatizaciju politički izloženih osoba. Odbijanje poslovnog odnosa s osobom samo na temelju činjenice da se radi o politički izloženoj osobi protivno je slovu i duhu ove Direktive (EU) 2015/849 i preporuka FATF-a.

Članak 48.

Članak 48. prenosi odredbe članka 21. Direktive (EU) 2015/849, kojim su propisane dvije dodatne mjere koje se moraju provoditi, kada se utvrdi da su korisnici životnog osiguranja i drugih usluga osiguranja povezanih s ulaganjima kao i njihovi stvarni vlasnici politički izložene osobe. U tim situacijama obveznik je dužan obavijestiti više rukovodstvo obveznika prije isplate prihoda police i temeljito proučiti cijeli poslovni odnos s ugovarateljem osiguranja.

Članak 49.

Članak 49. prenosi odredbe članka 18. stavka 1. Direktive (EU) 2015/849, kojim je propisano da u slučajevima gdje je stranka osoba iz visokorizične treće države, obveznik je dužan u okviru pojačane dubinske analize stranke provoditi dodatne mjere dubinske analize.

Temeljem članka 9. Direktive (EU) 2015/849, Europska komisija donosi Delegirane akte o dopuni Direktive (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća utvrđivanjem visokorizičnih trećih država sa strateškim nedostacima.

Slično tome, Preporuka 19 FATF preporučuje provođenje mjera pojačane dubinske analize stranke iz visokorizičnih država, a koje se nalaze na listi koju periodično objavljuje FATF.

Mjere predviđene u ovom članku preuzete su iz Preporuke 10 FATF, i obveznici su ih dužni provoditi u slučajevima kada je stranka povezana s visokorizičnom trećom državom. Uzimajući u obzir procjenu rizika, obveznik također može upotrijebiti i druge mjere pojačane dubinske analize. Članak 49. u skladu je člankom 18. stavkom 1. Direktive (EU) 2015/849 temeljem kojega obveznik nije dužan provoditi dodatne mjere pojačane dubinske analize kada je stranka podružnica ili društvo kćer iz države članice, a koje su osnovane u visokorizičnim

trećim državama, uz uvjet da u cijelosti provode politike i postupke koji su jednaki ili jednakovrijedni odredbama ovoga Zakona. U navedenim situacijama obveznik će opseg provođenja mjera prilagoditi procjeni rizika od pranja novca i financiranja terorizma iz članka 13. ovoga Zakona.

Članak 50.

U članku 50. je na odgovarajući način prenesen članak 10. stavak 2. Direktive (EU) 2015/849 kojim je propisano da su države članice dužne poduzeti mjere za sprečavanje zloupotrebe dionica koje glase na donositelja i isprava o vlasništvu dionica koje glase na donositelja.

Osim toga, u izvješću o 4. krugu evaluacije Republike Hrvatske od strane Odbora MONEYVAL usvojenom u rujnu 2013. se između ostalog navodi da nedostatak informacija o broju dionica koje glase na donositelja, a koje su još uvijek u opticaju, izaziva zabrinutost glede učinkovitosti odgovarajućih mjera kako bi se osiguralo da se ne zloupotrebljavaju za pranje novca. Nadalje, u Izvješću se također navodi da ne postoje mjere za zaštitu od zloupotrebe društava upotrebom dionica koje glase na donositelja. Propisivanjem u članku 50. ovoga Zakona da su obveznici dužni provoditi mjere pojačane dubinske analize stranke u slučajevima kada je stranka pravna osoba koja je izdala dionice na donositelja, ili fizička ili pravna osoba koja obavlja transakciju u svezi s dionicama na donositelja, u određenoj mjeri će se otkloniti nedostaci prepoznati u Izvješću MONEYVAL-a te umanjiti rizik zloupotrebe dionica na donositelja za pranje novca ili financiranje terorizma.

Članak 51.

Kao jedan od čimbenika mogućeg visokog rizika Direktiva (EU) 2015/849 u Prilogu III. navodi poslovne odnose ili transakcije s nenazočnom strankom, bez određenih oblika zaštite kao što su elektronički potpis. Stoga je ovim člankom uređeno provođenje mjera pojačane dubinske analize stranke za stranku koja nije fizički nazočna kod obveznika prilikom utvrđivanja i provjere identiteta. U takvim slučajevima obveznik je dužan u okviru mjera pojačane dubinske analize provesti sljedeće dodatne mjere: prikupiti dodatne isprave, podatke ili informacije, na osnovu kojih provjerava identitet stranke, dodatno provjeriti podnesene isprave ili ih dodatno potvrditi od strane kreditne ili financijske institucije i primijeniti mjeru da se prvo plaćanje u poslovnoj aktivnosti provede putem računa otvorenog u ime stranke kod kreditne institucije. Primjerice, kod sklapanja police životnog osiguranja pri čemu stranka nije bila osobno nazočna kod osiguravajućeg društva, obveznik je dužan zatražiti da stranka prvu ratu premije police životnog osiguranja uplati prijenosom novčanih sredstava sa računa otvorenog kod kreditne institucije odnosno banke, a koja kreditna institucija je izvršila dubinsku analizu stranke već kod otvaranja računa odnosno provođenja transakcije. Ako stranka koja je pravna osoba nema otvoren račun u svoje ime kod kreditne institucije, obveznik je dužan umjesto mjere iz stavka 2. točke 3. ovoga članka (mjera prvog plaćanja preko računa otvorenoga u ime stranke kod kreditne institucije u državi članici ili trećoj državi koja primjenjuje mjere jednake ili jednakovrijedne onima navedenima u Direktivi (EU) 2015/849) primijeniti mjeru provođenja prvog plaćanja u korist novo otvorenoga računa pravne osobe koja nema prethodno otvoren račun u svoje ime kod kreditne institucije preko računa otvorenoga u ime osnivača stranke iz stavka 2. ovoga članka kod kreditne institucije u državi članici ili trećoj državi koja primjenjuje mjere jednake ili jednakovrijedne onima navedenima u Direktivi (EU) 2015/849. Također, izrijeком je propisano da se nenazočnom strankom smatra i kada za stranku punomoćnik uspostavlja poslovni odnos ili obavlja transakciju iz članka 16. stavka 1. točaka 2. i 3. ovoga Zakona.

Također, Akcijskim planom Vlade Republike Hrvatske za administrativno rasterećenje gospodarstva (siječanj 2017.), a koji predstavlja reformske mjere, između ostalog propisano je da će cjelokupan proces pokretanja poslovanja trgovačkog društva biti omogućen elektroničkim putem, bez obveze ovjere dokumenata kod bilježnika i izrade pečata. Odredbama propisanim u članku 51. ovoga Zakona omogućuje se provedba mjera iz Akcijskog plana za administrativno rasterećenje gospodarstva koje predviđaju omogućiti elektroničko otvaranje poslovnog računa u bankama kao i mogućnost podnošenja elektroničkog zahtjeva za prijenos osnivačkog pologa društva na račun društva.

Članak 52.

Članak 52. propisuje mjere pojačane dubinske analize stranke koje obuhvaćaju najmanje mjeru pojačanoga i trajnoga praćenja poslovnoga odnosa do trenutka fizičkoga dolaska stranke obvezniku, u slučajevima u kojima obveznik utvrđuje i provjerava identitet stranke na daljinu, na temelju kvalificiranoga certifikata za elektronički potpis ili elektronički pečat koji je izrađen kvalificiranim sredstvom za izradu elektroničkoga potpisa ili sredstvom za izradu kvalificiranoga elektroničkog pečata koji je izdao kvalificirani pružatelj usluga povjerenja sa sjedištem u Europskoj uniji primjenom Uredbe (EU) 910/2014.

Utvrđivanje i provjera identiteta stranke na temelju kvalificiranoga certifikata za elektronički potpis ili elektronički pečat nisu dopušteni ako postoji sumnja da je kvalificirani certifikat zloupotrijebljen, odnosno ako obveznik utvrdi da su se promijenile okolnosti koje bitno utječu na njegovu valjanost, a kvalificirani pružatelj usluga ga još nije privremeno suspendirao.

U odnosu na stranku za koju je utvrdio i provjerio identitet na temelju kvalificiranoga certifikata za elektronički potpis ili elektronički pečat koji je izrađen kvalificiranim sredstvom za izradu elektroničkoga potpisa ili sredstvom za izradu kvalificiranoga elektroničkog pečata, obveznik je dužan, do trenutka fizičkoga dolaska stranke obvezniku, provoditi pojačanu dubinsku analizu stranke koja obuhvaća najmanje mjeru pojačanoga i trajnoga praćenja poslovnoga odnosa.

Također, ovim se člankom uvodi mogućnost utvrđivanja i provjere identiteta fizičke osobe, obrtnika ili osobe koja se bavi drugom samostalnom djelatnošću te fizičke osobe koja zastupa pravnu osobu osnovanu u državi članici na daljinu, korištenjem sredstava video elektroničke identifikacije, pod uvjetima propisanim stavkom 6. ovoga članka. Sredstva video elektroničke identifikacije koja se koriste za utvrđivanje i provjeru identiteta moraju ispunjavati minimalne tehničke uvjete koje će ministar financija propisati pravilnikom.

Članak 53.

Članak 53. prenosi odredbe članka 18. stavka 2. Direktive (EU) 2015/849 kojim je propisana obveza provođenja mjera pojačane dubinske analize i u odnosu na složene i neobične transakcije. Slijedom toga, obveznici su dužni obratiti posebnu pozornost na sve složene i neobično velike transakcije, kao i na svaki neuobičajeni oblik transakcija koje nemaju očiglednu ekonomsku ili vidljivu pravnu svrhu i u slučaju kada u odnosu na njih još nisu utvrđeni razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma. Obveznici su dužni analizirati pozadinu i svrhu takvih transakcija, uključujući i podatak o izvoru sredstava, te rezultate analize u pisanom obliku evidentirati kako bi bili dostupni na zahtjev Ureda i nadzornih tijela, a ukoliko obveznici u vezi s takvim transakcijama nakon provedene analize utvrde razloge za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma, dužni su o tome na Zakonom propisani način obavijestiti Ured.

Članak 54.

Članak 54. prenosi odredbe članka 10. stavka 1. Direktive (EU) 2015/849 kojim se zabranjuje otvaranje, izdavanja i vođenje anonimnih računa, štednih knjižica na šifru ili donositelja, odnosno drugih anonimnih proizvoda koji bi posredno ili neposredno omogućavali prikrivanje identiteta stranke. Također u skladu s istim člankom Direktive (EU) 2015/849 u članak 54. dodan je drugi stavak, kojim je propisano da su obveznici dužni, što je prije moguće, provesti dubinsku analizu za postojeće imatelje odnosno korisnike navedenih anonimnih proizvoda, a svakako prije bilo kakvog korištenja tih računa. Sukladno definicijama značenja izraza iz Pravila Središnjeg klirinškog depozitarnog društva d.d. skrbnički račun je račun vrijednosnih papira na kojem skrbnik na temelju odgovarajućeg pravnog posla vodi pozicije vrijednosnih papira u ime i za račun treće osobe. Skrbnički račun može biti na ime, zbirni skrbnički račun i skrbnički račun pod zaporkom. Skrbnički račun - na ime je račun vrijednosnih papira koji otvara skrbnik, pri čemu identitet ulagatelja za čiji račun skrbi nad vrijednosnim papirima nije nepoznat, niti tajan, već je jednoznačno određen. Isti ulagatelj kod istog skrbnika može imati otvoren samo jedan skrbnički račun na ime. Imatelj vrijednosnih papira na skrbničkom računu na ime je ulagatelj za čiji račun skrbnik skrbi nad vrijednosnim papirima. Skrbnički račun - pod zaporkom je račun vrijednosnih papira koji otvara skrbnik za jednog ili više nalagodavatelja, pri čemu jedino on zna identitet nalagodavatelja za čiji račun skrbi nad vrijednosnim papirima. Skrbnički račun - zbirni (omnibus) je račun vrijednosnih papira koji otvara skrbnik za više nalagodavatelja ili za drugog skrbnika, pri čemu jedino on zna identitet nalagodavatelja za čiji račun skrbi nad vrijednosnim papirima. Slijedom navedenog, skrbnički računi ne smatraju se anonimnim proizvodom koji bi omogućavao prikrivanje identiteta stranke obzirom da je identitet stranke poznat skrbniku koji skrbi nad vrijednosnim papirima. Također, predloženim člankom prenesena je odredba članka 24. Direktive (EU) 2015/849 na način da se obveznicima zabranjuje uspostava ili održavanje korespondentnih odnosa s fiktivnim bankama.

Članak 55.

Člankom 6. Preambule Direktive (EU) 2015/849 propisano je da je uporaba velikih gotovinskih plaćanja vrlo podložna pranju novca i financiranju terorizma. Kako bi se povećao oprez te smanjili rizici takvih gotovinskih plaćanja, osobe koje trguju robom trebale bi biti obuhvaćene ovom Direktivom kao obveznici provedbe mjera, ako uplaćuju ili primaju gotovinska plaćanja u iznosu od ili iznad 10.000,00 eura. Države članice trebale bi biti u mogućnosti donijeti niže pragove, te dodatna opća ograničenja u pogledu uporabe gotovine i daljnje strože odredbe.

Člankom 2. stavkom 3. točkom e) Direktive (EU) 2015/849 propisano je da obveznici provedbe mjera sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma (pored kreditnih i financijskih institucija i dr.) moraju biti i druge osobe koje se bave trgovinom robom, pod uvjetom da se plaćanje obavlja u gotovini u iznosu od 10.000,00 eura ili više, bez obzira provodi li se transakcija kao jedna operacija ili u nekoliko operacija koje se čine povezanim. Nadalje, stratejskim analizama Ureda za sprječavanje pranja novca utvrđeno je da uporaba velikih gotovinskih uplata i isplata i dalje predstavlja povećani rizik od pranja novca i financiranja terorizma u financijskom sustavu Republike Hrvatske, stoga je u ovom Zakonu kao preventivna mjera propisano ograničenje u poslovanju s gotovinom pri svakoj naplati ili plaćanju u gotovini koja prelazi vrijednost od 75.000,00 kuna ali samo za pravne osobe i fizičke osobe koje obavljaju registriranu djelatnost.

Važećim Zakonom propisano je ograničenje u poslovanju s gotovinom na način da je zabranjeno obavljati naplate u gotovini u iznosu koji prelazi 105.000,00 kuna odnosno u

poslovima s nerezidentima u vrijednosti koja prelazi 15.000,00 eura prilikom: prodaje robe i pružanja usluga, prodaje nekretnina, primanja zajmova, te prodaje prenosivih vrijednosnih papira ili udjela.

Novost u odnosu na važeće zakonsko uređenje je snižavanje praga sa 105.000,00 kuna na 75.000,00 kuna te uvođenje općeg ograničenja (pored primanja naplate kako je bilo propisano važećim zakonom) i na izvršenje plaćanja u gotovini od strane pravne ili fizičke osobe koja obavlja registriranu djelatnost u Republici Hrvatskoj.

Fizičkom osobom koja obavlja registriranu djelatnost u Republici Hrvatskoj u smislu ove odredbe Zakona smatra se svaki pojedinac koji obavlja poslove koji spadaju u djelatnosti slobodnog zanimanja, druge samostalne djelatnosti ili djelatnost obrta, što je u skladu s člankom 3. stavkom 2. Zakona o zabrani i sprječavanju obavljanja neregistrirane djelatnosti (Narodne novine, broj 61/11) kao i fizička osoba obveznik poreza na dohodak po osnovi samostalne djelatnosti prema odredbama zakona kojim se uređuje porez na dohodak kako je to propisano člankom 3. točkom 1. Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Narodne novine, broj 133/12 i 115/16).

Dakle, Republika Hrvatska je odredila za gotovinska plaćanja i naplate ograničenje od 75.000,00 kuna, a koja rješenja su prihvatile i druge države članice, iz razloga što je prihvaćanje gotovine kao platežnog sredstva sa stajališta rizika pranja novca i/ili financiranja terorizma još uvijek visoko rizično (primjerice u Sloveniji je novim Zakonom o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma ograničena naplata u gotovini u iznosu većem od 5.000,00 eura), a takve novčane transakcije predstavljaju transakcije koje su još uvijek jedno od najčešćih načina prikrivanja protuzakonito dobivenog novca u Republici Hrvatskoj, a kojim gotovim novcem se uspješno prikriva stvarni (nezakoniti) izvor novca.

Mogućnost zloupotrebe gotovine za pranje novca jest, s obzirom na tipologije slučajeva kojima se Ured bavi, moguća u svim slučajevima zamjene ili uporabe gotovine te kod prijenosa gotovine preko državne granice. U tim slučajevima mogućnost utvrđivanja stvarnog izvora, postojanja ili kretanja gotovine u financijskom sustavu ili izvan njega je vrlo ograničena, odnosno u velikoj je većini slučajeva, zbog prirode i oblika prijenosa gotovo nemoguća.

Ova zakonska odredba ne zadire bitno u uobičajeno poslovanje pravnih i fizičkih osoba, jer ograničenje gotovinskog poslovanja iznad određenog iznosa odnosno njegovo preusmjeravanje na kreditne i financijske institucije za pravne ili fizičke osoba koje obavljaju registriranu djelatnost ne predstavlja dodatno administrativno opterećenje povezano s provođenjem mjera sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma, što bi se svakako dogodilo u slučaju ukoliko bi te osobe bile određene kao obveznici provođenja preventivnih mjera propisanih ovim Zakonom.

Dakle, zakonske odredbe same po sebi ne zabranjuju gotovinsko poslovanje kao takvo, nego ga isključivo ograničavaju na način da preusmjerava provođenje visokih odnosno rizičnijih gotovinskih transakcija prema bankama i drugim kreditnim i financijskim institucijama i to samo u slučajevima kada se radi o transakcijama pravnih ili fizičkih osoba koje obavljaju registriranu djelatnost, a ne primjerice u slučajevima kada se transakcija odvija između dvije fizičke osobe koje ne obavljaju registriranu djelatnost.

Također, Europska komisija je 2. veljače 2016. predstavila Akcijski plan za jačanje borbe protiv financiranja terorizma⁵ usmjeren na dva glavna smjera djelovanja: pratiti financijska kretanja terorista i tako ih spriječiti u premještanju novca ili druge imovine. U Akcijskom planu najavljeno je više ciljanih operativnih i zakonodavnih mjera, uključujući sprječavanje i kontrolu nezakonitog kretanja gotovine.

⁵ Komunikacija Komisije Europskog parlamenta i Vijeću o Akcijskom planu za jačanje borbe protiv financiranja terorizma, COM(2016) 50 final.

Članak 56.

Ključni element preventivnog sustava u Republici Hrvatskoj je obavješćavanje Ureda od strane banaka i dr. obveznika o sumnjivim transakcijama bez obzira na iznos transakcije. Sukladno tome, članak 56. prenosi odredbe članka 33. Direktive (EU) 2015/849 i u skladu je s Preporukom 20 FATF, kojim se uređuje obavješćivanje Ureda kao financijsko obavještajne jedinice o sumnjivim transakcijama, sredstvima i osobama.

U skladu s člankom 35. Direktive (EU) 2015/849 obveznik je dužan suzdržati se od provođenja sumnjive transakcije te je bez odgode prije izvršenja dužan obavijestiti Ured o toj transakciji, ako sumnja da sredstva proizlaze iz nezakonitih aktivnosti ili su povezana s financiranjem terorizma.

U članku 56. stavku 3. propisano je da ako obveznik zbog prirode transakcije ili zbog drugih opravdanih razloga, ili ako je vjerojatno da će se dostavljanjem Uredu obavijesti o sumnjivoj transakciji prije obavljanja transakcije otežati analiza transakcije od strane obveznika, obavijest nije mogao dostaviti prije obavljanja transakcije, dužan je Uredu prijaviti sumnjivu transakciju nakon obavljanja, a najkasnije sljedeći radni dan.

U članku 56. stavku 6. propisana su obilježja sumnjive transakcije: obveznik zna, sumnja ili ima razloge za sumnju da transakcija uključuje sredstva proizašla iz kriminalne aktivnosti ili je povezana s financiranjem terorizma; indikatori za prepoznavanje sumnjivih transakcija, sredstava i osoba iz članka 60. stavka 1. ovoga Zakona upućuju na to da postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma; transakcija odgovara tipologijama ili trendovima pranja novca ili financiranja terorizma; kada obveznik procijeni da u vezi s transakcijom, sredstvima ili strankom postoje i drugi razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma.

Također, ako obveznik zna, sumnja ili ima razloga sumnjati da sredstva, bez obzira na njihov iznos, predstavljaju imovinsku korist ostvarenu kriminalnom aktivnošću ili su povezana s financiranjem terorizma, dužan je o tome bez odgode obavijestiti Ured.

Članak 57.

Važeći Zakon je uvrstio odvjetnike, odvjetnička društva i javne bilježnike, revizorska društva i samostalne revizore, te pravne i fizičke osobe koje obavljaju računovodstvene usluge i usluge poreznog savjetovanja u područje primjene mjera sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, i tom smislu nema promjena u ovom Zakonu.

Članak 57. prenosi odredbe članka 33. stavka 1. podtočke (a) Direktive (EU) 2015/849 u odnosu na obvezu prijavljivanja sumnjivih transakcija, sredstava i osoba od strane revizorskog društva, samostalnog revizora, vanjskog računovođe, poreznog savjetnika, društva za porezno savjetništvo te odvjetnika, odvjetničkog društva i javnog bilježnika, a koja obveza je bila propisana i važećim Zakonom. U odnosu na obvezu prijavljivanja sumnjivih transakcija i dalje za odvjetnika, odvjetničko društvo i javnog bilježnika ostaje obveza obavješćivanja Ureda samo u slučajevima izričito navedenima u članku 9. stavku 2. točki 18. podtočki b. ovoga Zakona, odnosno ako sudjeluju, bilo da djeluju u ime svoje stranke ili za svoju stranku, u bilo kojoj vrsti financijskih transakcija ili transakcija koje uključuju nekretnine ili pak pružaju pomoć u planiranju ili provođenju transakcije za svoju stranku u vezi s: kupnjom ili prodajom nekretnina ili poslovnih subjekata, upravljanjem novčanim sredstvima, vrijednosnim papirima ili drugom imovinom u vlasništvu stranke, otvaranjem i upravljanjem bankovnih računa, štednih uloga ili računa za poslovanje s financijskim instrumentima, prikupljanjem sredstava potrebnih za osnivanje, poslovanje ili upravljanje trgovačkim društvom i osnivanjem, poslovanjem ili upravljanjem trustovima, trgovačkim društvima, zakladama ili sličnim pravnim uređenjima. Nadalje, obveza prijave Uredu od

strane obveznika kada stranka od obveznika zatraži savjet u vezi s pranjem novca i financiranjem terorizma ostaje ista. U tim slučajevima obveznik je dužan o tome obavijestiti Ured najkasnije sljedeći radni dan od dana kada je stranka od njega tražila takav savjet. Obveza da profesionalne djelatnosti obavještavaju financijsko-obavještajne jedinice o sumnjivim transakcijama propisana je u svim zakonodavstvima država članica.

Članak 58.

Zbog odnosa povjerenja revizorskog društva, samostalnog revizora, vanjskog računovođe, poreznog savjetnika, društva za porezno savjetništvo te odvjetnika, odvjetničkog društva i javnog bilježnika kojeg imaju u odnosu prema strankama, a u skladu s člankom 34. stavkom 2. Direktive (EU) 2015/849, člankom 58. ovoga Zakona propisana su izuzeća u skladu s kojim je predmetnim obveznicima dano pravo da u određenim slučajevima ne provode odredbe ovoga Zakona u pogledu prijavljivanja sumnjivih transakcija Uredu.

Dakle, naprijed navedeni obveznici koji obavljaju profesionalne djelatnosti izuzeti su od obveze obavješćivanja Ureda o sumnjivim transakcijama i osobama i to u odnosu na podatke koje dobiju od stranke ili prikupe o stranci tijekom utvrđivanja pravnoga položaja stranke ili prilikom zastupanja stranke u vezi sa sudskim postupkom, što uključuje savjetovanje za predlaganje ili izbjegavanje sudskih postupaka, bez obzira na to jesu li podatci dobiveni ili prikupljeni prije, tijekom ili nakon završenoga sudskog postupka.

Članak 59.

Člankom 59. propisuje se dužnost obveznika da sukladno članku 33. stavku 1. a) Direktive (EU) 2015/849 navede razloge koji upućuju na to da u vezi s transakcijom, sredstvima ili strankom postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma, te se propisuje da će ministar financija pravilnikom propisati način obavješćivanja Ureda o sumnjivim transakcijama (putem elektroničkog obrasca), opseg dostavljanja podataka, te dodatne podatke koje je obveznik dužan pribaviti u svrhu obavještavanja Ureda o sumnjivim transakcijama, sredstvima i osobama.

Članak 60.

U skladu s člankom 46. stavkom 2. Direktive (EU) 2015/849 ovim člankom propisuje se obveza sastavljanja i korištenja liste indikatora od strane obveznika za prepoznavanje sumnjivih transakcija, sredstava i osoba kao osnovne smjernice u prepoznavanju sumnjivih transakcija i osoba te utvrđivanju razloga za sumnju na pranje novca i financiranje terorizma. Prilikom sastavljanja liste indikatora obveznici uzimaju u obzir prije svega specifičnost svoga poslovanja i karakteristike sumnjive transakcije kako je definirana ovim Zakonom. Ured i nadležna nadzorna tijela surađuju s obveznicima prilikom sastavljanja liste indikatora kako bi im se pomoglo u prepoznavanju transakcija, sredstava i osoba koje bi mogle biti povezane s pranjem novca ili financiranjem terorizma. Također, propisano je da je lista indikatora sastavni dio politika, kontrola i postupaka obveznika. Lista indikatora dopunjava se i prilagođava prema poznatim trendovima i tipologijama pranja novca i financiranja terorizma, te prema okolnostima koje proizlaze iz poslovanja obveznika.

Ministar financija pravilnikom propisuje obvezno uključivanje pojedinih indikatora na listu indikatora za prepoznavanje sumnjivih transakcija, sredstava i osoba u vezi s kojima postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma.

Članak 61.

Članak 61. u skladu je s Preporukom 29. FATF kojom je propisano da je financijsko-obavještajna jedinica nadležna, pored zaprimanja sumnjivih transakcija, i za zaprimanje drugih informacija propisanih nacionalnim zakonodavstvom, što uključuje i gotovinske transakcije iznad određenog iznosa, koje financijske institucije i određeni nefinancijski sektor i samostalne profesije prijavljuju financijsko obavještajnoj jedinici. Sukladno tome, članak 61. propisuje obvezu prijavljivanja gotovinskih transakcija Uredu u vrijednosti od 200.000,00 kuna i većoj pri kojoj obveznik fizički primi od stranke gotovinu, odnosno stranci fizički preda gotovinu u posjedovanje i na raspolaganje.

U odnosu na važeći Zakon, osobe koje obavljaju profesionalne djelatnosti više nisu izuzete od obavješćivanja Ureda o gotovinskim transakcijama u vrijednosti od 200.000,00 i većoj kako bi se dodatno umanjio rizik zlouporabe gotovine za prikrivanje nezakonitog izvora sredstava, a što je u skladu sa preporukama FATF.

Članak 62.

Članak 62. Zakona prenosi odredbe članka 45. stavka 1. Direktive (EU) 2015/849. Sukladno tome obveznici koji su dio grupe obveznika, dužni su provoditi politike i postupke grupe koje se odnose na provođenje mjera za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma. Ove mjere provode se i na razini podružnica i društva kćeri koje imaju sjedište u državi članici ili trećoj državi.

Članak 63.

Članak 63. prenosi odredbe članka 45. stavka 2. Direktive (EU) 2015/849 koji se, između ostalog, odnosi na pravo slobodnog obavljanja djelatnosti na području Europske unije, pri čemu nije nužno da takve poslove u drugim državama članicama obveznik obavlja putem podružnica. Slijedom toga, obveznik može obavljati svoju djelatnost u drugoj državi članici izravno ili putem podružnice odnosno zastupnika. Članak propisuje dužnost obveznika, u slučajevima kada svoje poslovanje u drugoj državi članici pruža preko poslovne jedinice, zastupnika, mreže zastupnika ili osoba koje distribuiraju elektronički novac, da osigura da se njegove podružnice, zastupnici i mreže zastupnika pridržavaju zakonodavstva te druge države članice, u području sprječavanja novca pranja i financiranja terorizma.

Članak 64.

Članak 64. prenosi odredbe članka 45. stavaka 1., 3., 4. i 5. Direktive (EU) 2015/849. Ovim člankom osigurava se da podružnice i društva kćeri koje posluju u trećim državama, primjenjuju europske standarde u području sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma. Ako su u toj trećoj državi minimalni standardi za provedbu mjera sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma manje strogi od mjera propisanih ovim Zakonom, obveznik je dužan osigurati da njegove podružnice i društva kćeri usvoje i provode odgovarajuće mjere koje se jednakovrijedne odredbama ovoga Zakona, u mjeri u kojoj to dopušta pravo treće države. Odgovarajuće mjere uključuju i mjere zaštite podataka. U slučajevima kada pravo treće države ne dopušta primjenu politika i procedura, nadzorno tijelo o tome će obavijestiti europska nadzorna tijela, a radi usklađivanja aktivnosti pri postizanju odgovarajućih rješenja. U navedenoj situaciji, obveznik je dužan, u svojim podružnicama i društvima kćeri provesti odgovarajuće dodatne mjere za učinkovito upravljanje rizikom. U slučaju da se te dodatne mjere pokažu nedostatnim, nadležna nadzorna

tijela naložiti će obvezniku provođenje dodatnih mjera koje mogu uključivati zabranu sklapanja poslovnih odnosa ili njihov prekid, zabranu provođenja transakcija ili čak prestanak poslovanja u trećoj državi.

Članak 65.

Članak 65. prenosi odredbe članka 45. stavak 9. Direktive (EU) 2015/849 vezano za imenovanje središnje kontakt točke. Hrvatska narodna banka određena je kao nadležno regulatorno tijelo koje je ovlašteno zahtijevati od izdavatelja elektroničkog novca i pružatelja platnih usluga čije sjedište se nalazi u drugoj državi članica, a koji na području Republike Hrvatske posluju putem distributera ili zastupnika, imenovanje središnje kontakt točke uzimajući u obzir uvjete iz regulatornog tehničkog standarda koji donosi Europska komisija. Imenovanje Središnje kontakt točke odnosi se na izdavatelje elektroničkog novca i pružatelje platnih usluga iz druge države članice koji pružaju usluge na području Republike Hrvatske i ista se primjenjuje na sve njihove poslovne jedinice odnosno distributere i zastupnike u Republici Hrvatskoj distributere i zastupnike koji su kreditne institucije, kreditne unije, institucije za platni promet i institucije za elektronički novac osnovane u Republici Hrvatskoj kao i distributere odnosno zastupnike koji su poštanski uredi, ovlašteni mjenjači, trgovački lanci, kiosci, i dr. Središnja kontaktna točka dužna je u ime distributera ili zastupnika prijavljivati Uredu sumnjive transakcije te na zahtjev Ureda prikupljati podatke od distributera ili zastupnika i dostavljati Uredu podatke na temelju članka 113. ovoga Zakona.

Sukladno rezultatima Nacionalne procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj, među kreditnim i financijskim institucijama najveća ranjivost za pranje novca je identificirana kod pružatelja platnih usluga (društva za prijenos novca).

Članci 66. – 72.

Budući da je naglasak Direktive (EU) 2015/849 stavljen na učinkovit sustav sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, ovaj Zakon u člancima 66. – 72. detaljnije razrađuje sustav sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma koji je obveznik dužan uspostaviti radi adekvatnog procjenjivanja, ovladavanja, praćenja rizika od pranja novca i financiranja terorizma kojima je obveznik izložen ili bi mogao biti izložen u svojem poslovanju. U cilju cjelovitog i sustavnog praćenja svih propisanih zahtjeva na području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma sustav sprječavanja otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma mora biti razmjeran veličini, vrsti, opsegu i složenosti poslova koje obveznik obavlja a obuhvaća primjerena organizacijske i kadrovske uvjete, odgovarajuću razinu svijesti o riziku pranja novca i financiranja terorizma, politike, kontrole i postupke, ovlaštenu osobu i njenog zamjenika, upravu i/ili više rukovodstvo, kontinuiranu izobrazbu te neovisno provjeravanje odnosno internu reviziju. Prilikom uspostave učinkovitog sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma jedna od ključnih elemenata sustava je uloga i svijest uprave obveznika o riziku pranja novca i financiranja terorizma.

Člankom 67. propisana je obveza imenovanja člana uprave kreditne institucije koji će biti odgovoran za provedbu svih zahtjeva propisanih u svrhu sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma kao i uvjet da ovlaštena osoba bude zaposlena na rukovodećem radnom mjestu. U svrhu uspostave učinkovitog sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma jasno su definirane dužnosti i odgovornosti uprave, dužnosti i odgovornosti ovlaštene osobe i zamjenika te dužnosti i odgovornosti drugih zaposlenika obveznika. Također, jedan od ključnih čimbenika učinkovitog sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma je odgovarajuće stručno osposobljavanje i izobrazba u području

sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma svih zaposlenika obveznika uključenih u proces sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma.

Obveza iz članka 68. Zakona osigurava da unutarnja revizija kao neovisno tijelo procjenjuje adekvatnost, učinkovitost i djelotvornost sustava unutarnjih kontrola i na temelju objektivnih dokaza provjerava postoji li dostatna razina sigurnosti da je provođenje politika, kontrola i postupaka u funkciji smanjivanja i djelotvornog upravljanja rizikom od pranja novca ili financiranja terorizma. Obveznik je dužan najmanje jednom godišnje osigurati redovitu unutarnju reviziju sustava sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma ako je to prikladno s obzirom na veličinu i prirodu posla obveznika.

Članak 73.

Člankom 73. propisano je da se obrada osobnih podataka od strane obveznika u svrhu provedbe mjera i radnji koje se poduzimaju radi sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma obavlja na temelju i u skladu s odredbama ovoga Zakona, što predstavlja zakonsku osnovu za obradu osobnih podataka u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita osobnih podataka.

Članak 74.

Članak 74. prenosi odredbe članka 39. stavaka 1. i 2. Direktive (EU) 2015/849 koji se odnosi na zabranu objavljivanja podataka o sumnjivim transakcijama ili da je u tijeku ili je moguća analiza o pranju novca ili financiranju terorizma. Kao i do sada ostalo je opće pravilo da obveznici i njihovi zaposlenici, članovi upravnih i nadzornih odbora ili drugih poslovnih tijela te drugih osoba kojima su na bilo koji način bili dostupni podaci prikupljeni sukladno ovom Zakonu, ne smiju stranci ili trećoj osobi otkriti podatke o privremenom zaustavljanju obavljanja sumnjive transakcije, o kontinuiranom praćenju financijskog poslovanja stranke te da je protiv stranke ili treće osobe započet ili bi mogao biti započet postupak zbog postojanja sumnje na pranje novca ili financiranje terorizma. Novost je odredba koja propisuje zabranu otkrivanja podatka da je u tijeku ili je moguća analiza stranke ili transakcije u vezi s kojom postoji sumnja na pranje novca ili financiranje terorizma.

Zbog usklađivanja s člankom 39. stavkom 2. Direktive (EU) 2015/849, ovaj Zakon izričito određuje da se zabrana otkrivanja klasificiranih podataka ne odnosi na slučaj ako su podaci, informacije i dokumentacija, koje u skladu s ovim Zakonom prikupi i vodi obveznik, potrebni za utvrđivanje činjenica u kaznenom postupku i ako dostavljanje tih podataka od obveznika pisano zatraži nadležni sud te ako su ti podaci potrebni nadzornom tijelu radi obavljanja nadzora nad obveznikom u provođenju odredaba ovoga Zakona. Također, obveznici su dužni poduzeti tehničke, kadrovske i organizacijske mjere zaštite osobnih podataka koje su potrebne da bi se osobni podaci zaštitili od slučajnog gubitka ili uništenja i od nedopuštenog pristupa, nedopuštene promjene, nedopuštenog objavljivanja i svake druge zloupotrebe te utvrditi obvezu osoba koje su zaposlene u obradi podataka, na potpisivanje izjave o povjerljivosti.

Zabrana razmjene informacija iz članka 74. ne primjenjuje se u slučaju razmjene informacija između obveznika iz članka 9. stavka 2. točke 18. ovoga Zakona iz država članica ili subjekata iz trećih država koje propisuju obveze jednakovrijedne odredbama ovoga Zakona, a koji obavljaju svoju profesionalnu djelatnost, bez obzira jesu li zaposlenici ili nisu, u okviru iste pravne osobe ili veće strukture kojoj pravna osoba pripada i uz koju je veže zajedničko vlasništvo, uprava ili nadzor usklađenosti.

Članci 75. – 76.

Sukladno članku 39. Direktive (EU) 2015/849 propisano je da se zabrana otkrivanja informacija ne primjenjuje, osim kada Ured ne naloži drugačije, između kreditnih i financijskih institucija iz država članica koje su dio grupe, te između kreditnih i financijskih institucija iz država članica i njihovih podružnica i društava kćeri u većinskom vlasništvu osnovanih u trećim državama pod uvjetima da politike i postupci unutar grupe odgovaraju zahtjevima propisanim ovim Zakonom.

Zabrana otkrivanja podataka odnosno razmjena informacija ne primjenjuje se niti u slučaju razmjene informacija između profesionalnih djelatnosti (odvjetnika, odvjetničkog društva, javnih bilježnika, revizorskih društava, poreznih savjetnika) za obavljanje njihove profesionalne djelatnosti u okviru iste pravne osobe ili mreže osnovane u državi članici ili trećoj državi pod uvjetom da su mjere i radnje u svrhu sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma jednake ili jednakovrijedne mjerama i radnjama propisanim ovim Zakonom. Također, zabrana otkrivanja podataka između kreditnih i financijskih institucija te između osoba koje obavljaju profesionalnu djelatnost ne primjenjuje se u slučajevima koji se odnose na istu stranku i transakciju a koja uključuje dva ili više obveznika pod uvjetima da su osnovani u državi članici ili trećoj državi koja primjenjuje jednake ili jednakovrijedne mjere i radnje radi sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, podliježu obvezi zaštite profesionalne i poslovne tajne i zaštiti osobnih podataka. Dakle, obveznik mora utvrditi da primatelj informacija - obveznik u drugoj državi članici ili trećoj državi primjenjuje jednake ili jednakovrijedne mjere u svrhu sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, da pripada istoj kategoriji obveznika, te da je kod razmjene informacija u trećoj državi osigurana razina zaštite osobnih podataka kao i u državama članicama odnosno Republici Hrvatskoj.

Članak 77.

Članak 77. prenosi odredbe članka 37. Direktive (EU) 2015/849. Dostava podataka, informacija i dokumentacije Uredu za obveznike i njihove zaposlenike ne predstavlja odavanje poslovne, bankovne, profesionalne, javnobilježničke, odvjetničke ili druge tajne. Obveznici i njihovi zaposlenici nisu odgovorni za štetu učinjenu strankama ili trećim osobama tijekom provođenja ovoga Zakona ako su postupali u dobroj vjeri, te ako obavijeste Ured o sumnjivim transakcijama, sredstvima i osobama sukladno odredbama članka 56. i 57. ovoga Zakona, čak ako i nisu točno znali o kojoj je povezanoj kriminalnoj aktivnosti riječ i bez obzira na to je li se nezakonita aktivnost uistinu dogodila. Zaposlenici obveznika ne mogu stegovno ili kazneno odgovarati za kršenje obveze čuvanja podataka koji predstavljaju poslovnu, bankovnu, profesionalnu, javnobilježničku, odvjetničku ili drugu tajnu, a koji su dostavljeni Uredu sukladno Zakonu.

Članak 78.

Članak 78. prenosi odredbu članka 41. Direktive (EU) 2015/849. Osobni podaci prikupljeni na temelju ovoga Zakona obrađuju se isključivo u svrhu sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma te se oni ne smiju dodatno obrađivati na način koji nije u skladu s tom svrhom te se zabranjuje obrada osobnih podataka prikupljenih na temelju ovoga Zakona u bilo koje druge svrhe, uključujući i komercijalne. Također, propisano je da stranka nema pravo uvida u podatke i informacije i dokumentaciju prikupljenu na temelju ovoga Zakona ukoliko bi ostvarivanje prava uvida u osobne podatke koje je obveznik prikupio bilo u suprotnosti s člankom 74. stavkom 1. ovoga Zakona, odnosno ako bi obveznik na taj način stranci ili trećoj osobi otkrio sljedeće informacije: da je u tijeku ili je moguća analiza stranke ili transakcije u

vezi s kojom postoji sumnja na pranje novca ili financiranje terorizma, da je Uredu bio ili će biti dostavljen podatak, informacija ili dokumentacija o njoj ili trećoj osobi ili o sumnjivoj transakciji, da je Ured privremeno zaustavio obavljanje sumnjive transakcije, da je Ured naložio kontinuirano praćenje financijskog poslovanja stranke i da je protiv stranke ili treće osobe započeto ili bi moglo biti započeto provođenje izvida, istrage ili kaznenog postupka zbog postojanja sumnje na pranje novca ili financiranje terorizma.

Ograničava se stranci pravo uvida u osobne podatke, informacije i dokumentaciju prikupljenu na temelju ovoga Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata ako bi ostvarivanje prava uvida u osobne podatke, informacije i dokumentaciju koje je obveznik prikupio o stranci bilo u suprotnosti s člankom 74. stavcima 1. i 2. ovoga Zakona odnosno ako bi ostvarivanje prava uvida u osobne podatke, informacije i dokumentaciju koje je obveznik prikupio o stranci, obvezniku ili nadležnom tijelu onemogućilo ili otežalo obavljanje zadaća propisanih ovim Zakonom i na temelju njega donesenim podzakonskim aktima te postupaka povezanih sa sprječavanjem, istraživanjem i otkrivanjem pranja novca i financiranja terorizma.

Članak 79.

Članak 79. prenosi odredbu članka 40. Direktive (EU) 2015/849 koji propisuje petogodišnji rok čuvanja podataka uz mogućnost propisivanja produljenja roka za maksimalno pet godina. Sukladno prijedlogu radne skupine za izradu Nacrta prijedloga zakona i suglasnosti svih nadležnih tijela, ovim Zakonom se propisuje obveza obveznika da čuvaju podatke i dokumentaciju prikupljenu na temelju ovoga Zakona deset godina nakon izvršene transakcije, prestanka poslovnog odnosa ili pristupa sefu.

Obveznici su dužni čuvati pet godina podatke i odgovarajuću dokumentaciju o ovlaštenoj osobi i zamjeniku ovlaštene osobe, o procjeni rizika stranke, o stručnom osposobljavanju i izobrazbi zaposlenika i provođenju unutarnje revizije te su nakon proteka rokova utvrđenih ovim Zakonom dužni brisati osobne podatke o strankama.

Članak 80.

Članak 80. propisuje evidencije koje su obveznici dužni voditi te je propisano da ih obveznik može voditi na papiru ili u elektroničkom obliku.

Članak 81.

Člankom 81. propisan je nadzor nad obveznicima u provedbi mjera i radnji propisanih ovim Zakonom i na temelju njega donesenim podzakonskim aktima. Nadzor provedbe mjera i radnji provode: Hrvatska narodna banka, Financijski inspektorat Republike Hrvatske, Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga i Ministarstvo financija, Porezna uprava.

Članak 82.

Važećim Zakonom bio je usvojen model djelomičnog sektorskog pristupa nadzora kojim je Financijski inspektorat bio nadležan za izravni nadzor svih sektora obveznika na temelju procjene rizika. Radi osiguranja učinkovitosti, ekonomičnosti i usklađenosti djelovanja nadležnih nadzornih tijela, ovaj Zakon propisuje model potpunog sektorskog pristupa nadzora nad određenim sektorom obveznika (bankarski, nebankarski financijski sektor, nefinancijski sektor, profesionalne djelatnosti).

U tom smislu, člankom 82. provedba nadzora obveznika povjerena je regulatorima i prudencijalnim nadzornim tijelima, prvenstveno Hrvatskoj narodnoj banci i Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga koji sukladno svojim matičnim propisima licenciraju sektore obveznika koje nadziru sukladno odredbama ovoga Zakona. Kako je Porezna uprava sukladno Zakonu o Poreznoj upravi nadležna za davanje odobrenja za priređivanje igara na sreću, zabavnih i nagradnih igara te koordiniranje provođenja i provođenje nadzora nad priređivanjem igara na sreću, zabavnih i nagradnih igara, ovim Zakonom je propisana nadležnost Porezne uprave nad ovim sektorom obveznika. Financijski inspektorat nadležan je provedbu nadzora nad obveznicima iz članka 9. stavka 2. točaka 3., 4., 15., 17. i 18. ovoga Zakona. Međutim, Financijski inspektorat Republike Hrvatske ovlašten je, pored naprijed opisanog nadzora provoditi nadzor i kod svih drugih obveznika iz članka 9. stavaka 2., 3. i 4. ovoga Zakona temeljem procjene o povećanim rizicima od pranja novca i/ili financiranja terorizma. U obavljanju nadzora kod obveznika koji podliježu nadzoru Hrvatske narodne banke, Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga i Porezne uprave, Financijski inspektorat će provoditi nadzor sukladno sporazumu o suradnji u području nadzora s drugim nadležnim nadzornim tijelom te će primjenjivati odluke i smjernice koje su obveznicima izdala navedena nadzorna tijela.

Porezna uprava, ovlaštena je pored nadzora nad priređivačima igara na sreću, provoditi i nadzor nad primjenom odredbi iz članka 36. stavka 3. (Registar stvarnih vlasnika), te nadzor nad primjenom odredbi iz članka 55. ovoga Zakona (ograničenje u poslovanju s gotovinom) kod pravnih i fizičkih osoba koje nisu obveznici provedbe ovoga Zakona.

Članak 83.

Članak 48. Direktive (EU) 2015/849 propisuje da države članice moraju osigurati odgovarajuće ovlasti nadležnim nadzornim tijelima. Člankom 83. propisane su mjere i radnje koje nadležna nadzorna tijela mogu poduzeti kada u obavljanju izravnog nadzora utvrde povrede odredaba ovoga Zakona.

Članak 84.

Člankom 48. stavkom 6. Direktive (EU) 2015/849 propisano je da nadzorna tijela nadzor nad obveznicima temelje na procjeni rizika od pranja novca i financiranja terorizma. Učestalost, opseg i intenzitet provođenja nadzora ovise o rezultatima Nacionalne procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma, međunarodnim rizicima i profilu rizika pojedinog obveznika. Hrvatska narodna banka, Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga i Financijski inspektorat prilikom planiranja i provođenja nadzora dužni su se pridržavati smjernica koje će izdati europska nadzorna tijela. Smjernice će između ostaloga, uključivati mjere koje se poduzimaju u nadzoru, a koje se temelje na procjeni rizika, pri čemu se uzima u obzir priroda i veličina obveznika.

Članak 85.

Članak 85. prenosi odredbe članka 48. stavka 5. Direktive (EU) 2015/849 i Preporuka FATF kojim je propisana suradnja nadležnih nadzornih tijela s nadležnim tijelima država članica u kojem obveznik ima svoje sjedište odnosno suradnja nadležnih tijela države članice s nadležnim nadzornim tijelima u Republici Hrvatskoj.

Članak 86.

Članak 86. propisuje da nadzor nad podružnicama kreditnih i financijskih institucija i drugih obveznika iz drugih država članica koje su osnovane u Republici Hrvatskoj, te zastupnika institucija za platni promet iz druge države članice i distributera izdavatelja elektroničkog novca iz druge države članice kao i suradnja domaćih nadležnih tijela s nadležnim tijelom matične države.

Nadzorna tijela surađuju s nadležnim tijelom matične države članice kako bi se osigurao djelotvoran nadzor nad provedbom ovoga Zakona.

Članak 87.

Članak 87. prenosi odredbe članka 49. Direktive (EU) 2015/849 kojim se zahtijeva uspostava djelotvornog mehanizama nacionalne suradnje nadležnih tijela a koja uključuje i suradnju nadležnih nadzornih tijela i Ureda. Propisuje se obveza dostave informacija Uredu o nepravilnostima utvrđenima u postupku nadzora.

Članak 88.

Članak 88. propisuje izdavanje sektorskih smjernica od strane nadležnih nadzornih tijela obveznicima radi jedinstvene primjene od strane obveznika odredaba ovoga Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata (stavak 1.), te smjernice obveznicima za praktičnu primjenu pojedine odredbe ovoga Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata (stavak 2.).

Navedene smjernice nemaju učinak provedbenih propisa i ovaj Zakon ne predviđa sankcije obveznicima vezano za nepostupanje po istima.

Obveznik pisani zahtjev za donošenje smjernice iz stavka 2. vezano za praktičnu primjenu pojedine odredbe Zakona, upućuje svom sektorskom nadzorniku. Sektorski nadzornik će samostalno izdati smjernicu, a radi jedinstvene primjene ovoga Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata, nadležno nadzorno tijelo prilikom donošenja smjernice iz stavka 1. i 2. može zatražiti mišljenje Ureda ili drugih nadzornih tijela.

Članak 89.

Članak 89. prenosi odredbe članka 36. Direktive (EU) 2015/849 kojim je propisana obveza da su nadzorna tijela dužna u pisanom obliku obavijestiti Ured o informacijama koje upućuju na povezanost neke osobe ili transakcije s pranjem novca ili financiranjem terorizma.

Također, sukladno Preporuci 8 FATF predloženim člankom propisano je da su tijela nadležna za nadzor neprofitnih organizacija dužna obavijestiti Ured o informacijama koje upućuju na povezanost neke osobe ili transakcije s pranjem novca ili financiranjem terorizma.

Članci 90.–91.

Članci 90. i 91. uređuju suradnju nadzornih tijela s nadležnim nadzornim tijelima država članica, čime je u ovaj Zakon prenesena odredba u skladu s člankom 48. stavkom 5. Direktive (EU) 2015/849 i Preporukom 40 FATF. Navedeno se prije svega odnosi na suradnju u pogledu nadzora nad obveznicima koji putem podružnica i društava kćeri posluju u Republici Hrvatskoj i drugim državama članicama u kojima nemaju sjedište. Na isti je način uređena suradnja s nadzornim tijelima trećih država, ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti: ako je s njima pisanim putem dogovorilo međusobnu razmjenu podataka, ako za nadzorna tijela iz treće

države u toj državi postoji obveza čuvanja povjerljivih informacija, ako će se informacije koje su predmet dostavljanja tijelima u trećoj državi upotrijebiti samo u svrhu provedbe nadzora u području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma u koju su dane i ako se uvjeri da će informacije primljene od nadzornog tijela biti priopćene trećima samo uz izričitu suglasnost nadzornog tijela koje je informaciju dalo. Važno je napomenuti da se suradnja s nadzornim tijelima trećih država može ostvariti samo ako treća država provodi mjere sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma jednakovrijedne odredbama iz ovoga Zakona.

Članak 92.

Članak 92. prenosi odredbe članka 50. Direktive (EU) 2015/849, prema kojoj nadzorna tijela iz članka 81. Zakona pružaju europskim nadzornim tijelima sve potrebne informacije radi omogućavanja obavljanja njihovih zadaća u području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma.

Članak 93.

Člankom je prenesena odredba iz članka 61. stavaka 1. i 2. Direktive (EU) 2015/849. Svrha članka 93. ogleda se u tome da će nadzorna tijela uspostaviti učinkovit i pouzdan sustav koji će poticati i omogućiti, zaposlenicima obveznika i osobama u sličnom položaju kod obveznika, obavješćivanje o povredama ili mogućim povredama odredaba ovoga Zakona od strane obveznika.

Članak 94.

Svrha članka 94. je uspostavljanje učinkovitog i pouzdanog sustava kod obveznika za poticanje prijavljivanja potencijalnih ili stvarnih kršenja odredbi ovoga Zakona od strane obveznika. Članak 94. prenosi odredbe članka 61. stavak 3. Direktive (EU) 2015/849. Radi se o uspostavi unutarnjeg sustava izvješćivanja koji je potrebno uspostaviti, unutar organizacijske strukture obveznika, na način koji je proporcionalan prirodi i veličini obveznika. Sustav obavijesti mora biti anonimn, što znači da se identitet podnositelja ne smije otkriti i da se isti trebaju zaštititi od izloženosti prijetnjama ili zastrašivanju te posebno od nepovoljnih ili diskriminacijskih radnih postupaka.

Članak 95.

Članak 58. Direktive (EU) 2015/849 propisuje da države članice osiguravaju da obveznici (banke i dr.) mogu snositi odgovornost za kršenje nacionalnih odredaba kojima se prenosi Direktiva (EU) 2015/849. Članak 95. propisuje da će Financijski inspektorat odlučivati o prekršajima u prvom stupnju. U drugom stupnju odlučuje Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske. Odredba članka 95. kojom je određeno da Financijski inspektorat odlučuje u prvom stupnju o prekršajima propisanim ovim Zakonom usklađena je s člankom 94. stavkom 1. točkom 1. Prekršajnog zakona i člankom 3. stavkom 4. Zakona o Financijskom inspektoratu Republike Hrvatske i predstavlja pravni kontinuitet u odnosu na istovjetnu odredbu iz članka 89. važećeg Zakona koji je stupio na snagu 1. siječnja 2009. godine.

Prekršajni sudovi su nadležni suditi za sve prekršaje, osim za one za koje je zakonom propisana nadležnost tijela državne uprave (članak 94. Prekršajnog zakona).

Zakonom o Financijskom inspektoratu Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/08, 55/11 i 25/12) određeno je da Financijski inspektorat vodi u prvom stupnju prekršajni

postupak za prekršaje propisane zakonima kojima se uređuje sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma, devizno poslovanje te pružanje usluga platnog prometa i prijenosa novca (članak 3. stavak 4. Zakona o Financijskom inspektoratu Republike Hrvatske).

Službe za prekršajni postupak Financijskog inspektorata prekršajni postupak vode isključivo na temelju optužnog prijedloga ovlaštenog tužitelja (članak 28. stavak 2. Zakona o Financijskom inspektoratu RH). Zakonom je isključena mogućnost vođenja prekršajnog postupka ex offo (po službenoj dužnosti). Postupak vode tročlana vijeća. Članovi vijeća moraju imati položen pravosudni ili državni stručni ispit, predsjednik vijeća mora imati položen pravosudni ispit.

Postupak se vodi prema Prekršajnom zakonu. Osim činjenice da članovi vijeća nisu suci, zbog čega ne odlučuju presudom nego rješenjem i nisu ovlašteni odrediti pritvor i izreći kaznu zatvora, suštinskih razlika u usporedbi s prekršajnim postupkom kojeg vode sudovi nema. Po primitku optužnog prijedloga, ako ne zaključi da je optužni prijedlog potrebno dopuniti ili da postoje okolnosti koje isključuju prekršajni progon, vijeće zakazuje glavnu raspravu na koju poziva tužitelja, okrivljenika i njegovog branitelja i druge osobe za koje smatra da ih je potrebno pozvati, poput svjedoka koje su stranke predložile. O krivnji se odlučuje nakon provedenog dokaznog postupka. Okrivljenik ima pravo pratiti tijek postupka, izjašnjavati se i predlagati dokaze u vezi s odlučujućim činjenicama te poduzimati sve zakonom dopuštene procesne radnje. O žalbi odlučuje Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske.

Članak 96.

Članak 96. prenosi odredbe članaka 60. i 62. Direktive (EU) 2015/849. Po uzoru na druge europske financijske direktive, članak 60. Direktive (EU) 2015/849 predviđa da nadzorna tijela na svojim službenim mrežnim stranicama javno objavljuju informacije o vrsti prekršaja i identitetu počinitelja. Članak 62. Direktive (EU) 2015/849 propisuje da nadzorna tijela o nadzornim mjerama, sankcijama i prekršiteljima izvijeste europska nadzorna tijela, kako bi te informacije bile dostupne na njihovim mrežnim stranicama.

Sukladno tome predloženim člankom 96. predviđeno je da nadzorna tijela, a u svrhu sprečavanja i odvracanja od postupanja koja predstavljaju povredu odredaba ovoga Zakona, objavljuju obavijest o izrečenoj pravomoćnoj prekršajnoj sankciji. Nadzorno tijelo dužno je o prekršajnim sankcijama i drugim mjerama izrečenim kreditnim i financijskim institucijama izvijestiti nadležno europsko nadzorno tijelo te u izvješće uključiti podatke o podnesenim žalbama i ishodu žalbenog postupka. Podaci moraju biti javno dostupni pet godina nakon objave, a iznimno protekom tri godine od pravomoćne odluke o prekršaju, nadzorno tijelo će s mrežnih stranica ukloniti osobne podatke sadržane u objavi.

Ako se objavu smatra nerazmjernom težini prekršaja, te u situaciji u kojoj bi ona ugrozila stabilnost financijskoga tržišta ili tijek istrage, nadzorno tijelo iz stavka 1. ovoga članka može objaviti odluku u anonimnome obliku, pri čemu osigurava odgovarajuću zaštitu osobnih podataka, odgoditi objavu do trenutka u kojem razlozi za neobjavljivanje prestanu postojati ili odustati od objave ako mogućnosti iz točaka a) i b) nisu dovoljne za očuvanje stabilnosti financijskoga tržišta i poštovanje načela razmjernosti.

Članak 97

Članak 97. propisuje izuzeća u primjeni Uredbe (EU) 2015/847 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o informacijama koje su priložene prijenosu novčanih sredstava i o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1781/2006 kada su ispunjeni sljedeći uvjeti: primatelj pružatelj platnih usluga može, preko primatelja, s pomoću jedinstvene identifikacijske oznake transakcije unatrag slijediti prijenos novčanih sredstava od osobe koja

s primateljem ima sporazum o isporuci robe ili pružanju usluga, te iznos prijenosa novčanih sredstava ne prelazi vrijednost od 7.500,00 kuna.

Članak 98.

Članak 98. propisuje obvezu donošenja odluke od strane guvernera Hrvatske narodne banke kojom će se propisati provođenje mjera koje treba poduzeti u skladu s Uredbom (EU) 2015/847, u odnosu na provedbu članaka koji se odnose na obveze primateljeva pružatelja platnih usluga i posredničkih pružatelja platnih usluga za otkrivanje informacija o platitelju ili primatelju koje nedostaju i prijenose novčanih sredstava pri kojima informacije o platitelju ili primatelju nedostaju ili su nepotpune, a u skladu sa smjernicama koje su izdala europska nadzorna tijela.

Članak 99.

Ovim člankom je propisano da je Ured financijsko-obavještajna jedinica Republike Hrvatske koja djeluje pod nazivom Ministarstvo financija – Ured za sprječavanje pranja novca, te da je Ured ustrojstvena jedinica u sastavu Ministarstva financija koja samostalno i neovisno obavlja temeljne i druge zadaće u cilju sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma. Člankom 32. stavcima 1. i 3. Direktive (EU) 2015/849 propisano je da svaka država članica osniva financijsko-obavještajnu jedinicu radi sprječavanja, otkrivanja i učinkovite borbe protiv pranja novca i financiranja terorizma te da je svaka financijsko-obavještajna jedinica operativno neovisna i samostalna u svom radu. Također, člankom 32. stavkom 3. Direktive (EU) 2015/849 propisano je da države članice pružaju svojim financijsko-obavještajnim jedinicama odgovarajuće financijske, ljudske i tehničke resurse za obavljanje njihovih zadaća. Esencijalnim kriterijem 29.7 (c) Metodologije za procjenu usklađenosti s Preporukama FATF (2013.) propisano je da je financijsko-obavještajna jedinica operativno neovisna i autonomna (samostalna) između ostalog i na način da kada je uspostavljena unutar već postojećih struktura drugog državnog tijela, ima odvojene ključne funkcije od onih koje obavlja to drugo tijelo.

Također, esencijalnim kriterijem 29.7 (d) Metodologije za procjenu usklađenosti s Preporukama FATF (2013.) propisano je da je financijsko-obavještajna jedinica operativno neovisna i autonomna (samostalna) između ostalog i na način da ima ovlaštenja u pribavljanju i razmještanju resursa neophodnih za izvršavanje njezinih zadaća, na individualnoj i uobičajenoj osnovi, bez neprimjerenog političkog utjecaja ili utjecaja privatnog sektora ili ometanja od istih, a što bi moglo negativno utjecati na njezinu operativnu neovisnost.

Zadržana je odredba važećeg Zakona kojom je propisano da je najmanje jednom godišnje Ministarstvo financija dužno podnijeti Vladi Republike Hrvatske izvješće o radu Ureda.

Ured obavještava Europsku komisiju o svome nazivu i adresi.

Članak 100.

Ovim člankom propisuje se upravljanje Uredom, odgovornost za upravljanje Uredom te se propisuje radno mjesto pomoćnika predstojnika Ureda, koje je bilo sistematizirano od osnivanja Ureda 1997. godine pa do 2012. godine kada je to radno mjesto ukinuto. Međutim, potrebno je ponovno uvesti radno mjesto pomoćnika predstojnika Ureda radi pomaganja predstojniku u radu Ureda, zamjenjivanja predstojnika u slučaju njegova izbivanja ili spriječenosti, zbog povećanja opsega zadaća Ureda vezano za uspostavu i vođenje Registra stvarnih vlasnika, radi obavljanja poslova vezanih za koordinaciju rada Ureda u suradnji s većim brojem drugih tijela iz hrvatskog sustava sprječavanja pranja novca i financiranja

terorizma, te radi povećanja opsega međunarodnih aktivnosti nakon pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Članak 101.

Ovaj članak prenosi odredbe članka 32. Direktive (EU) 2015/849 kojim je propisano da svaka država članica osniva financijsko obavještajnu jedinicu (u Republici Hrvatskoj – Ured za sprječavanje pranja novca) radi sprječavanja, otkrivanja i učinkovite borbe protiv pranja novca i financiranja terorizma. Sukladno članku 32. stavak 3. Direktive (EU) 2015/849 Ured je operativno neovisan i samostalan, što znači da ima ovlast i kapacitet za slobodno obavljanje svojih funkcija, uključujući mogućnost da donosi samostalne odluke u pogledu analiziranja, traženja i širenja određenih informacija. Ured kao središnja nacionalna jedinica odgovoran je za primanje i analiziranje prijava sumnjivih transakcija i drugih informacija od važnosti za pranje novca, povezana predikatna kaznena djela ili financiranje terorizma. Ured je odgovoran za distribuciju rezultata svoje analize i svih dodatnih relevantnih informacija nadležnim tijelima kad postoje osnove sumnje na pranje novca, povezana predikatna kaznena djela ili financiranje terorizma.

Također, Preporukom 29 FATF propisano je da bi države trebale osnovati FOJ koja će služiti kao nacionalni centar za zaprimanje i analizu: (a) obavijesti o sumnjivim transakcijama; i (b) ostalih informacija relevantnih za sprječavanje pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela i financiranje terorizma, te za prosljeđivanje rezultata tih analiza. Isto je propisano i esencijalnim kriterijima 29.1 i 29.2 Metodologije za procjenu usklađenosti s Preporukama FATF (2013.).

Članak 102.

Ovaj je članak usklađen s člankom 32. stavkom 3. Direktive (EU) 2015/849 kojim je između ostalog propisano da države članice pružaju svojim FOJ-evima odgovarajuće financijske, ljudske i tehničke resurse za obavljanje njihovih zadaća te da je svaka FOJ operativno neovisna i samostalna.

Također, esencijalnim kriterijem 29.7 Metodologije za procjenu usklađenosti s Preporukama FATF (2013.) propisano je da je FOJ operativno neovisan i autonoman (samostalan) na sljedeći način:

- (a) imajući ovlaštenja i mogućnosti da slobodno izvršava svoje funkcije, uključujući i autonomno odlučivanje u svezi analiziranja, zahtijevanja i/ili prosljeđivanja i dostavljanja specifičnih informacija
- (b) imajući mogućnost sklapanja sporazuma ili uspostavljanja samostalne suradnje u razmjeni informacija s drugim domaćim nadležnim tijelima ili stranim odgovarajućim tijelima
- (c) kada je FOJ uspostavljen unutar već postojećih struktura drugog državnog tijela, imajući odvojene ključne funkcije od onih koje obavlja to drugo tijelo i
- (d) imajući ovlaštenja u pribavljanju i razmještanju resursa neophodnih za izvršavanje njegovih zadaća, na individualnoj i uobičajenoj osnovi, bez neprimjerenog političkog utjecaja ili utjecaja privatnog sektora ili ometanja od istih, a što bi moglo negativno utjecati na njegovu operativnu neovisnost.

U skladu s naprijed navedenim, predloženim člankom je između ostaloga propisano da Ministarstvo financija za rad Ureda osigurava sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

Članci 103. i 104.

Članci 103.-104. usklađeni su s esencijalnim kriterijem 29.7 (b) i (c) Metodologije za procjenu usklađenosti s Preporukama FATF (2013.) kojim je propisana zaštita informacija od strane FOJ:

- osiguravajući da djelatnici FOJ imaju neophodne razine certifikata za pristup klasificiranim informacijama te odgovarajuće razumijevanje njihove odgovornosti u postupanju s osjetljivim i klasificiranim informacijama i prosljeđivanju osjetljivih i klasificiranih informacija te
- ograničavanjem pristupa prostorijama i informacijama FOJ, uključujući i sustave informatičke tehnologije.

Slijedom navedenog, slobodno radno mjesto u Uredu može se popuniti prijemom u državnu službu osobe koja ispunjava opće uvjete za prijam u državnu službu i posebne uvjete za raspoređivanje na pojedine poslove u Uredu te kod koje ne postoje sigurnosne i druge zapreke za prijam u državnu službu. Sigurnosna provjera može se provesti prema posebnim propisima za predstojnika Ureda na zahtjev ministra financija, te za pomoćnika predstojnika Ureda i voditelje ustrojstvenih jedinica u Uredu i za ostale službenike Ureda, na zahtjev predstojnika Ureda. Službenik koji je zaposlen u Uredu, ako ne pristane na sigurnosnu provjeru ili se nakon provedene sigurnosne provjere ocijeni da postoje sigurnosne zapreke za rad toga službenika u Uredu, službenik će se rasporediti na odgovarajuće radno mjesto unutar ministarstva nadležnog za financije, a ako nema odgovarajućeg radnog mjesta na koje se službenik može rasporediti, stavit će se na raspolaganje Vladi Republike Hrvatske odgovarajućom primjenom propisa o državnim službenicima.

Članci 105. –109.

Člancima 105.-109. propisuju se radna mjesta u Uredu rasporedom na koja se stječe status ovlaštenog službenika Ureda (predstojnik, pomoćnik predstojnika, voditelji ustrojstvenih jedinica, viši analitičari specijalisti, viši analitičari i analitičari). Također, propisuje se da ovlašteni službenik Ureda ima službenu iskaznicu čiji izgled i sadržaj propisuje ministar financija posebnim Pravilnikom. Detaljno se propisuju ovlasti službenika Ureda te se propisuje da ovlašteni službenik Ureda obavlja poslove i zadatke radnog mjesta na koje je raspoređen i primjenjuje ovlasti po službenoj dužnosti sukladno odredbama ovoga Zakona.

Nadalje, kao novina u odnosu na važeći Zakon propisuje se i dužnost ovlaštenog službenika Ureda da i izvan radnog vremena može poduzeti nužne radnje za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma koje su u nadležnosti Ureda (npr. izdavanje naloga bankama i dr. obveznicima o privremenoj obustavi izvršenja sumnjivih transakcija izvan radnog vremena Ureda).

Službenici Ureda dužni su poslove obavljati u skladu s odredbama ovoga Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata, te u skladu sa propisima o državnim službenicima, a u skladu s pravilima struke te poštovati odredbe Etičkoga kodeksa državnih službenika.

Kao novina u odnosu na važeći Zakon ovlast službenika Ureda je i postupanje vezano za upravni postupak na temelju članka 34. stavka 6. i članka 35. stavka 4. ovoga Zakona – utvrđivanje opravdanog pravnog interesa za pristup podacima iz Registra stvarnih vlasnika.

Članak 110.

Ovaj članak određuje temeljne zadaće Ureda kao financijsko obavještajne jedinice, u skladu s relevantnim odredbama Direktive (EU) 2015/849 i Preporuka FATF kao i Metodologije za procjenu usklađenosti s Preporukama FATF (2013.). Ured pribavlja i analizira informacije, podatke i dokumentaciju te obavještava nadležna državna tijela o individualnim slučajevima

vezano za transakcije i osobe u vezi kojih postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma.

U ovom Zakonu su zadaće Ureda detaljnije propisane nego u važećem Zakonu, te je izrijekom propisano da Ured provodi strategijske analize zaprimljenih i prikupljenih podataka od obveznika, te podataka dostavljenih Uredu od nadležnih tijela i inozemnih FOJ-eva, a koje uključuju utvrđivanje tipologija, uzoraka i trendova pranja novca i financiranja terorizma, te vođenje upravnog postupka utvrđivanja opravdanoga pravnog interesa podnositelja zahtjeva iz članka 34. stavka 4. ovoga Zakona za podacima o stvarnom vlasniku.

Članak 111.

Ovaj je članak usklađen s člankom 32. stavkom 8. Direktive (EU) 2015/849 kojim je propisano da se analitička funkcija FOJ-a sastoji se od sljedećega: (a) operativne analize koja je usmjerena na individualne slučajeve i posebne ciljeve ili na odgovarajuće odabrane informacije, ovisno o vrsti i obujmu primljene prijave i očekivanoj upotrebi informacija nakon distribucije; i (b) strategijske analize koja se odnosi na trendove i uzorke pranja novca i financiranja terorizma.

Također, esencijalnim kriterijem 29.4 Metodologije za procjenu usklađenosti s Preporukama FATF (2013.) propisano je da FOJ provodi sljedeće vrste analiza:

a) Operativna analiza koristi dostupne informacije, kao i one koje se mogu dobiti, za identificiranje specifičnih ciljeva (na primjer, osobe, kriminalne mreže i udruženja), za praćenje traga određenih aktivnosti ili transakcija, i za određivanje poveznica između tih ciljeva i mogućih prihoda od kaznenog djela, pranja novca, predikatnih kaznenih djela ili financiranja terorizma.

b) Strategijska analiza koristi dostupne informacije, kao i one koje se mogu dobiti, uključujući i podatke koje mogu dati ostala nadležna tijela, za identificiranje trendova i uzoraka pranja novca i financiranja terorizma.

Članak 112.

Odredbe članka 32 stavka 3. Direktive (EU) 2015/849 propisuju da je FOJ kao središnja nacionalna jedinica odgovoran za primanje i analiziranje prijava sumnjivih transakcija i drugih informacija od važnosti za pranje novca, povezana predikatna kaznena djela ili financiranje terorizma.

Članak 112. propisuje da je Ured primarno nadležan za primanje, analiziranje i provođenje analitičko-obavještajne obrade podataka, informacija i dokumentacije vezano za obavijesti o sumnjivim transakcijama, osobama i sredstvima iz članka 56. i 57. ovoga Zakona koje zaprimi od obveznika (banke i dr.) iz članka 9. ovoga Zakona s obrazloženim razlozima za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma i zamolbi inozemnih FOJ-eva koje je zaprimio preko međunarodne razmjene podataka sukladno odredbi iz članka 129. ovoga Zakona.

Ured je nadležan i za primanje, analiziranje i provođenje analitičko-obavještajne obrade podataka, informacija i dokumentacije zaprimljene od nadzornoga tijela iz članka 81. ovoga Zakona u skladu s člankom 89. ovoga Zakona, te državnoga tijela, suda i drugih osoba s javnim ovlastima i drugih subjekata iz članka 120. ovoga Zakona u skladu s člankom 123. ovoga Zakona kao i Carinske uprave sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma u skladu s člankom 121. stavkom 3. ovoga Zakona.

Ovim člankom propisani su podaci i informacije koje je Ured nadležan zaprimati i analizirati temeljem odredbi Zakona, a u skladu s relevantnim odredbama Direktive (EU) 2015/849 i Preporuka FATF kao i Metodologije za procjenu usklađenosti s Preporukama FATF (2013.).

Članak 113.

Ovim člankom uređen je analitičko-obavještajni rad Ureda u okviru analitičko-obavještajne obrade, a u cilju sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma. Ovaj je članak usklađen s člankom 32. stavkom 3. Direktive (EU) 2015/849 kojim je između ostalog propisano da FOJ mora biti u mogućnosti dobiti relevantne dodatne informacije od obveznika. U odnosu na vrste podataka koje Ured može zahtijevati od obveznika, Ured može zahtijevati sve podatke iz evidencija koje su obveznici dužni voditi na temelju ovoga Zakona. Osim toga, Ured može zahtijevati od obveznika i sve druge podatke i informacije koji su potrebne za sprječavanje i otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma.

U ovom Zakonu je jasno određeno da se podaci koje Ured može zahtijevati od obveznika primjenjuju, kako na određenu osobu u vezi s kojom su pruženi razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma, tako i na druge osobe za koje je moguće zaključiti da su povezane s navedenom osobom, odnosno njegovim sumnjivim transakcijama ili poslovima.

Ovim Zakonom jasnije je propisan i rok za dostavu zahtijevanih podataka Uredu - bez odlaganja, odnosno u roku koji odredi Ured, a najkasnije u roku od petnaest dana od dana primitka zahtjeva. Međutim, ostavljena je i mogućnost da Ured iz opravdanih razloga na obveznikov obrazloženi zahtjev u pisanom obliku produži rok za dostavu traženih podataka.

Tim odredbama je Zakon usklađen s odredbom članka 42. Direktive (EU) 2015/849, koja zahtjeva da obveznici imaju uspostavljene sustave koji im omogućuju da u potpunosti i brzo odgovaraju na upite njihovih FOJ-eva ili drugih tijela, u skladu s njihovim nacionalnim pravom, o tome održavaju li, odnosno jesu li u pet godina koje prethode tom upitu održavali poslovni odnos s određenim osobama te o prirodi tog odnosa, što se obavlja sigurnim kanalima i na način kojim se osigurava potpuna povjerljivost upita i zaštita podataka.

Članak 114.

Ovim člankom propisuje se da je ovlašteni službenik Ureda ovlašten za potrebe operativne analize sumnjivih transakcija zaprimljenih od obveznika iz članka 9. ovoga Zakona, izvršiti izravan uvid u podatke, informacije i dokumentaciju kod obveznika. Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona dužan je ovlaštenim osobama Ureda omogućiti uvid i pregled u sjedištu obveznika i na ostalim mjestima u kojima obveznik ili druga osoba po njegovoj ovlasti obavlja djelatnosti i poslove u vezi s kojima Ured provodi pregled dokumentacije kod obveznika.

Obveznici iz članka 9. ovoga Zakona, sukladno članku 74. stavku 1. ovoga Zakona, ne smiju stranci ili trećoj osobi otkriti da je ovlašteni službenik Ureda obavio pregled i izravan uvid u podatke, informacije i dokumentaciju na temelju ovoga članka.

Članci 115. – 116.

Ovi članci usklađeni su s člankom 32. stavkom 4. Direktive (EU) 2015/849 kojim je propisano da države članice osiguravaju svojim FOJ-evima izravan ili neizravan te pravodoban pristup financijskim i administrativnim podacima te podacima tijela za izvršavanje zakona koji su im potrebni za uspješno obavljanje zadaća propisanih ovim Zakonom uključujući specijalne ovlasti za privremenu blokadu sumnjivih transakcija. U okviru analitičko-obavještajne obrade, Ured može od državnih tijela, sudova, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravnih osoba s javnim ovlastima zatražiti dostavljanje podataka, informacija i dokumentacije potrebne za sprječavanje i otkrivanje pranja novca ili financiranja terorizma.

Također, esencijalnim kriterijem 29.3 (b) Metodologije za procjenu usklađenosti s Preporukama FATF (2013.) propisano je da FOJ treba imati pristup najširem mogućem opsegu financijskih i administrativnih podataka te podataka kojima raspolažu tijela zadužena za otkrivanje i suzbijanje kaznenih djela bez naknade, koje su joj potrebni kako bi učinkovito i pravodobno obavljala svoje zadaće kao financijsko obavještajne jedinice.

Članci 117.-118.

Ovaj je članak usklađen s člankom 32. stavkom 7. Direktive (EU) 2015/849 kojim je propisano da države članice osiguravaju da Ured ima ovlast poduzeti hitne mjere, izravno ili neizravno, kada postoji sumnja da je transakcija povezana s pranjem novca ili financiranjem terorizma, suspendirati ili uskratiti pristanak na transakciju koja se obavlja, kako bi se transakcija analizirala, potvrdila sumnja i kako bi se nadležnim tijelima distribuirali rezultati analize. Ured ima ovlast poduzeti takve mjere, izravno ili neizravno, na zahtjev FOJ-a iz druge države članice u trajanju i pod uvjetima određenima u nacionalnom pravu FOJ-a koji prima zahtjev.

Ured može pisanim nalogom obvezniku naložiti privremeno zaustavljanje obavljanja sumnjive transakcije u slučajevima kada Ured treba poduzeti hitne radnje da bi se provjerili podatci o sumnjivoj transakciji, određenoj osobi ili sredstvima, uključujući pribavljanje dodatnih podataka, informacija i dokumentacije u zemlji i inozemstvu ili kada Ured ocijeni da postoje razlozi za sumnju da su transakcija, određena osoba ili sredstva povezani s pranjem novca i/ili financiranjem terorizma. Ured će o izdanom nalogu bez odgode obavijestiti nadležno državno odvjetništvo radi daljnjeg postupanja u skladu sa zakonskim ovlastima tog državnog odvjetništva, o čemu će obavijestiti Državno odvjetništvo Republike Hrvatske.

Ured je primarno središnja nacionalna administrativna jedinica bez regionalnih jedinica i organizacijski ne odgovara ustroju državnog odvjetništva sa županijskim i općinskim državnim odvjetništvima. Specifična mjera (lat. sui generis) Ureda se odnosi na žurno postupanje i izdavanje naloga bankama i dr. obveznicima za privremeno zaustavljanje izvršenja sumnjive transakcije (blokada sumnjive transakcije) prilikom čega često u praksi nije poznata nadležnost državnog odvjetništva. Napominjemo da Ured nije nadležan odlučivati o mjesnoj i stvarnoj nadležnosti državnog odvjetništva (npr. u jednom predmetu u kojem su dva sudionika i oštećena osoba imali prebivalište u tri različita grada, Ured je obavijestio 3 općinska državna odvjetništva (Zagreb, Karlovac i Vinkovci) i DORH).

Sukladno odredbama članka 33. Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine, broj 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14) sukob nadležnosti između državnih odvjetništava rješava zajednički neposredno viši državni odvjetnik. Stoga je nužno zakonom propisati da se osim nadležnog državnog odvjetništva istovremeno obavijesti i Državno odvjetništvo Republike Hrvatske.

Mjera privremenog zaustavljanja obavljanja sumnjive transakcije mijenjala se u odnosu na važeći Zakon (maksimalan rok je bio do 72 sata) u pogledu roka trajanja privremenog zaustavljanja izvršenja sumnjive transakcije na način da u slučajevima kada tijekom roka obuhvaća nedjelje, blagdane i neradne dane Ureda, Ured može naložiti obvezniku privremeno zaustavljanje obavljanja sumnjive transakcije iz stavka 1. ovoga članka najdulje na rok od 120 sati od trenutka izdavanja naloga obvezniku.

I dalje je moguće izdavanje usmenog naloga obvezniku za privremeno zaustavljanje obavljanja transakcije u hitnim slučajevima uz obavezno dostavljanje pisanog naloga obvezniku najkasnije prvi sljedeći radni dan.

Zadržana je odredba prema kojoj se nadležna državna tijela dužna postupati u roku od kada je Ured izdao nalog. Naime, ukoliko se utvrdi da su razlozi za sumnju bili opravdani, nužno je

ostvariti kontinuitet blokade, odnosno nužno je da se na blokadu Ureda nadoveže blokada suda kako bi se onemogućilo izvršenje sumnjive transakcije nakon što protekne rok privremene obustave sumnjive transakcije od strane Ureda.

Ukoliko Ured prije isteka roka, a nakon što provjeri podatke o sumnjivoj transakciji, ocijeni da više ne postoje razlozi za sumnju na pranje novca i/ili financiranje terorizma obavijestit će o tome gore navedena nadležna tijela i obveznika koji onda može odmah obaviti transakciju.

Članak 119.

Zadržano je rješenje iz do sada važećeg Zakona koje se pokazalo dobrim u praksi. Radi se o praćenju financijskog poslovanje stranke i transakcija u svim slučajevima (tzv. "monitoring order") određenih osoba u vezi kojih postoje razlozi za sumnju na pranje novca kako bi na takav način Ured mogao prikupiti sve podatke potrebne za odluku o mogućoj privremenoj obustavi izvršenja sumnjivih transakcija. U vezi s tim je Uredu dano ovlaštenje da naloži pisanim, a iznimno i usmenim putem praćenje financijskog poslovanja određene osobe kao i druge osobe za koju je moguće osnovano zaključiti da je pomagala ili sudjelovala u transakcijama sumnjive osobe.

Tim nalogom Ured može od obveznika zahtijevati da mu odmah pruži određene podatke o transakcijama ili poslovima koje kod njih obavlja ili namjerava obaviti takva osoba. Ured mora odrediti rok u kojem mu obveznik mora pružiti određene podatke, kao i maksimalni rok trajanja mjere koja može trajati najviše tri mjeseca, a u slučaju opravdanih razloga trajanje se može produžiti svaki put još za jedan mjesec, a ukupno može trajati najviše šest mjeseci.

Na taj način ovaj Zakon je usklađen s odredbom članka 7. Varšavske konvencije koja u vezi s ovlastima i tehnikama zahtijeva prihvaćanje ovakvih zakonskih mjera kojima je moguće u određenom razdoblju pratiti bankovne transakcije koje se provode preko jednog ili više otvorenih računa.

Članak 120.

Članak 49. Direktive (EU) 2015/849 propisuje da su države članice dužne osigurati da tvorci politike, Ured, nadzornici i druga nadležna tijela uključena u sustav sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma imaju djelotvorne mehanizme koji im omogućuju domaću suradnju i koordinaciju koja se tiče razvoja i provedbe politika i aktivnosti za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma. Nadalje, Preporuka 2 FATF zahtijeva od država uspostavu mehanizma i učinkovite koordinacije svih nadležnih tijela u sustavu sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma.

U cilju doprinosa razvoju djelotvornog i učinkovitog sustava sprječavanja i suzbijanja pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj, ovim Zakonom je predviđena i međuinstitucionalna suradnja Ureda s drugim državnim tijelima koja su taksativno navedena te je predviđeno i pristupanje protokolu o suradnji između navedenih tijela. Međuinstitucionalna suradnja predviđena je s nadzornim i drugim službama Ministarstva financija (Financijskim inspektoratom, Carinskom upravom, Poreznom upravom,), tijelima nadležnima za nadzor neprofitnih organizacija, Hrvatskom agencijom za nadzor financijskih usluga, Hrvatskom narodnom bankom, Središnjim klirinško depozitarnim društvom, Državnim odvjetništvom Republike Hrvatske, uključujući i Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, Ministarstvom unutarnjih poslova – Ravnateljstvom policije uključujući i Policijski nacionalni ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, Sigurnosno-obavještajnom agencijom, Vojnom sigurnosno-obavještajnom agencijom, Ministarstvom vanjskih i europskih poslova i Ministarstvom pravosuđa te drugim državnim tijelima.

U tu je svrhu između gore navedenih tijela već potpisan Protokol o suradnji i uspostavi međuinstitucionalne radne skupine za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma koji je stupio na snagu 1. ožujka 2007. godine i kojeg su potpisale odnosno pristupile mu ukupno 11 institucija, a druge institucije, koje nisu, bit će pozvane da pristupe Protokolu.

Članci 121.-122.

Članak 121. je usklađen s Uredbom Europskog Parlamenta i Vijeća broj 1889/2005 od dana 26. listopada 2005. godine o kontroli gotovine kod ulaska u Zajednicu ili izlasku iz nje. Uredba 1889/2005 donesena je radi kontrole prekograničnog prijenosa gotovine te obvezuje putnike što putuju u Europsku uniju ili iz nje, da prilikom svakog ulaska ili izlaska prijave carinskoj službi gotovinu koju nose sa sobom ako se radi o 10.000,00 eura ili više, odnosno o protuvrijednosti tog iznosa u drugim valutama ili drugim sredstvima plaćanja, primjerice čekovima, mjenicama i dr..

Carinska uprava je dužna obavijestiti Ured o svakom prijavljenom ili neprijavljenom unošenju ili iznošenju gotovine preko državne granice. Iznos u stranoj valuti ili u kunskoj protuvrijednosti 10.000,00 eura je zadržan, kao i rok od tri dana za dostavu podataka Uredu. U slučaju kad pri prijenosu gotovine preko državne granice, bez obzira na iznos, postoji sumnja na pranje novca ili financiranje terorizma, Carinska uprava dužna je obavijestiti Ured najkasnije prvi sljedeći radni dan od dana prijenosa gotovine preko državne granice.

Osim toga, ova odredba u skladu je s esencijalnim kriterijem 32.6 Metodologije za procjenu usklađenosti s Preporukama FATF (2013.) kojim je propisano da bi informacije dobivene procesom prijave/očitovanja trebale biti dostupne FOJ-u, bilo putem sustava u kojem se FOJ obavještava o slučajevima sumnjivog preko-graničnog prijenosa, ili na način da informacije o prijavi/očitovanju budu direktno dostupne FOJ-u na neki drugi način.

Člankom 121. propisane su evidencije podataka koje vodi Carinska uprava te rokovi čuvanja i postupanje s podacima nakon proteka roka čuvanja.

Ministar financija će pravilnikom propisati koje podatke i na koji način će ih Carinska uprava dostaviti Uredu.

Članak 123.

Ovaj je članak usklađen s člankom 32. stavkom 4. Direktive (EU) 2015/849 kojim je propisano da FOJ-evi moraju biti u mogućnosti odgovoriti na zahtjeve za informacijama nadležnih tijela u svojim državama članicama kada su ti zahtjevi za informacijama potaknuti sumnjom koja se odnosi na pranje novca, povezana predikatna kaznenih djela ili financiranje terorizma. Odluka o provedbi analize ili dostavljanju informacija prepušta se FOJ-u. Sukladno navedenoj odredbi Direktive (EU) 2015/849 propisana je odredba iz stavka 6. ovoga članka, a što je bilo i mišljenje Ministarstva vanjskih i europskih poslova koje je navelo da je istu odredbu potrebno propisati ovim Zakonom kako bi zakonodavstvo Republike Hrvatske bilo usklađeno sa Direktivom (EU) 2015/849.

Članak 124.

Ovaj članak predstavlja novinu i uveden je kako bi Ured na temelju pisanog prijedloga nadzornih i drugih službi Ministarstva financija mogao istima dostaviti za pojedine osobe ili transakcije podatke iz evidencija o gotovinskim transakcijama iz članka 61. ovoga Zakona i podatke iz evidencija o transakcijama o prijenosu gotovine preko državne granice iz članka 122. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona. Svrha razmjene podataka je jačanje međuinstitucionalne suradnje Ureda s nadzornim i drugim službama Ministarstva financija u razmjeni podataka

koje Ured zaprima na temelju ovoga Zakona, a koji sami po sebi ne predstavljaju transakcije sa sumnjom na pranje novca ili financiranje terorizma, a mogu poslužiti nadzornim službama Ministarstva financija vezano za provođenje nadzora i financijskih istraga od strane nadzornih službi Ministarstva financija.

Članak 125.

Zakon propisuje da Ured dostavlja sudu i nadležnom državnom odvjetništvu na njihov pisani prijedlog podatke o gotovinskim transakcijama u vrijednosti 200.000,00 kuna ili većoj te podatke o prijenosu gotovine preko državne granice.

Te podatke Ured dostavlja gore navedenim tijelima kad su im nužno potrebni za utvrđivanje okolnosti značajnih za oduzimanje imovinske koristi ili određivanje privremenih mjera osiguranja u skladu s odredbama zakona koji uređuje kazneni postupak u cilju bržeg i učinkovitijeg oduzimanja imovinske koristi ili određivanja privremenih mjera osiguranja od strane tih tijela.

Članak 126.

Ovim člankom propisuje se korištenje podataka za sprječavanje i otkrivanje pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela i financiranja terorizma osim ako nije drukčije propisano ovim Zakonom.

Ovom odredbom se propisuje da je Ured ovlašten podatke, informacije i dokumentaciju zaprimljenu sukladno ovom Zakonu i na temelju njega donesenih podzakonskih akata koristiti isključivo za potrebe analitičko-obavještajnog rada, uključujući i operativne analize sumnjivih transakcija, sredstava i osoba, a u svrhu sprječavanja i otkrivanja pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela i financiranja terorizma, te provođenja strateških analiza, osim ako nije drukčije propisano ovim Zakonom.

Nadalje propisano je i da su državna tijela i pravne osobe s javnim ovlastima iz članka 123. stavka 1. ovoga Zakona i njihovi zaposlenici ovlašteni podatke, informacije i dokumentaciju zaprimljenu od Ureda sukladno ovom Zakonu koristiti isključivo u svrhu sprječavanja i otkrivanja pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela i financiranja terorizma, osim ako nije drukčije propisano ovim Zakonom.

Članci 127. – 137.

Ovim člancima u bitnome je zadržano dosadašnje uređenje u pogledu ovlaštenja Ureda da kao hrvatska financijsko-obavještajna jedinica provodi međunarodnu suradnju s inozemnim financijsko-obavještajnim jedinicama. Međunarodna razmjena podataka je temeljna pretpostavka svakog sustava borbe protiv pranja novca i financiranja terorizma. Ona je bila uređena i važećim Zakonom, međutim u ovom Zakonu međunarodna suradnja uređuje se detaljnije, primjerice za situacije kada Ured pokreće međunarodnu razmjenu podataka a novosti su propisivanje suradnje Ureda s Europskom komisijom te dijagonalna neizravna suradnja Ureda s inozemnim nadležnim tijelima koja nisu financijsko-obavještajne jedinice, a u skladu s relevantnim odredbama Direktive (EU) 2015/849 i Preporuka FATF kao i Metodologije za procjenu usklađenosti s Preporukama FATF (2013.).

Odredbe ovoga Zakona usklađene su s odredbama Varšavske konvencije koja u člancima 46. i 47. detaljno uređuje suradnju financijsko-obavještajnih jedinica.

Ured ima ovlaštenje stranim financijsko-obavještajnim jedinicama uputiti zamolbu za dostavu podatka, informacija i dokumentacije u vezi sa sprječavanjem i otkrivanjem pranja novca i

financiranja terorizma, a jednako tako i strana financijsko-obavještajna jedinica može zahtijevati podatke od Ureda.

Ured će prije upućivanja osobnih podataka stranim financijsko-obavještajnim jedinicama zatražiti jamstava da država ili korisnik ima uređenu zaštitu osobnih podataka i da će osobne podatke koristiti samo u svrhu koja je određena Prijedlogom zakona.

Podatke, informacije i dokumentaciju koju dobije kroz međunarodnu suradnju Ured smije upotrijebiti isključivo za potrebe svog analitičko-obavještajnog rada i za namjene određene ovim Zakonom.

Zamolba financijsko-obavještajnih jedinica mora sadržavati opis razloga za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma. Ured može odbiti izvršenje zamolbe i o razlozima odbijanja obavijestiti strano tijelo.

U skladu s Varšavskom konvencijom (čl. 46., st. 10.) u ovom Zakonu je izričito određeno da Ured ne smije prosljeđivati podatke, informacije i dokumentaciju nadležnim tijelima ili bilo kojoj drugoj fizičkoj ili pravnoj osobi ili im omogućiti uvid u navedene podatke bez prethodne suglasnosti strane financijsko-obavještajne jedinice koja je podatke ustupila Uredu. Osim na zahtjev, Ured može i spontano dostaviti podatke stranoj financijsko-obavještajnoj jedinici kada postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma, a sam Ured ocijeni da bi to u konkretnom slučaju bilo korisno.

Članci 131. i 132. usklađeni su s člankom 32. stavkom 7. Direktive (EU) 2015/849 kojim je propisano da države članice osiguravaju da FOJ ima ovlast poduzeti hitne mjere, izravno ili neizravno, kada postoji sumnja da je transakcija povezana s pranjem novca ili financiranjem terorizma, suspendirati ili uskratiti pristanak na transakciju koja se obavlja, kako bi se transakcija analizirala, potvrdila sumnja i kako bi se nadležnim tijelima distribuirali rezultati analize. FOJ ima ovlast poduzeti takve mjere, izravno ili neizravno, na zahtjev FOJ-a iz druge države članice u trajanju i pod uvjetima određenima u nacionalnom pravu FOJ-a koji prima zahtjev. Također, u skladu s člankom 46. Varšavske konvencije, ovim je člancima uređeno ovlaštenje Ureda da privremeno zaustavi sumnjivu transakciju također i na prijedlog strane financijsko obavještajne jedinice. Uvjeti i rokovi su jednaki kao i za "domaće" privremeno zaustavljanje sumnjive transakcije. Ured neće uvažiti prijedlog strane financijsko-obavještajne jedinice za privremenu odgodu izvršenja transakcije ukoliko ocijeni da nije obrazložena utemeljena sumnja na pranje novca ili financiranje terorizma te će o tome obavijesti stranu financijsko-obavještajnu jedinicu.

Jednako tako i Ured može stranoj financijsko-obavještajnoj jedinici dostaviti pisani prijedlog za privremenom odgodom izvršenja određene transakcije u inozemstvu, naravno, ukoliko ocijeni da u vezi neke osobe ili transakcije postoji utemeljena sumnja na pranje novca ili financiranje terorizma.

Ured je također ovlašten podatke razmjenjivati i s drugim stranim tijelima i međunarodnim organizacijama nadležnim za sprječavanje pranja novca što je bilo propisano i važećim Zakonom.

Članak 133. usklađen je s člankom 53. stavkom (1) Direktive (EU) 2015/849 kojim je propisano da kada FOJ zaprimi prijavu od obveznika koja se tiče druge države članice (kada obveznik zna, sumnja ili ima opravdane razloge za sumnju da novčana sredstva, bez obzira na njihov iznos, predstavljaju imovinsku korist ostvarenu kriminalnom aktivnošću ili su povezana s financiranjem terorizma) odmah ju prosljeđuje FOJ-u te države članice.

U pogledu suradnje Ureda i Europske komisije, članak 135. ovoga Zakona usklađen je s člankom 51. Direktive (EU) 2015/849 kojim je propisano da Europska komisija može pružiti svaku vrstu pomoći koja je potrebna za olakšavanje koordinacije, uključujući razmjenu informacija između FOJ-eva unutar Europske unije. Ona može redovito sazivati sastanke platforme EU-a za FOJ-eve, koja se sastoji od predstavnika iz FOJ-eva država članica, radi olakšavanja suradnje među FOJ-evima, razmjene mišljenja i pružanja savjeta o pitanjima u

vezi s provedbom važnim za FOJ-eve i tijela koja prijavljuju te o pitanjima u vezi sa suradnjom poput djelotvorne suradnje FOJ-eva, utvrđivanja sumnjivih transakcija s prekograničnim razmjerima, standardizacije formata za prijavljivanje putem mreže FIU.net ili njezina nasljednika, zajedničke analize prekograničnih slučajeva te utvrđivanja trendova i čimbenika od važnosti za procjenu rizika od pranja novca i financiranja terorizma na nacionalnoj i nadnacionalnoj razini.

Člankom 136. (Zaštićena komunikacija Ureda) između ostalog je propisano da Ured za suradnju s financijsko-obavještajnim jedinicama država članica uglavnom koristi FIU.NET mrežu ili njezinog sljednika, što je usklađeno s člankom 56. stavcima 1. i 2. Direktive (EU) 2015/849 kojim je između ostalog propisano da države članice od svojih FOJ-eva zahtijevaju da se koriste zaštićenim komunikacijskim kanalima između sebe te potiču korištenje mrežom FIU.net ili njezinim nasljednikom. Također, države članice osiguravaju da njihovi FOJ-evi surađuju u primjeni najsuvremenijih tehnologija u skladu s njihovim nacionalnim pravom kako bi ispunili svoje zadaće utvrđene u ovoj Direktivi. Te tehnologije dopuštaju FOJ-evima usporedbu vlastitih podataka s podacima drugih FOJ-eva na anonimn način, osiguravajući potpunu zaštitu osobnih podataka, radi otkrivanja svojih predmeta interesa u drugim državama članicama i identifikacije njihove imovinske koristi i novčanih sredstava.

Dijagonalna razmjena podataka, informacija i dokumentacije Ureda (članak 136.) uređena je u skladu s esencijalnim kriterijem 40.20 Metodologije za procjenu usklađenosti s Preporukama FATF (2013.) kojim je propisano da bi države trebale dozvoliti svojim nadležnim tijelima da neizravno razmjenjuju informacije s tijelima koja im nisu srodna (tzv. „non-counterparts“), uz primjenu relevantnih načela međunarodne suradnje navedenih u prethodnim esencijalnim kriterijima. Nadležno tijelo koje traži informacije trebalo bi uvijek jasno navesti za koju svrhu i u čije ime se zahtjev upućuje.

Neizravna razmjena informacija odnosi se na tražene informacije koje se šalju od tijela kojemu je upućen zahtjev preko jednog ili više tuzemnih ili inozemnih tijela prije nego što ih zaprimi tijelo koje je uputilo zahtjev. Za takvu razmjenu informacija i korištenje tih informacija može biti potrebno ovlaštenje jednog li više nadležnih tijela iz države kojoj je upućen zahtjev.

Članak 138.

Ovaj je članak usklađen s člankom 32. stavkom 3. Direktive (EU) 2015/849 kojim je između ostalog propisano da je FOJ odgovoran za distribuciju rezultata svoje analize i svih dodatnih relevantnih informacija nadležnim tijelima kad postoje osnove sumnje na pranje novca, povezana predikatna kaznena djela ili financiranje terorizma.

Kada na temelju analitičko-obavještajne obrade, uključujući operativnu analizu sumnjivih transakcija, zaprimljenih od banaka i dr. obveznika, te podataka i informacija nadležnih tijela i inozemnih FOJ te dokumentacije koju Ured prikupi i zaprimi u skladu s ovim Zakonom, u individualnom slučaju u vezi s transakcijom, određenom osobom ili sredstvima postoje razlozi za sumnju na pranje novca i s time povezana predikatna kaznena djela i/ili financiranje terorizma u zemlji i/ili inozemstvu, Ured dostavlja pisanim putem ili preko zaštićenih komunikacijskih kanala rezultate svojih operativnih analiza sa svom potrebnom dokumentacijom nadležnim tijelima (DORH, USKOK, MUP, nadzorna tijela i inozemne financijsko-obavještajne jedinice) na daljnje postupanje u cilju utvrđivanja kaznenog djela pranja novca i financiranja terorizma.

U toj obavijesti o slučaju se ne navodi podatak o zaposleniku obveznika koji je dostavio podatke Uredu, što je u skladu s člankom 38. Direktive (EU) 2015/849.

Ova odredba usklađena je s esencijalnim kriterijem 29.5 Metodologije za procjenu usklađenosti s Preporukama FATF (2013.) kojim je propisano da bi FOJ također trebala moći,

samoinicijativno i na zahtjev, prosljeđivati relevantnim nadležnim tijelima informacije i rezultate svoje analize. Za prosljeđivanje informacija i rezultata njihove analize relevantnim nadležnim tijelima trebali bi se koristiti namjenski, sigurni i zaštićeni kanali.

Nadalje, u pogledu povratne informacije Uredu od strane nadležnih tijela kojima su dostavljene obavijesti o slučajevima sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma, ova odredba je usklađena i s člankom 32. stavkom (6) Direktive (EU) 2015/849 kojim je propisano da države članice od nadležnih tijela zahtijevaju da FOJ-u osiguraju povratne informacije o upotrebi informacija koje su stavljene na raspolaganje u skladu s ovim člankom i o ishodu istraga ili nadzora koje su obavljene na temelju tih informacija.

Članci 139.-141.

Ured za sprječavanje pranja novca nije nadzorno tijelo u smislu provođenja izravnih inspeksijskih nadzora primjene mjera i radnji iz ovoga Zakona. Člankom 139. propisano je da Ured provodi neizravni nadzor samo u dijelu koji se odnosi na pregled prikupljenih podataka, informacija i dokumentacije, dostavljenih i prikupljenih od obveznika sukladno ovom Zakonu. Ako Ured u obavljanju neizravnog nadzora ili na drugi način utvrdi povrede ovoga Zakona, Ured je ovlašten: obavijestiti nadležno nadzorno tijelo i/ili podnijeti optužni prijedlog ukoliko utvrdi postojanje osnovane sumnje da je počinjen prekršaj propisan ovom Zakonom. U članku 140. zadržano je dosadašnje uređenje u pogledu mogućnosti Ureda da na temelju ove zakonske odredbe koordinira rad nadzornih tijela iz ovoga Zakona i od njih traži provođenje ciljanih nadzora kod pojedinih obveznika te da s nadzornim tijelima sklapa sporazume o suradnji i razmjeni podataka, informacija i dokumentacije vezano za postupanja na temelju ovoga Zakona. Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona može od Ureda pisanim putem zatražiti donošenje smjernice o primjeni pojedinih odredbi ovoga Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata, vezano samo za nadležnosti i ovlasti koje su Uredu propisane ovim Zakonom: obavješćavanje Ureda o transakcijama, zaštiti i čuvanje podataka te postupanja Ureda. Ured obvezniku samostalno izdaje smjernicu te može radi jedinstvene primjene ovoga Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata zatražiti mišljenje i drugih nadzornih tijela.

Članci 142.-144.

Ovi članci usklađeni su s esencijalnim kriterijem 29.6 Metodologije za procjenu usklađenosti s Preporukama FATF kojim je propisano da će FOJ štititi informacije na sljedeći način:

- (a) donošenjem propisa o sigurnosti i tajnosti informacija, uključujući i procedure o postupanju, pohranjivanju, prosljeđivanju i zaštiti informacija te o pristupu informacijama
- (b) osiguravajući da djelatnici FOJ imaju neophodne razine certifikata za pristup klasificiranim informacijama te odgovarajuće razumijevanje njihove odgovornosti u postupanju s osjetljivim i klasificiranim informacijama i prosljeđivanju osjetljivih i klasificiranih informacija i
- (c) ograničavanjem pristupa prostorijama i informacijama FOJ, uključujući i sustave informatičke tehnologije.

Članak 145.

Ovim člankom zadržano je dosadašnje pravno uređenje kojim je propisano da Ured podatke, informacije i dokumentaciju iz evidencija koje vodi u skladu s ovim Zakonom čuva deset godina od dana prikupljanja

Zbog neprimjenjivosti u praksi brisana je dosadašnja odredba članka 80. stavka 2. važećeg Zakona kojom je bilo propisano da Ured može podatke kojima raspolaže dati na uvid osobi na koju se oni odnose na njen zahtjev nakon isteka jedanaest godina od dana prikupljanja.

Članak 146.

Ministarstvo financija – Ured za sprječavanje pranja novca i službenici Ureda nisu odgovorni za štetu učinjenu strankama ili trećim osobama ako postupaju u skladu s odredbama ovoga Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata. Propisuje se da Republika Hrvatska ne odgovara za štetu prouzročenu primjenom ovoga Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata, osim u iznimnim slučajevima ako je šteta prouzročena namjerno ili krajnjom nepažnjom.

Članak 147.

U članku 147. detaljno su navedeni statistički podaci i evidencije koje je Ured dužan voditi na temelju ovoga Zakona.

Članak 148.

Ured, u svrhu centraliziranoga vođenja i analize relevantnih statističkih podataka, provedbe nacionalne procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma te procjene djelotvornosti cjelovitoga sustava u sprječavanju i otkrivanju pranja novca i financiranja terorizma, prikuplja relevantne statističke podatke od nadležnih državnih tijela: Ravnateljstvo policije, uključujući i Policijski nacionalni ured za suzbijanje korupcije i organiziranoga kriminaliteta, nadzorne službe ministarstva nadležnog za financije - Porezna uprava, Financijski inspektorat, Carinska uprava i druge službe ministarstva nadležnog za financije iz članka 120. ovoga Zakona, Hrvatska narodna banka, Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga, nadležna državna odvjetništva i nadležni sudovi.

Dosadašnje pravno uređenje propisuje da su nadležna državna odvjetništva, sudovi i nadležna državna tijela dužna voditi sveobuhvatnu statistiku i obavješćivati Ured o postupcima koji se vode radi kaznenih djela pranja novca i financiranja terorizma i prekršajnim postupcima koji se vode radi prekršaja propisanih ovim Zakonom.

Ovim člankom detaljnije se propisuju razlozi za prikupljanje relevantnih statističkih podataka, tj. zbog centraliziranog vođenja i analize relevantnih statističkih podataka, provedbe nacionalne procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma te procjene djelotvornosti cjelovitog sustava u sprječavanju i otkrivanju pranja novca i financiranja terorizma. Navedeno je u skladu s člankom 7. Direktive (EU) 2015/849 i Preporukom 1 FATF.

Članak 149.

U skladu s člankom 46. stavcima 2. i 3. Direktive (EU) 2015/849, članak 149. propisuje obvezu Ureda da daje povratnu informaciju obveznicima. Ured dostavlja obveznicima ili objavljuje na mrežnim stranicama informacije o tipologijama, uzorcima i trendovima pranja novca i financiranja terorizma. Također, Ured će obveznicima dostaviti, ako je to moguće, pravodobne povratne informacije o djelotvornosti prijava o pranju novca i financiranju terorizma na koje se sumnja te daljnjim aktivnostima poduzetim u vezi s tim prijavama. Svrha ove odredbe je da se razvije što bolja suradnja i međusobno povjerenje te da gore navedeni subjekti steknu što bolji dojam o tome koliko su bitne informacije koje prosljeđuju Uredu.

Ukoliko Ured ocijeni da bi ova vrsta obavijesti mogla naštetiti daljnjem toku i ishodu postupka, neće je proslijediti gore navedenim tijelima.

Članci 150.-153.

Iz članka 59. stavaka 1. i 2. Direktive (EU) 2015/849 proizlazi da za prekršaje koji su ozbiljni, ponovljeni ili sustavni, a napravljeni su u području dubinske analize stranke, prijave sumnjivih transakcija, vođenja evidencije i unutarnje kontrole u nacionalnom zakonu mora biti propisana mogućnost izricanja novčane kazne u iznosu koji je dvostruko veći od koristi ostvarene prekršajem (ako se ona može utvrditi) ili u iznosu od najmanje 1.000.000,00 eura. Za počinitelja prekršaja koji je kreditna ili financijska institucija - ako su ispunjeni uvjeti iz članka 59. stavak 1. Direktive - zakon mora propisati maksimalnu novčanu kaznu u iznosu od najmanje 5.000.000,00 eura ili u postotku od 10% ukupnog godišnjeg prihoda prema posljednjim dostupnim financijskim izvješćima koje je odobrilo upravljačko tijelo. Mogućnost izricanja novčane kazne u iznosu od najmanje 5.000.000,00 eura mora postojati i u odnosu na počinitelja koji je fizička osoba (članak 59. stavak 3. Direktive (EU) 2015/849).

Najviši iznos propisanih novčanih kazni u ovome Zakonu za kvalificirani oblik prekršaja usklađen je s odredbama članka 59. stavcima 2. i 3. Direktive (EU) 2015/849.

Dana 7. srpnja 2017. donesen je Zakon o izmjenama i dopunama Prekršajnog zakona (Narodne novine, br. 70/17), između ostaloga i iz razloga što prekršajne sankcije iz Konačnog prijedloga zakona koje su određene sukladno zahtjevima Direktive (EU) 2015/849 nisu bile u skladu s do tada važećim Prekršajnim zakonom u pogledu ograničenja visine prekršajne kazne. Navedenim Zakonom o izmjenama i dopunama Prekršajnog zakona, u Prekršajnom zakonu (Narodne novine, br. 107/07., 39/13., 157/13. i 110/15.) u članku 33. Iza stavka 9. dodaje se novi stavak 10. koji glasi:“(10) Za prekršaje za koje je pravno obvezujućim aktom Europske unije određen raspon novčane kazne ili opći minimum ili opći maksimum novčane kazne ili način izračuna novčane kazne, zakonom se za počinitelja prekršaja može propisati i izreći novčana kazna u iznosu za koji ne vrijede ograničenja iz stavaka 1. – 9. ovoga članka.“. Prema ovom Zakonu, za najteže prekršaje iz članaka 150. i 152., pod uvjetom da je prekršajem ostvarena imovinska korist ili je prekršaj počinjen u povratu ili počinitelj uopće ne primjenjuje propisane mjere, obvezniku se može izreći novčana kazna u visini dvostruko utvrđenog iznosa ostvarene koristi, ako se ona može utvrditi, ili u iznosu do 7.500.000,00 kuna. Počinitelju prekršaja koji je kreditna ili financijska institucija može se izreći novčana kazna u iznosu do 38.000.000,00 kuna ili u postotku od 10% ukupnog godišnjeg prihoda prema posljednjim dostupnim financijskim izvješćima koje je odobrilo upravljačko tijelo. Članu uprave ili drugoj odgovornoj osobi u kreditnoj ili financijskoj instituciji može se izreći novčana kazna u iznosu do 38.000.000,00 kuna.

Članci 154.-159.

Ovim člancima propisani su rokovi za donošenje podzakonskih propisa (članak 154.), objava regulatornih tehničkih standarda (članak 155.) dubinska analiza politički izloženih osoba u odnosu na postojeće stranke (članak 156.), učinci stupanja ovoga Zakona na snagu (članak 157.), naknadno provođenje procjene učinaka ovoga Zakona (članak 158.) te stupanje na snagu Zakona (članak 159.).

U članku 154. propisano je da će Vlada Republike Hrvatske u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona uskladiti Uredbu o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u državnoj službi s odredbama ovoga Zakona, te da će Ministarstvo financija u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu Zakona donijeti pravilnike propisane Zakonom. U stavku 3. propisano je da će Ministar financija, Guverner Hrvatske

narodne banke i upravno vijeće Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga donijet podzakonske akte predviđene ovim Zakonom.

Svi nadzori i prekršajni postupci započeti prije stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se prema Zakonu o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (Narodne novine, broj 87/08, 25/12).

Člankom 157. propisan je prestanak važenja Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (Narodne novine, broj 87/08, 25/12) i prestanak važenja pravilnika donesenih temeljem važećeg Zakona. Također propisuje se da do donošenja novih pravilnika na temelju ovoga Zakona ostaju na snazi i primjenjuju se sljedeći pravilnici i to u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona: Pravilnik o obavješćavanju Ureda za sprječavanje pranja novca o gotovinskoj transakciji u vrijednosti od 200.000,00 kuna i većoj te o uvjetima pod kojima obveznici za određene stranke nisu dužni obavješćivati Ured o gotovinskoj transakciji (Narodne novine, broj 01/09), Pravilnik o obavješćavanju Ureda za sprječavanje pranja novca o sumnjivim transakcijama i osobama (Narodne novine, broj 01/09), Pravilnik o načinu i rokovima obavješćavanja Ureda za sprječavanje pranja novca o sumnjivim transakcijama i osobama te vođenju evidencija od strane odvjetnika, odvjetničkih društava, javnih bilježnika, revizorskih društava i samostalnih revizora te pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju računovodstvene poslove i poslove poreznoga savjetovanja (Narodne novine, broj 01/09 i 153/13), Pravilnik o kontroli unošenja i iznošenja gotovine u domaćoj ili stranoj valuti preko državne granice (Narodne novine, broj 01/09 i 153/13), Pravilnik o načinu i rokovima dostavljanja podataka Uredu za sprječavanje pranja novca o kaznenom djelu pranja novca i financiranja terorizma (Narodne novine, broj 76/09), Pravilnik o načinu i rokovima dostavljanja podataka Uredu za sprječavanje pranja novca o prekršajnim postupcima (Narodne novine, broj 76/09) i Pravilnik o određivanju uvjeta pod kojima obveznici svrstavaju stranke u stranke koje predstavljaju neznatan rizik za pranje novca ili financiranja terorizma (Narodne novine, broj 76/09).

U članku 158. propisano je da će Ministarstvo financija u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona provesti naknadnu procjenu učinaka ovoga Zakona. Kako su postupkom prethodne procjene učinaka propisa utvrđeni učinci koji bi zahtijevali daljnju analizu u postupku procjene učinaka propisa, a koja daljnja analiza bi zahtijevala minimalni rok od 45 dana, to bi imalo za posljedicu neusklađivanje preventivnog zakonodavstva Republike Hrvatske sa Direktivom (EU) 2015/849 u što skorijem roku. Vezano za naprijed navedeno, napominjemo da je Vijeće EU 12. veljače 2016. godine podržalo Akcijski plan Europske komisije te je pozvalo države članice da u što skorijem roku transponiraju Direktivu (EU) 2015/849 u nacionalna zakonodavstva, što predstavlja još jedan od razloga za propisivanje odredbe iz članka 158. Zakona kojim se propisuje naknadna procjena učinka Zakona u roku od dvije godine od stupanja na snagu istoga.

U članku 159. propisano je stupanje na snagu Zakona 1. siječnja 2018. kako bi se obveznicima (bankama i dr.), nadležnim državnim tijelima te pravnim subjektima koji su dužni upisati podatke o stvarnom vlasništvu u Registar stvarnih vlasnika nakon donošenja ovoga Zakona osigurao primjereni rok za usklađivanje s odredbama ovoga Zakona.

IV. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE OVOGA ZAKONA

Provedba ovoga Zakona neće utjecati na povećanje proračunskih izdataka za nadležna državna tijela, koja su zadužena za njegovo provođenje, jer je sustav za sprječavanje i otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj već uspostavljen.

Usklađivanje država članica s Direktivom (EU) 2015/849 obuhvaća i uspostavljanje Registra stvarnih vlasnika. Uspostavljanje Registra stvarnih vlasnika podrazumijeva i određene troškove za državni proračun Republike Hrvatske te su u državnom proračunu za 2017. godinu planirana sredstva u iznosu od 3.700.000,00 kuna na razdjelu 025 Ministarstvo financija, Projekt K538003 – informatizacija. Troškovi uspostave Registra stvarnih vlasnika planiraju se financirati iz EU projekata. Registar u ime Ministarstva financija - Ureda za sprječavanje pranja novca operativno vodi Financijska agencija.

Nadalje, ne očekuju se novi troškovi niti za pravne subjekte vezano za obvezu istih za upis Zakonom propisanih podataka u Registar stvarnih vlasnika iz razloga što će se koristiti već uspostavljeni kanali i mehanizmi komunikacije pravnih subjekata i Financijske agencije u skladu sa drugim zakonskim propisima.

V. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA TE RAZLOZI ZBOG KOJIH SU RAZLIKE NASTALE

Na 4. sjednici Hrvatskoga sabora, održanoj 30. lipnja 2017. godine, donesen je Zaključak kojim se prihvaća Prijedlog zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma. Hrvatski sabor je uputio predlagatelju primjedbe, prijedloge i mišljenja radi pripreme Konačnog prijedloga zakona. Sve upućene primjedbe i prijedlozi pomno su razmotreni. Konačni prijedlog zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma u bitnom se ne razlikuje od teksta Prijedloga zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma već su pojedine odredbe teksta Zakona dorađene sukladno prijedlozima Odbora za zakonodavstvo Hrvatskog sabora te raspravi održanoj u Hrvatskom saboru. Također, Konačni prijedlog zakona pravno i nomotehnički je dorađen.

Sukladno primjedbama Odbora za zakonodavstvo koji je na 21. sjednici održanoj 18. travnja 2017. raspravljao o Prijedlogu zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma, a koji je dao primjedbe i prijedloge koje se odnose načelno na cijeli tekst Zakona i to u prvom redu da izričaj pojedinih odredaba valja doraditi u pravnom i nomotehničkom smislu, dorađeni su članci 3., 4., 11., 34., 35., 48., 49., 55., 74., 122., 123., 150., 151., 153. i 154. U člancima 3., 55. i 123. kada se poziva u zadnjem stavku određenog članka na odredbe svih prethodnih stavaka tog članka navedeno je da se radi o odredbama toga članka. U člancima 11., 48., 49., 74., i 122. kod pozivanja unutar članka na odredbu prethodnog stavka/točke navedena je brojana oznaka tog stavka/točke. U članku 4. navedeno je da pojedini pojmovi u ovome Zakonu imaju sljedeće značenje umjesto prethodno korištene formulacije „značenje drugih pojmova“. U člancima 34. i 35. usklađeno je pozivanje na Ured za sprječavanje pranja novca s ostalim tekstom Konačnog prijedloga zakona, s obzirom da je naziv Ureda skraćen u članku 4., a imajući u vidu odredbu članka 99. U člancima 150., 151. i 153. kada se kod propisivanja prekršajnih odredaba u zagradi navode i članci na koje se te odredbe odnose suvišno je navoditi da se radi o ovom Zakonu te je stoga brisana formulacija „ovoga Zakona“ u zagradama. U članku 154. stavku 1. naveden je broj „Narodnih novina“ u kojima je Uredba

o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u državnoj službi objavljena s obzirom da se navodi njen puni naziv.

Uvažavajući primjedbe saborskog zastupnika Borisa Lalovca i saborskog zastupnika Tomislava Žagara iznesene tijekom rasprave u Hrvatskom saboru, u članku 46. stavku 3. popisu politički izloženih osoba koji je preuzet iz Direktive (EU) 2015/849 dodana je nova točka 10. koja glasi: „općinski načelnici, gradonačelnici, župani i njihovi zamjenici izabrani na temelju zakona kojim se uređuju lokalni izbori u Republici Hrvatskoj“.

Na inicijativu predlagatelja, Konačni prijedlog zakona izmijenjen je i dopunjen na sljedeći način.

U članku 3. koji propisuje temeljne pojmove pranja novca i financiranja terorizma dodane su definicije pojmova terorističko kazneno djelo te pojmovi terorist i teroristička organizacija. Temeljni pojmovi vezani uz članak 3. preuzeti su iz članka 1. stavak 3., 4. i 5. Direktive (EU) 2015/849, članka 2. Zakona o potvrđivanju Međunarodne konvencije o sprječavanju financiranja terorizma, članaka 1., 2. i 9. Konvencije Vijeća Europe o pranju traganju, privremenom oduzimanju i oduzimanju prihoda stečenog kaznenim djelom i o financiranju terorizma te Preporuka 5 i 20 Skupine zemalja za financijsku akciju (Financial Action Task Force, u daljnjem tekstu: FATF). Stavkom 7. ovoga članka naglašeno je da se naprijed navedeni temeljni pojmovi propisuju isključivo za potrebe provođenja mjera, radnji i postupaka za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma koje provode banke i drugi obveznici iz članka 9. ovoga Zakona. Dakle, navedeni pojmovi se u ovome Zakone ne propisuju za potrebe rada tijela kaznenog progona i drugih državnih tijela u provedbi ovoga Zakona. Preporuka 20 FATF-a propisuje prijavljivanje sumnjivih transakcija financijsko-obavještajnoj jedinici. U skladu s navedenim međunarodnim standardom, preventivnim zakonodavstvom mora se propisati na koje je pojavne oblike pranja novca i financiranja terorizma obveznik dužan obratiti pozornost prilikom prijave sumnjivih transakcija financijsko-obavještajnoj jedinici te prilikom obavljanja drugih mjera i radnji propisanih Zakonom o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma.

U članku 14. stavku 9. koji navodi primjere čimbenika rizika koji mogu upućivati na potencijalno viši rizik brisana je točka 3. (poslovni odnos ili transakcije s nenazočnom strankom), iz razloga što je u stavku 10. istoga članka propisano da je obveznik dužan primijeniti mjere pojačane dubinske analize stranke u odnosu na pojedini poslovni odnos za koji je Zakonom utvrđen visoki rizik za pranje novca ili financiranje terorizma, a člankom 51. propisano je da se mjere pojačane dubinske analize primjenjuju na stranku koja nije fizički nazočna prilikom utvrđivanja i provjere identiteta.

U članku 17. stavku 3. koji propisuje da obveznik kreditna ili financijska institucija iz članka 9. ovoga Zakona može otvoriti račun stranci prije provjere identiteta stranke i utvrđivanja i provjere identiteta stvarnoga vlasnika stranke, uključujući račun koji omogućuje transakcije s prenosivim vrijednosnim papirima, pod uvjetom da postoje odgovarajući zaštitni mehanizmi koji osiguravaju da stranka ili netko u njezino ime ne provodi transakcije prije nego identitet stranke i stvarnoga vlasnika ne bude utvrđen i provjeren na način propisan poglavljima IV. (*Način provođenja mjera utvrđivanja i provjere identiteta stranke*) i V. (*Način provođenja mjera utvrđivanja i provjere identiteta stvarnoga vlasnika stranke*) ovoga Zakona, brisane su riječi „utvrđivanja i“ radi potrebe usklađivanja Konačnog prijedloga zakona s Direktivom (EU) 2015/849. Također, radi dodatnog usklađivanja s Preporukama FATF-a, u članku 17. dodan je novi stavak 4. koji glasi: „U slučajevima iz stavka 2. ovoga članka obveznik je dužan donijeti pisane politike, kontrole i postupke za smanjivanje i učinkovito upravljanje rizikom od pranja novca i financiranja terorizma.“.

U članku 20. stavku 1. točki 4. u pogledu prikupljanja podataka za stranku koja je pravna osoba, dodane su i riječi „pravni oblik“, radi dodatnog usklađivanja s Preporukama FATF-a.

U članku 23. radi dodatnog usklađivanja s Preporukama FATF-a, dodan je novi stavak 6. koji glasi: „Ako je stranka strana pravna osoba, pored podataka iz članka 20. stavka 1. točke 4. ovoga Zakona, obveznik je dužan prikupiti i podatke o njenim direktorima (ime, prezime, identifikacijski broj, država prebivališta) te osnivački akt strane pravne osobe.“.

U članku 31. radi dodatnog usklađivanja s Preporukama FATF-a, dodan je novi stavak 3. koji glasi: „Ako je stranka trust i s trustom izjednačeni subjekt stranoga prava, pored podataka iz članka 20. stavka 1. točke 6. ovoga Zakona, obveznik je dužan prikupiti i podatke o pravnom obliku trusta i s trustom izjednačenog subjekta stranoga prava te akt o osnivanju trusta i s trustom izjednačenog subjekta stranoga prava.“.

U članku 32. stavku 5. kojim je propisano da je Financijska agencija ovlaštena preuzimati podatke iz sudskog registra te podatke iz drugih matičnih registara preko kojih se osnivaju ili registriraju pravni subjekti iz stavka 1. a) ovoga članka te druge podatke iz registara Porezne uprave na način i u rokovima propisanim pravilnikom iz stavka 8. ovoga članka, bez naknade, zbog usklađivanja s uobičajenom terminologijom pojam „registara Porezne uprave“ zamijenjen je pojmom „službenih evidencija Porezne uprave“.

U članku 32. stavku 7. koji propisuje da je Financijska agencija odgovorna za vjerodostojnost elektroničkog unosa podataka iz članka 33. stavka 4. ovoga Zakona, izraz „vjerodostojnost elektroničkog unosa podataka“ zamijenjen je izrazom „vjerodostojnost evidentiranja unesenih podataka i identifikaciju obveznika unosa podataka“ koji preciznije definira odgovornost Financijske agencije.

U članku 33. stavku 4. kojim je propisana obveza unošenja podataka u Registar stvarnih vlasnika od strane određenih pravnih subjekata, radi potrebe usklađivanja Konačnog prijedloga zakona s Direktivom (EU) 2015/849, uvedeno je izuzeće za slučajeve kada je pravni subjekt trgovačko društvo čijim se financijskim instrumentima trguje na burzi ili uređenom tržištu u jednoj ili više država članica u skladu s propisima u Europskoj uniji ili društvo sa sjedištem u trećoj državi čijim se financijskim instrumentima trguje na burzi ili uređenom tržištu u državi članici ili u toj trećoj državi, pod uvjetom da u toj trećoj državi vrijede zahtjevi za objavljivanje podataka u skladu s propisima u Europskoj uniji koji osiguravaju odgovarajuću transparentnost podataka o stvarnim vlasnicima stranke.

U članku 43. stavku 5. radi usklađivanja s Preporukama FATF-a dodane je su riječi „ili se primjenjuju specifični scenariji visokog rizika od pranja novca ili financiranja terorizma“ te, radi preciznijeg upućivanja na pojam složene i neobične transakcije, riječi „iz članka 53. stavka 1. ovoga Zakona“. Članak 43. stavak 5. sada glasi: „Pojednostavljena dubinska analiza stranke nije dopuštena kada u vezi sa strankom, transakcijom, imovinom ili sredstvima postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma, ili se primjenjuju specifični scenariji visokog rizika od pranja novca ili financiranja terorizma, ili je riječ o složenoj i neobičnoj transakciji iz članka 53. stavka 1. ovoga Zakona.“.

U članku 46. stavku 1. i u članku 47. stavku 1. kojim su propisane obveze banaka i drugih obveznika u slučajevima kada je stranka politički izložena osoba, te obveze su dodavanjem izraza „ili sa strankom čiji je stvarni vlasnik politički izložena osoba“, a radi usklađivanja Konačnog prijedloga zakona s Direktivom (EU) 2015/849, proširene i na situacije kada je politički izložena osoba stvarni vlasnik pravnog subjekta koji uspostavlja poslovni odnos s obveznikom.

Članak 52. izmijenjen je i dopunjen na način da su u stavak 52 dodani novi stavci 6., 7. i 8. kojima je uvedena mogućnost utvrđivanja i provjere identiteta stranke na daljinu na temelju video elektroničke identifikacije. Slijedom navedenog, na odgovarajući način izmijenjen je i naziv članka 52. Iz razloga preciznijeg definiranja, u stavcima 1. i 6. dodane su riječi „na daljinu“. Stavci 4. i 5. istoga članka koji propisuju dužnost obveznika da provodi pojačanu dubinsku analizu stranke koja obuhvaća najmanje mjeru pojačanoga i trajnoga praćenja poslovnoga odnosa sa strankom te dužnost obveznika da nakon fizičkog dolaska stranke obvezniku provodi mjere dubinske analize u skladu s procjenom rizika provedenom u skladu s odredbama članka 14. ovoga Zakona, iz razloga preciznijeg uređenja zakonskih odredbi dopunjeni su riječima „fizičke osobe, obrtnika ili osobe koja se bavi drugom samostalnom djelatnošću te fizičke osobe koja zastupa pravnu osobu“.

U članku 67. je radi usklađivanja rokova s Odlukom o sustavu unutarnjih kontrola (Narodne novine, broj 01/15) izmijenjen rok za dostavu nadležnom nadzornom tijelu godišnjeg plana rada i izvještaja o radu u području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma te su određene kategorije obveznika dužne nadležnom nadzornom tijelu dostaviti godišnji plan rada i izvještaj o radu u području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma najkasnije do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu godinu.

U članku 70. je kao jedan od uvjeta za imenovanje ovlaštene osobe umjesto dosadašnjeg uvjeta „da nije osuđivana ni za jedno od sljedećih kaznenih djela za vrijeme od 3 godine po pravomoćnosti presude kojom je osuđena, s time da se u to vrijeme ne računa vrijeme provedeno na izdržavanju kazne“ propisan uvjet „da nije osuđivana ni za jedno od sljedećih kaznenih djela osim ako je za osobu nastupila rehabilitacija sukladno zakonu koji uređuje pravne posljedice osude, kaznenu evidenciju i rehabilitaciju“. kako bi se odredbe Konačnog prijedloga zakona uskladile s odredbama Zakona o pravnim posljedicama osude, kaznenoj evidenciji i rehabilitaciji (Narodne novine, broj 143/12, 105/15 i 32/17). U istome članku su, umjesto pozivanja na glave Kaznenog zakona, a radi preciznijeg određivanja kataloga kaznenih djela navedena kaznena djela prema važećem Kaznenom zakonu koji je stupio na snagu 1. siječnja 2013. (Narodne novine, broj 125/11, 144/12, 56/15 i 61/15)., a u skladu s time je naveden i katalog kaznenih djela iz ranije važećeg Kaznenog zakona.

U članku 83. stavku 1. brisane su riječi „izravnog“ iz razloga što je člankom 84. Zakona propisano da nadzorna tijela obavljaju izravni i neizravni nadzor nad obveznicima primjene Zakona. Nadzorna tijela i prilikom obavljanja neizravnog nadzora mogu utvrditi povrede odredaba Zakona. Kada je povreda Zakona utvrđena obavljanjem neizravnog nadzora, nužno je za nadzorna tijela propisati iste ovlasti za poduzimanjem mjera i radnji kao i u slučaju kada je povreda Zakona utvrđena u obavljanju izravnog nadzora.

U članku 100. stavku 4. brisane su riječi „te upravlja i odgovoran je za rad Službe u Uredu“. Članak 100. stavak 4. glasi: „pomoćnik predstojnika pomaže predstojniku u radu Ureda te zamjenjuje predstojnika u slučaju njegova izbivanja ili spriječenosti u skladu s pravilnikom o unutarnjem redu Ministarstva financija“.

U članku 117. radi preciznijeg propisivanja načina obavješćavanja državnog odvjetništva o izdanom nalogu Ureda obvezniku za privremeno zaustavljanje obavljanja sumnjive transakcije, izmijenjen je stavak 7. te glasi: „Ured će o izdanom nalogu iz stavaka 1., 2., 3. i 4. ovoga članka bez odlaganja obavijestiti nadležno državno odvjetništvo radi daljnjeg postupanja u skladu sa zakonskim ovlastima tog državnog odvjetništva, o čemu će obavijestiti i Državno odvjetništvo Republike Hrvatske.“. Sukladno navedenoj izmjeni, na odgovarajući način su izmijenjeni članak 118. točka 1. i članak 132. stavak 2.

Radi sveobuhvatnijeg sankcioniranja obveznika, trećih osoba te pravnih subjekata i upravitelja trusta ili s trustom izjednačenoga subjekta stranoga prava koji na zakonom propisan način ne primjenjuju mjere, radnje i postupke propisane Zakonom o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma, dopunjene su prekršajne odredbe Konačnog prijedloga zakona.

Tako je u članku 150. stavku 1. uvedena prekršajna odredba za obveznika koji iznimku iz članka 18. stavka 1. ovoga Zakona primijeni na iskupe elektroničkog novca u gotovini ili podizanja gotovine u novčanoj vrijednosti elektroničkoga novca u kunsjoj protuvrijednosti iznosa većega od 100,00 eura (točka 15.), prekršajna odredba za obveznika koji ne dokumentira postupke utvrđivanja i provjere identiteta stvarnoga vlasnika stranke (točka 20.), prekršajna odredba za obveznika koji ne dokumentira provedbu mjera iz članka 48. ovoga Zakona (točka 34.), prekršajna odredba za obveznika koji nakon fizičkoga dolaska stranke iz članka 52. stavka 1. obvezniku ne provede mjere dubinske analize u skladu s procjenom rizika provedenom u skladu s odredbama članka 14. ovoga Zakona (točka 41.) te prekršajna odredba za obveznika koji ne uspostavi interni sustav izvještavanja koji omogućuje zaposlenicima obveznika i osobama u sličnome položaju kod obveznika da preko posebnoga, neovisnoga i anonimnoga kanala prijavljuju povrede odredaba ovoga Zakona ili ako interni sustav izvještavanja ne sadržava jasno definirane postupke za zaprimanje i obradu prijava koji su razmjerni prirodi i veličini obveznika (točka 59.). Na odgovarajući način je promijenjena numeracija točaka u članku 150. stavku 1. Također, u članku 150. stavku 1. točke 17., 18., 29., 34., 47. i 56. specificirane su na način da prekršajna odredba uz konkretan opis prekršaja sadržava i članak/stavak na koji se prekršaj odnosi, a sve imajući u vidu kako bi se nespecificiranjem stavaka kroz prekršajnu odgovornost mogla obuhvatiti i ona postupanja koja ne predstavljaju neku povredu ili obavezu.

Također, u članku 151. stavku 1. uvedena je prekršajna odredba za obveznika koji u svojstvu treće osobe iz članka 39. stavka 1. povjerene mu mjere dubinske analize stranke povjeri nekoj drugoj osobi (točka 3.). Na odgovarajući način je promijenjena numeracija točaka u članku 151. stavku 1.

U članku 153. izmijenjeni su i dopunjeni stavci 4., 5., 6., 7., 8. i 9. kako bi se jasnije i preciznije propisalo opise kažnjivih ponašanja uvažavajući načelo određenosti bića djela. Nadalje, u članku 153. dodanim novim stavcima 13., 14. 15., 16., 17. i 18. propisana je prekršajna odgovornost za slučajeve kada pravna osoba, član uprave ili druga odgovorna osoba u pravnoj osobi te upravitelj trusta ili s trustom izjednačenoga subjekta stranoga prava na zahtjev Porezne uprave pisanim putem ne dostavi Poreznoj upravi dokumentaciju na temelju koje je moguće utvrditi vlasničku i kontrolnu strukturu stranke i prikupiti podatke o stvarnome vlasniku stranke. Dosadašnji stavci 8., 9., 10., 11. i 12. postaju stavci 19., 20., 21., 22., i 23. članka 153. Konačnog prijedloga zakona.

U članku 154. dodan je novi stavak 4. kojim se propisuje da će ministar financija u roku od 30 dana od usklađivanja Uredbe iz stavka 1. ovoga članka s odredbama ovoga Zakona uskladiti Pravilnik o unutarnjem redu Ministarstva financija i sistematizaciju radnih mjesta u Ministarstvu financija s odredbama ovoga Zakona. Dosadašnji stavci 4., 5. i 6. postaju stavci 5., 6. i 7. Konačnog prijedloga zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma.

U članku 157. stavku 2. iza riječi: "pravilnici", dodane su riječi: "i smjernice nadzornih tijela". Također, iza sedme alineje u stavku 2. dodana je osma alineja koja glasi: "- Smjernice nadzornih tijela izdane sukladno članku 88. Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma ("Narodne novine", broj 87/2008. i 25/2012.).". Navedene izmjene uvedene su iz

razloga što važeća Smjernica Hrvatske narodne banke za provođenje Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma za kreditne institucije, kreditne unije i institucije za elektronički novac iz srpnja 2015, između ostalog regulira materiju koja se mora drugačije urediti podzakonskim aktom kojeg je sukladno članku 14. i 42. Konačnog prijedloga Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma ovlašten donijeti guverner Hrvatske narodne banke. Ukoliko se danas važeće smjernice nadzornih tijela ne bi na odgovarajući način primjenjivale do stupanja na snagu novih odluka došlo bi do pravne praznine.

U članku 159. promijenjen je datum stupanja na snagu Zakona te je propisano da Zakon stupa na snagu 1. siječnja 2018. godine.

VI. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA KOJI SU DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA, A KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO, TE RAZLOZI NEPRIHVATANJA

Prijedlozi i mišljenja na Prijedlog zakona izneseni na raspravi u Hrvatskom saboru i njegovim radnim tijelima, a koje predlagatelj nije mogao prihvatiti su:

Prijedlozi Odbora za pravosuđe koji je na 14. sjednici održanoj 26. travnja 2017. razmotrio Prijedlog zakona o sprječavanju pranja novca i financiranju terorizma, a koji prijedlozi su upućeni predlagatelju radi izrade Konačnog prijedloga zakona.

Odbor za pravosuđe predložio je u članku 46. stavku 3. Prijedloga zakona koji navodi fizičke osobe koje djeluju ili su djelovale na istaknutoj javnoj dužnosti precizno urediti i taksativno nabrojati druge visoke pravosudne dužnosnike. Navedeni prijedlog nije prihvaćen iz razloga što je u članku 46. stavku 3. Konačnog prijedloga zakona potrebno zadržati široku formulaciju pojma politički izloženih osoba kao što je to navedeno u Direktivi (EU) 2015/849, obzirom da zakonska odredba treba obuhvatiti i strane (inozemne) politički izložene osobe. Stoga nije moguće u tekstu zakona taksativno navesti popis svih visokih pravosudnih dužnosnika koje ova odredba obuhvaća jer je odredbom potrebno obuhvatiti pravosudne dužnosnike kako iz Republike Hrvatske tako i iz drugih zemalja koje moguće imaju drukčije nazive pravosudnih dužnosnika nego Republika Hrvatska.

Nadalje, Odbor za pravosuđe predložio je preispitati ograničenje u poslovanju s gotovinom sadržano u članku 55. Prijedloga zakona kojim se gotovinska plaćanja i naplate ograničavaju na 75.000,00 kuna, na način da se gotovinska plaćanja ograniče prema minimumu primjerice na 5.000,00 eura. Navedeni prijedlog nije prihvaćen. Predlagatelj smatra da je već ograničenje gotovinskih naplata i plaćanja od 75.000,00 kuna strože od odredaba važećeg Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma koji predviđa ograničenje naplate u gotovini u iznosu od 105.000,00 kuna i više, a iznos od 75.000,00 kuna je u skladu s odredbama Direktive (EU) 2015/849. Također, uvažavajući izlaganje saborske zastupnice Dragice Roščić izneseno tijekom rasprave u Hrvatskom saboru zaključeno je da je iznos ograničenja naplate ili obavljanja plaćanja u gotovini u vrijednosti od 75.000,00 kuna i većoj Konačnim prijedlogom zakona propisan na odgovarajući način.

Prijedlozi i primjedbe saborskog zastupnika Branimira Bunjca izneseni u pogledu ukidanja i zabrane skrbničkih računa iz razloga što se ne može saznati ime vlasnika tih računa nisu prihvaćeni iz sljedećih razloga. Direktiva (EU) 2015/849 ne regulira pitanje skrbničkih računa pa stoga isti nisu niti predmet Konačnog prijedloga zakona kojim se u domaće zakonodavstvo prenosi Direktiva (EU) 2015/849. Pitanje skrbničkih računa uređeno je propisima koji uređuju tržište kapitala. Međutim, članak 54. Konačnog prijedloga zakona prenosi odredbe članka 10.

stavka 1. Direktive (EU) 2015/849 kojim se zabranjuje otvaranje, izdavanja i vođenje anonimnih računa, štednih knjižica na šifru ili donositelja, odnosno drugih anonimnih proizvoda koji bi posredno ili neposredno omogućavali prikrivanje identiteta stranke. Sukladno definicijama značenja izraza iz Pravila Središnjeg klirinškog depozitarnog društva d.d. skrbnički račun je račun vrijednosnih papira na kojem skrbnik na temelju odgovarajućeg pravnog posla vodi pozicije vrijednosnih papira u ime i za račun treće osobe. Skrbnički račun može biti na ime, zbirni skrbnički račun i skrbnički račun pod zaporkom. Skrbnički račun - na ime je račun vrijednosnih papira koji otvara skrbnik, pri čemu identitet ulagatelja za čiji račun skrbi nad vrijednosnim papirima nije nepoznat, niti tajan, već je jednoznačno određen. Isti ulagatelj kod istog skrbnika može imati otvoren samo jedan skrbnički račun na ime. Imatelj vrijednosnih papira na skrbničkom računu na ime je ulagatelj za čiji račun skrbnik skrbi nad vrijednosnim papirima. Skrbnički račun - pod zaporkom je račun vrijednosnih papira koji otvara skrbnik za jednog ili više nalagodavatelja, pri čemu jedino on zna identitet nalagodavatelja za čiji račun skrbi nad vrijednosnim papirima. Skrbnički račun - zbirni (omnibus) je račun vrijednosnih papira koji otvara skrbnik za više nalagodavatelja ili za drugog skrbnika, pri čemu jedino on zna identitet nalagodavatelja za čiji račun skrbi nad vrijednosnim papirima. Slijedom navedenog, skrbnički računi ne smatraju se anonimnim proizvodom koji bi omogućavao prikrivanje identiteta stranke obzirom da je identitet stranke poznat skrbniku koji skrbi nad vrijednosnim papirima. Međutim, Ured je ovlašten od skrbnika (od kreditnih i financijskih institucija kada se pojavljuju kao obveznici primjene mjera sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma) zatražiti podatke o strankama vezano za operativne analize konkretnih slučajeva sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma od strane Ureda.

Prijedlozi i primjedbe saborskog zastupnika Ivana Šukera izneseni u pogledu uvođenja obveze banaka i drugih obveznika da prikupljaju podatak o izvoru sredstava koja su predmet transakcije za gotovinske uplate u iznosu od 100.000,00 kuna i više, umjesto za gotovinske uplate u iznosu od 200.000,00 kuna i više kako je to propisano prijedlogom zakona nisu prihvaćeni iz sljedećih razloga. Banke i drugi obveznici dužni prilikom svake transakcije, bez obzira na vrijednost iste, kada u vezi sa transakcijom ili osobom postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma prikupiti podatke o izvoru sredstava koja jesu ili će biti predmet transakcije. Važeći Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma koji je na snazi od 1.1.2009. propisuje da su banke i drugi obveznici dužni obavještavati Ured o gotovinskim transakcijama u vrijednosti od 200.000,00 i većoj. Konačnim prijedlogom Zakona uvodi se, uz obvezu prijavljivanja Uredu transakcija u vrijednosti od 200.000,00 i većoj, dodatna obveza kojom se propisuje da su banke i drugi obveznici prilikom svake transakcije uplate gotovine ili mjenjačkih poslova u vrijednosti od 200.000,00 kuna ili većoj dužni od stranke prikupiti i podatak o izvoru sredstava koja su predmet transakcije i o tome obavijestiti Ured. O transakcijama u vrijednosti od 100.000,00 kuna obveznici ne obavještavaju Ured, osim ukoliko su iste transakcije sumnjive, kada su obveznici dužni prikupiti i Uredu dostaviti i podatak o izvoru sredstava. Navedena odredba ima cilj smanjiti mogućnosti zloupotrebe financijskog sustava Republike Hrvatske za prikrivanje nezakonitih izvora sredstava u situacijama kada se gotov novac nepoznatog izvora ubacuje u legalne financijske tokove u Republici Hrvatskoj.

Prijedlozi i primjedbe saborskog zastupnika Borisa Lalovca u pogledu članka 121. prijedloga Zakona i propisivanja iznosa za prijavljivanje unošenja ili iznošenja gotovine preko državne granice u kunama umjesto u eurima nisu prihvaćeni iz razloga što je članak 121. Konačnog prijedloga zakona usklađen s Uredbom Europskog Parlamenta i Vijeća broj 1889/2005 od dana 26. listopada 2005. godine o kontroli gotovine kod ulaska u Zajednicu ili izlasku iz nje. Uredba 1889/2005 izravno se primjenjuje u svim državama članicama Europske unije

(uključujući i Uredbom propisani iznos od 10.000,00 eura), a donesena je radi kontrole prekograničnog prijenosa gotovine te obvezuje putnike što putuju u Europsku uniju ili iz nje, da prilikom svakog ulaska ili izlaska prijave carinskoj službi gotovinu koju nose sa sobom ako se radi o 10.000,00 eura ili više, odnosno o protuvrijednosti tog iznosa u drugim valutama ili drugim sredstvima plaćanja, primjerice čekovima, mjenicama i dr.

Predlagatelj je također uzeo u obzir i predstavku Povjerenice za informiranje, dr. sc. Anamarije Muse, koju je Hrvatski sabor dostavio predlagatelju na razmatranje aktom od dana 24. srpnja 2017. Predstavka se odnosi na uvođenje javnog pristupa podacima iz Registra stvarnih vlasnika, za razliku od pristupa podacima na temelju opravdanog pravnog interesa. Prijedlozi i primjedbe iz predstavke nisu usvojeni. Vrijednosti demokracije i vladavine prava na kojima se Europska unija temelji isključuju mogućnost prepuštanja općoj javnosti da se brine o zadaćama provedbe zakona, te samo nadležna tijela mogu provoditi takve aktivnosti. Stoga je zaključeno da je pristup opće javnosti informacijama o stvarnom vlasništvu svih poslovnih i pravnih subjekata te trustova kao sredstva za borbu protiv pranja novca i utaje poreza očito nesrazmjeran i neprimjeren. Također, potrebno je uzeti u obzir da su države članice Europske unije na različite načine pristupile ovoj problematici te da na razini Europske unije za sada ne postoji jedinstveni pristup pitanju dostupnosti podataka iz registara stvarnih vlasnika. U nekim državama članicama Europske unije koje su prenijele Direktivu (EU) 2015/849 u svoje zakonodavstvo nije predviđen javni pristup podacima iz registra stvarnih vlasnika. Primjerice, u Njemačkoj će, pored nadležnih državnih tijela i banaka i drugih obveznika, pristup Registru stvarnih vlasnika moći ostvariti samo osobe koje dokažu opravdani pravni interes (kao što je predviđeno i Konačnim prijedlogom zakona), a u Francuskoj pristup podacima iz Registra stvarnih vlasnika pored nadležnih državnih tijela i banaka i drugih obveznika imat će samo osobe kojima to odobri nadležni sud.